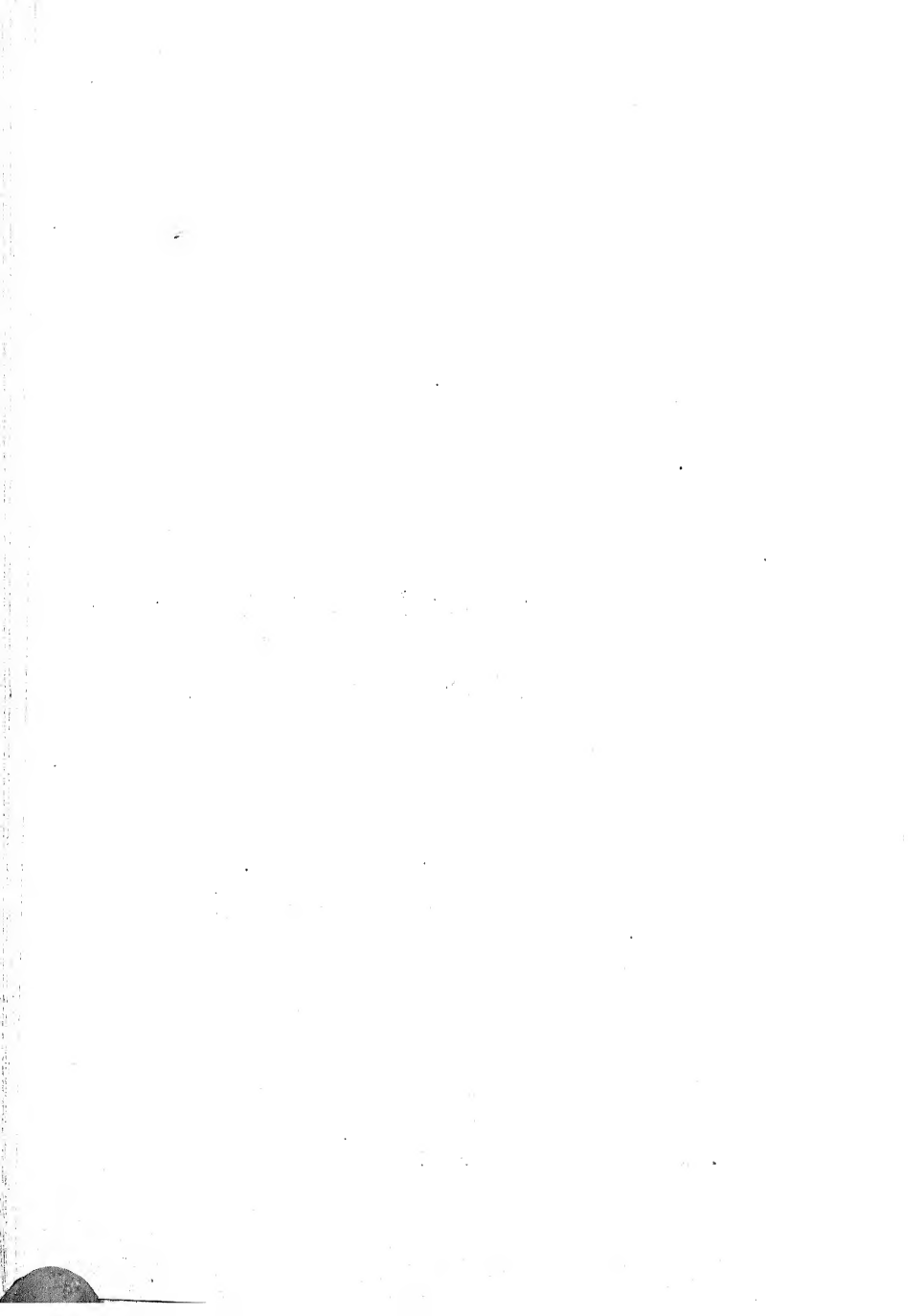

పండ్ల తా రా ధ్య చ రి త్ర
పర్వత ప్రకరణము

మల్లి కార్జున
పండితారాధ్య చరిత్ర

పర్వత ప్రకరణము

పండితారాధ్యదేవుని శ్రీపర్వతదర్శన తత్సాహిత్యస్తుతి కథనము

శ్రీశ్రీ సంత్రితాంచిత వీరభక్తి
సాకారనియమితనవ్య సూరార్య!
భూరియశుఁడు వనిపురశంకరయ్యఁ-
గారి వీడ్కొని పండితారాధ్యవిభుఁడు
సనుదేరఁ జనుదేరఁ జక్కఁ గట్టెదుర
వినువీధిఁ దాకి న వీనవిస్ఫురణ
శుంభదంబుధియు నీలాంభోదములును

౧. తాహత్య; తోహత్య, ౨. డవని; డువనీ, ౩. డో
డ్కొని, ౪. జంకగట్టెదరు, ౫. విశద; వినవ, ౬. బుద (భోద)
లతయు.

శంభుకుత్తుకం^౧ గప్ప^౨ సాగినయట్లు
 నల్ల^౩నై నిబిడమై నందితం బై న-
 ముల్లాసహేతువై^౪ యొప్పె నెట్లనిన-
 *గడలేని నిర్మల^౫ గాఢమహత్త్వ-
 జడతావిహార విస్తారోదకముల,
 నంగీకృతాయతోత్తుంగ^౬ శృంగాఘ-
 మంగళరంగ త్తరంగ సంఘముల,
 బట్టుశైలచూడా విభాసి సీహార-
 పటలప్రకార విస్ఫారఘనముల,
 శైలాంగవిహరణానక్త ప్రమథ వి-
 శాలాదివ్యవిమానచయ వహిత్రముల,
 నరనుత^౭ తద్విమానధ్వజదండ-
 గురువహిత్రోత్తాల^౮ కూప^౯దండముల,
 సంచితనానాదిశాస్త్రానచయ న -
 మంచిత ద్వీపాంతరాసీక^{౧౦}ములను
 స్థిరగిరిపార్శ్వనదీప్రవాహ^{౧౧}ప్ర -

౧. కంపు; కప్ప, ౨. జాగిన; జాలిన, ౩. మై, ౪. యొప్ప, ౫. కడు, ౬. గాఢమహత్త్వ, ౭. రంగ, ౮. లు, ౯. డ, ౧౦. భ్ర, ౧౧. విద్య, ౧౨. ద్వీపమానధ్వజదండ; ద్వీపమాననధ్వజదండ, ౧౩. కూట; కూల, ౧౪. దండములు, ౧౫. ములును; మునను, ౧౬. త్ర-సర.

సర¹తదియ్యోద్వీప³ చారుమార్గములఁ,
 బరమనైషికశైవ పాశుపతాది-
 చిరతపోధనమహాపురుషరత్నముల,
 *మాయావిముఖ వీరమాహేశ్వరాది-
 *నాయకౌ ఘానర్ఘ్య నాయకమణుల,
 నంత*ర్మహీస్థలానంత శైలోఘ-
 కాంత మైనాకాది ఘనతరగిరుల,
 నంటినమనుజుల⁵ నంటఁగఁబట్టు
²నంటు⁶తాలను నిజాయస్కాంతగిరుల,
 నెలమిఁ ద్రింశద్వ్యోజనేతరభూమిఁ
 జెలియల్కొట్ట యన్¹⁰ సీమాస్థలమున
 మానితంబై¹¹యిట్లు శ్రీనగాంభోధి
 గానంగనోప్పె ముంగల¹² సీనట్లుఁ¹³గాక,—
¹⁴నివుడు¹⁵ ప్రహర్షిత నీలకంఠములఁ,
¹⁶దవులు ముముక్షుచాతక¹⁷ వితానముల,
 హితమనోరథ సమాహితఫలేచ్ఛాను-

౧. తద్వీతీయ, ౨. ద్విప, ౩. చారు, ౪. ఈ రెండు పంక్తు
 ౫. అచ్చపుస్తకములో లేవు, ౬. ర్భహి, ౭. కంటంగ,
 కంట; నంటి, ౮. రాయను, ౯. కట్టను, ౧౦. శీల, ౧౧.
 ౧౨. నట్లు, ౧౩. గాఁగ, ౧౪. నివుడ, ౧౫. బ్రహర్షిమ,
 దవుల, ౧౬. విమాన.

గతపరిషత్కర్తకప్రతానముల,
 సురుచిర సత్పథ సోపాన కలిత-
 పరిచితాభ్రంకష స్ఫురితవర్తనల,
 స్థిర వృక్ష కాష్ఠ నదీతృణ జ్యోతి-
 రురుతర స్ఫురిత విద్యుల్లతాతతులఁ,
 బ్రథితాద్రిచూడా నిపతి తానవరత-
 పృథుతర కరికర పీవరపుణ్య-
 పూరిత నిర్ఘరధారాసమూహ-
 సార యుంకార నివారిత ధ్వజ-
 ఘనతర తద్గుహ గహ్వరోద్భూత-
 జననుత ప్రతిశబ్ద శబ్దంగర్జనల,
 ననమ నిజాంగదృగంచలోద్భూత-
 విస్మయరకారుణ్య రసపూరములను,
 ననుపమ స్వర్గమోక్షాద్యభీష్టార్థ
 వినుత ఫలాంపార వృష్టి బెంపాంశరి,
 యసలాంకు శ్రీనగం బను నీలమేఘు

౧. పరిషత్కర్తక; పరిషత్కర్తక, ౨. తత్పథ; తత్పద,
 ౩. సోపాన, ౪. కలిత, ౫. నల, ౬. యుల్కార; యూత్కార,
 ౭. ధ్వజ, ౮. తద్గుహ, ౯. రోద్భూత; రోద్భూత, ౧౦. చక్ర;
 శక్ర, ౧౧. ఘర్జనల; ఘర్జనలు, ౧౨. ధూ, ౧౩. హర; వార,
 ౧౪. ర, ౧౫. రి; ర.

మనమానమై యొప్పె; నట్లునుం గాక,—
 పృథుతరంబై యొప్పె పృథ్వి వీతముగఁ,
 బ్రథితాం³బరము దివ్య భవ్యలింగముగఁ,
 గ్రన్న⁴దిక్పయము మేఖలయుఁగా, దిశ⁵లు
 వ్రన్న⁶దివ్యాంబరంబులు గాఁగఁ,
 బాలుపారు నక్షత్రములు పుష్పములుగ,
 నల⁷రు సూర్యేందు లుద్య దీపములుగ,
 నెఱ⁸యఁ దత్త్వాతీత నిత్యచిన్తూర్తి
 గొఱలు జటాజూట కోటీరముగను,
 నరుదగు సూక్ష్మతత్త్వాకారుఁడైన
 హరుగళంబున నున్న హాలాహలంబు
 నీలి⁹మదోచిన లీలఁ బర్వతుని
 నీలవర్ణాకృతి నేత్రపర్వముగ
 హర్షాశ్రుపూరితాపాంగమార్గుఁడు, వ్ర-
 కర్షితస్థితవక్త్ర కమలభా¹⁰స్వరుఁడు,
 స్ఫురితరోమాంచ కంచుకితదేహుండు,
 గర మవిచ్ఛిన్నగద్గదకంధరుండు,

౧. పై, ౨. పృథ్వి, ౩. గకము; బరమ, ౪. దిగ్విలయ,
 ౫. ల, ౬. న, ౭. రి, ౮. యు, ౯. కారమైన, ౧౦. మి, ౧౧. నీల
 పర్వతము, ౧౨. స్క.

నిత్యభావ స్వర నేత్రాంగ విక్రి-
 యాత్యంత పరవశుఁ డగుచు వెండియును,
 గనుగొంచు మ్రొక్కుచుఁ గతిపయదినము-
 లను ¹వెల్లటూరి కొయ్యన ²యేఁగుదెంచి,
 మఱియు నుద్యద్భక్తి మతిఁ బర్వతునకుఁ
 దఱిఁదఱి మ్రొక్కుచుఁ దాఁ జూచిచూచి—
 భంగించి కుంభసంభవుఁడు ముక్త ద్రోక్క-
 గ్రుంగిన వింధ్యాద్రి గురుత దానెంత?
 యిందీవరాక్షుచే నెత్తంగఁబడిన
 మందరనగము సమగ్రత యెంత?
 తూలి రావణుని చేతుల ³నూఁపఁబడిన
 కైలాస⁴శైలంబు గాంభీర్య మెంత?
 తనపర్వతత్వంబుఁ ⁵దఱిగి మానంబు-
 ధను వైన మేరుభూధర⁶శక్తి యెంత ?
 మున్ను వజ్రకి నోడి ⁷మున్నీట డాఁగి
 యున్న మైనాకాద్రి యున్న⁸తియెంత ?

౧. భాస్వత్స్వర; భాస్వత్స్వక; భాస్వత్స్వర, ౨. వెల్లటూరి;
 వేమలూరి, ౩. నే, ౪. నూఁచ, ౫. శిఖరంబు, ౬. ధర నుమాదేవు;
 ధరవిమానంపు, ౭. మది, ౮. మున్నీడ, ౯. ది.

యంతంత గంగాపయన్ పూర్తి జేవ-
 యంతరించిన మాల్వవంత ³ మొప్పెంత ?
 కమలాస్తరుచుల⁴ కాకకు నశియించు
 హిమవన్న గంబుమహి⁵ స్థతయెంత ?
 తప్పక భాస్కరోదయవేళగాని
 యొప్పని యదయాద్రి యొప్పు దానెంత ?
 కడుపు ⁶ సొచ్చిన మి⁷ త్రు ఘనతరతేజ
 మడగించు నస్తాద్రి యాధిక్య మెంత ?
 తలఁపఁ జందనములు దక్కంగ నొండు
 గలుగని మలయాద్రి గౌరవం బెంత ?
 తా నీశు నొకనాడుఁ దాల్పంగలేని
 మానసోత్తరగిరి మాహాత్మ్య మెంత ?
 చంద్రాంకు దను బాసి చనానిల్చినట్టి
 యింద్రకోలాద్రి మహిస్థత యెంత ?
 పటు శోణ పాషాణ బహువర్ణరీతి
 నటియించు రోహణనగము ⁹ పెం పెంత ?

౧. యంతట, ౨. చయ; వయ, ౩. మొప్పెంత; మొవెంత,
 ౪. కుగాకనశించు; కుగాకడగించు, ౫. మ్మ, ౬. నొ; మె; యె,
 ౭. త్ర, ౮. నిచ్చి, ౯. లంబు, ౧౦. గుం పెంత; యొప్పెంత;
 గుప్పెంత.

పండితారాగ్యచరిత్ర

జనపతి యగు రాము ిచాపంబుచేతఁ
 దునిసిన గంధమాదనము ¹పెంపెంత ?
²యోరంతప్రాద్దు భూభారకత్వమునఁ
 దారుండు కులపర్వతము³ల ⁴పెంపెంత ?
 మొదలఁ గ్రోతులుమ్రోవ ముఱిసి పడటి
 పదటికొండల ⁵పిండు పాటి దా నెంత ?
 నాఁడు ⁶నేడన కెల్ల నాఁడు⁷నేనాఁడుఁ
 బోడిగా భంగంబుఁ బొందనియట్టి
 పొగొడిత నెగడు శ్రీనగసారవభాముఁ
 బొగడరే కృతమతుల్ వుజ్జైకరాశి ;
 నొక్కొక్కగిరులయం దొక్కొక్కమహిమ
 నెక్కొనుగాక యనిందితమహిమ
 గలుగునే ినరులకుఁ గామ్యార్థసిద్ధి
 గలుగునే ిభోగమోక్ష సుఖాభివృద్ధి
 గలుగుఁగా కిల శ్రీనగస్వర్ణవేది-
 వలన శ్రీశైలభాస్వరసుర⁸తరువు-

-
౧. కాపంబు, ౨. సాంపెంత, ౩. వోరంత; వోరెంత,
 ౪. లు, ౫. గుప్పెంత; సాంపెంత, ౬. పెంపు, ౭. నాఁడును నెల్ల;
 నేడును నెల్ల, ౮. నెన్నాడు, ౯. డిక; డత, ౧౦. పరు,
 ౧౧. మోక్షభోగ; మోక్షసుఖాభివృద్ధియును, ౧౨. తనువు.

వలన, శ్రీపర్వత వరకామ^౧దుఘము-
 వలన; నెట్లనిన,— నవారితభక్తి
 భ్రాజిల్లు పర్వ^౨తు పటు^౩తపఃఫలము
 దేజోమహత్త్వంబు దివ్యాంగ మనఁగ,
 సురుచిరమల్లికార్జున సముత్తంగ-
 *వరమహాస్థానంబు *వదనాబ్జ మనఁగ,
 ఘనతర ధర్మార్థ కామమోక్షము^౪లు
 దనరు శ్రీపాదపద్మంబు లనఁగఁ,
 గన్నులు ^౫సీప వృక్షంబు లనఁగఁ,
 జెన్నగు శృంగముల్ శృంగంబు లనఁగ,
 గుహలు నాసాపుట కుహరంబు లనఁగ,
 మహితభూజములు రోమంబు లనఁగ,
 నొగి గుహంతరవాయు ంపూరువు లనఁగఁ,
 చగు శ్రుతిస్మృతులు ం శ్రోత్రంబు లనఁగ,
 వరచతుర్ద్వారనివాస లింగములు
 నరసత నొప్పారు చన్ను లనఁగ,
 దొరఁగు పుణ్యంబు^౬లందుల దుగ్ధ మనఁగ,

౧. మఖము, ౨. త, ౩. తర, ౪. పరమమహాస్థాన, ౫. పదకా, ౬. ల, ౭. దీప, ౮. శృంగంబు శృంగం బనఁగ, ౯. మహాం తర, ౧౦. పూరువు లనఁగ; పూరు లనఁగ, ౧౧. శాస్త్రంబు, ౧౨. లుదుగ్ధంబు లనఁగ.

వరపరిష్కృతి వత్సంబు లనఁగ,
 నమాలిన నిజకీర్తి యది³యు వాలముగఁ,
 బ్రమథాధిపులు నరికపాలకు లనఁగ,
 నందితం బైనశ్రీనగకామధేను
 వందకా కెవ్వి యిష్టార్థముల్? మఱియుఁ,—
 బరగు పర్వత తపఃఫలదాత ధైవ
 *వరు ప్రసన్నత యాలవాలం¹ బనంగఁ,
 బానరు పర్వతపూర్వపుణ్యదేహంబు
 ఘనతరంబైన కూక²ట² వేరుగాఁగ,
 వీఁగుఁబర్వతు నగాన్వితరూపతనువు
 దాఁ గరిగొన్న మొదలిదుంప⁴ యనఁగఁ,
 బాదలి నల్లెన సొంపు వొంపిరివోవఁ
 గదిసిన కొండ⁵లు గవ⁶టలనంగ,
 నశ్వమేధాద్రిముఖ్యాఖిలగిరులు
 శాశ్వతశాఖోపశాఖ⁷ లనంగఁ,
 గరమొ⁸ప్పుపాతాళగంగాదినదులు
 వరున వేల్లితబహువల్లరు⁹ లనంగ,

౧. ట్లు, ౨. రి, ౩. య, ౪. వారకు, ౫. వర, ౬. ంబు
 గాఁగ, ౭. టి, ౮. వేరు, ౯. గాఁగ, ౧౦. లగములోయనంగ,
 ౧౧. టు, ౧౨. లుగాఁగ, ౧౩. పు, ౧౪. ట్లాఁగ.

మహానియ్యకాంతిమ స్తరకతశిలలు
 బహుళంబు లగుహరిత్పత్త్రంబు లనంగ,
 నగణితరుచిప్రవా ణాబ్జరాగములు
 జిగిఁదులుకాడేడు చికిపురు లనంగ,
 గమియు మాక్షిక చంద్రకాంత వజ్రములు
 గోమరారు నెఱివిరిగుత్తు లనంగ,
 కనమరంగఁ గామ్యాఘ్రు లైనసాధకులు
 కదమిఁగంపుఁ గొను తేఱితండంబు లనంగ,
 శ్రీ స్వయంభూలింగ సిద్ధలింగములు
 భాస్వర వరదివ్యఫలము లనంగ,
 దలపోయ మునులును దాపసోత్తములు
 ఫలమూలానెడు శుకప్రకరంబు లనంగ,
 నందితంబైన శ్రీనగకల్పతరువు
 నంద కా కెవ్వి యిష్టార్థముల్ ? మఱియుఁ,—
 దా రాదిలోహ తత్తద్వర్ణసమితి
 వారించి శుద్ధ సువర్ణంబు నేయ
 విరచింప నాస్పర్శవేదిక ఁ చెల్లు,
 వరసూక్తి “స్వర్ణం భవతి” యనునట్లు

౧. దొ, ౨. డి, ౩. గుళు; గురు, ౪. ననయంబు, ౫. తను,
 ౬. గప్ప, ౭. పద, ౮. లనెడి, ౯. దా, ౧౦. చెల్లె; తెల్ల.

ద్విజముఖ్యజాతు లాదృతిఁ దన్ను ముట్ట
 వృజినంబు లడఁచి పవిత్రులఁ జేయఁ
 జిరసూక్తి “సంత్యజా స్సప్తప్వా” యనంగ
 ధరఁ జెల్లు శ్రీపర్వతమునాన కాక
 తలపోయ శ్రీపర్వత స్పర్శవేది
 వలనన కాకెవ్వి వాంఛితార్థములు ?
 ధర నెన్నఁదను పర్వతంబులలోన
 సిరిగిరియును నొక్క గిరి యనఁ జనునె ?
 లింగమూర్తుల* ప్రోవు, లీలలీలావు,
 మంగళత్వము* నెల్ల, మహిమల కెల్ల,
 బరమార్థముల కాది, ప్రమథులవేది,
 సురతదువులగుంపు, సురభులసొంపు,
 సంతామణులంపెల్లు, సిరిపుట్టినిల్లు,
 సంతసంబులతీపు, సత్యంబు*రూపు,
 స్పర్శవేదులరాశి, వ్రత్యక్షకాశి,
 దర్శనంబులముక్తి, ధన్యతశక్తి,

౧. వృత్తి, ౨. క, ౩. సుకాకెవ్వియు, ౪. యన, ౫. ప్రోది, ౬. తావు; తావు, ౭. కెల్ల, ౮. మహిమలకెల్ల; మహితత లెల్ల; మహితాత్ములెల్ల (‘సారో మహిమ్నా’ అని సం.), ౯. ముక్తివేది, ౧౦. యిల్లు, ౧౧. శ్రీ, ౧౨. రావు.

దమితేంద్రియులసీమ, దానులప్రేమ,
 విమలతమురువు, దత్తము పొట్టిపొరువు,
 జంగమోత్సవము, ³ప్రసాదంబు జవము,
 సంగీతములగుత్తి, శరణులవృత్తి,
 నిర్గతాఘులదృష్టి, నిత్యతపుష్టి,
 స్వర్గంబు ^౪గరుసు, మోక్షంబులవెరసు,
 శివయోగుల ^౫యిరవు, సిద్ధుల^౬వెరవు,
 ద్రువకీర్తిపెంపు, నిత్యులమతి యింపు,
 నదు^౭లచొచ్చినయిల్లు, నగముల^౮పెల్లు;
 నదమలాత్తులపేర్కి, శంకరుకూర్కి,
 దపములయెల్లి, దీర్ఘంబులవెల్లి,
 జపసమాధులప్రొద్దు, ^౯సమయులదుద్దు,
^{౧౦}భక్తులచెలువు, విరక్తుల^{౧౧}నెలవు,
 ముక్తిమం^{౧౨}తులత్రోవ, మోదంబు^{౧౩}చేవ,
 భవసాగరమునావ, ^{౧౪}వదవుల^{౧౫}తావ,

౧. సు, ౨. పార (కు) వు; జోరువు, ౩. ప్రసాదం-
 బుజవము; ప్రసాదంబు జలము (శిరము, జపము), ౪. గరుసు;
 గురుసు, ౫. వెరవు, ౬. నెరవు (పు); వెరవు, ౭. లు సొచ్చిన;
 ల బొల్చిన, ౮. గెల్లు, ౯. సరసుల; శవముల; జపముల, ౧౦. భుక్తుల,
 ౧౧. నెళవు; యిలవు; యలవు; యలువు, ౧౧. త్తు, ౧౨. చోవ,
 ౧౩. పనముల; పదముల; పరముల, ౧౪. తోవ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

శివభక్తి శిఖరంబు, శ్రీనగేంద్రంబు;
 వరికింప నిట్టి శ్రీ పర్వతంబునకు
 ధరణీధరములాండు దత్తుల్య మగునె?
 యిందుల సెలయేఱు లీశ్వరుమౌళి
 యం దున్నయట్టి గంగాంబుకణంబు,
 లిందులగుబ్బలు నిమ్మహి నొప్పు
 మందరకైలాస మహితశైలంబు,
 లిందులగోబృంద మిష్టము ల్గురియు
 బృందారకుళ సురభిప్రకరంబు,
 లిందులలేచెయ్య లీశుకట్టెదుర
 మందలై యున్న గోమాతృసంఘంబు,
 లిందులబాలకు లెలమి నజాంక్ష-
 సందోహములు దాల్చు శతరుద్రవిభువు,
 లిందులంపిడిచెట్టు లిల గాయసిద్ధ
 లిందంద కూర్చు దివ్యావధావళులు,
 నిందులొచిడిపితా లిం³నదీధితులన

౧. న్ను, ౨. గుబ్బి (బు) ళ్లు (ళ్లు), ౩. లి, ౪. లు, ౫. శ్రీ, ౬. లోచెయ్య, ౭. యై, ౮. మానవు; పసిబాల, ౯. లకాల్పు, ౧౦. పడు; వడు; ౧౧. లందఱు, ౧౨. సిలిపి, ౧౩. ను; నునిదీధితుల.

పర్వత ప్రకరణము

నిందితంబులు శేష నిజఘణామణులు,
 నిందుల క్రియ్యాట లీప్సి తార్థంబు
 లందించు రసరసాయన సుధాధార,
 లిందుల కపెడవట్లు శనందనోద్యాన-
 మందారముఖ్య సంక్రందనతరులు,
 నెలకొన్న యిందుల నీరసతరులు
 మలయజ ఘనసార మహానియ్యతరులు,
 గామింప నిందుల కడపటిశిలలు
 భూమి జింతామణుల్ పుట్టిన గనులు,
 విలసిల్లు నిందుల పెడ వ్రంత లాది
 దెలుపారు భాగీరథీముఖ్యనదులు,
 వరగ నిందులచెటి పడియ లూహింప
 నిరతంబు క్షీరాంబునిధి పుట్టినిండ్లు,
 గలయంగ నిందుల గండశైలంబు
 లిల మోచికొనియున్న కులపర్వతంబు,
 లరయ నిందుల శబరాలయభూమి

గ. సేయు నిజపుణ్యమతు (ణ) లు; సేయు నిజఘణామ
 ణులు; శేష నిజశిరో(ఘణా; ఘణా) మణులు, ౨. క్ర, ౩.
 వార్ధి; వారి, ౪. వదవట్లు; పెడలెట్లు, ౫. కందుననోద్య, ౬.
 తు, ౭. వృంత; వేత్, ౮. ర, ౯. పదియ; పడియ, ౧౦. నిల్లు;
 నిల్లు, ౧౧. జల.

హరిముఖ్య సురలకు నవిముక్తభూమి,
 దలపోయ నిందుల ధరణీరజమ్ము
 లల మేటి చామికరాద్రి³కిఁ దలము
 నసరియించు నిందుల శ్వపచాధములును
 ధరఁ జతుర్వేదుల కరయ నుత్తములు,
 వసరింప నిందుల పసులకాపరులు
 వసుమతి శుశ్రుత వ్యాఖ్యానపరులు
 నీక్షింప నిందుల యెల పాపంపిండ్లు
 దక్షకానంతాది దర్శికరములు,
 భావింప నిందుల పూవుల వడుగు
 లావజ్రికింద్రత్వ మందిచ్చినార,
 లోలాడబడ నిందుల వడుక భూసురులు
 గడఁగి బ్రహ్మకు ముంజిఁ గట్టినవారు,
 గత లేల యిం దొక్క కడయింటిగణము
 స్థితికర్తగా విష్ణుఁ జేసినవాఁడు,

౧. రు, ౨. నది ముక్త; నది ముఖ్య; నపవర్గ, ౩. ని, ౪. శ,
 ౫. చరియింప, ౬. పరికింప, ౭. సల; సులు, ౮. వసుమతినాశ్రుతి
 (నీశ్రుత); శ్రుతిస్త్రుతి, ౯. యిలబాప; యీపాప, ౧౦. పిండు; బిడ్లు,
 ౧౧. బవడుగు, ౧౨. కినితత్వమదియిచ్చి, ౧౩. పొడబడ; వడిగల,
 ౧౪. వటు (టు; డ), ౧౫. పారులును, ౧౬. షీతి, ౧౭. రు.

నూహింప నిందుల యొకపిన్నతపసి
 యాహరిపుత్రు నుక్కొడచినవాడు,
 వీక్షింప నిందొక్క వీరగణంబు
 దక్షునియజ్ఞంబు దహించినాడు,
 శీఘ్రంబ యిందొక్క చిట్టిగణంబు
 వ్యాఘ్రాసురాదుల వ్రచ్చినవాడు,
 రమణ నీశైలోత్తరద్వారవిభుడు
³ప్రమథులఁ బంచి లోకము లేర్చినాడు,
⁴వ్రాలి యిగ్గిరితూర్పు వాకిటితోడు
 గ్రాలుచుఁ ద్రిపురముల్ గాల్చినవాడు,
 నలి నిన్నగము దక్షిణద్వారవిభుడు
 నిలఁ బరగజ్యోతి యై యెసగినవాడు,
²మసల కిగ్గిరి పశ్చిమద్వారవిభుడు
⁵వాసగ నీబ్రహ్మలఁ బుట్టించినాడు,
 స్వర్గవైరి యిందుల మల్లికార్జునుడు
 నరలింగములచక్రవర్తి యైనాడు,
 మిగుల నిందుల సారమేయమార్జున -

౧. ణ, ౨. న్ని; న్న, ౩. ప్రమదుల, ౪. జించి, ౫.
 వాలి, ౬. ట, ౭. మరువకగిరి, ౮. పారిగొని; పాసగొని,
 ౯. మూర్తి.

పండితారాధ్యక్షవర్ణిత్ర

ఖగ మృగ క్రిమి కీటక భుజంగ ముఖ్యు
 లోలిం న శ్రీగిరి నోండె గాదేని
 గైలాసమున నోండె గాని వర్ణింప
 *రనిన శ్రీగిరిమహిమ^౧ వలంబనము
 వనజజనకు నైన^౨ వశమె వర్ణింప?
 విన “న భూతా న భవిష్యంతి” యనంగ
 నెనయె శ్రీవగమున కితరశైలములు?
 భవి ధరించినయట్టి భాధరేంద్రములు
 శివు ధరించినయట్టి సిరిగిరి సరియె?”
 యంచు^౩ గీర్తించుచు హర్షించు గణన-
 మంచితుం డగు పండితయ్యచూ^౪ డ్కులకు
 నంగద శ్రీశైల మంతయు^౫ విదివ్య-
 లింగస్వరూప మై లీల పె^౬లుంగె,
 యనకృతాత్ములకు శిలానికరమై తోచు
 సుకృతాత్ములకు లింగనికరమై తోచు,
 ననుపురాణోక్తి దా నది యేల తప్ప?
 వినుతింప సద్భక్తి^౭ విధి యట్లుగాక

౧. ఖ్య-మో, ౨. ని, ౩. నుండె, ౪. దె, ౫. ద; వ; ౬. వి,
 ౭. వర్ణింప వశమె, ౮. ధరియించిన, ౯. శ్రీ, ౧౦. సుగీర్తించు, ౧౧.
 పు, ౧౨. గూడ, ౧౩. లి, ౧౪. ని, ౧౫. యట్లుగాక, ౧౬. క్త.

యనయంబుఁ బూజాఫలాపేక్షితులకుఁ
 గనుఁగొన నిష్ఠాలలింగస్ఫూర్తి దోచు,
 ననయంబు యోగసుఖాపేక్షితులకుఁ
 గనుఁగొన సూక్ష్మలింగస్ఫూర్తి దోచు,
 ననయంబు భక్తి సుఖాపేక్షితులకుఁ
 గనుఁగొనఁ బరమలింగస్ఫూర్తి దోచు,
 వరలింగ మెట్లన్న పాయవిద్యమున
 ధరఁ “దదియ్యం త్రివిధం రూప” మనఁగ,
 రతి “నన్న దా ద్యమరై దృశ్య” మనఁగ,
 యుతముగా “సూక్ష్మం చ యోగిభి” రనఁగఁ,
 గర మనురక్తి “భక్తై ర్దృశ్య” మనఁగ,
 ధర “దృశ్యతే నాన్యథా క్వచి” తనఁగ,
 నటుగాఁన భక్తిభావైకాదృష్టులకు
 స్ఫుటలింగమూర్తి దోచుడు దధ్యగాదె ?
 భంగిగా బసవయ్య నిభక్తి దృష్టులకు
 జంగమం బటుగూడ లింగ మైనట్లు,
 సిద్ధరామయ్యకు శ్రీగిరీశ్వరుడు
 శుద్ధలింగాకృతి శోభిల్లునట్లు,

౧. పరమ, ౨. భక్తి, ౩. ట్లు, ౪. పాయవిద్యమున, ౫. దరి,
 ౬. క, ౭. క్త, ౮. దృష్టులకును; దృష్టికిని, ౯. ట, ౧౦. భావ, ౧౧. ట్లు.

శ్రీపిళ్లనాయనారికిని లింగస్వ-
 రూపమై ప్రాణేశుఁ డేపారినట్లు,
 స్ఫారలింగాకృతి బాచిరాజునకు
 సారాష్ట్రవిభుఁడు వ్రాసన్నుఁ డైనట్లు
 వెండియు సోమేశ్వరుండు గుడ్డవ క-
 ఖండితలింగప్రకాశుఁ డైనట్లు,
 శూలి యా పోరండ్ల సూరసానికిని
 దా లింగమూర్తియై తనరాఁరినట్లు,
 భంగురేతర వీరభద్రేశ్వ రోత్త-
 మాంగము లింగమై యలరారినట్లు,
 శ్రీలింగమూర్తియై శివుఁడు పరవ్రతు వి-
 శాల శిరస్థలి సంధిల్లునట్లు,
 స్తుతియించు మల్లికార్జునునకు మెచ్చి
 యతులసాక్షాత్కార మంగీకరించు
 గతిఁ బరవ్రతంబు లింగస్ఫూర్తివెలుంగ
 మతిఁ దలపోయు పండితున కక్షణమ
 మును మజ్జనాంబువుల్ ముంచిన దృష్ట్లు
 నినుపొంద గంధంబు నినివిరిన దృష్ట్లు

౧. సన్నమై, ౨. కారమై, ౩. దా, ౪. రు, ౫. లింగము
 పెనుపారినయట్లు, ౬. పరవ్రత, ౭. ట్లు, ౮. నకుఁజేర్చి; నాత్మఁజేర్చి,
 ౯. వెలిఁగె, ౧౦. రి, ౧౧. నివిరిన; నించిన.

ప ర్వ త ప్ర క ర ñ ము

మౌనర లతాంతముల్ వూచినదృష్ట్లు
 ఘనఘోష ఘోమంబు గప్పిన దృష్ట్లు
 వరగ నివాళులు వర్షివన దృష్ట్లు
 గరము³నై వేద్యంబు గలకపిన దృష్ట్లు
 రమణఁ దాంబూలంబు రంజిల్లు దృష్ట్లు,
 నమరఁ బుష్పంజలు *లమరారుదృష్ట్లు-
 గా నిట్లు పర్వత ఘన⁴లింగమునకుఁ
 దా నిరీక్షణ సావధానంబునంద
 చక్కన లింగావనరము సెల్లించి
 మక్కువ పొపెక్కువ మల్లికార్జునుఁడు
 లెక్కింప శిలలెల్ల లింగరూపముంల
 నిక్కంమ నివృణతి ఘనీభవించుటోకు
 నరయ “యద్ధి మనసా ధ్యాయతి”యనియు
 ధరణిఁ “ద ద్వాచా వదతి” యన మఱియుఁ
 జేకొని “త త్కర్తృణా కరోతి” యని
 యాకాంక్ష శ్రుతి⁵ జెప్పు నప్పురాణములు
 సరి “మన స్యేకం వచ స్యేక” మనియు

౧. మ్ర, ౨. ట్టి, ౩. నివే, ౪. సి, ౫. లసలారు; లమ
 లారు, ౬. జంగ, ౭. చ; చె, ౮. కేర్చినప్పల్లి, ౯. దిశ, ౧౦. లా,
 ౧౧. ంబు వినుతి; మ వినుతి, ౧౨. యు, ౧౩. యె, నొ.

పండితాచార్యచరిత్ర

నరయ “కర్తవ్యేక” మనియు “మహాత్మ్య-
చేష్టలు విరచించి చెప్ప నాద్యోక్తి
దృష్టంబుగా శైవ శిష్టపండితుడు
గలయ శ్రీనగము సాక్షాల్లింగ మనుచు
దలచి రూపించియు, దలచినయట్లు
పలికి నుతించియు, బలికినయట్లు
యిల భజించియు, భజించినయట్లు
పదపడి సద్భక్తి దుదముట్టుటకును
ముదమున భక్తసమూహంబు వొగడ

శ్రీ పరవతోత్పత్తి సంకీర్తన కథనము

నద్భుతం బందుచు నంతఁ బండితుఁడు
సద్భక్తి మ్రొక్కుచు సంస్తుతింపుచును,
నభిరమ్యలీల నొప్పారు శ్రీగిరికి
నభిముఖుండై కన్నులారఁ జూచుచును,
దూరీకృతాఘండు దోనమరాజుఁ
గారిఁ గృపావలోకనవార్ధిఁ దేల్చి
“ఁ”యరుగు శ్రీగిరిమల్లికార్జునదేవు

౧. మహాత్మ్య, ౨. క్త, ౩. శిష్ట, ౪. వలచి, ౫. ట్లు, ౬. లు,
౭. ర, ౮. స, ౯. ల్పి, ౧౦. యరుదగు శ్రీమల్లి.

చరణాంబుజంబు లాసక్తి భజింపు,
 భోవుభక్తకోటికిఁ బర్వము ల్గులుపు,
 శివరాత్రి యప్పురిఁ జెల్లింపునీయతి,
 నిలఁ బ్రదక్షిణముగా నీ పర్వతంబు
 వలగొని నీవు మా ప్రతనమాస్తంబు
 గావింపు” మని శిష్యు గారవింపుడు మ-
 హావినయంబున నాహ్లాద మెఱుగి
 మస్తకవిన్యస్త మహితాన్వహస్త-
 శస్తావతంసుడై “జగదభివీనుత
 సర్వజ్ఞ పండితాచార్య! తొల్లియును
 బర్వతంబును నొక్క ప్రమథుడో, ఋషియో,
 పర్వతాకార మెబ్బంగిఁ బాటిల్లె ?
 బర్వతస్థలి నెట్లు విప్రభవించె గంగ ?
 యాది శ్రీపర్వతం బనునామ మెట్టు
 లాదరణీయమై యిలరె లోకముల ?
 మహి శైలసార్వభౌమత్వ నిత్యత్వ-
 మహిమ యేక్రియ నసమానమై పరగె ?

౧.ంచి; ౦ప, ౨. వ, ౩.ంచు, ౪. మఱియు, ౫. ను, ౬.
 ప్రతి, ౭. నహ్లాద, ౮. ప్రహస్త, ౯.ంబును; ౧౦.ంబున; ౧౧.భోయొక్క,
 ౧౦. భ్రాజిల్లె, ౧౧. ప్రబలించె, ౧౨. యలదె.

పండితా రాధ్య చరిత్ర

నఖిలముముక్షుల కాది^౧సీ^౨లైల
 శిఖరదర్శనముక్తి^౩ సిద్ధి^౪యో^౫లైనగె?
 మించి సదాశివమిళితరూపమునఁ
 బంచవక్త్రము^౬ లెట్లు భ్రాజిల్లె గిరికి?
 నెల్లవర్వతముల^౭ కెల్లతీర్థముల
 కెల్లయై యెట్లు^౮ండె నెల్లగాలంబు?
 సంహృతాంతకుండు^౯ ప్రసన్నుడై యెట్లు
 సింహాసనముగ వసించె^{౧౦} సీగిరిని?
 సురపర్వతాదిభూధరకోటు లుండ
 హరుగణంబులకుఁ గ్రీడాద్రి యెట్లయ్యె?
 రసరసాయనసుధారససరోవరము
 లెనంగ నిగ్గిరియంద యెట్లు వసించె?
 సురమణి సురధేను సురమహీజాత-
 సురసింధుతతుల కాంకిర మెట్లు లయ్యె?
 నాల్గుదిక్కులయందు నాల్గు వాకిళ్లు
 నాల్గు^{౧౩}గోణముల నిర్మాలుగు^{౧౪}ద్రిడ్డు
 సుకరమై యినుమడి^{౧౫} సోరనగండ్లు

౧. న, ౨. ట్టా, ౩. లెల్ల, ౪. నెల్ల, ౫. ండు, ౬. ప్రసన్న
 మై, ౭. ట్టు, ౮. ని(న)గ్గిరిని(కి), ౯. ధర, ౧౦. హర, ౧౧. గంగ
 నగ్గిరి, ౧౨. కార మెట్లయ్యె, ౧౩. మూలల నిరునాలుగు, ౧౪. దిడ్డు,
 ౧౫. సూరస; సూరెన; సూరతీ; సూడెలింగళ్లు.

మకుటతోరణము లిమ్మడి వాని కనఁగ
నగములు బిలములు నదులు దీర్ఘంబు
లగు కుండములును మహాస్థానములును
దివ్యలింగములు జ్యోతిర్లింగములును
భవ్యమై షరగు నెపం బేమి మఱియు?
నరులకు దృశ్యమానం బయ్యు గాక
షరఁగ నిగ్గిరిపీఠ పద్ధతి ధనర
మణిలింగములు, రత్నమయలింగములును,
గణుతింప స్వర్ణలింగంబులు, రజత-
లింగంబులును, దామ్రలింగముల్, గాంధ్య-
లింగంబులును, లోహ లింగముల్, సంద్ర-
కాంతలింగంబులు, గరమొప్పు సూర్య-
కాంతలింగము, లయస్కాంతలింగములు,
సమృతలింగములు, స్వయంభులింగములు,
గోమఠారుఁ గోటానఁగోట్లు వెండియును
నర సు రాసుర మునీశ్వర సిద్ధ సాధ్య-
గరుడ గంధ రోవరగొండ్లకరాదు

౧. బృహతి, ౨. మూల-నవ, ౩. యవియ్య; పశ్చియు, ౪. శ్రవణం, ౫. ద్యౌః, ౬. గ; గో, ౭. పృథ్వీ, ౮. అ. ౧౦. ప్రవ; ౧౧.

ଶୁଭ

Research Project,
C.I. 11602

పండితారాధ్యచరిత్ర

లిలఁ బ్రతిష్ఠింప నభీప్సితమహిమ
 గల ప్రతిష్ఠాలింగము లనంతకోట్లు
 సాన్నిధ్యమెసంగ శ్రీశైలంబునంద
 పన్నుగాఁ నుండు సౌభాగ్యమెట్లొదవె?
 జక్రి చతుర్ముఖ శక్రసన్నత ప-
 రాక్రమునకు లింగ చక్రవర్తికిని
 శూలికి మల్లికార్జుననామ మెట్లు
 మోలయ్యె మును స్వయంభూలింగమునకు?
 నేనగం బోదెన నేతీర్థ మెచట
 నేనది యెక్కడ నేస్థాన మెందు
 నేలింగ మేపూజ యెంతెంతవృణ్య
 మేలోక మేభోగ మేఫలప్రాప్తి
 యేపదం బేసౌఖ్య మేమోక్ష మెట్లు
 లాపర్వతంబు మాహాత్మ్య మంతయును
 నానతి యిండని యడుగుల కెఱంగ,
 నానతబుధుండు లోకారాధ్యమూర్తి
 యానందభరితాత్ముడై కృపాదృష్టి

౧. స్థింప లింగములనంతంబు, ౨. గి, ౩. దు, ౪. నుండ;
 ౫. నొసగు, ౬. ట్లనరె, ౭. దిశ, ౮. మందు, ౯. మోక్ష, ౧౦. సౌఖ్య,
 ౧౧. మహాత్మ్యమెంతయును.

దోనమరాజయ్యఁ దొడిఁదొడిఁ జూచి
 శ్రీగిరిమహిమఁ దా శేషునకైన
 వాగీశ్వరునకైన నావాణికినైన
 దనరుచు శ్రుతు “లనంతావై”యనంగఁ
 జను వేదవేదాంత శాఖలకైన
 సూతునకైన వ్యాసునకైనఁ జిత్ర-
 భా తనుం డట్టి శ్రీ భర్వతుఁగన్న
 * యాశిలాదునకుఁ దానై గీర్తిసేయఁ-
 గా శక్యమే, నీలగళుఁ డెరుఁగాక!
 వినియెఁ బార్వతి దన విభుఁడట్లు సెప్పఁ
 దనాకుమారున కంతఁ దా నానతిచ్చె,
 నాతనిచే విని రమరులు మునులు
 భాతిఁ బురాణోక్తిఁ బర్వతుమహిమ

౧. వాసుకి కైన, ౨. ఈరెండుపాదములున్న ప్రానుప్రతిలో
 లేవు, ౩. రెమ, ౪. మహిమ, ౫. గాదె, ౬. యు, ౭. విభునిచే
 గారి, ౮. కంత గుహనకు, ౯. న నమరులు.

* ఈ పాఠము నేను కల్పించినది. ప్రతులలో ఎక్కడాలేదు.
 “...మహిమ, నాశిలాదునకైన ననుగీర్తిసేయ” అనిన్ని “...మహిమ,
 నాశిలాదునకు నై - నను గీర్తిసేయ” అనిన్ని పాఠములున్నవి. అందులో
 అభింజయతి వస్తుంది. చి. నా.

యా పురాణైకసా^౧ రాధ్యదాంశంబు
 రూపింప నే సమర్థుండ^౨ను గాన;
 యైనను వినుము గృతార్థతానియతి
 నానేర్చుభంగి శ్రీనగ మహత్త్వంబు
 వర్ణిం^౩తు సత్కవీశ్వరు లుత్సహింశ;
 సర్లవావృతధాత్రి^౪ కనరు దదెట్లనిన,—
 *నాది కనాది యుగాది శిలాదుఁ
 డాదరికమున మహాతపోనియతి
 ముక్కుంటిమె^౫ప్పించి మువ్వ^౬రసుతులఁ
 జక్కన పడయుచో సద్భక్తి బుద్ధి
 నిధభవద్భక్తిహీనుఁ డదైవ్యత-
 బద్ధుఁ డందొకఁడైనఁ బ్రభవించెనేని
 నెట్టణ పొరిగొందు నీ వడ్డపడిన
 నిట్టైనఁ గొడుకుల నిమ్ము నాకనుం^౭డు
 నిత్యు నయోనిజు నిర్మలదేహు
 సత్యకీర్తి ద్వితియ్య శంభు సర్వజ్ఞు

౧. రాధ్యదాకంబు; ౨. (రా)ంబుదాక (శం) భు (బు), ౩. న;
 ౪. ప, ౫. నలరునెట్లనిన; ౬. దియెట్టులనిన; ౭. నరుదెట్టులనిన, ౮. ఆది
 క నాదియు; ఆదికనానయ, ౯. ట్టి, ౧౦. రు, ౧౧. బొరి, ౧౨. నిట్టెన,
 ౧౩. చు.

ధర్మావతారు ¹నాద్యస్తుత్యు ²వైవ-
 ధర్మశాస్త్రాచార్య ³తము వృషాధీశు
 నందితప్రమథగణశ్రేష్ఠు ⁴నజరు
 నందికేశ్వరు నగ్రనందను ⁵నొనగె;
 నానంది⁶కేశ్వరుం డతి⁷వీరఘోర-
 మానితవరతపోమహిమాతిశయత
 శివుని ⁸నిష్ఠించి భజించి మోప్పించి
 భువిని ద్వితియ్యశంభుం డనుపేర
 వాహనత్వంబు సర్వజ్ఞత్వమును స-
 మాహిత మగు శ్రీవృషాధిపత్వంబు
 శివధర్మశాస్త్ర విశేషరహస్య-
 వివిధదివ్యాగమ విరచనత్వంబు
 సహజలింగైక నిష్ఠాపరతంత్ర-
 మహితకేవలభక్తి ⁹మతిగురుత్వంబు
 బ్రహ్మభేష్వరత్వంబు బడ¹⁰సె లోకముల
 దమ మేది ధర్మావ¹¹తారు డై పరగె
 ఖ్యాపితలీల శిలాదుండు; మఱియు

౧. నిత్య, ౨. తను, ౩. దీరు, ౪. బడయ; డనుచు, ౫. కేశుం
 డు నతి; కేశ్వరునతి, ౬. ఘోరవీర, ౭. గుఱించి, ౮. చ్చి, ౯. రు,
 ౧౦. మత్త, ౧౧. సి, ౧౨. తారమై.

దీపితమహిమ ద్వితియ్యతనూజాః
 బుణ్యజనైకశరణ్యుః సగణ్య-
 ిపుణ్యః జతుర్దశ భువనవరేణ్యుః
 నాశాంతకీర్తి నాయత కలియుగ స-
 దాశివమూర్తి గతప్రణతార్తి
 మంగళచరితు సభంగు లింగోత్త-
 మాంగు సంతతదయాపాంగు దివ్యాంగు
 నాతతపంచమహాపాతకోప-
 పాతకనిరసనప్రఖ్యాతచరితు
 నాద్యు నాద్యస్తుత్య సభికలవేద-
 వేద్యు సభేద్యు సవిద్యావిదూరు
 సక్షీణకరుణా కటాక్షవీక్షణ సు-
 శరక్షితసకలముముక్షు సక్షురుని
 సర్వజ్ఞ సన్తుసీశ్వరసార్వభౌము
 బర్వతు నిహతాఘపర్వతుః బడయ
 బరమేశు కారుణ్యభావాతిశయిత
 హారపాదభక్తి సమగ్రత నందు
 నురుతపశ్చరణ కుద్యుక్తుడై తొంటి

౧. సగణ్యుః-బుణ్యు, ౨. పుణ్యచతుర్దశ, ౩. ణు, ౪. గ, ౫.
 రక్షణ, ౬. మ-పర్వ, ౭. తు; ము, ౮. హరు, ౯. భక్త, ౧౦. తోడి.

వరమునీందుల తపోవర్తానల్ దలఁచి
 ధరణి నజాదిదు స్తరజీవరాసు
 లరయఁ బర్ణాహార మైకాదె బ్రదుకు ?
 జలచరాదులు వృక్ష సస్య భూతాదు
 లలరి జలారహిత మై కాదె బ్రదుకు?
 పారావతాదులు వక్షులు గొన్ని
 యార శిలారహిత మైకాదె బ్రదుకు ?
 ఘనభుజంగమపురోగమజీవరాసు
 లనిలంబ యాహార మైకాదె బ్రదుకు ?
 సరిఁ బిప్పిలికముఖ్య జంతుప్రతాన
 మరయఁ గణారహిత మైకాదె బ్రదుకు ?”
 ననుచుఁ బర్ణాదశిలా దానిలాద-
 వినుత కణా దాది మును లాచరించు
 నాతపోమహిమల నాలంబు నేసి
 యాతతోద్యుక్తి నిరాహారయుక్తిఁ
 బంచాగ్ని మధ్యాది పటుతపశ్శక్తి
 నంచిత దేహేంద్రియాదివిరక్తి *

౧. సం బరి, ౨. రులైకదే, ౩. జలాదు, ౪. హారలై, ౫. విధు, ౬. మ దానాలంబు; మంబు లాలంబు, ౭. క్తు.
 * ఒక ప్రతిలో, ఈ పాదముతరువాత, “కొంచక నేయుచు
 సురుతరశక్తి” అనేపాదము ఎక్కువగా ఉన్నది.

నతతాప్రతోగ్రప్రచారానుష్ఠి
 నతులలోకవ్యక్తి యగుగురుభక్తి
 నపరిమితం బైన యతివీరఘోర-
 విపరీత విఖ్యాత తప మాచరింపఁ
 బ్రమఘాధిపతులు సిత్రము సిత్ర మనఁగ
 నమరు లత్యాశ్చర్య మాశ్చర్య మనఁగ
 దనుజు లెంతయును జోద్యము సోద్య మనఁగ
 సనకాదు లనుపమం బనుపమం బనఁగ
 వరమునీశ్వరు లిది యరు దరు దనఁగ
 నరు లిట్టితపముఁ గానము గాన మనఁగ
 ౩నిష్ఠురవరతపో ౪నిర్ణయనియతి
 నిష్ఠఁ బర్యతసన్తునిప్రవరుండు
 మానితదివ్యవహానేకకోట్లు
 దా నట్లు సరియింప ధరణి ౫గంపింప
 ౬జడనిధు గలఁగఁ దజ్జలశాయి ౭యలుఁగ
 బడబాగ్ని మలఁగ దిక్పాలురు ౮దొరఁగఁ
 జుక్కలు రాల వాసుకితలల్ వ్రాల

౧. వచోగ్ర; ప్రతోగ్ర, ౨. మహా, ౩. నిష్ఠిత, ౪. నిగీత,
 ౫. గణింప, ౬. జడధులు గలఁగఁ దజ్జ, ౭. గలఁగ, ౮. లకుల్,
 ౯. దొలఁగ.

ప ర్వ త ప్ర క ర ణ ము

చిక్కరీంద్రులు దూల దివి భువిఁ గూల
 నమరులు వంద నజాండముల్ డిందఁ
 గమలమిత్రుఁడు^౧ గ్రందఁ గమతంబు^౨ మ్రందఁ
 గులగిరు ^౩లడఁగ దిక్కులు ^౪వీడువడఁగ
 నలువయు^౫ క్కడఁగ నాద్యులు మ్రొక్కఁ దొడఁగ
 నంతఁ బర్వతుని ^౬మహాతపోనియతి
 కంత కాంతకుఁడు వ్రత్యక్షమై నిలిచి
 “జాగ్రత్తహోగ్ర సమగ్రతపో వి-
 నిగ్రహవిగ్రహ ! నీకనుగ్రహము
 గావించుఁ గావించుఁ ^౭గావించుఁ గరుణ,
 భావించు భావించు భావించు నిన్ను,
 మెచ్చితి మెచ్చితి మెచ్చితోవరము
 లిచ్చెద నిచ్చెద నిచ్చెద, నింక
 మాట లేమిటికి ముమ్మాటికి భక్తి-
^౮పాటవధోరేయ! పర్వతవిభుండ!
 వేడుము వేడుము వేడుమి” వనుఁడుఁ
 బోడిగా సర్వాంగములు భువిఁబొందఁ

౧. గంద, ౨. పొంద, ౩. లడర, ౪. విడువడఁగ; వీడి
 పడఁగ, ౫. గదురంగనాద్యులు మ్రొక్క, ౬. మహాతపో, ౭. గరుణ
 భావించు, ౮. నిపుడు-నిచ్చెద, ౯. పాటన.

దొడిగిదొడిగి జాగిలఁ బడి మ్రొక్కిమ్రొక్కి
 కడుభక్తి ముకుళితకరపద్మఁ డగుచు
 హృత్పద్మగతు నీశు నెదుఱునీక్షించి
 ముత్పులుకలు మేన మోసులుసాగఁ,
 గంతసముద్రత గద్గదస్వరము
 గుంతితంబుగ నుతుల్ గుత్తుకఁజిక్క,
 నానందబాష్పధారాసారవారి
 నాననాంభోరుహం బటుదొప్పదోఁగ,
^౧బెంపుసాంపారెడు కెంపుఁగన్నులను
^౨సాంపువెంపారెడు ^౩కంపంబు ^౪దొడలు
 దమలోనఁ బలుమఱు దర్శింపించిమ్రొక్కఁ,
 దమకించు మచ్చరికముదొంగలింప,
 నాయంగవిక్రియ లొవియ భూషణము
 లైయిట్లు వొల్పార నర్థి^౫దుల్కాడ,
 “భక్తవత్సల! విన్నపం బయ్య! జియ్య!
 భక్తమనోంబుజ బ్రాజితశయ్య!

౧. బడిబడి, ౨. పీక్షించి (చ), ౩. మ-కుంత, ౪. నిక్క, ౫. హరి, ౬. నింపు, ౭. పెంపుపెంపారెడు (నొప్పారెడు), ౮. కంపంపు, ౯. నొడలు; దొడర, ౧౦.ంప, ౧౧. దొలంగింప, ౧౨. లి; ల, ౧౩. దొల్కాడ.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

భర్గ! పరాపర! భవ! నిష్కలంక!
 సర్గస్థితిలయ ప్రచరితగుణాంక!
 వరద! మహేశ్వర! వజ్రసంతాణ!
 పరమదయా^౧రస వరనేత్ర^౨కోణ!
 యనవరత త్రిలోకైక^౩నమస్య!
 వనజాసనాచ్యుతా ద్యనిమిషోపాస్య!
 గణమనోరథ పరికల్పనవ్యసన!
 ప్రాణత జనానీక పాతకగ్రనన!
 శుభకర!యవికల! శ్రుత్యంతవేద్య!
 యభవ! సంసార మహారోగవైద్య!
 సర్వజ్ఞ! విశ్వరక్షణ కృపారంభ!
 పర్వతకన్యకా^౪ పరిపరిరంభ!
 శరణాగతౌఘ దుస్తర^౫పాపదావ!
 పురహర! చిత్తగింపుము దేవదేవ!"
 యని యిట్లు వినినను బర్వతాష్టకంబందు
 వినుతింప నిష్టార్థ వితతులు సెందు
 గావున నిష్టఫలావాప్తి నీవ

౧. వజ్ర; వర్గ, ౨. సంతాణ (న), ౩. రసాస్పద;రసపద,
 ౪. కాణ, ౫. సమస్య, ౬. ణ, ౭. పర; వర, ౮. తాఘ,
 ౯. దావదాహ; దావదావ, ౧౦. విను.

కావించు నా కని కైకొని దేవ!
 వేడెద నిన్ను నే విజితాభిషంగ!
 పోడిగా నవధరింపుము దయాపాంగ!
 పర్వతం డనుపేరఁ బరమార్థముగను
 బర్వతాకార³మగురుగ్గాఁ దాల్చి
 యుండెద, నీవు నాయుత్తమాంగమున
 నుండవే నాథ! దివ్యోరులింగాంగ!
 యానక్తి హరివిరించాదులు గొలువఁ-
 గా సురగిరినుండు గతి ననున్కి నొల్లఁ,
 కైలాసమున మహాగణములు గొలువఁ-
 గా లీల నీవుండు గతి ననున్కి నొల్ల,
 మందరగిరి సురబృందంబు గొలువ
 నొందంగనుండు నీయున్కి నేనొల్ల,
 శ్రుతులశిరంబున సూక్ష్మరూపమున
 వితతమా నీయున్కి విధము నేనొల్లఁ,
 గూడఁ ద్ర్యంబకముఖ్య కుధరసంఘముల
 వేడుక నీయుండు విధము నేనొల్ల,
 శివలోకముఖ్య విశేషలోకములఁ

-
౧. హి, ౨. రువర, ౩. మే, ౪. బరపు, ౫. దేవ, ౬. చాదులు,
 ౭. డ, ౮. యు, ౯. మై, ౧౦. వుండు; యండు.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

దవిలి నీయుండు విధంబు నేనొల్ల,
 బూని “యణోరణీయా” ననఁబఱువి-
 తానంబునందుండు తతియునేనొల్ల,
 సనకాదియోగుల సన్మనోగతుల
 నొనర నుండెడునున్ని^౧నొల్ల, వెండియును
 సనుషమ^౨శైవ నిష్ఠా^౩నూన^౪నియతిఁ
 జను గౌతమాదుల సజ్జలయందు
 దనరంగఁ బాశుపత్రతోద్యుక్తిఁ
 జను నగస్త్యాదుల సజ్జలయందు,
 శివయోగులైన వసిష్ఠాదిమును^౫ల
 సవిశేషము^౬గఁ దాల్చు సజ్జలయందు,
 సీసమయస్థులు వ్యాసాదిభూతి-
 శాసనుల్ ధరియించు సజ్జలయందు,
 నతిఫలాపేక్ష ని న్నర్పించుశౌరి
 శతపత్రజాతుల సజ్జలయందు,
 సుర పాగ్ని యమ వైత్య వరుణాని^౭లోక్ష-
 ంచరసఁ భేషానుల సజ్జలయందు,
 నీక్షీతి మతియు ముముక్షు^౮లతాల్చు

౧. జను, ౨. నిక్రయొల్ల, ౩. యొల్ల, ౪. వైర, ౫. రూప,
 ౬. విరతి, ౭. లు, ౮. లు, ౯. లాక్ష, ౧౦. సరస నీశాసుల,
 ౧౧. తఁ దాల్చు.

కక్షలంగదైనఁగరుల మీ రధి
 నుండెడు విధమును నొల్లఁ బ్రాణేశ !
 యుండు మెప్పుడు మదీయోత్తమాంగమునః
 దేవ! మన్నస్తక దివ్యపీఠమున
 నీవు లింగాంగ సన్నిధిఁ కబేర్చి పూత-
 భువనాఘ శ్రీస్వయంభూలింగరూప
 మవధరించుటకు మహాప్రసాదంబు,
 నిన్నవినాభావ నిత్యసంబంధ-
 సన్నిధి వేడితి స్వామి ! విన్నపము,
 వ్రతి “సర్వతః పాణి పాదం త”^౧మనఁగ
 శ్రుతులు లింగాంగముల్ రూపించుగాన
 ధర “యథా రాజా తథా ప్రజా” యనుట
 యరుదగునే పర్వతాకారమియ్యుఁ
 దనువెల్ల శిరమ యై నినుధరియింపఁ
 దనువెల్లఁ గన్నులై నినుఁగనుఁగొనఁగఁ
 దనువెల్ల వీనులై నిను మును వినఁగఁ
 దనువెల్ల జిహ్వలై నిను వినుతింపఁ
 దనువెల్లఁ జేతులై నినుబూజనేయఁ

౧. సజ్జన (ల), ౨. గతుల, ౩. మన, ౪. జేర్చి, ౫. నైక,
 ౬. మనుచు, ౭. య్య, ౮. దలంపంగ, ౯. భజియింప.

ప య తే ప్ర క రణ ము

దనువెల్లె మనసమై నినుఁదలంపంగ
 నొడఁగూర్చి ¹దాసప్రయుక్తి నవ్వైత-
 జడధి ²ముంపక, నాకు సద్భక్తియొసఁగి
 రక్షింపు భృత్యుగా శిక్షింపు, దయ ని-
 రీక్షింపుమయ్య! మదీశ! వెండియును
 ఘైలాస శుక్తిమ ద్గారి తుపార-
 నీల మైనాక మాణిక్య మహేంద్ర-
 పైంధవ కల్యాణ సారంగ సహ్య-
 గంధమాదన కింశుక శ్వేత మాల్య-
 వ ద్విశాలోదయ వర్ధమాన హిమ-
 వ ద్విద్యుదస్త ప్రవాళ సువేల-
 సోమ వైమేష కుసుమ చిత్ర కూట-
 హేమకూట క్రౌంచ నీ మేంద్రకీల-
 హరిత పూర్వ సంధ్యా ఋశ్యమూక
 వైరోచన నిషధ వ జ్రోమ్ర తామ్ర
 మలయరోహణ వింధ్య మానసోత్తర వ-
 కుల రాఘవ కేసర గోవర్ధన శత-
 మేరు కుంజర వృష మేచక శృంగ-

౧. గూడ, ౨. దాసోహవృత్తి (యుక్తి), ౩. ముంపక;
 ముంచిన, ౪. గు, ౫. వస్తు; పస్త, ౬. వస్తు, ౭. గిరి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

పారియూత్రాది శుంభద్ధిరీంద్రములు;
 గంగ భాగీరథిగంగ వాతాళ-
 గంగ భీమరథి సాగంధిక విరజ
 కౌశికి గాంధారి గావేరియసి వి-
 పాళివరుణ దుంగభద్ర వ్రయాగ-
 నంద సరస్వతి నర్మద యమున
 మందాకిని గయగోమతి దామ్రవర్ణి
 శస్త్రోత వేత్రావతి సోమప్రభాస
 వైతరణి నదమన వంజర సరయు
 వేగవతి సురస విశ్రుత సంద్ర-
 భాగ మహాభాగ వాసవి సిత్ర
 యమర బంచనదిగాయత్రి యుత్సాహ
 విమల వేత్రవతియు విమలాభ కనక
 శోణ వివేదవతియు శుక్లప్రభాస
 వేణి పుష్కర గృష్ణ వేణి మలూప-

౧. యసిరి; యసకి; యశివి, ౨. వరుణ, ౩. నీగయమతి,
 ౪. శ్రోత, ౫. తరస, ౬. వంజీరసరస, ౭. యసుర; యచర,
 ౮. విజయమహాభాగవిచిత్ర, ౯. నద, ౧౦. వేత్రవతియు;
 వేత్రావతి, ౧౧. విఫులా, ౧౨. వేత్రావతి; వేదావతి, ౧౩.
 మలప్ర.

హోరింగోదావరి యాదిగానిఖిల-
 ధారుణి^౧గలుగు తీర్థంబులు నదులు
 మూర్తిమంతంబులై ^౨మొనసి నామీద
 వర్తింపుచుండెడు వరమిప్పు; మఱియు
 సద్రతి బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య-
 శూద్రాదినత్కులజులును దుష్కులజు
 లెట్టిమానవులైన నీశ ! మన్నగము
^౩మెట్టినంత^౪నచేసి మిక్కిలికూర్చి
 వారి పురాకృత ఘోరకర్మములు
 నారూఢ పాతకా ద్యోసకకోట్లు
 హరియించి ^౫వారల కభిమతసిద్ధి
 గరుణింపు, కరుణింపు, వరములొండొల్ల
 ననుచు ముమ్మాటికి హరుచేతఁబడసి
 యనఘుఁ డప్పడు వర్వతాకారమగుడు
 భంగిగా శివుఁడు ^౬దత్తర్వతోత్తుంగ
 శృంగోత్తమాంగ ప్రసిద్ధపీఠమునఁ
 బొంగారు శ్రీస్వయంభూలింగమూర్తి
 యంగీకరించె నుద్యన్త హామహిమఁ

౧. గంభవతియు, ౨. గలుగు, ౩. బరగు, ౪. మాళి, ౫. చు,
 ౬. మెట్టు, ౭. నె, ౮. నే, ౯. వారికభీష్టద, ౧౦. నప్పర్వ.

పండితా రాధ్య చరిత్ర

బ్రచరింప శ్రీశైల భర్తహర్షాగ్ర-
 ఖచితమాణికోరు శిలశశవిభూతి
 సప్సర్వతాగ్ర శృంగైక మధ్యమున
 నొప్పెనెంతయుఁ దదీ యోరులింగంబు;
 శివదుందుభులు సమంచితలీల శ్రావణ,
 *దివిఁ బుష్పవర్షంబుఁ బ్రవీతతఁ గురిసె,
 సంతసంతంత, న య్యంతకాంతాకుని
 చెంత నెంతయు మూర్తిమంతంబు లగుచుఁ
 బుణ్యాయతనములుఁ బుణ్యతీర్థములుఁ
 బుణ్యసరోవరంబులుఁ బుణ్యగిరులుఁ
 బుణ్యమహాస్థానములుఁ బుణ్యనదులుఁ
 బుణ్యలోకంబులుఁ బుణ్యమార్గములుఁ
 బుణ్యవనంబులుఁ బుణ్యోషధులును
 బుణ్యభూములుఁ బుణ్య పురములు సర్వ-
 పుణ్యంబులు నగణ్య పుణ్యాంగుడైన
 పుణ్యండు గిరిశిరంబునవసయింప;
 నిదియ క్రీడాస్థాన మిమింక మా కనుచు
 ముదమునఁ బ్రమథసమూహంబు వొదలఁ,

౧. బచరింప, ౨. శిశిర, ౩. విభూతి, ౪. శ్రావణ, ౫. భువి,
 ౬. వృష్టియు, ౭. తతి, ౮. కుడు, ౯. పంతంబు, ౧౦. బుణ్యో
 వధములు, ౧౧. పురుషులు, ౧౨. మిదియ.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

గౌతమాదిముని కృత శ్రీగిరి ప్రశంస

గనుఁగొనఁ బ్రత్యక్ష కైలాస మిదియ
యనుచు శ్రీరుద్రగణాధిపు లలర,
నశ్రాంతమును హరాభ్యర్చనక్రియల
కాశ్రయం బిది మన. కని సురల్ సెలఁగఁ,
దవిలి బ్రాంతిగఁ బర్వతా యని కొలువ,
భవుఁగంటిమని హరిప్రభృతులు నిక్క,
నాసురభక్తిమై హరుఁ గొల్వఁనిది ని-
వాసమంచును దైత్యవాస ముప్పొంగఁ,
గంటిమి త్రిపఁగంగఁ సంగమంబు
మంటి మేమని మర్త్యమండలి వొగడ,
ననయంబు జపతపోధ్యాన సత్క్రియల
కనువిచ్చటని మును లాసక్తి బొంద,
సిద్ధించు నిచట నీస్థితసిద్ధు లనుచు
సిద్ధసాధ్యాదులు సేరి నుతింప,
గరుడ గంధర్వ కిన్నర కింపురుష ని-
కర మిగ్గిరియ సుఖికరమని నిగుడ,

౧. షాడేగ, ౨. వొదల, ౩. శల్వ, ౪. నది, ౫. ద, ౬. సమూ
హంబు, ౭. సర్వమనుజులు, ౮. బొదల; నిక్క, ౯. గు, ౧౦. చెలిగి.
కొల్వంగ; చెరలు పాడువంగ.

నలి జలక్రీడా వనక్రీడలకును
 గల నిదియని దేవగణికలు సొలియ,
 మనకగు దర్శనమాత్రన మోక్ష
 మనుచు ముముక్షు లత్యర్థిఁ గాఁబుంప,
 నద్భుతాచలమిది యగపడె ననుచు
 సద్భక్తనికర ముత్సవలీలఁ దేల,
 నా దధీచి భృగు కణాద గౌతమ శి-
 లా దోషమన్యు కణ్వోది సన్తునులు
 దేవ! మహాదేవ! దేవాదిదేవ!
 దేవ! యుమాదేవ! దివ్యలింగాంగ!
 యిచ్చితి ప్రమథత్వ మీశ! ప్రమథుల,
 కిచ్చితి రుద్రత్వ మీశ! రుద్రులకు,
 నిచ్చితి బ్రహ్మత్వ మీశ! బ్రహ్మలకు,
 నిచ్చితి విష్ణుత్వ మిందిరాపతికి,
 సుర పాగ్ని యమ దైత్య వరుణ సమీర
 నరవాహ నేశాన వరదిగీశులకు,
 ధర పెండియును సు రాసుర సిద్ధ సాధ్య-
 గరుడ గంధ ర్వోరగ ప్రముఖులకు,

౧. నొలయ; పొలయ; పొదల, ౨. గీర్తీంప, ౩. గ్రాల,
 ౪. గస్త్యమునులు, ౫. బ్రహ్మకునీశ బ్రహ్మత్వ-మి, ౬. ప్రమథులకు.

విధంబున నిర్వ దెనిమిది గోట్లు
 వేవాధికారముల్ దెల్ల మిచ్చితివి,
 కాక, యుక్తతృప్తా కలితాసమావ -
 గోకనామృతవార్ధి నోలలాచ్చితివి,
 గంగిగా శ్రీనగోత్తుంగ శృంగోత్త -
 హంగావిభేద సమగ్రపీఠమున
 త్యసల్లింగ సాన్నిధ్యానురక్తిఁ
 త్యక్షలింగ రూపముఁ దాల్చియుండు
 నిట్టివరంబు మీ రిచ్చినచోటు
 ప్టణకలుగునే నిటలాక్ష!³మున్న
 గంగిగా వీరభక్తాంగంబు దివ్య -
 గోత్తమాంగంబు లీలధరించి
 గంగురేతర వీరభద్రేశమూర్తి
 గీకరించుట యది గలదొకఁడు,
 గంగిగా న వీరభద్రోత్తమాంగ -
 గసంబంధంబు లీలఁదలిర్ప
 త్తమాంగము లింగ మున్నది దేహ
 త్తతి వీరభద్రాధిక్య మెంత
 యది వర్వతునిదేహ మది వర్వతాగ్ర

సమాప, ౨. నిట్లు, ౩. మఱియు, ౪. ద్రా, ౫. యో.

మది పీఠ మది లింగ మనుభేద మెద్ది?
 పర్వతుతను^౧వ శ్రీపర్వతం, బట్టి
 పర్వతు శృంగంబు^౨ భద్రపీఠంబు
 నురుపీఠమదియ యయోనిలింగంబు
 భరితలింగము మోక్షఫలదాతయగుటఁ
 బరమమునీంద్రుండు వర్వతవిభు^౩డ,
 వరతపోధనుడు వర్వతవల్లభుండ,
 పర్వతోత్తముడు^౪ను బర్వతాధిపు^౫డ,
 సర్వేశుపీఠంబు బర్వతవిభు^౬డ,
 కలిత^౭తదీయ లింగము బర్వతుం^౮డ,
 తలఁప దర్శనముక్తిదాత వర్వతుం^౯డ,
 మాహేశ్వరుండును మహి^{౧౦}బర్వతుం^{౧౧}డ, స-
 మాహిత ప్రమథనాయకుండు బర్వతుం^{౧౨}డ,
 భువనపావనమూర్తి భువి^{౧౩} బర్వతుం^{౧౪}డ,
 శివభక్తిశిఖరంబు శ్రీపర్వతుం^{౧౫}డ,
 కావున వరము^{౧౬} లీక్రమమునఁ దొల్లి
 భావిం^{౧౭}చి పడసిన ప్రాజ్ఞులు గలరె
 భువినెన్నఁ బరగు నీ బుధులలోపలను ?

౧. పు, ౨. భర్త, ౩. య, ౪. సుపర్వతాధిపుడ, ౫. మ.
 దీయ, ౬. వి, ౭. పంపఁబడసిన.

దవిలి యట్లునుగాక తమతమకొలఁదిఁ
 బూజించి పడయరే ౧ పూజకుల్ దొల్లి,
 యోజించి పడయరే యోగులు దొల్లి,
 గామించి పడయరే ౨ కాముకుల్ దొల్లి,
 నేమించి పడయరే నిస్సృహుల్ దొల్లి,
 గీర్తించి పడయరే కృతమతుల్ దొల్లి,
 వర్తించి పడయరే వ్రతమతుల్ దొల్లి,
 యర్చించి పడయరే యాద్యులు దొల్లి,
 సర్చించి పడయరే సన్తునుల్ దొల్లి,
 స్తుతియించి పడయరే సుకవులు దొల్లి,
 మతియించి పడయరే ౩ మనికులు దొల్లి,
 భజియించి పడయరే భక్తులు దొల్లి,
 సృజియించి పడయరే శీలురు దొల్లి,
 భరియించి పడయరే ప్రమథులు దొల్లి,
 సరియించి పడయరే శరణులు దొల్లి,
 దమ్మిచ్చి పడయరే ధన్యులు దొల్లి,
 సొమ్మిచ్చి పడయరే శుద్ధులు దొల్లి,
 నేవించి పడయరే సిద్ధులు దొల్లి,
 భావించి పడయరే భావకుల్ దొల్లి,

౧. పూజులు, ౨. కాములు; కాంతలు, ౩. మనుజులు.

పండితా రాధ్యచరిత్ర

యిటక్రింద మీఁద నేఁ ఁడిం దెవ్వరైన
నిటువలె బడసిరే యిల, నట్లు గాక,—
యసమాక్షుఁ దననేత్ర మర్పించి చక్ర
మసురులఁద్రుంపఁ బద్మాక్షుండు వడసె,
హర! మీకు శిరమిచ్చి పరశురాముండు
వరశువు వడసె భూ³పతులఁ ద్రుంపంగ,
శిరములు మీకిచ్చి సురల రావణుండు
హరియింపఁగాఁ జంద్రహాసంబు వడసె,
మృడ! నిన్దపోనిష్ఠ మె⁴ప్పించి క్రీడి
వడసె బందులఁద్రుంపఁ బాశుపతంబుఁ,
దన్నిచ్చి లోకహితముగఁ బర్వతుండు
సన్నుతిఁ బడసె దర్శనముక్తి⁵భము,
వరతపోనిష్ఠఁ బార్వతి⁶నిన్నుఁగొలిచి
హరుండ! నీ తనువున సర్థంబువడసె,
వరతపోనిష్ఠఁ బర్వతుండు నిన్గొలిచి
హరుండ! నీలింగాంగ మంతయుఁ బడసె,
నలి నజసుతుండు సనత్కు⁷మార్థుండు
గలఁగి యద్వైత సంగతి నుష్టమయ్యెఁ,

౧. డే, ౨. జంప, ౩. పాలు, ౪. చ్చి, ౫. ద, ౬. మిమ్ము,
౭. మా.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

బర్వతుండు శిలాదు నట్టి నదృక్తి-
 పూర్వకంబుగ లింగపుంగవ ! నీకు
 నొసరంగ “ భక్తకా యో మమకాయ ”
 యనంగ నీలింగ సింహాసనంబయ్యె,
 గాన నీ కృపకల్పి గలిగిన బడయ-
 రానిది గలదె ? పర్వతనాథ ! నాథ !
 తపము లొల్లక యన్య దైవత³ నేవ
 జపలులై కొందఱు జపమతుల్ సెడంగ,
 దపముల గోరక తరుణులదృష్టి
 దపించి కొందఱు ధార్మికుల్ సెడంగ,
 దపముల నూకి యద్వైతసంగతుల
 నపరాధులై కొందఱు అజ్ఞులు సెడంగ,
 దపములు నేసియు దగ నిన్ను గోర
 కపహృతమతి గొందఱు అపములు సెడంగ,
 నేవికల్పంబులు నే విఘ్నములును
 నేవిషయంబులు నేదురాశలును

౧. లో, ౨. సల్లింగ, ౩. నేవ-జపులునై, -సంస్కృతానువాద
 ములో ‘అన్యదేవ నేవాజపపరాయణాః’ అని ఉన్నది. కాని
 దీనినిబట్టి యీ పాదములను సవరించడానికి వీలైనదికాదు. ౪. లు,
 ౫. నూరి; నూక్తి.

నేయకార్యంబులు నేయహంకృతులు
 నేయపాయంబులు నేకోరికలును
 దనకడ్డపడకుండఁ దాత్పర్యభక్తిఁ
 బానరుతపఃపరిపూర్తిఁ గావించి
 నవిశేష నిర్దోష సంతోషయుక్తి
 భవదియ్య మహనియ్య పాపదైకభక్తి
 సృజించి నిష్ఠించి శరీలించి నిన్ను
 భజించి మెప్పించి పడసెఁ బరవ్రతుఁడు
 వున్నెంబు వరవ్రతుఁ బుత్రుగా నిన్నుఁ
 గన్న శిలాదుండు గాఁడె ధన్యుండు?
 పుడమిఁ దా మాయయ్య వడసెరా కొడుకుఁ
 బడసిన నిట్లుండఁ బడయంగ వలదె?
 కొడుకులఁ బడయ సిగ్గులు గావె యింక
 వెడదపంబులు వన్ని వేడు వారలకుఁ?
 జక్రినేత్రార్చిత చరణాభ్యుగండు
 శుక్రుడనొడుకు నిఘర నిఘటబడసె,
 మేఘరూపముఁదాల్చి మిముఁగొల్చి నిర్గ
 తాఘు శార్ఙ్గవడసె సాంబుఁ డన్ కొడుకు,

౧. యు, ౨. పాశేయ, ౩. వీక్షించి, ౪. నేవించి, ౫. చ్చి,
 ౬. వెండియును, ౭. నిట్లు;నట్లు, ౮. య, ౯. చక్ర, ౧౦. యుగుండు.

గడునుగ్ర తపామూఁది మృడుఁడ నీచేతఁ
 బడసె నధోక్షజుఁ గొడుకుఁగా నజుఁడు,
 నమితతపశ్శక్తి హరి మున్నువడసె
 గమలాసనునిఁ బుత్తుఁగా మిమ్ముఁ గొలిచి,
 యేమని తపము నహించిరి వీర,
 లేమిగాఁ బడసిరి, యేమిగాఁ గనిరి,
 యొక్కొక్క కోర్కులఁ జిక్కిరిగాక
 ముక్కంటి శీతకాఁ జిక్కి¹రేయిట్లు
 భూమిభారము మాన్పఁ బుట్టినయట్లు
 భూమిఁ బరవ్రతుఁడనఁ బుట్టెనోకాక
 కాదేనిఁ బంచ²వక్త్రంబులం దెట్లు
 మేదుర³కాంతిమై మిత్రుఁడ బరవ్రతుఁడు ?
 మహి⁴ని దర్శనముక్తి మహిమ దా⁵నెట్లు
 నహజమై పరగె శ్రీ శైలాధిపతికి ?
 హర! శిలాదుఁడు మిమ్ము నర్థి భోజించి
 పరహిత ని⁶హితు శ్రీ పరవ్రతుఁడనఁ
 గావున మూఁడు జగంబు⁷లఁ గ⁸బరమ-
 పాననంబుగఁ జేయఁ బాల్పడితా⁹న

౧. మొంది, ౨. నీవ, ౩. రి, ౪. యె, ౫. వాఁడగామందె
 నిట్లు, ౬. బుట్టితో, ౭. వక్త్రము లొందినట్లు, ౮. కీర్తి, ౯. త,
 ౧౦. ని, ౧౧. ర్జి, ౧౨. ర, ౧౩. లు, ౧౪. మహిమ, ౧౫. ను.

యరుదగు తీర్థంబు లంచెల్ల పుణ్య-
 తరమగు పుణ్యతీర్థం బిది యనఁగ,
 నతులపుణ్యక్షేత్రతతులలో నిదియ
 కృతులఁ బేర్కొన్న ముక్తిక్షేత్రమనఁగ,
 విదిత మూలస్థాన విత్తతులం చెల్ల
 మొదలిమూలస్థాన మిదియ తాననఁగ,
 ముఖ్యపర్వతచయంబులలోన నిదియ
 ప్రఖ్యాతమగు రాజపర్వతంబనఁగ,
 హరు పూర్వసింహాసనాదులం దిదియ
 యరుదగు దివ్యసింహాసనం బనఁగఁ,
 బరగు పర్వతతపోభావాతిశయ³త
 విరచింప శక్యమే *వేదవిస్ఫూర్తి
 ధర స్వర్గమర్త్యపాతాళంబులందు
 *నరయంగ గతభవిష్యద్వర్తమాన-

౧. ముగ, ౨. చెల్ల, ౩. ము, ౪. వేదంబులకును, ౫. విరచింప భూత
 భవిష్యజేత^{త్రి}; భువిని భవిష్యద్వర్తనాది; భువి భవిష్యద్వర్తమాన.

* ఈపాఠము నేను కల్పించినది. వ్రాతప్రతులలో లేదు. సం
 స్కృతానువాదములో “లోకత్రయే భూతభావివర్తమానేషుచ త్రిషు,
 కాలేషు” అని ఉన్నది. “భూత” అనేమాట ఒక ప్రతిలో ఉన్నది
 గాని, ఆ పాఠము ప్రకారము “వర్తమాన” అనేమాట పోతుంది.
 “భూత” అనేమాటకు “గత” అనే వ్రాతప్రతులలో లేని పాఠమును
 మాత్రమే నేను కల్పించినది.

—చి. నా.

కాలంబులందును గలవే శ్రీనగముఁ
 బోలంగ³ బర్వతంబులుఁ దీర్థములును ?
 గేదారమున నతిక్లేశంబొదవ హి-
 మోదకం బొనక యొనరదు ముక్తి,
 సెచ్చెట వారణాసిని నిరాపేక్షఁ
 గ్రచ్చుటఁజావక కలుగదు ముక్తి,
 ద్రావంగన⁴లనదు దా హిమోదకము,
 సావంగ నలవ దా స్థాన మాసింది,
 యఖిలమానవుల⁵ కెట్లైన శ్రీశైల-
 శిఖరదర్శనమాత్ర సిద్ధించు ముక్తి,
 నారణాసిని లక్ష నరవిప్రతతికి
 నార నన్నము వెట్టినట్టిఫలంబు,
 గయలోన రెండులక్షలు భూసురులకుఁ
 బ్రియ⁶ మార నన్నము వెట్టిన ఫలము,
 ననిచిన ద్విజుల కన్నంబు గేదార-
 మున మూడులక్షలకును బెట్టుఫలము,
 నున్న తీర్థంబుల నొక్కొక్కకోటి
 కన్నంబు విపుల⁷ కందించు ఫలము,

౧. న, ౨. డె, ౩. సేనగం, ౪. మొదవ, ౫. లు, ౬. క,
 ౭. మున, ౮. న, ౯. కందిచ్చు, ౧౦. విధము.

నాకాంక్ష శ్రీగిరియం దొక్క జమ్మి
 యాకు పట్టెడునంత యన్న మొక్కనికి
 దానంబు నేయు నుద్యత్ఫలంబునకు
 మానుగా నవి యసమానంబు లనంగఁ
 బర్వతుమహిమ యేభంగిఁ గీర్తింప ?
 సర్వ³జ్ఞ సద్యఃప్రసన్నైకమూర్తి
 దవిలి “చకిత మభిధత్తే” యనంగ
 భువి “నేన మేత న్నిబోధత” యనంగ
 సంగతి “సత్యతిష్ఠద్దశాంగుల”మ -
 సంగఁ దా “స్మర్యతే న చ దృశ్యతే”య-
 సంగ విరించి జనార్దనాదులకె-
 టుంగ “ప్రేగగు దివ్యలింగ! నీతనువు
 గరతలామలకసంగతిఁ గానుపించె
 గర మొప్పు సర్వతు కారణంబునను,
 నప్రతిమోద్యద్దయాధామ! నీదు
 ప్రప్రసన్నతపెంపు భవ్యంబటంచు

౧. ద్యుతతత్ఫలంబు; ద్యుత్ఫలంబులును, ౨. లన్న(న్ని),
 ౩. జ్ఞ, ౪. చెఱువును; ప్రేగను, ౫. ప్పు (ప్పె), ౬. అప్రసన్నత
 పెను పతిశయంబనుచు.

ప ర్వ త స్ర క రణ ము

శ్రీరిదివ్యస్థానకథనము

నమ మునిబృంద మెంతయుఁ గెడగూడి
 క్రమమున దుద్రనూక్తము లాది మైన
 విరచితాశీర్వాద వేదనాదముల
 నరుదుగాఁ గీర్తింప హరుదక్షిణమునఁ
 గుండతీర్థమనంగఁ గుంభినినోష్ఠ
 దండిపాతకకోట్లఁ దా హరింపుచును,
 నంను మందాకిని యాదిగాఁ గలుగు
 నందితంబై మూఁడు నదు లాశ్రయించి
 యదియ తల్లింగమూలావరణాంక
 మొదవంగ నుదయించె నుత్తరంబునను,
 మల్లి కాకుండనామమున లోకములు
 వల్లభత్వమునఁ బావనము నేయుచును
 నందు భాగీరథి యాదిగానుండు
 వందితంబై మూఁడు నదు లాశ్రయించి
 యవిరళనిత్యమహాదేవ శివ
 భవ భీమ రుద్రోగ్ర పశుప తీశాన
 కమనీయ తల్లింగ కలితనామాప్త-

౧. నమి, ౨. తగీర్వాణ, ౩. చు, ౪. నుండు, ౫. జాంగ,
 ౬. సర్వ.

కమున దివ్యాప్త లింగస్వరూపముల
 నీక్షించు జనులకు మోక్షమిచ్చుచును
 మోక్షేశ్వరం బన ముందట వెలసె,
 నలరి సూక్ష్మసూల యాతకనాదేహ-
 ములునాంగం బురములు మూడు హరించు
 ననుష్ఠామాద్య త్రిపురాంతకదేవుఁ
 డనంగం దచ్చిఖిరేశ్వణార్థమై యొప్పెఁ,
 బాటియై పాతకోత్పాటనమహిమ
 హాటకేశ్వరమన నలరె యామృతమునఁ,
 బాపవిनाశనప్రతిభ నొప్పారి
 పాపవిनाశను డేపారి యవుల
 రమణ వరాహేశ్వరముఁ గిన్నరేశ్వ-
 రమును సారంగేశ్వరమ్మును ఘంట-
 సిద్ధేశ్వరంబునాఁ జెలువారి జనుల
 శుద్ధులఁ గావించుచును నిబిచ్చమమున
 నద్భుతలీల నినాయాస్థానముల న-
 ముద్భవంబయ్యె లింగోపకంఠమున,

౧. కము(మ)ల, ౨. పంబు, ౩. ట, ౪. న, ౫. మోద్యత్రి,
 ౬. శ్వరా, ౭. గాఁబా, ౮. రె బా, ౯. ర న, ౧౦. బస, ౧౧.
 దా.బ్రతీచి, ౧౨. నయ్యె, ౧౩. గోద.

నొలసి తదియ్య సద్యోజాతవదన
 మలరె బ్రహ్మేశ్వరం బనఁ బచ్చిమమున,
 వామదేవాంచిత వక్త్రంబు ాదనరె
 చామహేశ్వరమనఁ దగ నుత్తరమున,
 గుటి దక్షిణమున నఘోరవక్త్రంబు
 వఱలె జ్యోతిస్సిద్ధ పటనాథుఁ డనఁగ,
 రమణఁ దత్పురుషవక్త్రము మహామహిమ.
 నమరెఁ దూర్పునఁ ద్రిపురాంతకంబనఁగఁ,
 దన³రె సిశానవక్త్రంబు శూన్యంబు
 నన మల్లికార్జున నామంబుఁదాల్చి;
 యామల్లికార్జునోదాత్త విఖ్యాత-
 నామ *మెట్లయ్యెఁ బినాకి కంఠేనిఁ-
 గృహఁ బెక్కు-యుగములక్రింద శ్రీహర్ష-
 తపురాణమహిమ రుద్రాణికి రుద్రుఁ
 డానతియిచ్చుచో నటమున్న యయ్యెఁ
 చా స నేకయుగార్బుదంబులనాఁడు
 సలి మల్లికార్జుననామ మన్వాక్య
 మలరుటఁగాఁజేసి యయ్యుగంబునను

౧. పావతె; పరశ, ౨. మున, ౩. రు, ౪. పూర్వ, ౫. మి.
 ౬. యో.

పండితారాధ్యచరిత్ర

జంద్రగుప్తుం డనఁజను భక్తుఁ డొకఁడు
 సంద్రవంశ్యుండు దజ్జనపతితనయ
 సంద్రవతీకన్య సరసచైతన్య
 సాంద్రతరాగణ్య సంచితపుణ్య
 యనురక్తి శ్రీమల్లికార్జునుఁజూడఁ
 జనుచెంచి తనతోడి సతులును దాను
 బ్రతివాసరంబును భక్తిఁగొల్పుచును
 సతి యొక్కనాఁడు హర్షముదులుకాడఁ
 గిన్నరగంధర్వ గీతప్రకలిత-
 సన్నతనాదప్రసన్నత మీఱి
 యతిమృదుమధుర సమంచితాలాప-
 గతుల సస్తస్వరకలితమై శ్రుతులు
 సాంగమై మ్రోయఁ దొడంగినరీతి
 శృంగముల్ గూడియాడంగ దిక్కులు గ-
 లంగ నాకసమద్రువంగ నందున్న
 గంగ మనం బలరంగఁ బాతాళ
 గంగ యంతంత కుత్తుంగతరంగ-
 రంగముల్ నలిగి గడువంగ, మీఁదటికిఁ
 బొంగ, సురల్ నుతింపంగ, శిలలు గ-

౧. దలకొత్త, ౨. వ, ౩. గూడఁ జెలంగి.

ప ర్య త ప్ర క రణ ము

అంగఁ, గాఢము లిక్ష్మవంగ, ిమ్మగములు
 గ్రాల, రసంబులు ¹గ్రోలఁ, జిత్తములు
 సోల, ²గాయకతతుల్ ³న్రాలఁ, గిన్నరులు
 దూల, నుమానాథు మ్రోల నానంద-
 లీల దలిర్ప నబ్బల సంప్రీతిఁ
 బాడ, సుగతు లోలిఁగూడ, నాచంద్ర-
 చూడ పార్వతియును బ్రోడమనంబుఁ
 గూడ నాదాంబుధిఁ గ్రీడఁ జేలుచును
 జూడ, మెచ్చులు దులుకాడ, *సోముండు
 “మెచ్చితి నబ్జాస్య ! మృగశాబనయన !
 యిచ్చ నెయ్యది వేడు మిచ్చెద” ⁴ననుడు
 “శ్రీఃర్వతోత్తుంగ ⁵శృంగోత్తమాంగ-
 దీపితఖ్యాపిత దివ్యలింగాంగ !
 మీహకాళియందు ⁶సమేళనంబుగను
 బ్రేమం బెలర్ప నర్పించినయట్టి
 యీమల్లికాదామ మెల్ల గాలంబు
 మీహకాళియందు సమ్మిళితమైయుండ
 దయసేయుఁ డనుచుఁ జంద్రవతి వేడుటయు

౧. మార్గములు, ౨. లోల; వోల, ౩. గానలతలు, ౪. ద్రాల; గ్రాల, ౫. సాంబుండు, ౬. ననిన, ౭. శిఖరో, ౮. న, ౯. మ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

రయమునఁ దేజోవిరాజితం బైన
 మల్లికాదామ ముమానాథుఁ డునిచే
 సల్లీల జాహ్నవీ చంద్రమధ్యమున
 గంగాతరంగిణీ సంగతోత్తుంగ-
 ారంగత్తరంగ పరంపరోద్ధూత-
 పృథులకూలంకష ఫేనవిభాతిఁ
 గధనియ్యమగు మల్లికాదామ మదియు
 నర్జునకాంతిఁ జెల్వగుట శ్రీమల్లి
 కార్జునుం డనునామ మయ్యె లోకములఁ,
 దక్కినలింగప్రతతులకు నట్ల
 యొక్కొక్క నామంబు లొనరె నొక్కొక్క
 కారణంబునను నా ఖ్యాతిదల్లింగ
 చారుపూజాఫల సౌఖ్య మెట్లనిన,
 నగణితంబైన లింగాకారమైన
 నగసంస్కరణ దర్శన స్పర్శనముల
 వలనను స్వర్గాపవర్గాదిసౌఖ్య
 మలరారుచున్న దే మని ప్రస్తుతింప ?
 విను “పునర్జన్మ నవిద్యతే” యనుచు
 ఘనపురాణాదు లొక్కట మ్రోయుఁగాన

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

యనుచు వెండియు మల్లికార్జునగురుఁడు
 "మనికుండై పర్వతు మహిమ నుతింప,
 "వరగురునాథ! నీవచనంబు¹లేని
 విరచింపఁబర్వతు వినుతియే²నియును
 నున్నదే వీనుల కొక్కింతదనివి?
 విన్నపం, బేఁ బనివినియెడ, నాకు
 క్షిప్రంబ యీషని గృహసేయుటకును
 సుప్రసన్నాత్మ! మహాప్రసాదంబు,
 వారక పర్వ³తు వర్ణన యనఁగ
 మీ రానతిచ్చిన చారునత్కృతిని
 లెక్కింప శిలలెల్ల లింగరూపంబు
 లక్కజంబుగ వాక్య మది *దధ్యముగను,
 బాతీనకేతనా⁴పహమూర్తి లింగ -
 పీఠప్రకారమై పృథివి శ్రీనగము
 మీదివ్యదృష్టికి మించి వెలుంగు,
 భేద⁵ మెఱుంగ మీ⁶ పాదముల్ గాని,
 మీయాజ్ఞఁ దలమోచి పోయెద⁷ నిష్ట

౧. ఘనుండైన శ్రీపర్వతుని వినుతింప, ౨. లేను, ౩. యనుచు,
 ౪. త, ౫. సాంగ, ౬. వహ, ౭. మేనెఱుంగ, ౮. పదములే
 (ల), ౯. నిష్ట.

పండితారాధ్యచరిత్ర

దాయక! మీప్రసాదము దయసేసి
రక్షింపుఁ "డని యనురక్తి దోనయ్య
యీక్షితి సాష్టాంగ మెఱుగి శ్రీగిరికి

దోనమార్య మహేశ్వరాచలప్రాప్తికథనము

నరుగంగ నరుగంగ నన్నిదిక్కులను
ధరణి³ యీనినభంగిఁ దండతండములు
శరణుల యడవుల *గరుసులఁద్రోవ
వెరసు⁴లఁ ²గడవంగ ¹వెంగలమంది
నరసలఁ జనుదెంచు ¹పరుసలఁ జూచి
పురుషులఁ గని హర్షపు¹లకలు వొదల
వారు³ వారును నేఁగుదేర, సంత¹ సము
గూర, మహేశ్వర ద్వారమార్గముల
దందడి వెన్నము¹ దఱుగూడ నడవ,
సందడింపకుఁ డంచు ¹జిక్కరండనుచుఁ
వెనుకఁ జిక్కకుఁ డంచు వేగ ¹రండనుచుఁ

౧. గృహ, ౨. మని, ౩. బూనిన, ౪. శరణుల, ౫. గను
కులు, ౬. లు, ౭. గడు(డ) వ(ప)ంగ, ౮. పరసల; పరసల; పర
సుల. ౯. చి, ౧౦. వ, ౧౧. చు, ౧౨. లు, ౧౩. దాసును, ౧౪. త,
౧౫. ముందట నడుమగూడ, ౧౬. జప్పరించుచును, ౧౭. మయ
నుచు; రమ్మను.

ప ర్య త ప్ర క ర ñ ము

జనుఁడు ముందట నంచు జనకేమియనుచుఁ
 దొలఁతొలఁ డనుచు నా త్రోవఁ బొండ్లనుచుఁ
 దలరకుండ్డి యంచు దవ్వెంత యనుచు
 సిరిగిరి యిదె యంచు జేరితిమంచుఁ
 బురమున కెన్నడు వోదుమో యనుచుఁ
 బొదపొదఁ డిపు డేమి వోయోమికనుచుఁ
 బదినాల్లకైనఁ బోయెదమకా కనుచు
 గొడ్డవెట్టకుఁ డంచు గొఱతేమి యనుచు
 యడ్డమే మనకేమి యరుగుతెర్వనుచు
 నీయూరి బగుతులిం డ్లెఱుఁగుదే యనుచు
 నాయేఁడు విడియమే యాయూర ననుచు
 బారేండు నెట్లైనఁ బాఱుతెండనుచు
 నారగింపక చాల నరుగుదే మనుచు
 లింగావసరము సెల్లెడినె మీ కనుచు
 జంగమోచిత మవశ్యము గదా యనుచుఁ
 గావల్ల వారిఁ జిక్కగనీకుఁ డనుచుఁ
 గావల్లనివా రింకఁ గొనినివా రనుచుఁ

౧. డో; ౨. మా, ౩. మొకో (మకా) యనుచు, ౪. నుడ్డ, ౫. నుంచు, ౬. విడువమే(మా), ౭. డెట్టులనైన, ౮. బాటి, ౯. పొండ్, ౧౦. పారిని, ౧౧. కాదనుచు.

పండ్ల తాగడానికి మంచి త్ర

౧. ముద్దలొడక పొండు ముందట ననుచు
 ౨. నద్దితా యిట్టెన దొద్దవొ మ్మనుచు
 ౩. జలువ పట్టు విడిసె సాఁతెల్ల ననుచు
 ౪. చెలిమలు శ్రావణులు గలవ కా యనుచు
 ౫. గొన్ని పుష్పములైన గోసితెం డనుచు
 ౬. నున్న వీ పుష్పంబు లొకకొన్ని యనుచు
 ౭. ద్రోవ సోకెక్కడ ధూపాన్ని యనుచు
 ౮. నాంబేళల సుభక్తు లొగ్గలం బనుచు
 ౯. నెగుదునో యొకబత్తు డీపూట కనుచు
 ౧౦. నెగుదకున్నను లింగ మెఱుంగుగా కనుచు
 ౧౧. బడియోగిరము లలవడునొక కో యనుచు
 ౧౨. బడియోగిరమ కాక పథమున కనుచు
 ౧౩. సాగెనే లింగావసరము మీ కనుచు
 ౧౪. శ్రీగిరి యెఱుంగునారోగిణం బనుచు
 ౧౫. గడియొది వో నేమముల్ గడువంగ ననుచు
 ౧౬. గడియొదియే బసవన్న గలుగంగ ననుచు

౧. ముద్దలొడక(ల); ముందుగా, ౨. వడ్డు, ౩. పట్టునడిగె,
 ౪. జలములు, ౫. వాగున, ౬. కో, ౭. త, ౮. కుసుమంబు,
 ౯. కింకెట్లు, ౧౦. కనుచు, ౧౧. వేలమును, ౧౨. గ్గజం, ౧౩.
 నెగుదునొక పత్తురీ, ౧౪. నెగుదరొక్కో, ౧౫. కా, ౧౬. కలిగనారోగణ,
 ౧౭. నారోహణ, ౧౮. మి, ౧౯. గడిపం(వ) గ.

ప్రశస్తి క. ర. బాహు

1 బాదపాద ప్రాద్దులు పుచ్చకు యనుచు
 2 గదలె నీసాతఁచి కక్కములకు ననుచు
 3 గ్రందులో జనజొరగా నేలయనుచు
 4 గ్రందులో జనికాని కడవలేమనుచు
 5 నిదె కంటిరే శ్రీమహేశ్వరం బనుచు
 6 నదె మీఁదట మహేశ్వరావాస మనుచు
 7 గడు నొప్పు బహుమకలశంబు లనుచు
 8 బడుగుదేవర యర్థపతి వంధ్యు డనుచు
 9 జయవెట్టు డిటుగూడ సా తెల్ల ననుచు
 10 జయజయ ఘే యుఘే జయజయ యనుచు
 11 చుల్లాన మొండర నిట్లురుతరానోన్య-
 12 యొసల్లాపనంబుల నరసమై తనొరె
 13 జనుదేర శ్రీమహేశ్వరభూధరేంద్ర-
 14 మున విలసిల్లు తత్పర మెట్టు లనిన,
 15 శ్రీకుఠోరొత్తుంగ శిఖరంబులదియు

౧. ప్రాదప్రాదః ప్రాదలుచు, ౨. పుచ్చకుడునుచు, ౩. కదలి
 నేవత్తు, ౪. కక్కలకుఁడా, ౫. జొరజొర, ౬. లావునగాని,
 ౭. కదలమే మనుచు; కడవలేదనుచు, ౮. నిది, ౯. బడయు, ౧౦.
 ల, ౧౧. సల్లాపనంబులు (నోత్తులు), ౧౨. ర, ౧౩. నష్టర, ౧౪.
 రోత్తర, ౧౫. శృంగసంఘములె.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బ్రాకటంబగు^౧ దేవభవనంబు^౨లదియుఁ
 బరచితప్రత్యంతపర్వతా^౩కృతులఁ
 గర మొప్ప హర్షనికాయంబు^౪లదియు
 నిలనుండి ముక్తికి^౫ నిష్ఠసోపాన-
 ములయట్లు సోపానములనొప్ప^౬నదియు
 దివి ముక్తికాంతలు దివిరి శ్రీగిరికి
 నవినయంబుగ^౭ వీచు చామరల^౮ట్లు
 వినువీధి దా^౯కు శ్రీవృషభాంక మ^{౧౦}గుచు
 దనరుచిత్రపతాకంబు^{౧౧}లదియు
 ఖ్యాతిగా వ్యాసహస్తాంకమై^{౧౨} పాలుచు
 వాతపూరణముల వడి నొప్ప^{౧౩}నదియుఁ
 బటువియత్కన్యకాభరణవిభాతి
 నటియించుమణితో^{౧౪}రణంబులయదియు
 మహిజటారుద్రాక్ష^{౧౫} మకుట^{౧౬} సన్నిహిత-
 మహితజంగమలింగమండలియదియుఁ
 బ్రవిమల^{౧౭}ప్రమథపుష్పకవిమానముల

౧. హేమ, ౨. లనియు, ౩. వళులె, ౪. లవియు, ౫.
 నిడియ, ౬. ట్లు, ౭. మఱియు, ౮. న; ల, ౯. బెక్కు, ౧౦. ట్లు,
 ౧౧. క, ౧౨. ను, ౧౩. న, ౧౪. పాలు; తోచు, ౧౫. మఱియు,
 ౧౬. మహిత, ౧౭. తోరణము, ౧౮. ప్రళమ.

ప ర్య త ప్ర క రణ ము

పవిత్ర నోష్ఠగు గణభవనంబులదియు
 నర్ణవ ిఘోషణంబు ట్లహర్నిశము
 ఘూర్ణిల్లుబహువాద్యఘోషంబులదియు
 నట్టిమాహేశ్వరోద్యత్పురవరము
 చుట్టును మధుకరశుకపికనికర-
 రవహరికలితవిరాజితంబగుచు
 నవకమై తనరు నానారవంబులను
 ఘనరుద్రపాదోదకము వచ్చు పరుస-
 కును గలశంబులఁ గొనివచ్చియున్న
 చందంబునను జలసంపూర్ణ మగుచు
 నంతితంబైయొప్పు నారికేళములు
 నలి శైలసందర్శనఫలముల్ వరుస
 నెలమినీజాతుదు మే మన్నయట్లు
 ఫలభరితంబులై ఫలపార్శ్వములను
 నలరారు కదళీఫల లాసీకములును
 జూతము శ్రీగిరి చూత మన్వారిఁ
 జూత మనెడు ఫలాన్విత చూతములును,
 (దివిరి దర్శనము లీఁ దెచ్చినయట్టి

౧. ఘోషంబుల ట్లహర్నిశము, ౨. కల్పితరా, ౩. బనఁగ,
 ౪. వనంబు, ౫. ల, ౬. లేద, ౭. పక్ష, ౮. దళా, ౯. ఫలి.

సంక్షిప్త గ్రామ్యతా కీర్తన

పవిత్రమోక్షగుప్తలభరితచూతములు,
 వినుఁడు మిఁకొమ్మలముల్లు వెడలిన నాడ
 ముసభక్తిమై దమ్ము గడచినా శింక
 దమచింత లేల పొదం దనుకరణి
 నమారి యంతంత నోప్పారుచింతలును,
 జెలంగి వసంతుండు శ్రీగిరిచుట్టు
 గలయ ఫలావళుల్ గట్టినమాడ్కి
 నిల నోప్ప ద్రాక్షల శీఠల మాది
 ఫలముల్ నిమ్మల ఫలమంజరులను
 నిల మల్లికార్జునుఁ డెసగు మాపేర
 బాలుపుగా ననివిచ్చు బాడ్డువల్లియలు
 గుండంగ నేల శ్రీగోత్రంబుఁ జేంది
 కుండకుండని నవ్వు కుండగుచ్చములు
 నేవమై నీశు భజింపని వారి
 నేవ యేటికిం నను నేవంతివిరులు
 గిరులలో భవనాగ కేశరి యనిన

౧. ర నం, ౨. చుట్టికలయ, ౩. రుద్రాక్ష, ౪. యీశ్వర,
 ౫. నిమ్మల, ౬. పూరు; పెచ్చు, ౭. కుండ, ౮. కుచ్చలును,
 ౯. వాని; వారు, ౧౦. నన, ౧౧. నేవంతు, ౧౨. గిరులలోపల
 (భవ), ౧౩. యవగ.

శ్రుతివ్యాఖ్య ప్రకారము

గిరియదేయస్సు సాగకేసరంబులును

నగకుంటిన్నియు జేరితి నగము లిని నగము

పొగడ బున్నగ మను పున్నగములును

బొగడ నొప్పారు శ్రీ భూధరేంద్రంబు

బొగడరే యనుచున్న పొగడపుష్పములు

గిరి నెవ్వ రెవ్వ రెక్కింతురొ తమ్ము

వరదుడే నెవ్వరెవ్వరు గొండ్రివరము

సూచెద మనుచున్న చూడ్కి నంతంత

పూచి యెంతయు నొప్ప పుష్పవాటికలు

గనుగొంచు బొగడుచు గ్రక్కున వచ్చి

తన ధారు తత్పురాంతర్విధులందు

గ్రందార నొక్కొక్క గములుగారొ గూడి

చిందులు వెట్టుచు జిత్తంటు తలర

జెలగుచు నలొద్దుచు జెరలు వొడ్చుచును

బాలయుచు మంలయుచు బారి సంతసిలుచు

మూగుచు నేగుచు మూకలు గొనుచు

గ. యది, ౨. లిన్ని, ౩. లిన్న. ౪. గొండురెవ్వరొ
వరంబు; నెవ్వరెవ్వరు గొండ్రిపదము, ౫. మాచేతనను చున్న
మాడ్కి, ౬. యున్నంత; కందరద, ౭. వెండియు, ౮. జూచి
౯. దు, ౧౦. రి.

పండితా రాధ్యచరిత్ర

వీఁగుచు ¹నాఁగుచు విస్మృతు లగుచు
 నుక్కుచు ²నిక్కుచు మల్లసిల్లుచును
 సొక్కుచు ³దక్కుచు సుగతి నిల్చుచును
 నాడుచు బాడుచు నట్ల మ్రొక్కుచును
 గూడుచు జాటుచు గోయనియార్చు-
 చును, జప్పటులు వెట్టుచును, *సరి*పదము-
 లను సంఘటింప నాశతులు నేయుచును,
⁴సమ్మదంబున ²నిట్లు సనుదెంచు ⁵పరున
 యమ్మ హేళ్యరసగం బఱిముఱి ⁶నెక్క--
 భావింప నుత్తరభాగ మంతయును
 ద్రోవలు ⁷గట్టి యద్భుతము వట్టిల్లఁ
 జెట్టును గట్టు⁸ను శిలలును సెలలు
⁹మెట్టును ¹⁰బల్లము ¹¹మీఁదును గ్రిందు
 నటుగూడఁ బరుస¹²మై¹³యల¹⁴రె విచిత్ర-

౧. గ్రాసు, ౨. జిక్కుచు, ౩. నిక్కు, ౪. దుది; దరి,
 ౫. పథ, ౬. సమ్మ, ౭. నిట్లచను, ౮. పరస (ఇట్లే 'పరుస'కు
 బదులు పరస అని కొన్ని ప్రతులలో తక్కినచోట్లను కలదు. ఈ
 పాఠాంతరములను అన్నిచోట్లను చూపలేదు), ౯. నెక్క, ౧౦.
 గట్ట న, ౧౧. చు, ౧౨. మెట్టయు, ౧౩. మెల్లముల్, ౧౪. మీఁదను
 గ్రింద, ౧౫. లై, ౧౬. య; రి.

ప ర్య త ప్ర క రణ ము

పటము తత్పర్యతపతిఁ గప్పినట్లు,
 సురగిరిఁ దెగఁజెడు ^౧వరగిరియైన
 సిరిగిరి యంతయు నరగిరి యయ్యె,
 నక్కజంబనుచు ని ట్లెక్కు^౩చు, నెడలఁ
 జిక్కుచు, నొండొరుఁ జే^౪యూఁదికొనుచు,
^౫మ్రక్కుచు, ^౬నేచుచు మల్లడిగొనుచు,
^౭ద్రొక్కుచు, నట ద్రోపుఁద్రోపు లాడుచును,
 నంతంత జయజయాయతరావముల న -
 గాంతరంబుల దిక్కు లద్రువ ఘూర్ణిల్లఁ
 జక్కన తత్పరిపత్తోటి సుగతి
 కిక్కయై చను నగం బెక్కి తత్క్షణము
 వరనిజధారాప్రవాహంబుత్కార-
 విరచితంధానంబు విన్నయంతటన
 భూరిపాతకకోట్లఁ ^౮బొలియించు రుద్ర-

౧. హర, ౨. బలర, ౩. మన్నెడల, ౪. యూడు, ౫.
 మక్కుచు (చే), ౬. నెక్కుచు, ౭. గ్రొక్కుచు, ౮. లు, ౯. నిజా
 ధార; నిత్యధార; నిజతారా, ౧౦. ఝల్కార, ౧౧. రావంబు,
 ౧౨. పాలి (రి) యంచు.

పాండిత్య సామ్రాజ్య చరిత్ర

ిధారాంబువులకు గృతస్తాన్ననుత్రైవిధమున
 యామహేశ్వరదేవునధిభజింపఁబడెను
 దా మునక్షాసమాయోచితక్రియల్ సమీపి
 పండితారాధ్యేంద్ర పండితపాద-
 పుండరీకాంతరంగుండు దోనయ్య
 శ్రీమహేశ్వరదేవు శిష్యునితంపుచును
 గామించి తద్భక్త గణ సంఘమునకుఁ
 బ్రవితత భక్తిమై బర్వంబు నలిపె
 యవిరళప్రీతి గుర్వర్చనసేసి
 ధర్మగూడ సప్తపాతాళములొంగఁడి
 యరుతరంబై మీఁద యనుడువీధి గడచి
 పరగుశ్యంగంబులుండు బస సామ్రాముఖ్య-

౧. సారాంబువుల ('స్తాన' శబ్దము తప్పను అభిప్రాయముతో
 ఈ పాఠమును తరువాతివారు కల్పించిఉంటారు. కాని, సంస్కృ
 తానువాదములలో 'రుద్రధారా' అని ఉండడముచేత యతిస్థాన
 ములలో 'స్తాన' అనేపాఠమును గ్రహించినాను.— చి. నా),
 ౨. జనులు, ౩. సలహా, ౪. పండిత, ౫. యమ, ౬. సద్భక్త, ౭.
 ఘన, ౮. సమాహికిని, ౯. నూడ (త; ది); నూత, ౧౦.
 గూడి; గాది, ౧౧. నురువిధి, ౧౨. ప్రాచుర్యము (ప్ర; మ); శ (ప)
 లితాశు.

తరు గుల్మ దివ్యల తావిత్తానములు
 నందుల బహు మర్కటావలి సెరలు *
 నందు గాకులు దక్క నలరు పక్షులును
 రుద్ర ధారయ పెక్కు రూపంబులైన
 ముద్ర క్తి దొరగు ననూన ధారలును
 శ్రీకు బేరేశ్వర సిద్ధేశ్వరాద్య
 నేకలింగములు మా హేశ్వర బిలము
 గనుగొంచు నద్భుతాక్రాంతాత్మజగుచు
 ఘనమగు తన్న గాగ్రము శివపురము
 మహిమయు దద్వారమహిమయు దీర్ఘ-
 మహిమయు వినుచు భీమణి దోనమయ్య
 మనమున హర్షించి మల్లి కార్జునము
 సన సభిముఖుడుగా సాతునునలరి
 సూరెల జయవెట్టుచును సంతసిలుచు
 భోరన నగమధ్యమున దిగి జూరి

౧. దివ్యశల్మ, ౨. విమా, ౩. శర్కటా, ౪. చరులు,
 సెరలు, ౫. గాగుల, ౬. పక్షుములు, ౭. రుద్రుతారయ, ౮.
 సముద్ర (ద్వీ) క్తి(త్రి), ౯. ధారు, ౧౦. మహేశబిలములు,
 ౧౧. నియ, ౧౨. శివు, ౧౩. భోరున, ౧౪. జూరి.

* ఈ పాదమునకు సం. గ్రంథములో అనువాదములేదు.

పండితా రాధ్య చరిత్ర

రతిఁ గల్పవృక్షంబుఁ బ్రకెడు కల్ప-
 లతయును బోలెనల్లన కుర్వఁజేరి
 యక్కజంబంద స్వర్గావవర్గములు
 నెక్కిని నిల్చిన నిశ్చేణులట్లు
 నెక్కిన్న యారెండు నిచ్చెనల్ గడచి
 * గ్రక్కన తన్న గాగ్రంబెక్కి చనఁగఁ -
 జనఁగఁ దూర్పునను బంచక్రొశమాత్ర -
 మున రమ్యమగుచును మునుబచ్చిమమునఁ
 గడునొప్పెనగు బిల కల్పోక్తి నెన్నఁ
 బడుశ్రీచతుర్ముఖ బసవేశ్వరుండు

చతుర్ముఖ బసవేశ్వరదర్శన కథనము

నాదేవదేవు మహాత్వ మెట్లనిన,-
 నాదిసర్గల కాది యగు వృషసర్గ
 సభవుండు శివుండు లీలార్థమై సృష్టి
 కభిముఖుండై శ్రీవృషాధీశుఁజూచి,
 “చనుము గోం మాతృపంచకములో భద్ర-
 యును నందయు సుశీలయును సుమనసయుఁ

౧. బోలు, ౨. నల్లవ, ౩. ల, ౪. నిల్చిన, ౫. గ్రక్కున
 ౬. నావిని; నుముని, ౭. గి, ౮. రంబు, ౯. నభి, ౧౦. మాత్రత్రు.

గొనుచుఁబా, మ్మమదులకు సురభి ననుపు,
 మొనర ధరిత్రి బశూత్పత్తి³ బడయు,
 శ్రీకుఠరోత్తర శృంగంబునను న-
 దేకాంతమున వసియింపు"నావుడును
 జనుదెంచి యిల సహస్రధనుఃప్రమాణ-
 మునను గ్రిందట నొక్క పురముఁ గల్పించి
 భువినా వృషభపురమునను జతుర్ము-
 ఖవృషభేశ్వరునిల్పి కాంక్షుఁ గొల్చుచును
 నాల్గుముఖంబులై నాల్గు దిక్కులను
 నాల్గుగోమాతల నలవరింపుచును
 దొడరి గోమాతృచతుర్ముఖంబందు
 వడసెదాఁ బశురాశిఁ బడసి ^౪వానికిని
 బ్రథితంబుగా^౨ బిల్వ పర్వతంబందు
 వృథివికి వెడలంగ బిలముఁగావింప
 నవియును వివేడలెఁ గన్యాసిద్ధనాథు
 భవనాంతరమునఁగి^౧ ద త్పశువులు వెడలఁ-
 గా నంత మునికన్యకలువచ్చి హేమ

1. నిలుపు, 2. మొనరంగధరణి, 3. వడయు, 4. గావించి,
 5. రాశి, 6. బిల, 7. బసంగ, 8. లింప, 9. వెడ
 సిద్ధ, 10. నోత్తర, 11. దత్ప్రభువులు.

పంజీతా రాధ్య చక్రి

ధేనువులను గొన్ని ధృతి గొనిపోవ
 జిక్కిన పశురాశి సృష్టివై నిలిచె,
 నక్కజంబుగ నంత నఖిలలోకముల
 వృషభేశుఁ డానృష్టి విరచింప నదియు
 వృషసర్గ నా వేదవిదితమై తనరె,
 మూలమై యాచతుర్ముఖ వృషభేశు
 నాలుగు ముఖములు నందితంబయ్యె
 గనుగొన ధర్మార్థ కామమోక్షముల-
 కును గారణంబులై కూడు శ్రుత్యుక్తి,
 నదిగారణము మునులందఱు నదియు
 మొదలుగా శ్రీచతుర్ముఖ వృషభేశు
 బరమేశు-వృషభేశు బాతాళవృషభ-
 పురవరాధీశు శ్రీ భూధరావాసు,
 నర్చింతు రట్ల కన్యాసిద్ధనాథు
 నర్చింతు యింద్రును నందు ముప్రొద్దు,
 గడు నర్థి మునికన్యకలు ద్రికాలంబు
 నెడపక యాశ్వుషభేశు లింగంబు

౧. లకు; లత, ౨. ధా, ౩.ంచివరియు, ౪. హి, ౫.
 మై, ౬. చనియె, ౭. బసవేశు, ౮. ల, ౯. బసవేశు, ౧౦. రంధ్రు
 నందుల ప్రొద్దు, ౧౧. శ.

శ్రీ రవ్యత్యక్త కథానుశాసనము

నతమునియూఁడు గన్యాసిద్ధనాథుఁడు
 వ్రతరూప మెసగ నివాళింతురర్థి
 నది యూదిగాఁగఁ గన్యాబిలంబయ్యె
 నది గారణముగఁ గన్యాసిద్ధనాథుఁడు
 డన నొప్పె నణిమాదు లష్టసిద్ధలిక్కు
 నునికి పట్టెయంత జనులు గీర్తింప
 నక్షీణతరక్షీర్తి యాలింగమూర్తి
 దక్షిణంబున సముద్యన్త హామహిమ
 సేకొని దిక్తటల్లోకిని, పుణ్య-
 పాకిని, హితచక్రవాకిని, శశితప-
 తాకిని, నిర్ఘాత శఠాకిని, యమృత-
 సేకిని, దివ్యమందాకిని యొప్పె,
 గావున మును బిలకల్పోక్తమైన
 యావృషభేశ్వరం బలరాజ మున్ను
 వెలయఁ జతుర్ముఖ వృషభేశుపేర
 నిలఁ జతుర్ముఖ బసవేశ్వరుం డొప్పె
 బసరింప నా వృషభేశ్వరంబుపేర
 వసుధపైఁ బరగె నా బసవపురంబు,

యూదిగాఁగఁ, ౨. ప్పె, ౩. మనికి; ౪. స్తరతటాకిని, ౫.
 థాకిని, ౬. వేశుడు, నొప్పె, ౭. బిలంబు.

పండితారాధ్య చరిత్ర

సీచతుర్ముఖబసవేశు భజింప
 నాచతుర్ముఖవృషభాంకలింగంబు
 భజియింప నభిమతఫలములువొందు,
 నిజాభక్తిముక్తులు నెక్కొనఁజెందు,
 నట్టి శ్రీబసవేశ్వరాలయం బంతఁ
 గట్టెదురను³గాంచి ఘనుఁడు దోనయ్య
 దడయక యిష్టార్థ దాత⁴గా నెన్నఁ-
 బడిన చతుర్ముఖ బసవలింగంబు
 నత్యర్థినముచితాభ్యర్చితుఁజేసి
 నిత్యలింగార్చన నియమముల్ వీర్చి
 పండితార్చనముగా భక్తమండలికిఁ
 బండు⁵వు నేయ నా పరుసయు నలరి
 యందుండి సంప్రదాయములు గూడుచును
 జిందులు వాడుచుఁ జెలఁగియాడుచును
 జప్పట్లువెట్టుచు సఖులఁబట్టుచును
 నుప్పొంగిపేర్చుచు నుబ్బియార్చుచును
 మనికులఁ బిలుచుచు మతులఁ గలయుచు
 వినుకులు నేయుచు విమతుఁబాయుచును

౧. భక్తి, ౨. బొ (జి)ందు, ౩. గాంచె, ౪. నా, ౫. బడ
 యు, ౬. గు, ౭. రె, ౮. మను, ౯. గలచుచు, ౧౦. విరతి.

బద్యముల్ సదువుచుఁ బ్రభుల నొదవుచు
 వాద్యముల్ గూర్చుచు వడిదనర్చుచును
 దాళముల్ ³వెట్టుచు దమము ³దట్టుచును
 సాళెముల్ సూపుచు జడత⁴వాపుచును
 రమణ ⁵నిక్కుచు⁶బయనములుద్రొక్కుచును
 బ్రమరి²బాల్చుచు సమభంగి నిల్చుచును
 గతు⁷లఁ గ్రాలుచును నా⁸ళతుల ⁹సోలుచును
 శ్రుతుల ¹⁰వ్రాలుచు భక్తిగతులఁదేలుచును
 నొసగులు సెప్పచు యుక్తి ¹¹నొప్పచును
 బసవేశునకు సమర్పణ¹²ము సేయుచును
 నోలిఁ బ్రమథుల నాద్యులఁ దలంచుచును
 లీల నమ్మాడ్కిఁ గే¹³ళికలు సేయుచును
 నేతెంచి శ్రీబసవేశుదర్శించి
 భాతిగా నిష్టార్థఫలసిద్ధిబొంద
 రసికత దోనమరాజయ్యఁగారు
 బసవేశు మహిమ¹⁴ను బ్రస్తుతింపుచును

౧. బ్రబలి, ౨. నదర్చుచును, ౩. బట్టుచు, ౪. పట్టుచు,
 ౫. జొ (ద్రొ)క్కుచు, ౬. బయనములు, ౭. భోల్చుచు, ౮. లు,
 ౯. గ, ౧౦. నొలయుచును, ౧౧. దాలుచు, ౧౨. చెప్పచును,
 ౧౩. మయాననుచు, ౧౪. లి, ౧౫. యు; యే.

పండితారాధ్యుచరిత్ర

శోభిల్లు మల్లికార్జునదేవు పురవ-
రాధిముఖుండము యరుగ నంతంత

పరుసనడలు

సంత³సంబునఁ బరివత్తోటియును ని-
రంతర^౪గతిఁ దొంటియట్ల యాడుచును
నాడుచు నబుఁబెక్కు^౫ పథములఁ బరుసఁ
గూడి^౬కొనుచు^౭వాద్య ఘోషణంబెనగ
బహు^౮నదీ సంగమ ప్రసరతఁబేర్చు
బహుళభాగీరథి భావన నరుగఁ
బరుస^౯పాదనిహతి ధరణి యుష్పొంగఁ
జరియించు పథములఁ జిలిమిరిదోషఁ
బవుల నెండిన పాదపము లంకురింపఁ
జికిన కొఱడులఁ జివురులు దనర
వాడిన^{౧౦}తీవలు వడిఁ బల్లవింపఁ
గూడఁ దారినయట్టి గుల్మముల్ వొదలఁ
జేయు^(?)వ నుండిన శిలలు గఱంగ

౧. ల్ల, ౨. సుసంతటను, ౩. తంబును, ౪. ర (త) తి, ౫. బొంగి, ౬. పదములు పరుస, ౭. మెచ్చుచు, ౮. వార్ధి, ౯. నద, ౧౦. పదాహతి, ౧౧. చిరి; జిరి; జల, ౧౨. జిగు, ౧౩. తీవ (గ), ౧౪. జేరిన చెందిన; జేరిచెందినయట్టి.

నినాటుపులను గిరి మూతెడు వెరుంగఁ
గవిసిపైఁ బాటు మేఘములు రంజిల్లు
నవకాశమగుబయి బాంధ్రతం బొంద
భంగిగా శ్రీగిరి పరుసరాకకును
బొంగి సర్వాంగముల్ పులకించినట్లు
సనుదెంచు పరుసలోఁ జనుదెంచు భక్త-
జనములు సనుదెంచు చాళియె ట్లనినఁ

జంగమకోట్ల నడలు

బొడవగు నంబువుల్ బెడగగు పసిడి
గొండగులుఁ బావలుఁగూడ లోహంబు-
పావలు, దంతంబుపావలు, రాగి-
పావలు, యివాగెలపాదరక్షలును
యదాడికొని పదనఖద్యుతుల దర్పణము
లడంబర శిష్యాళికి నిడినట్లు వెలుంగఁ
జందనకావులు సరిసాటికావు

౧. ఆరిన చిగురులు; ఆరించినసుగిరుల్; ఆరిచినను గిరుల్,
౨. మైవారు, ౩. మును, ౪. జయ, ౫. బాధ్రవం; బాంధ్రతం, ౬. జెం
గించు, ౭. తో, ౮. గ, ౯. సంబ, ౧౦. పాదగగు, ౧౧. డు, ౧౨.
పు, ౧౩. గ, ౧౪. వాగాల, ౧౫. దొడు, ౧౬. లు, ౧౭. రి,
౧౮. వలికిడి, ౧౯. కోవులు, ౨౦. వాటు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

లందంబు లగు కఱకంచుకావులును
 ంవలిపొత్తిపచ్చడంబులును గావీన-
 ములు మోద³గూడకట్టులుఁ గానుపింప,
 *వెలి*బేరెములు *గళ్ళుకులు గొంత²దోపఁ
 బలుచని జోడుకుప్పనములు వూని,
 పట్టుత్రాళ్లును బ్రాతపట్టువస్త్రములు
 వట్టుతోంగళ్లునుఁ బట్టువీణెలును
 జందురుకావి పల్చి¹ని వల్వడొట్లు *
 ంవొంద మీఁదికి నెత్తి క్రిందఁ గీలించి,
 పరువడి దొడి¹గి కుప్పనములు³మోదఁ
 గరమొప్పఁగాఁ బటిక¹ము సరంబు¹లును
 బాహుల ¹నుపవీత²భాతిఁ జేతుల స-
 మాహితలీల రుద్రాక్షముల్ దాల్చి,
 కావిపచ్చడములు గావిదుప్పట్లు

౧. బొలిగొత్తి; పలువొత్తి; వలవొప్ప, ౨. కప్ప, ౩. గుడ్డ;
 గుండ, ౪. బెలి, ౫. బేరె; బేరె; బెన్న; జరణ, ౬. గలు, ౭. దోవ,
 ౮. బలుసనిజోడు; పలుకడిబలుకు, ౯. ప్రట్టు, ౧౦. టి, ౧౧. బొంద,
 ౧౨. న, ౧౩. మేద, ౧౪. పు, ౧౫. నను, ౧౬. నుత, ౧౭. భ్రాంతి.

* ఈపాదము తరువాత కొన్ని ప్రతులలో, “జిందెలుత్రివళు
 (వీల)లు-జెంది (ద్రెక (౦); చింద్రక; జొట్లు (దోళ్లు)” — అనే
 పాదము ఎక్కువగా కనబడుతున్నది.

౧. తావు-మంజిష్ఠ ౩. ఖండంబు దోఁపులును
 దనరాదు-చల్లడాల్ దట్టి పచ్చడము-
 లును, రత్నకంబళులును, పెలి-పొత్తి-
 పచ్చడములు, బూర-వడములు, బట్టు
 పచ్చడంబులు, వెలిపట్టు పై-బెట్టు
 మల-యు నుప్పరమునందుల ౧౦. పటికంబు
 వలయముల్ రుద్రాక్షవలయముల్ మీదఁ
 గల ౧౧. శముల్ మీదటఁ గంచుగుబ్బలును
 గలకు- జంద్రసూర్యులు గల్గు చీర-
 మకుటముల్, గంబ-శ మకుటముల్, ౧౨. నంది-
 మకుటముల్, వలితోలు మకుటముల్, ౧౩. గంచు-
 మకుటముల్, రుద్రాక్షమకుటముల్, రాగి-
 మకుటముల్, ౧౪. నవరత్న మకుటముల్, సోగ-
 ౧౫. తప్పరంబులు, ౧౬. బోడ-౧౭. తప్పరంబులును,
 గొప్ప ౧౮. తప్పరములు-౧౯. గొమరొప్ప దాల్చి,

౧. తావి, ౨. మాంజిష్ఠ, ౩. పవళంబు, ౪. బుడ, ౫. పొత్తు,
 ౬. బూర; బాడ, ౭. వడములు, ౮. బెట్టి, ౯. య, ౧౦. పటి
 కంపు; పట్టికంబు, ౧౧. క, ౧౨. శి, ౧౩. నంది, ౧౪. గంచు,
 ౧౫. వర, ౧౬. తత్ప, ౧౭. బాడ, ౧౮. తొప్పరములు; తత్ప
 రములు, ౧౯. కొమరార(రుగా).

శుద్ధ సువర్ణ సన్నద్ధ ప్రసిద్ధ-
 శుద్ధస్ఫటిక విరిశ్రుతకుండలములు,
 మండిత రుద్రాక్ష మణి హేమ రజత-
 కుండలంబులు, రాగికుండలంబులును,
 నందికుండలములు, నాగకుండలము
 లందమై కర్ణంబులందు సెల్వార్క
 బలు^౩వన్నె బెత్తముల్, ^౪వలిబెత్తములును,
^౫వలయంబుబెత్తముల్, ^౬మలకబెత్తములు,
^౭గక్కుబెత్తములును, గారిబెత్తములుఁ,
^౮జక్కనివెదురు పొంజాయబెత్తములు,
^౯సైరణి గోలలు, సందనంబులును,
^{౧౦}నైరంబు లాకులుఁ, ^{౧౧}గనుపదండములు,
^{౧౨}ననసులకోలలు, ^{౧౩}ననసుల మొగడ,
^{౧౪}లనసుల సందుల జను లాకులములు
 జల^{౧౫}పోనముల ^{౧౬}మోదుల విలాసములుఁ
 గలశముల్ వట్టుఁ గుచ్చులుఁ జిత్తరువులుఁ

౧. సరి, ౨. కల్వార, ౩. వెన్న, ౪. వలియబెత్తములు, ౫. వలియంపు, ౬. వలిక, ౭. క్రక్కు, ౮. జక్కనములు, ౯. సారణి కోలలు; సైరణిలమును, ౧౦. నైరంపు బాకులు, ౧౧. కనప, ౧౨. నను, ౧౩. లను, ౧౪. పోశ, ౧౫. వెన్నెల; వన్నెల.

గమసాంగమగు వెలిగొడుగులుఁ బీలి-
 గొడుగులు, ముత్యాలగొడుగులు, బిరుదు-
 గొడుగులు, వెలిపట్టుగొడుగులు, మోడ్పు
 గొడుగులు నిడితొడగుడ్డ లేతేరఁ,
 గళుకులుఁ, జిత్రముల్, గమలముల్, బంధ-
 ములు. నందులునుగూడ జలంపోసనములు
 గర మొప్పుతేకుల గద్దెనంగరులు
 సరిఁ గామనజ్జల నజ్జనగరులు
 ననువుగద్దెనంగరు లంకుసాంకులును
 ఁఘనకరతలముల గద్దెనంగరులుఁ
 జెలువారు పట్టుకుచ్చులు, శివసూత్ర-
 ములును, వెండిపసిండి గొలుసులు నమర,
 సుస్థిరనియతిఁ గరస్థలంబుల, ను-
 రస్థలంబులను, గొగ్గస్థలంబులను,
 నాభిస్థలములఁ, గంధర దేశముల, శి-

౧. బీలి, ౨. జీబు (బి; గు), ౩. వంక, ౪. మోడ్పు; మెట్టి,
 ౫. తొడ, ౬. గుడ్డు, ౭. లు, ౮. కములుగా, ౯. సందు, ౧౦.
 పోశ(మ), ౧౧. ల, ౧౨. స, ౧౩. లంగసోంకులును (మ్రోడులును),
 ౧౪. కనకతలముగద్దె గరులునునమర, ౧౫. ల, ౧౬. న, ౧౭. మతి
 దిగ్గర, ౧౮. వక్ష.

రోభాగముల, భక్తి హాథి దలిర్పఁ
 బాయని లింగసంబంధ నిష్ఠాన-
 పాయత త్వములు సంప్రాప్తిగాఁజేసి,
 ప్రభుశక్తి ద్రి భువనపావనోద్యుక్తి
 శుభదైకాయుక్తి విశ్రుతమహాభక్తి
 గని పరివత్కోటి గడుభక్తి మ్రొక్కఁ
 జనుదెంచు మకుటవర్ధన జంగమంబు
 రాగికుండలములు, రాగినందులును,
 రాగినూలులు, దొడ్డ రాగి కంఠెలును,
 రాగియుంగరములు, రాగిదండలును,
 రాగిజన్నిదములు, రాగియు తైరలు,
 *వలుద కొక్కెరలు^౧, బాలెలు^౨, దామ్రఘటన
 నెలకొను సరిపెణల్, నేవళంబులును
 గీలు^౩ గొల్కులు, రాగి కీర్తిముఖము^౪లు,
 గ్రాలు^౫ నందెలు^౬, రాగి కటకముల్, రాగి-
 పదకంబులును, దామ్ర బంధబంధుర న-

౧. వృత్తి, ౨. యుక్తి, ౩. గని, ౪. కంటు, ౫. వలువ,
 ౬. ములు, ౭. బో, ౮. ని, ౯. సరిపెణల్; సురపెణల్; రస
 పెణల్; సరిపెణల్, ౧౦. కోర్కుల; కొమ్మలు, ౧౧. ల, ౧౨.
 నందుల; సందుల, ౧౩. హస్త.

ముదిత ప్రభల నొప్పు నొడ్డియాణములుఁ
 బటుతరామలిననంపద నొప్పు దొడ్డ-
 కటిసూత్రములు ధౌతకాపీనములును
 నలఁదిన గుల్ఫాంత మగు భూతిక్రింద
 నలలితనిజకాంతిఁ జను శవదాబ్జములు
 నఖనికరాంశులు నయనదీధితులు
 ముఖవిలాసములు సముద్ధృతకళలు
 విశదభస్మోద్ధూళితశరీరారుచులు
 దశనద్యుతులు దిశాతటముల గంఘ్ర
 గంబట్టుగుచ్చంబులు పెట్టిన గిచ్చిట్టి-
 గిచ్చిట్టి వెల్లెలుగిసితచామరములు
 *నలసుల కలశము లమరులాతములుఁ
 గంబులితోలు కంబళముల గద్దియలును

౧. ల, ౨. నొప్పు(ప్పి), ౩. ల్ఫా (ల్ఫా), ౪. పరాబ్జములు,
 ౫. వికా, ౬. ద్ధి, ౭. వ, ౮. ములును, ౯. ముంప, ౧౦. ప(పు)ట్టు
 విలాసముల; పుట్టివీసములును, ౧౧. చిట్టె(ట్టు), ౧౨. చిట్టి, ౧౩.
 వల్లెలు; వెల్లెలుసిత, ౧౪. నేత, ౧౫. జవితొల్కంబుల; బవితో
 లుకంబళములు.

* ఈపాదమునకు సరియైనపాఠము దొరకలేదు. “నవ (ను)
 సుల (లు) గలశములమరునా (లా; లా) కులము (లను); సనసులాశ
 (స) నశయు.” అనే పాఠము లున్నవి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ధరఁ జోద్యముగఁ గరస్థలములమీఁద
 వరుసఁ జుట్టిన బహుఁవర్ణవస్త్రములు
 మెల్లనినడపులు మృదుభాషణములు
 వల్లభత్వములుఁ జిత్తోల్లాసములును
 భక్తిశృంగారముల్ ప్రభుశక్తులును వి-
 రక్తిభావములు నారాధ్యసంపదలు
 జనమనోహరమగు శాసనమహిమఁ
 బొనరారు లాంఛనంబులు నైజముగను
 మానుగా నొక్కొక్కమండలి యనఁగఁ
 బూనియెంతయు జగత్సృజ్యత దనర
 నభిరమ్యలీల దుల్కాడంగ నిట్టు
 లుభయజంగమకోటు లొక్కట నడువఁ

వృద్ధతపోధనుల నడకలు

జనలేక కాల్గిడ్డ సగమట్టాలు విడి-
 సిన ప్రాతలగు గూడచెప్పటట్టులును
 గుట్టినగుడ్డల గోర్పడంబులును

౧. బు, ౨. వన్నె, ౩. మెల్లమితడుపులు; మెల్లనివస్త్రముల్ (నడపులు; నడుపులు), ౪. ఖేజో, ౫. మునసు, ౬. యంతయు, ౭. కాల్గిడ్డ, ౮. విడిచి (సి), ౯. లను, ౧౦. కుం టెన, ౧౧. గొరుప.

౧ గట్టిన ^౧యడిప్రాతకచ్చడంబులును
 జింపి ^౩గొడుగులు గ్రున్నినశరీరములుఁ
^౪దెంపిజన్నిదము లు^౫తైరలును, ^౬జాల
 వంగినవీపులు ^౭వడఁకెడుతలలు
 భంగురంబుగఁ బ్రాచూవట్టిన^౮పండ్లు
 ౧౦ నడరంగ వీపుల ౧౧ నంటుకొన్నట్టి
 కడుపులుఁ బెడతలఁ బడిన కన్నులును
 దెల్లగా నరసిన ౧౨ యల్లి^౩గడ్డములు
 ౧౪ గ్రుల్లుఁ గ్రుల్లున ౧౫ నుక్క^{౧౬}సిల్లు దగ్గుటలు
 స్రుక్కిళ్లుగొన్నట్టి పుక్కిళ్లు, వయసు-
 వెక్కిళ్లు^{౧౭}, జవముల ౧౮ తక్కిళ్లు, ఘర్మ-
 జలములఁ జెమ^{౧౯}రుపూతలు గట్టినట్టు
 లలఁదిన తొంటి సర్వాంగభూతులును,
 నలరు తద్భూతి^{౨౦}పై నన్ని^{౨౧}గందువులఁ
 బాలుపారు చారుత్రిపుండ్రరేఖలును,

౧. కట్టున, ౨. నది (డి), ౩. డ, ౪. దెంపు, ౫. తైరలును,
 ౬. జార; జూడ, ౭. వణకెడి, ౮. పట్టెడు, ౯. పళ్లు, ౧౦. అడి
 యంగ, ౧౧. నంటి, ౧౨. యల్లి, ౧౩. గడ్డలును, ౧౪. క్రుళ్లు
 క్రుళ్లున, ౧౫. సుక్కి, ౧౬. సిల్లుటజ్జాల, ౧౭. జప(ర)ముల,
 ౧౮. తక్క (కుక్కి)ళ్లు, ౧౯. లు, ౨౦. మై, ౨౧. గడ్డువులు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ముడిలేక సందుల ముడిచివైచుడును
దొడిగి దొడిగేతుల యెడవ్రేలుజడలు,
భూతిపాత్రంబులు భజనాగ్రహతులు
ఖ్యాతి మైనొప్పెడు కామపజ్జలును,
నూతంతయనంగొల్లు నొడవులుదూల
నూతలుగాని నిడ్డ యూతగోలలును,
గడుసంగములు జగత్పావనార్థములు
నడర నిట్లుదయించి యతిధిరూపముల
మహి “సర్వతీర్థై స్సమాగత” యనుట
సహజమై తనదుం శ్రీశైలంబుమీద
సరసర దీర్ఘముల్ సరియించునట్లు
వారిభారి వృద్ధతపోధనుల్ నడువ

మిండజంగముల నడకలు

మిక్కిలికట్నముల్ మేలిచందనము-
నొచ్చెక్కలు నొనెలివత్తి చిక్కణంబులును

౧. వడినెక్క(క్క); ముడిలేక, ౨. సందులు, ౩. ముడిచి,
౪. చు, ౫. వ్రేలు, ౬. తతులు, ౭. తమైయు, ౮. గాయనజ్ఞ
ములు, ౯. ఓతొ(తో)ంత, ౧౦. గాని, ౧౧. నొడయట్లు, ౧౨.
నిండ, ౧౩. త్కారణా, ౧౪. ర, ౧౫. సరినడ, ౧౬. కట్టముల్,
౧౭. పు, ౧౮. చెక్కులు, ౧౯. నలనత్తి; నెరినత్తి; నలతోత్తి.

గస్తూరి మొదలుగాఁ గలుగు సుగంధ-
 వస్తువులునుగూడ వాసించినట్టి
 కరమొప్పు బాగాల కైరగుళియల
 శిరటాలు సున్నంబు శిరటాలు నిడిన
 యడపతిత్తులు మూఁపులందు³ధరించి
 నడికనను⁴సంబెళల్⁵ సంతకట నిఱికి
 తొడిదొడినాఁకులు⁶ మడచి యిచ్చుచును
 విడువక⁷ గుడ్డలు వెనుక⁸నేతేరఁ
 గీలించి పసిడికొక్కెము⁹లుఁ గుసుళ్లుఁ
 గ్రాలు దుద్రాక్షు¹⁰ంబు కంఠమాలికలు
 ధవళాంబరంబులుఁ దనువుల నమర
 శివరని¹¹కపసపులఁ గ్రాలులిగ్గోళ్లుఁ,
 జెప్పలు, నడపుల యొప్పలు, గీలుఁ-
 గొప్పలు, మాటల¹² శిమెప్పలు, నొ¹³సలి
 తిలకముల్, ¹⁴నోటిముత్తయములు, ¹⁵నూళ్లుఁ

౧. కైరగుళిగెల; కళియగుళియల; కైరావళులు, ౨. కర
 టలు, ౩. వహించి(చు), ౪. నెను, ౫. సంబళల్, ౬. సంకెల,
 ౭. తుడిచి, ౮. కుండ, ౯. కొనితేర, ౧౦. లనుగుళ్లు, ౧౧. పు,
 ౧౨. కవరని; కవలయ్య, ౧౩. పాసుపుల, ౧౪. నొప్పలు; కప్పలు,
 ౧౫. న, ౧౬. తొంటి, ౧౭. నులులు.

ంగొలఁదిచొక్కట్లు, వ్రోగులు, చుద్రసరులు,
 వఱలు నానా³నఖ వ్రణచుంబనములు,
 నెఱిభక్తులకు ^౪మాటు^౫వఱుపకుండుటలు,
^౬బగుతులచేత^౭దాఁపఁగ నిచ్చినొట్లు
 దగిలి ధట్టించి యర్థములు దెచ్చుటలు,
 ‘రా^౮రా^౯బగుత తేరా ^{౧౦}లంజ^{౧౧}కనుచు
^{౧౨}నారంగ వ్రయమున ^{౧౩}కడిగితెచ్చుటలు,
 ‘బసవన్న కరుణ^{౧౪}రా, ^{౧౫}బగుత!’ ^{౧౬}సీ^{౧౭}కనుచు
 నసమిచ్చుచును ధనం బడిగి తెచ్చుటలు,
 ‘గలియుగబసవండ విల సీవ’ యనుచు
 నలరించి భక్తుల నడిగితెచ్చుటలు,
 బ్రకటంబుగవచ్చు పఞ్చాంగనలను
 గ్రేకంటఁ జూచుచుఁ గేలిసే^{౧౮}యుటలు,
 సర^{౧౯}సతఁ బుష్పమంజరులు వైచుటలు,
 జెరలాడుటలు, నారిఁ జేరఁబిల్చుటలు,

౧. గ్రొలది, ౨. పడా(డ్డా)ల (ర), ౩. మ(స)ఖ, ౪. మాట, ౫. పఱ(ల)ప, ౬. బగ, ౭. బాపఁగ, ౮. ట్టు (ట్లు), ౯. భక్త; బగత, ౧౦. లంజ, ౧౧. నాలంజ, ౧౨. కరిగి. ౧౩. గా, ౧౪. బగత; బగుతు, ౧౫. మీరనుచు, ౧౬. యుచును, ౧౭. సర.

వేలంబు లడుగుచు ¹వెనుక నేగుటలు,
 నాలోలమతి వీడియంబు లిచ్చుటలు,
³మొండాటముల ⁴నట్లు మెఱయఁ జోమాల-
⁵దండలుఁ, ⁶గురువేరుదండలు ననమర,
 దరహాసరుచులను దండలుఁ, దగిన
 వరభూషణావళుల్ ⁷వాళిక ⁸జోళ్లు
 వివిధవిచిత్ర నవీనవస్త్రముల
 నవధరించిన లింగనివహంబు ⁹హూయలు
¹⁰దులుకాడు దృగ్ధీధతులు దంత ¹¹ధామ-
 ములు నిజదేహద్యుతులు సాంగముగను
 బ్రతిలేని దేశాధిపతుల భావ ¹²మున
 ధృతిపేర్చి నితరుల ధిక్కరింపుచును,
 సంధి ¹³విటవేష సహజమదాంధ-
 గంధసింధురములగతి మలయుచును,
¹⁴భూమగోనాదుల పొలుపున నెదిరి

౧. కుమ, ౨. వెనుక, ౩. మెండాల్(ట) ముల(లు), ౪.
 యట్లు; నట్లు(ల్ల), ౫. జోమాల, ౬. దండముల్, ౭. గురివేలి,
 ౮. నలరు, ౯. లునుద్దండముల్, ౧౦. వాడి(రి)క, ౧౧. జోళ్లు;
 గోళ్లు, ౧౨. లు, ౧౩. ంపు, ౧౪. కొలు, ౧౫. ధావనలు, ౧౬.
 సము; ముల, ౧౭. నిట, ౧౮. భూవి, ౧౯. నాథుల.

పండితాంశ్యచరిత్ర

కాముకులను గని కౌలుద్రవ్యచును,
 బాసరుకస్తురిమృగంబుల క్రమంబునను
 జనులకు దేహవాసనలొసగుచును,
 దేవదేవేశు భోగావతారముల
 భావనభక్తుల ప్రాణేశు లనఁగఁ,
 యదనుమనోధనము లాదటహరింపుచును
 ననుష్ఠక్తలింగ నిరంతర సావ-
 ధానతత్పరతమై దత్ప్రసాద ప్ర-
 లీనభోగోపభోగానంద సౌఖ్య-
 మండిత సకల సమగ్రత మెఱసి
 మిండజంగమ^౩కోట్లు మెల్ల^౪న నడువఁ,

శీలవంతుల నడలు

*బలుక^౧వాగులు ^౨నేత ^౩పట్టెలు ^౪గూర్చి
 పాలుపారు పాదరక్షలు భాతిమెట్టి
^{౧౦}ముసుంగిడి వస్త్రంబు ముందట జనుల
^{౧౧}కెనగ ^{౧౨}మాటిడి త్రోవ కెంతయుఁ దొలఁగి

౧. పాలుపు, ౨. తన, ౩. కోటి, ౪. నే, ౫. పలక, ౬.
 నాగులు; నావల; పావల, ౭. నంత, ౮. పట్టులు, ౯. మార్చి,
 ౧౦. ముసి, ౧౧. కెనలగు, ౧౨. మాడెడి.

భావించి ముందట భక్తులు సనఁగఁ
దావెన్కవారిపాదములు నూచుచును,
సలి“సభక్తాలోకనా మ్మైవ” యనఁగ
సలిఁ “బదాద్ధాని వివర్జయే” త్తనఁగఁ
చాలుచు రేఖలు లేని బోనపుభాండ-
ములు^౧నిన్న చట్టువంబులు ^౩నిడి మీఁదఁ
జుట్టును గౌసెనల్ ^౪సుట్టిన^౫బోన-
పుట్టికల్ సంధించినట్టి కావళ్లుఁ
బలుకలు ^౬నెరయ నేర్పడిన పదార్థ-
ములుఁ జెంచులును ^౭మొకరెల యిన్పమొలలు
ని^౮నడిపెట్టువస్త్రముల్ వంశపాత్రములుఁ
దగియొత్తునస్త్రముల్ దగినగుగ్గుల^౯ము-
ని^{౧౦}నంచులును, విభూతి^{౧౧}చంచులు, ముగ్గు-
నంచు, ^{౧౨}లారతిజోళ్ల ^{౧౩}చంచులు, నూదుఁ-
గ్రోట్లును, దింగి^{౧౪}కుదుళ్లుఁ, బాదములు

౧. పాలుపున, ౨. నిన్న; భిన్న, ౩. నిడి, ౪. చుట్టును,
౫. బోమ, ౬. పలకల, ౭. నెలయ; నేర, ౮. లచెంచులును, ౯.
మొకరిలు; మొగ్గుగల, ౧౦. పకిజె (పె)ట్టు, ౧౧. పు, ౧౨. సంచు,
౧౩. లారతిజోళ్ల (సింకి), ౧౪. నుదుళ్లు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గోళ్లును వుప్పించుకొను గోరుగండ్లు,
 గలయంగ మేల్కట్టు గట్టెడువస్త్ర-
 ములు, దెరగట్టుచీరలు నాదిగాఁగ
 నతిసువిధానంబు లగు నుపకరణ-
 తతులు గంట్లపు ¹పెట్టు దమతోడ ²నడవ
 ననసులు ³వెట్టిన ⁴యలఁతి లాకులము
 లొనరంగఁదాల్చి వ్రతోద్యుక్తి ⁵దనరు
 వేషముల్ భక్తి సుభాష⁶లు నిత్య-
 భూషణ వినయవిభూషణములుగఁ
 గాంతురు వ్రాణేశుఁ గానరు జగము,
 జింతింతు రాత్తేశుఁ జింతింప రొండు,
 మఱియుఁ బంచాక్షరీమంత్రంబుఁ గాని
 మఱచియుఁ దలఁపరు మంత్రంబు లొండు,
 దలఁతురు వ్రాణేశుఁ దలఁప రన్యంబు,
 వలతురు భక్తికి ⁷వివలవ రొంటికిని,

౧. గోళ్లును వుప్పించు గోరుగండులును; గోళ్లుయుప్పించులు
 నులుగోరుగ (గొ)ండ్లు, ౨. దె, ౩. నడవ, ౪. చెట్టిన; వెట్టిన,
 ౫. యనుతికొ (యా, లో) కులము, ౬. నమరు, ౭. ల, ౮. స,
 ౯. భాషలునవియవి; భాషలునవినయ, ౧౦. మఱియును ౧౧. పక్ష,
 ౧౨. వలువ.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

బలుకుదు రున్నట్లు వలుకరు బొంకు,
 లలుకుదు రొడయల కలుక రన్యలకు, *
 నడుతు రాచారంబు నడువ రసీతి,
 విడుతురు దైన్యంబు విడువరు చలము,
 గొండు ప్రసాదంబు గొన రనర్పితము,
 విండు భక్తులకీర్తి విన రొండుకీర్తి,
 నిప్పాట సజ్జను లెల్ల నుతింపఁ
 దప్పక సద్భక్త దాసోత్తానియతి
 సన్నతశ్రుతిమతాచారసంపత్తి
 సెన్నారఁ జనుదెంచు శీలవంతులును

విరక్తుల నడకలు

బరమశాంతత్వంబు భసితంబు* నెనయఁ
 బొరిఁబొరి సర్వాంగములఁ బూసికొనుచు,
 శమితశబ్దబైదివిషయములకచ్చ-
 డములను వీడకుండఁగఁ గట్టికొనుచు,
 బంచాక్షరంబులుఁ బరహితాలాప-
 సంచితాక్షరములు జపము నేయుచును,

* ఈ పాదముతరువాత, “నడుసుదురొడయల-నడుగరు భవుల”
 అని ఒకప్రతిలో అధికపాద మున్నది.

గ. ప్రి, ౨. దా, 3 తి, ౪. లెనయ; గలయ, ౫. తేంద్రియాది.

పండ్రి తారాధ్య చరిత్ర

నమర లాకులముల నీనంతర్మథేంద్రి-
 యముల నేప్రొద్దుఁ బాయక ధరించుచును,
 నయమొంద నిత్యమనస్సమాధాన-
 నియతి³యన్ యోగపట్టికయ ధరించుచును,
 *దులుకాడు పరమసంతుష్ట చారిత్ర-
 ములు మొలచుట్టును మొగిఁ జుట్టుకొనుచు,
 దప్పని స్వసమయోత్సాహంబు గంత-
 కుప్పసంబులు గెడగూడఁ దాల్చుచును,
 నిరశనభిక్షులు నిష్క్రియామృతముఁ
 దరి సీశ్వరున కర్పితము సేసికొనుచు,
 యమనియమాది వ్రతారూఢు లగుచు
 శమదమాన్విత సదాచారవర్తనల
 నచలితపరమపరానందలీలఁ
 బచరించుబుధులు విభ్రాంతులై నిపొదలఁ,
 దనుధర్మములు ద్రుంపఁ దపములు వెంప,
 మనసు¹లు మర్దింప మదము²లు ని³డింపఁ,
 గోపం⁴కు లడఁగింపఁ గోర్కెలు ని³ద్రెంపఁ,

౧. ల, ౨. కం, ౩. యయోగ, ౪. య, ౫. తో, ౬. చ,
 ౭. కుప్పసంబున, ౮. తుల, ౯. వ్రత, ౧౦. ములు, ౧౧. పొగడ,
 ౧౨. ల, ౧౩. దింప, ౧౪. బడంగింపఁ

ప ర్వ త ప్ర క ర ñ ము

బాపముల్ హరియింప భక్తిమై నినింప,
 మును జగంబులలోన ముక్తు లీలించున
 ఘనతరంబుగ దానకారణం బైన
 యవిరళలింగార్చనానుషక్తియును
 నవిశేషజంగమాసక్తి యుక్తియును
 సతతలింగసమర్పితవిరక్తియును
 ధృతి నొప్ప ³భవివిరక్తియుఁ బ్రాణమైన
 తము గాంచి సద్భక్తతతి గొనియాడ
 రమణ నేతెంచు విరక్తజంగములు

శివయోగుల నడకలు

బాహుతలంబుల ఫాలంబులను స-
 మాహిత హల తోరణాంబుజ మత్స్య-
 కలశ దంభోళి శంఖ చ్ఛత్ర ముఖ్య-
 విలసితపుణ్యరేఖలు వాలుపార
 నయనాబ్జరుచులు నున్నతనాసికములుఁ
 బ్రియమితాలాపముల్ ¹వృధుజఘనములుఁ
 జారుభుజములు విశాలవక్షములు
 సారసంస్థితముఖాబ్జములు ²గొదర్లు (?)

౧. నుంప, ౨. లు (ల) బూన్ప, ౩. భవ, ౪. క్తిదము, ౫. మ,
 ౬. సీనవక్ష, ౭. గో(గా)దర్లు; గొందరటి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

సరసాంగ^౧కళలు నాజానుబాహు^౩వులు
 గరమొప్పు శ్రీకారకలిత^౪కర్ణములు
 గృతులకు ^౫దేశాధిపతులకు భక్తి-
 మతులకు శివయోగ ^౬రతులకు నోప్పు
 వినమితాఖిలశుభాన్వితలక్షణాంక-
 వినతావయవరాజి వెండియు నమర,
 మలినదర్పణములమాడ్కి జీమూత-
 ములలోని చంద్రుని ^౭పాలుపున మెఱయ
 గాలియు మాపడంగని త్రాళ్లపగిది
 నోలి దేహములు లోకాలికి జూడ
 గలిగియు సహజసంగ^౮తగుణావళులు
 గలుగని సీరసాంగములు వహించి
 యతిశయఖండంబు లగు^౯కథ లుడిగి
 ప్రతి నఖండితదిగంబరధరు లగుచు
 గామితపరదేశికత్వంబు లుడిగి
 గ్రామైకవాససంగతచర్య లగుచు
 యాచితభిక్షంబు లనుభవింపక య-
 యాచితాకామకృతాహారు లగుచు

౧. పాంగ, ౨. గళలు, ౩. బును, ౪. వర్ణ, ౫. దేవా, ౬. సతు, ౭. సాలుపున, ౮. తి, ౯. వళియు, ౧౦. ఖండ.

బహుజనోపాస్యప్రపంచంబు లుడిగి
 నహాగణోపాస్య ప్రసంగతు లగుచు
 లోకాంతగోష్ఠీవిలోలత లుడిగి
 యేకాంతగోష్ఠీ మహిష్ఠితు లగుచు
 వరసుఖార్థశిరోజ ౩వ్యసనంబు లుడిగి
 సరి ముక్తకేశమస్తకధరు లగుచు
 నారకనకామ కామ్యాదులు లేమి
 వైరాగ్య సంసార వర్జితు లగుచు
 దరమిడి విధినిషేధ క్రియల్ లేమి
 బరిచితోభయకర్తృపరిహరు లగుచు
 ఫలితదృష్టాదృష్టఫలకాంక్ష లేమి
 నలరి స్వర్గాది లోకాతీతు లగుచు
 *హఠయోగ రాజయోగాది విభ్రాంతి
 బటువగు పశుయోగబంధంబు లేమి
 నవిరత నిరతిశయానందహేతు-
 వపు నిత్యశివయోగవివశాత్తు లగుచు
 దానును నెదురు, నిందయును సంస్తుతియు,
 మానావమానముల్, మఱి యూరు నడవి,

౧. జను హో, ౨. వి, ౩. వస, ౪. స.

* ట, త, ప్రాసము.

పండితా రాధ్యచరిత్ర

నలియు నున్నంబు, విష మ్మమృతంబు,
 వలపు నొల్లమి, యెల్ల వనితలు దల్లి,
 ంసుట్టాలు వగతులు, సుఖము దుఃఖంబుఁ,
 బట్టెమంచము నేల, వసిడియుఁ బెంచు,
 సమమకా నిర్దవ్వంద్వ శమితసంసార-
 సముదితశివయోగ సౌఖ్యంబుకతన
 సంగంబులును లింగ మై యంగలింగ-
 సంగతిఁ బ్రాణంబు సరిఁ బ్రాణలింగ-
 సంగతి మనసు భాస్వన్నోమార్గ-
 సంగతి దృష్టులూ లింగైకదృష్టి
 నడఁగ సమస్తేంద్రి యములను మనసు
 నడఁగు “సర్వేంద్రియాణాం నయనం ప్ర-
 థానం” బనఁగ నంత దను ధర్మముల వి-
 లీనంబులగు ప్రాణలింగంబునందుఁ
 గాన తల్లింగసంగతదృష్టు భువిఁ బ్ర-
 థానంబు లత్తనుధర్మంబు లడఁపఁ
 దను ధర్మహీనతఁ దనరు నదృక్తి
 ఘనభక్తి శివుకృపఁ గలుగుఁ గావునను

౧. చుట్టలు; చుట్టముల్, ౨. మగ్గుతల, ౩. యంబుల, ౪.
 దానంబుతను ధర్మహీనతదనరు.

దివియక వీక్షించు దృష్టుకు హేతు-

వపు కరస్థలమ సింహాసనంబుగను

రమణఁ దదీయకరస్థలలింగ-

సమనిరీక్షణనిత్య సంగతి నిట్లు

వెలిమాంసదృష్టులు వీక్షించు జగము

దలఁప దృష్టులు సూచుఁ దన్నును మఱచి-

యున్న నిక్కపుశివయోగులఁ దవులఁ

గన్నయంతట మ్రొక్కు ఘనతరాసక్తి

శివునిలోఁ గాయంబు శివు నాత్మలోన

శివునిలోఁ బ్రాణంబు శివు మదిలోన

శివునిలో నిందియవివిధవర్తనలు

శివుని జిత్తములోన శివులోన దృష్టు

యుక్తంబుగా “యుజి ర్యోశే” యనఁగఁ బ్ర-

యుక్తిఁ గూర్చుట శివయోగంబు గాన

శివశాసనస్థులు శివయోగరతులు

శివమంత్రసిద్ధులు శివయోగరతులు

శివఘరిజ్ఞానులు శివయోగరతులు

శివతత్త్వవేత్తలు శివయోగరతులు

౧. ఉవు, ౨. గన్నంతటన, ౩. ల; ము.

శివధర్మతత్పరుల్ శివయోగరతులు
 శివపదధ్యానులు శివయోగరతులు
 శివసదారాధకుల్ శివయోగరతులు
 శివభక్తియుక్తులు శివయోగరతులు
 శివశరణాగతుల్ శివయోగరతులు
 శివప్రసాదాపులు శివయోగరతులు
 గాక యద్వైతసంగతి నది దానఁ
 గాకేమి యనుటెల్ల గాకు గాకునికి
 జీవుండు శివుఁ డంద్రే శివయోగరతులు
 సేవావిహీనులే శివయోగరతులు
 వైవనాస్తికులె యుత్తమయోగరతులు
 భావశూన్యులె పరావరయోగరతులు
 నద్వైతబుద్ధులే హరయోగ³రతులు
 సద్విధిభ్రష్టై యీశ్వరయోగ³రతులుఁ
 బశుయోగులే సశుపతియోగ³రతులు
 సశివేతరులె మహేశ్వరయోగ³రతులు
 నొనర వియోగసంయోగంబు⁴లనఁగఁ
 జనుమాట లైనను జర్పించి చూడ
 నొగ్గి⁵రెంటి⁶కూటంబు యోగమో, రెండు

౧. ము, ౨. సి, ౩. మ, ౪. లెనఁగ, ౫. రెండు, ౬. కూటము.

నొగి 'నాస్తి' యనూడిది యోగమో, రెండు
నొగి నొక్కడై యున్ని యోగమో, కాక
యొగి నం దొకఁడులేమి యోగమో, తలఁప
సిద్ధాంతపక్షసంచితశివయోగ-

సిద్ధి యన్యుల కేల సిద్ధించుఁ దలఁప?
శివయోగినే యని చెప్పెడుఁ గాన
శివుఁడు దా నేఁగుదెంచెనో కాకయనఁగ
ననిమిషయ్యయ యిన్ని యంగము ల్దాల్చి
చెనసి శ్రీగిరికి వచ్చెనో కాక యనఁగఁ
బ్రభువు దేవర యిన్ని భావముల్ దాల్చి
యభిమతి శ్రీగిరి కని వచ్చెననఁగ
నజగమదేవుఁ డీ యవతారమునను
భజియింప వచ్చెనో పర్వతనాథు
రమణీయముగ సిద్ధరాముఁ ఁడీ గిరికి
సముదిత గతి నిట్లు ననుదెంచె నొక్కొ!
భృంగీశ్వరుం డిట్లు వెక్కురూపముల
నంగద శ్రీగిరి కని వచ్చెనొక్కొ!
యుషమన్యు ²రురు వసిస్థ పవిత్రపాణి-
కపిల భృగు కణాద గౌత మాగస్త్య-

౧. టి, ౨. చెనుగాక, ౩. నొక్కొ, ౪. గణ, ౫. మను,
౬. డీ గుడికి; డిగ్గిరికి, ౭. గురు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

శుకవామదేవశౌనకపురోగమము-
 నికదంబమీమూర్తినికరంబుదాల్చి
 కరమర్థిమర్త్యలోకంబుభక్తులను
 సిరిగిరిజూడజెచ్చెరశవచ్చెనొక్కొ!
 భువిజోద్యమంచునదృఢతముదలిర్ప
 శివయోగులనుబుధశ్రేణిగీర్తింప
 నోగి“దర్శనాచ్చివయోగినో”యనఁగఁ
 దగిలితన్దర్శించుధన్వంతములకు
 ననుషక్తి“సర్వతీర్థాభిషేకేభ్య”
 యనఁదమతోమాటలాడుపుణ్యులకు
 మొదలగంగాస్నానముఖ్యసమస్త-
 విదితతీర్థస్నానవిపులఫలాదు
 లొసగుచునసమసముల్లాసమహిమ
 లెసగుచుశివయోగులెలమినేతేర—

అభ్యాసయోగులనడకలు

మలౌకలవ్రాలుదామడమలనొత్తి
 తెల్గొలింబానవాంతెఱఁబూరడించి

౧. మువి-నికరంబు, ౨. నికరముల్, ౩. పు, ౪. వచ్చి
 రొక్కొ, ౫. ల, ౬. కీర్తి, ౭. వివిధ, ౮. కర, ౯. గారి; గాది,
 ౧౦. పాప; పాప, ౧౧. తెరలఁబూడించి; తెలబూరవింప.

ప ర్య త ప్ర క రణ ము

1 తనుదమ్మిదొంతులఁ దలఁంపు 2 లుడిపి
 3 నునుబవడంబుపూ గొనలు ముద్రించి
 4 జంట వెల్లులు మాన్చి కుంఠెనల్ సిక్క
 5 మిటివెంటన మింటి 6 చంటికి నెయిది
 7 వెన్నెల నవివన్నె వెన్నెలల్ 8 సూపి
 9 మిన్నేటిదాపల మీది 10 యుల్వరసి
 11 నడివోవ 12 నిడితల వాకి 13 టనొక్క
 14 వడి నిరంతరవరాభ్యాస పక్వము 15 ల
 16 నలరునాకుంచనా యతవాయుపూర్తి
 17 జులుకనై దేహముల్ సొక్కొకు 18 లట్టు
 19 లొక్కింత 20 యిల మోచియును మోవకునికి
 21 దొక్కినయరజలు దోపకుండుటలు
 22 భంగిగా దీపప్రభాపటలముల
 23 సంగతిఁజిక్కు 24 పతంగంబు లొరట్లు
 25 నడరు చక్షుర్గోళ కాభ్యంతరమున

౧. తనతమ్మి, ౨. లుడిచి, (సి), ౩. సన; నన, ౪. పుణూ,
 ౫. ల, ౬. చంటి, ౭. న్చి, ౮. మింటి, ౯. ను, ౧౦. జంట (టి),
 ౧౧. చూచి, ౧౨. మిన్నేది; మిన్నెక్కు, ౧౩. యిల్లరసి; యల్వడసి, ౧౪.
 వడ, ౧౫. నిది, ౧౬. లినెక్క, ౧౭. ను, ౧౮. చులకనై (మై),
 ౧౯. రు, ౨౦. లట్టుయొ, ౨౧. యును, ౨౨. భంగిదివ్య ప్రభాపటల
 భారములు; భంగిగాదివ్య ప్రభాపటలములు, ౨౩. ప్రసం, ౨౪. ట్ల.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ముడివొడి యంతన ముదితవిజ్ఞాన-
 కలితదీప్రభాగారంబు సొచ్చి
 వెలుపల గానని వీక్షణంబులును
 నగపడి నిజోభుక్తి యాసమై వలలఁ
 దగిలిన మత్స్యవితానంబు లోట్ల
 ముంచిన భేచరీముద్రానుగత స-
 మంచితామృత ాభుక్తి నడరు జిహ్వలును
 నాలోలవృత్తి నాదామృతంబాని
 యోలిఁ దమైఱుఁగని యురగంబులట్ల
 విరచితానాహతవివిధనాదముల
 మరిగి యొండెఱుఁగని మహితకర్ణములు
 ప్రసరించు చంపక ప్రసవసౌరభము
 పస కేఁగి మడిసిన భ్రమరంబులట్లు
 వ్యాపితాంతర్యోగవాసనానియతి
 వ్యాపించుచున్నట్టి వరనాసికములు
 గరణిసుసంయోగ కలితసౌఖ్యముల
 ధరఁగట్టువడినమాతంగసంఘములుఁ
 జాలిఁ బ్రాణాంపానసంయోగసుఖవి-

౧. దనంతన, ౨. భక్తి, ౩. యాశ (న), ౪. ట్లు, ౫. గు.
 ౬. పస, ౭. న, ౮. గట్టిపడిన, ౯. జాలి, ౧౦. హీన.

శాలతఁ జనిన యాసరేంద్రియములు
 భంగిమాతంగభుజంగపతంగ-
 భృంగమత్స్యదు శిలిబృంగి నొక్కొక్క-
 విషయంబులైచెడ విజయు³లైయిట్లు
 విషయపంచకసుఖవిభ్రాంతు లుడిగి
 శివపదధ్యాననిశ్చేష్టితావస్థ
 నవికలవిషయేంద్రియంబుల⁴నొలసి
 హరుని సంతర్పహిర్యాగ సత్ క్రియల
 నరుదుగాఁ బడసియు నర్హతాసిద్ధి
 క్షీతిఁ “ద్రిలోకే యాని చిహ్నాని” యనఁగ
 ధృతిఁ “దాని చిహ్నాని దేహతో”యనఁగ
 నండస్థ²లగుచిహ్నాలతిసూక్ష్మభాతిఁ
 బిండస్థ మై సమభిజ్ఞానదృష్టి
 నుర్వివ(జ)లాగ్ని వాయు⁵వ్యోమ⁶భూత-
 సర్వపర్వతనదీసాగరదీప్తప
 భువనతారాగ్రహ నివహాదు లాత్మ
 భవనంబులును గాన⁷బడు నందులోనఁ

౧. ల, ౨. లీభంగి, ౩. యై, ౪. నరసి, ౫. వరదు, ౬.
 పర్వతా, ౭. మను, ౮. లవి, ౯. జ్వాలాగ్ని, ౧౦. ర్వోమ
 ౧౧. వితతి, ౧౨. లను బూస్య; లనకాన, ౧౩. బడ.

శ్వాసలక్షణము

జుద్రుఁ డిడానాడి నవ్యభౌగమున
 సాంద్రఁ జూడశకలాసహితుఁడై యుండు
 నాదిఁ బింగళనాడి నాదిత్యుఁ డుండు
 ద్వాదశకళతోఁ దత్క్షణంబునను
 లీల శసూర్యేందు శనాడిఁ ప్రచర్యాను-
 పాలనం బైయుండుఁ బంచభూతములు
 నందు దూర్పున విమోచననలత త్త్వంబు
 గ్రిందు దా జలతత్త్వ మొందఁ బశ్చిమము
 నరంబు లోఁ గ్రమ్మి యుత్తరమది నృధివి
 యిరుంపాటముల వాయు విల దక్షిణంబు
 నడుమాకసంబిట్లు శనాడియుగమున
 నెడపక భూతంబు లేను వర్తిప
 వరుసన యటువది శ్వాసముల్ వ్రాణ
 మరయఁ దత్ ప్రాణంబు లా తొక్కగడియ
 యొక్కొక్కగడియ కొక్కొక్కభూతవేళఁ
 జక్కన సూర్యుండుఁ జుద్రుఁడు నడవ

౧. వ, ౨. తమై, ౩. డా, ౪. సూర్యుండు, ౫. నాడి
 (ళి), ౬. ప్రచార్యాను, పునర్యాన, ౭. వా, ౮. విమోచ, ౯.
 మొండు, ౧౦. యుగో (తో) గమ్మి, ౧౧. పోటముల, ౧౨. ణమున,
 ౧౩. బట్టు, ౧౪. నాడి, ౧౫. యుగంబు, ౧౬. భూత.

నడర నొక్కొకనాడియం దైదువేసి
 గడియలై చను నైదు గడియలుగూడ
 నదీయుఁ దా నొకలగ్న మట్టిలగ్న బంబు
 లొదవంగఁ బండ్రెండు నొకదినం బందు
 వెరసి యిర్వదియొక్క వేయు నాహ్లా
 స్వరము లా స్వరము³ల సంవత్సరంబు
 గడియలై చనునట్టి గడియ లిర్వది⁴ట
 వడి⁵ బాలుగొనఁగను వచ్చు⁶లబ్ధములు
 దినము, లా⁷ దినములు దివుటఁ బండ్రె⁸ట
 మన సిడి పాల్గొన్న మాసంబు లగును
 పడిసనునట్టి మాసధ్రువప్రోక్షి
 నడచు నా దిన వార నక్షత్ర యోగ
 కరణముల్ గ్రహపురోగమకాలచక్ర
 సరణియు స్వరచక్ర సరణి నేకముగ
 నినశశిపక్షంబు లి⁹నశశితిథులు
 నినశశిప్రహరంబు లినశశిఘటిక
 లినశశి గ్రహములు హితమైన¹⁰ నాల్గు

౧. నడరు, ౨. య త, ౩. బు, ౪. య, ౫. చాలు, ౬.
 బంబు, ౭. డు, ౮. కరణగ్రహణ, ౯. క, ౧౦. దిన, ౧౧.
 నాడు.

పండితా రాధ్య చిత్రి

సను విషామృతసమన్వరసంగమముః
 హానివృద్ధులును రుజారుజాదులును
 మానావమానముల్ న్యూనాధికములు
 నతులజయాపజయా¹లభలాభ-
 గతులు గా²లజ్ఞానకాలవంచనలు
 కలితహృత్పద్మోపకంఠ దీ³ప్తాక్ష-
 దళ⁴జీవ హింస⁵సంధానఫలములు
 ననయంబు నాత్మోదయంబంద కాంచు
 ననుభవసిద్ధియు నాత్మ సిద్ధియును
 వర⁶వలీపలితవివర్జితాంగములు
 సురుచిరాకారముల్ సుకుమారాతలును
 యమ నియమాదులు నణిమాది సిద్ధు
 లమరు⁷దశప్రత్యయములు సాంగముగఁ
 జరి⁸జలుఁ జిందులుఁ యజ్ఞోపదల్ యోగ-
 పరిభాష లల్లనఁ బాడుచు మంది
 చెంతల కే⁹గ కేకాంతపక్షముల
 సంతంత నడచు నభ్యాసయోగులును

౧. లు, ౨. లాప, ౩. లా, ౪. పా; ప్తా, ౫. జన, ౬.
 సదానష్టలములు, ౭. ఫలితచ్ఛబ్ది, ౮. తనులు; ములును, ౯. రస,
 ౧౦. జి; త, ౧౧. నా (నో) పక్షుల్; ఫీపదల్.

పుణ్యాంగనల నడకలు

గుఱు^౧వేరి^౨ కట్టముల్^౩ గొంగులక్రిందఁ
జెఱుగులు నొడిచుట్లు^౪ సీక్క^౫ నిండించి
చెలువగు^౬ వైనంబు చెప్పలు మెట్టి^౭
పలుచని^౮ తొల్లుకుప్పనములు వూని
పదఁపడి^౯ యలఁతిదుప్పి^{౧౦}ట్లు గొంగె^{౧౧}డలు
వదలకుండఁగ మీఁద వల్లరుల్^{౧౨} సుట్టి
తొడవులు నిజతనుద్యుతులకు మాటు-
వడునని యాత్మలో^{౧౩} భావించి తొడక
మొదలిమంగళసూత్రము^{౧౪}లు దా^{౧౫}ల్చునట్లు
వొదలు మంగళసూత్రములు ధరియించి
యలసియు నలయనియట్ల నా^{౧౬}ధులకు
బిలిబిలి^{౧౭} లావుల బిగువు సూపుచును
గొమరుదలిర్ప నె^{౧౮}క్కుళ్ల డి^{౧౯}గ్గుళ్లఁ
దమతమ పతులహస్తము లూఁదికొనుచుఁ

౧. వేరి, ౨. కట్క; కట్టముల్ (ముం), ౩. గొంకు
(ందు) ల, ౪. చక్క, ౫. విరించి, ౬. వైనంపు, ౭. పేల, ౮.
దొల్లు, ౯. యలది, ౧౦. ట్ల, ౧౧. ద, ౧౨. సాటి, ౧౩.
బంధించి, ౧౪. ల (న), ౧౫. ల్చి, ౧౬. పలుకు, ౧౭. తోపుల,
౧౮. స్తడ.

నుల్లంబులను గమనోపతాపములలో
 మల్లడిగొనకుండ 'మల్లయా'యనుచు
 బటుతనాధరసముద్భవవిదాహుగ్ని
 సిటులుగొనకయుండ 'సిరిగిరి'యనుచు
 భారిభారి నీక్రియ బురుషులు దారు
 నెరలిపుణ్యాంగనా నెకర మేతర
 జొగుల నడికలు
 జక్కలుబొట్లును జక్కి వెండ్రుకలు
 జక్కిని పాపటల్ జంగాళములును
 నినుపనేవళములు నిత్తడిసరిగె
 లును, వెండ్రుకలదండ లును, దగధంగిబు-
 పిల్లాండ్లు మట్టెలు, బెక్కువన్నియల
 తొల్లుకుప్పసములు, నల్లగాజులును,
 గలయంగజెవుల సంకంబుపూసలును,
 బలుపూసపేరుల బన్న సరములు,
 గుటిలంబు మాపులు గొయ్యకాటుకలు,
 గ. లు, ౨. తర, ౩. త్కట, ౪. నెరవి, ౫. నివహ, ౬.
 చుక్కబొట్లును జక్కిచిక్కి, ౭. వెంట్రు, ౮. పాపెటల్;
 పాటలు, ౯. కే, ౧౦. పు, ౧౧. డొట్లు, ౧౨. సక్కింపు;
 సంకంపు, ౧౩. కుటుబ(ల)ంపు, ౧౪. పు, ౧౫. కన్నులు; మన
 సులు, ౧౬. కాటికలు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బటికంబు ముక్కెటల్ భారమై తనరఁ,
 జలుకల, దుప్పల, నెలుకల, నేదు-
 కలఁ గ్రోతులను, బిచ్చుకల, గొరవకల,
 నక్కల, నుడుతల, నమిళులఁ బంది-
 కొక్కులఁ, గోళ్లను, గుక్కకూనలను,
 సింగిరిక్కుల, లేళ్ల, ముంగిసలను, ని-
 జాంగనల్ గొనివెన్న నరుగు దేరంగఁ
 బలువన్నెకోక బొంతల నట్టి నడిమి
 తొలుల కుప్పనముల దూర్చినమెడలు,
 విసురూపముల జాటువెండ్రుకల్ వెడద
 నొసలి యిట్టుకబాట్టు పసపులుఁ గన్ను-
 గవకాటు కలు దరకాయకప్పెరలుఁ
 జెవుల పీకెలు మొట చెడి బోరముండ్లుఁ
 జాకిట తిత్తులుఁ జక్రముల్ నిడుద-

౧. పటుకెంపు, ౨. నేడు, ౩. గ్రొంతు, ౪. చిచ్చు,
 ౫. గొరవక; గొరవకలను, ౬. గొండును, ౭. లి, ౮. వేండ్ల,
 ౯. గని, ౧౦. దేరంగను. ౧౧. నలు, ౧౨. నడిమి, ౧౩. లు, ౧౪.
 విసురూపములు చూపు; విసపురూపులబూజు, ౧౫. వెడద, ౧౬.
 యిట్టిక, ౧౭. లేపద, ౧౮. పింక; బీక, ౧౯. వడి, ౨౦. బోద; చోర,
 ౨౧. ముడ్డు.

తోక కచ్చడములు వాఁకొపొట్టలును
 నొడ్డుఱొమ్ములు దొడ్డుమూరులు బిగువు
 నొడ్డాణములు నిన్నయుంగరంబులును
 గడియముల్ మురువులుఁ గట్టిచేతులును
 గొడుగులు ³గుదియలుఁ గోకజల్లెడలు
 వద్దుమొగంబులు ⁴వలిపంబు జముక-
 బద్దెలఁ గూర్చిన పచ్చడంబులును
 మురిపె⁵ంబు ⁶నడపులు ⁷మూపు తిత్తులును
 విరసంబు మాటలు వికృతవేషములుఁ
 బల్లమీనంబులుఁ బరికి ⁸గడ్డములు
 నల్లమేనులు గుబ్బ నారసంబులును
 నఱిముఱితనముల ⁹హంకవైచుటలుఁ
 గఱకొంత్రాఘల వెండ్రుకలు సాంగముగను
 బనుగొనఁ దముఁ జూచి భవులు భవు లనఁ
 బెనుశీలవంతులు పెట్టు సత్రముల
 నొక్కొక్క లింగంబు నొగిఁ జూడకున్న

౧. బొట్టు, ౨. చేరు, ౩. గుడి, ౪. వలిపెంపుటెముక, ౫.
 నడు, ౬. ముద్ర, ౭. కె, ౮. గె, ౯. హంక, ౧౦.
 పంట్లుకలు; త్రాళ్లు వలెట్లుగడు.

ప ర డి తా రా ధ్యోవ రీ త్ర

నిక్కట ! చొరగనీ రల్లెల యనుచు
గళములొగడ్డెనగునీలు దోవంగ
నలరుచు భక్త్యర్థ మై ధరియించి
జోగి నెనుల్ దారును జోగి వేషముల
జోగులు గొలువంగ జోగు లేతేర

పిచ్చుకుంటుల నడకలు

వ్రేళ్లును లేనట కాళ్లును, బిల్ల -
వ్రేళ్లు బెక్కగు నట కాళ్లును, మట్టి -
కాళ్లును, రాటమ్రా కాళ్లును, దోలు -
కాళ్లును, నెండిన కాళ్లును, మలక -
కా, శ్లీచ పోయిన కాళ్లును, ంగుజ్జ -
కాళ్లును, నాంబొడ్డి కాళ్లును, ంమడగు
పిఱుదులు, నెండిన పిఱుదులు, నొదరు*

౧. నక్కడజాగనీ, ౨. గట్టిన, ౩. లునుదోవ, ౪. భ, ౫. ణీలునుదారు, ౬. వ్రేళ్లునులేనరి, ౭. పెక్కానరి, ౮. పిల్ల, ౯. మోట, ౧౦. గుజ్జ, ౧౧. నైయొంటి; నొండ్రింటి, ౧౨. మణు (ణ)గు; మడమ, ౧౩. పిఱుదులు; పెరుగులు, ౧౪. నొడక.

* ఈ రెండుపాదములకునుబదులుగా ఒక ప్రతిలో, “పెడుగులు చెడిన పెరుగులు నెరుపి, పెరుగులు బల్లచేతులు లేవంక”. అనే ఒక అసంస్కృతపాఠ మున్నది.

౧. పిఱుగులు, ౨. నొండొంటి పిఱుగులు, ౩. బిల్లి-
 చేతులు, లోవంక చేతులు, దోలు
 చేతులు, నొండొంటి చేతులు, జాల-
 గుఱుచచేతులు, తొమ్మిది పాఱుడులు, వీపు-
 బాఱుడులు, వితిగినభుజములు, *నంటు-
 ఁమెడలును, బొండుగు పొడవైనమక్కి-
 మెడలును, గడుగడు నిడుదమూపులును,
 ౨. ముడుగుమోములు, ముఱుమొండెముల్, బండి-
 బెడగురూపంబులు, బెడగుంలు, సొట్ట
 లటు గ్రిందు దప్ప కొమి దంతయు^౧ నొప్పి
 పటురూపసౌందర్యభావాతిశయత
 బరగుదేహంబులు వాటి^౩ల్లినట్లు
 దరుణులు నాపులు, దము^౪జూపి బ్రదుక
 గళముల లింగం^౫బు గదై నంగరులు
 ౧. నలతి విభూతిరుద్రాక్షులు వలుడ-

౧. పిఱుగులు; పెరగులు, ౨. నొండొంటి, ౩. బిల్లి, ౪.
 కొరడులు, ౫. సందు; నట్టి, ౬. నెడగు (అ) బొండుగు (గ) లును,
 ౭. మొడగు, ౮. మొండెముల్, ౯. నెడగు, ౧౦. లునుండి; లో,
 సొట్ట, ౧౧. మోమం, ౧౨. నొప్పు, ౧౩. ల్ల, ౧౪. జూచి, ౧౫.
 పు, ౧౬. పొలయురుద్రాక్షలు భూతియు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

మకుటముల్, గాహశల్, మఱివేలుజడలు
 బ్రకటితంబుగ^౩దాల్చి బడి^౪ దీనవృత్తి
 గనుగొన నిన్న^౫చిద్దల గట్టియున్న
 యెనుబోతు^౬లను గజ్జ^౭పెద్దను నెక్కి
 తమి జగత్పావనత్వము నివ్వటిల్ల
 నమరుదృష్టును గరుణారసం బాదవ
 బదపడి యాక్రియ^౮ బగ లెల్ల^౯గడచి
 వెదకుచు^{౧౦} మాపట వేలముల్ నేరి
 చనఁజన ముందట వెనుకను దోడి
 “జను లెల్ల^{౧౧} యిదార మొసంగరా”^{౧౨}యనుచు
 “నేలయా ^{౧౩}యిందులో నెవ్వరే గరుణ
 నాలించి యక్కటా యనుచు మాయటి
 దీనుల మఱి^{౧౪}యొక్క దేశంబులకును
 బోనీక వృత్తులు భూములు^{౧౫} గన్నె-
 దానములు, హిరణ్యదానముల్, వస్త్ర-

౧. గోహశుల్, ౨. యేక, ౩. దాల్చు, ౪. నడి, ౫. చిద్దల;
 చీదుల; చిద్దల, ౬. లును, ౭. పెద్దల, ౮. వృత్తియొద(రు)వ, ౯.
 బల్లవుల్, ౧౦. నడచి, ౧౧. మాపటి, ౧౨. దాన, ౧౩. యనఁగ,
 ౧౪. యెవ్వరినిందులో, ౧౫. యొక, ౧౬. గవ్య; గోవు.

దానముల్, మఱియన్నదానంబు లెక్కఁ
 బోతులొనెడ్లను ³బోలుగ నిచ్చు
 దాత మాబసవనదండనాయకుని
 భూమిలోఁ బోలెడుస్వామి*భక్తుండుఁ
 దా మఱి యొకఁడు లేఁడే మల్లినాథ!
 తార మొసంగఁరే ధర్మాత్ములార!
 'రారో!' యనుచు మమ్ముఁ జేరంగఁ బిలిచి
 యేలయూయిందులో నెవ్వరే గరుణ
 నాలించి యక్కటా! యనుచు మాయట్టి
 దీనులకును గృహదానంబు, భూమి
 దానంబు, లభిమతదానంబు లిచ్చు
 సిరియాలసెట్టినిని, గరికాలచోడు,
 నరియమరాజు, నేణొధినాథయ్యఁ,
 జేరమొరాయని, సింధుబల్లహు³ని,
 యీవీరచోడని, గరయూరిచోడనిని,
 శివలింగ³దేవుని, సిద్ధ³రామయ్య,

౧. యిన్ని, ౨. హయముల; నెడ్లయు, ౩. బోలగ; బోగళ్ళ;
 బొగడగ, ౪. డి, ౫. బగుతుండు, ౬. డా; దా, ౭. రా, ౮. యెడ్ల;
 యిండ్ల, ౯. నివ్వనే, ౧౦. నీ, ౧౧. దిరామ, ౧౨. రాజయ్య; రా
 జును, ౧౩. ను, ౧౪. వేర, ౧౫. దేవర, ౧౬. రామునిని; రామునికి.

సవరిదనాచయ్య, సామవేదులను
 భూమిలో బోలెడు స్వామిభక్తుండు
 దా మఱియొకడు లేడేమల్లినాథ !
 తార మొసంగ³ రేధర్మాత్మలార !
 రాలో ! యనుచు మమ్ము జేరంగఁబిలిచి
 యేలయా యిందులో నెవ్వరే గరుణ
 సొలించి యక్కటా ! యనరయ్య, మాకు
 వీవంగఁ జేతులు లేవయ్య, నడచి
 పోవంగఁ గాల్గును లేవయ్య, యంధ-
 కులమయ్య, పిచ్చుకగుంటులమయ్య,
 తలపోయ నభ్యాగతులముసుండయ్య,
 యగ¹పడ్డ² వెడఁగుల మగు మమ్ము బ్రోవఁ
 దగవగు జుండయ్య, దయగల్గుండయ్య,
 పరమమహేశుండు బసవయ్యకరుణ
 సిరిగిరినాథుని కరుణాయా ! మిమకు
 సుంకర¹ బంకయ్య సురియ³ చౌడయ్య
 శంకరదాసయ్య లెంకమంచయ్య

1. దర, 2. డా, 3. రా, 4. మనిక, 5. పంగ, 6. డిడ్డ;
 పడ్డు, 7. వెడ(ణ); బెడవు, 8. జూడయ్య, 9. భూమి, 10. యు,
 11. మా, 12. బింకయ్య, 13. చమడయ్య.

దేవదాసయ్య దేలుగుజోమ్మయ్య
 బావారిబ్రహ్మయ్య బాచిరాజయ్య
 భూమిలోబోలెడు స్వామిభక్తుండు
 దామటి యొక్కడులే³డే మల్లినాథ!²
 యనుచు¹ బాడంగ ముంద³ను వెన్ను దోడి-
 జనులెల్ల¹ “దార మొసంగరే” యనుచు
 నితరధార్మికుల నిల్లెన్నుచు మఱియు
 బ్రీతి జూపుచు భక్తిపరుల వేడుచును
 వచ్చుచు బరుస² భావనము నేయుచును
 బిచ్చుకగుంటుల వెల్లెగుడేర,

చెందుధర్మాత్మలవడకలు

నలరంగ నడుగడు గత్వమేధంబు
 ఫలము నిజాంఘ్రి సప్తక మంగమంగుట
 దసరు శ్రీశైలయాత్రా ఫలంబునకు
 దనువులే భువి మానదండంబులుగను
 డాయ సాష్టాంగదండప్రణామములు
 నేయుచు జెలంగి చెచ్చర¹ వచ్చువారు

౧. ను, ౨. బస (గ)కుడు, ౩. డా, ౪. బాడుగ, ౫. యను, ౬. ధాన, ౭. భావణము; భావనము, ౮. లు, ౯. పు, ౧౦. మనుట, ౧౧. లగుట, ౧౨. నేగు.

పం డి తా రా ధ్య చ రి త్ర

భోగయ్యవెన్న- శంభుడు మునుసన్న
 బాగిది యన్నట్లు భక్తి ధర్మం
 జేలంగి యంగప్రదక్షిణములు నిష్కం
 జలుపుచు బోరిబోరి జనుదెంచువారు
 గదియంగఁ దమతమ గ్రామముల్ వెడలి-
 నదియాదిగా మల్లికార్జునస్వామి
 శ్రీపదాబ్జములు దర్శించునంతకును
 జూపటు³ నుతియింపుచును గొనియాడ
 నాది నిరాహారుడై పర్వతుండు
 గాదె యీశ్వరుఁ బొందఁ గాంచెదననుచు
 నిత్యోపవాసైకనిష్ఠా⁴వికల్ప-
 సత్యవ్రతో⁵క్తిమై జనుదెంచువారు
 గొడుగులు జెప్పలుఁ గుంచెలు⁶మంచి-
 కడవ⁷సంబులు సేత⁸ కప్పడంబులును
 గుప్పసంబులు⁹గటి గుడ్డలు బోడ-
 తప్పరంబులు గమం¹⁰డలములు గడ్డె-

౧. గన్న, ౨. దేవు, ౩. సంతృప్తింపుచు, ౪. గా గాంచె
 ననుచు, ౫. ది, ౬. మంచి, ౭. నం, ౮. కచ్చ, ౯. పట్టు,
 ౧౦. డలుపులు.

కంబళ్లు, గప్పేడు కంబళ్లు, దోర్న-
డంబులు, యోగడండములు, దండియలు,,
బొత్తిపం చెలు, గరతిత్తులు, నడప-
తిత్తులు, నూనెసిద్దయలును, యోగ-
పట్టెలు, నారతిరోపలుకలు, నాల-
వట్టముల్, నిలుపుల*పల్లికల్, వెదురు-
సలగులసంబెలల్, సావలు, ముగ్గు-
బలుకలు, దీపగంబములు, విభూతి-
పూసలు, రుద్రాక్షములు, బటికములు,
గ్రాసడంబులు, గావి గద్దెనంగరలు,
శివసూత్రములు, గవసెనవస్త్రములును,
వివిధోపకరణముల్, వినకకట్టలును,
గందంబుచిప్పలు, గరంవడంబులును,
గందంబుచెక్కలు, గప్పడంబులును,
మఱియును నుచితాభిమతపదార్థములు
బెలుకలకావళ్లు, బెంపార(దె)చ్చి

౧. డి, ౨. గోర్న, ౩. పొత్తియంబులునన; పొత్తిములును
గర, ర. పల, ౫. పరుసపల్లెకలు, ౬. సలలిక్కి; సరుగుల, ౭. ము
౮. గాని, ౯. గవి, ౧౦. పు, ౧౧. వటుం, ౧౨. చిప్పలు, ౧౩.
గంధివస్త్రములు; గంధివస్త్రపులు, ౧౪. పెంపాండ

యడిగినచోటన యడిగినవారి
 శడిగినవస్తువు లర్థి నిచ్చుచును
 వలసినచోటన వలయువారలకు
 వలయుపదార్థముల్ పొంద కిచ్చుచును
 నలసినచోటన యన్న పాపాదు
 లలసినవాని కపుడ యిచ్చుచును
 జలిపందిరులు సత్తాళలు గుండ్లు
 * జెలమలు సంతంత జేయబంచుచును
 సంతంత బందిరు లంతంత ముఖగు
 లంతంత విడిదల లనువు నేయుచును
 భంగిగా జెంచు సద్భక్తుల మూడ్చి
 జంగమా రాధనల్ నలుపుచు నడువ
 పరుసలింగార్చన
 మఱి పరిపత్కృతి మతుల హర్షింప
 దఱిదఱి బదపదార్థంబు లిచ్చుచును
 నుదకంబు లుదకంబు లుదకంబు లనుచు
 నుదకముల్ వోయుచు నొగివచ్చు వారు
 బుష్పముల్ పుష్పముల్ పుష్పంబు లనుచు
 ౧. నే, ౨. వారి, ౩. వారికిన, ౪. గాళ్లు, ౫. వెలి, ౬.
 జరియించు భక్తు; జేయుచు భక్తు, ౭. తి.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

బుష్పంబు లిచ్చుచుఁ బొరివచ్చువారుఁ
 గజ్జెముల్ గజ్జెముల్ గజ్జెంబు లనుచుఁ
 గజ్జెంబు లిచ్చుచుఁ గమనించువారు
 విడియముల్ విడియముల్ విడియంబులనుచు
 విడియంబు లిచ్చుచు వెన వచ్చువారు
 నడవఁజాలని వారి నడపించుకొనుచు
 నెడనెడ నల్లన యేతెంచువారు
 మఱియు నీక్రియ జంగమములు భక్తులును
 దఱిదఱి నేతేరఁ దండతండములు
 ననునయించుచుఁ గొనియాడుచు వారి
 కనుపక్తి మ్రొక్కుచు నరుగుచున్నంత
 నాఁకొని మధ్యాహ్న మగుడును బరుస
 వీరతో నొక్కొక్క వేలముల్ గాఁగ
 సందడించుచుఁ దరుచ్చాయలఁ బొదల
 గొందుల గోవల గుహల శైలముల
 మఱుగులఁ గొండలమాటుల నదుల
 కులువల, బిలముల గుండలయొత్తులను

౧. కించు, ౨. వీడె, ౩. నడువ, ౪. నొయ్యననే, ౫. మము
 భక్తతతికి(య), ౬. యాడెడు, ౭. రక్తి, ౮. గొంచుచు, ౯. దోవ,
 ౧౦. గుడ్డ; గుండ.

జక్కన తమతమ చక్కొట్ల విడిసి
యొక్కొక్కచదుల³ గ్రీయ్యాటలబాద⁴ల
బావుల⁵ గుంటల⁶ బద్మాకరముల
వావిరి⁷ధారల⁸ వటుతబుగ్గలను
వ్రంతల నేటుల⁹ వ్రాగుల సెలల¹⁰
గ్రుంతల¹¹ జెలమల¹² గూపాదుల¹³దు
నుత్తిలంబుల¹⁴, బోకపొత్తుల, ంగల్ల -
తిత్తుల, రాగిబిం¹⁵దెల¹⁶, ంబేరుపులను,
గుండల¹⁷, గల¹⁸తుల¹⁹, గుళ్లగోరలను,
గిండుల²⁰, వొడ్డగమండ²¹లంబులను,
గరి²²గల²³, బటువుల²⁴, గావళ్ల²⁵గూడ²⁶
గరతిత్తులను, నుదకంబులు గొనుచు
ఘనతరం బగు దేవ²⁷గండలి, ందవన -
మును, రుద్రజడ, మర్వము, నఖండ²⁸బిల్వ -
పత్తిరి, ంనావురుబత్తిరి, ంమాచి -

౧. శ్ల, ౨. చి. ౩. గ్ర, ౪. లు, ౫. వోరల; యారల, ౬. వలతి; వరత, ౭. వాగుల, ౮. జలమ (ము) ల, ౯. పొత్తి, ౧౦. గల్ల; గట్ల, ౧౧. దియ, ౧౨. చెరువులను, ౧౩. తేల, ౧౪. గోళ్ల, ౧౫. గొండు, ౧౬. వొండల, ౧౭. లువులను, ౧౮. గె. ౧౯. ట, ౨౦. శ్ల, ౨౧. గండలి, ౨౨. దనర, ౨౩. ండి, ౨౪. నావుడు; మావుడు; సావురు, ౨౫. పచ్చ; మంచి.

పత్తిరి, ¹నేరేడుబత్తిరి, జమ్మి -
 పత్తిరి, కాంచనపత్తిరి, వచ్చ -
 పత్తిరి, మా రేడుబత్తిరి, ²వెలగ -
 బత్తిరి, వావిలిపత్తి, రుమ్మెత్త -
 పత్తిరి, గన్నేరుపత్తిరి, నెల్లి -
 పత్తిరి, ³సంవెంగపత్తిరి, ముసిండి -
 పత్తిరి, ⁴సోమిందపత్తిరి, గోంగు -
 బుష్పముల్, నళోకపుష్పముల్, వొగడ -
 పుష్పముల్, కేదంగిపుష్పముల్, మల్లె -
 పుష్పముల్, నేవంతిపుష్పముల్, ⁵మొల్ల -
 పుష్పముల్, గరవీరపుష్పముల్, దుమ్మి -
 పుష్పముల్, జిల్లేడుబుష్పముల్, రేల -
 పుష్పముల్, గురివిందపుష్పముల్, వొన్న -
 పుష్పముల్, విరవాదిపుష్పముల్, ⁶ములక -
 పుష్పముల్, ⁷వ్రాకుడుపుష్పముల్, ⁸జాది -
 పుష్పముల్, ⁹దామరపుష్పముల్, ¹⁰గలువ -
 పుష్పముల్, గింశుకపుష్పముల్, ¹¹సురగి -

౧. నాపురు, ౨. వెలగ, ౩. చిరునెల్లి, ౪. సోమింది; సో
 మెంద, (౦౬), ౫. లాళోక, ౬. మల్లె. ౭. దె, ౮. మలక, ౯. వ్రా
 గొంది, ౧౦. జాజి, ౧౧. దామర ౧౨. గలవ, ౧౩. శు (స) రగి.

పుష్పము, లుమ్మెత్తపుష్పముల్, గోవి-
పుష్పముల్, ¹గుమ్మడుపుష్పముల్, గలివె-
పుష్పముల్, దంగేడుపుష్పముల్, ²ములగు-
బుష్పముల్, గాంచన పుష్పముల్, ³గంటె-
పుష్పముల్, మారేడుపుష్పముల్, ⁴మంగ-
పుష్పముల్, గోరింటపుష్పముల్, ⁵గొమ్మి-
పుష్పముల్, సెలగల్వపుష్పముల్, వెలగ-
పుష్పముల్, మొదలైనపుష్పముల్ గొనుచు
నొండొరుల గడువంగ నుద్వృత్తి జని, య-
* ఖండితమతి నారం బండినరేను

౧. గోమయ; గొరవియ, ౨. వి, ౩. ముసగు; మూల్గు;
మొల (స) గు, ౪, గంటె; గంట్లె, గరట, ౫. తుమ్మి; మగ్గ, ౬.
వమ్మి, ౭. బండితరేణు; బండినరేను.

* బ్రాహ్మప్రతిలో ఇక్కడ “(౧) రెండో తాటాకుప్రతిలో
క్రమమున్న వేరు. (౨) పల్ల విషయంలో ముత్యాలపేట సుబ్బయ్య
గ్రంథములో వ్యత్యాసముగా వున్నది” అని జ్ఞాపిక వున్నది. పండ్లను
గురించి బ్రాహ్మప్రతిలో గ్రంథాంతమందు ఈక్రింది పాఠాంతరము
ఇవ్వబడ్డది.

“ ఖండితతమతి నారబండినరేను

పండ్లను మామిడిపండ్లు సేరేడు

పండ్లు మొరలి(వి) పండ్లు పనసఖర్జూర

పండ్లను హింతాలపండ్లను జీడి

౧ పండ్లును, మామిడి^౩ పండ్లును, ^౩ నీడె-
 పండ్లును, నేరేడు^౪ బండ్లును, ^౪ మొరలి-
 పండ్లు, ఖర్జూరం^౫ బు పండ్లును, ^౫ పరికె-
 పండ్లు, హింతాలం^౬ బు పండ్లును, నీడి-
 పండ్లును, ^౬ జిడిముడి పండ్లును, జాన-
 పండ్లును, ^౭ దానిమ్మ పండ్లును, మేడి-
 పండ్లును, జిఱునెల్లి పండ్లును, ^౮ మొలుగు-
 బండ్లును, మా^౯ రేడు^౯ బండ్లును బలుసు-

పండ్లును శిడిమిడి పండ్లును మేడి
 పండ్లును దాడియి పండ్లును నెల్లి
 పండ్లును మారేడు పండ్లును బలుస
 పండ్లును సారంగ పండ్లును యరంటి
 పండ్లును గజనిమ్మ పండ్లును కలవి
 పండ్లును కలుజువ్వి పండ్లును ద్రాక్ష
 పండ్లును తక్కాలి పండ్లును రావి
 పండ్లును న్యగ్రోధ పండ్లును బుడమ
 పండ్లును జంబీర పండ్లును రేను
 పండ్లును మరిపాల పండ్లు లెక్కింప
 కాయలు చేవిడి.....”

౧. పళ్లును, ౨. పళ్లు; పడ్లు, ౩. యీదె; నీడ; నేరేడు,
 ౪. మొరలి (ట); మోలి, ౫. పంపు, ౬. పలికి, ౭. నీడిముడి; చిటి
 ముటి, ౮. దాడిమ్మ; దానింప, ౯. మోవి.

పండితాచార్యచరిత్ర

బండ్లును, ¹సిరివిందపండ్లును, ²దుమికి-
పండ్లు, నారంగం³బుపండ్లును, ⁴ననఁటి-
పండ్లును, గజనిమ్మపండ్లును, ⁵గలివె-
పండ్లును, ⁶గుమ్మడిపండ్లును, ⁷వెలఁగ-
పండ్లును, ⁸గలుజువ్విపండ్లును, ద్రాక్ష-
పండ్లు, మాదిఫలం⁹బుపండ్లును, రావి-
పండ్లు, న్యగ్రోధం¹⁰బుపండ్లును, వేప-
పండ్లును, ¹¹గొడపుడుఁబండ్లును, బుడమ-
పండ్లు, జంబీరం¹²బుపండ్లును, ¹³బనస-
పండ్లును, ¹⁴పులుపుడుఁబండ్లును, బాల-
పండ్లును, ¹⁵జిలివిలిపండ్లు¹⁶ను, నరిగి-
పండ్లును, మొదలైనపండ్లు ;— ¹⁷వెల్లంకి
కాయలు, ¹⁸రేమిడికాయలు, ¹⁹గలివె-
కాయలు, మామిడికాయలు, ²⁰జిగురు-
నిప్పుపువ్వులు, దేనె లివి యాదిగాఁగఁ
దప్పక ఘనవనాంతరములఁ గొనుచు

౧. సిలివె (వి) ంద, ౨. దుముకి, ౩. నంటి; నరిగి, ననఁటి,
౪. కలవె (వి), ౫. గుమ్మన; గుమ్మరేన్, ౬. జామ (న), ౭. కల,
౮. నారాడి, ౯. గెడ, ౧౦. దవన; దనవ, ౧౧. పులు (ల) గుడు,
౧౨. సివిలిక, ౧౩. ననఁటి; నుపనస, ౧౪. వెల్లంకి; నువెలుఁగ.
౧౫. రేమిడి (టి), ౧౬. గలవి. ౧౭. జిరి; సిగురు.

వేగంబ తమతమ వేలంబులకు స-
 మాగతులై యీశ్వరార్చనఁ జేసి
 ఫలములుఁ గజ్జముల్ బడియోగిరములు
 నలి³నభీష్టాన్న పానములు భోగించి
 సంబరంబునఁ బరిషత్తో⁴టి యంతఁ
 దాంబూలములఁ గొంచుఁ దండతండములు
 దొల్లింటియట్ల యుత్సుకతఁ బాడుచును
 ద్రుళి యాడుచుఁ గెడఁ దోడుగూడుచును
 మెల్లన ⁵చాఁగుచు ⁶మెట్ల కెక్కుచును
⁷గొల్లెముల్ ⁸డిగ్గుచు ⁹గుఱువులెక్కుచును
 నోలముల్ సొచ్చుచు నుద్ధతిఁ జనుచు
 శైలముల్ వ్రాకుచు జరుల ¹⁰జాటుచును
 గుంతలఁబాటుచు గుండ్లు ¹¹మీటుచును
¹²వ్రంతల దారుచు వారక చనుచుఁ
 బ్రాంతంబులను బూర్వపశ్చిమంబు¹³లను
 బంతులు¹⁴ సాగిన పర్వతావళులు *

౧. సేయు, ౨. పడి, ౩. నిభహ్యన్న, ౪. సా, ౫. మెట్టు;
 మట్టు; పెట్టు, ౬. గొల్లముల్, ౭. దిగ్గుచు, ౮. కురువలె (తె), ౯.
 మీటు, ౧౦. మాటు; దూరు, ౧౧. వంతలవారుచు, ౧౨. న,
 ౧౩. లై. * ఈ పాదము తరువాత “గంతలై యున్న నగ్రప్రతా
 సములు” అని ఒక అధికపాత మున్నది.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గుంపులుగట్టిన కుధరసంఘములుఁ
 ౧బొంపిరి ౨గొనియున్న భూధరచయముఁ
 ౩గూటువల్ గూడిన గోత్రసంఘములుఁ
 దూఁటు గట్టిన మహాద్రులసమూహములుఁ
 గూడని బ్రహ్మాండ కళోటులఁ బెక్కు
 జాడల జంగమ స్థావర ప్రతతి
 యటుగూడ నద్రిమయం బైనమాడ్కి
 నటయిట గ్రింద ముందట పెన్క నడుమ
 నేదెనఁ జూచిన నెన్నిక మిగిలి
 యాదెనఁ దనరు మహాద్రుల నడుమఁ
 జూచుచు సంతసించుచు మహాస్తవము
 లాచరించుచు వేడ్క నరుగ ముందటాను
 శృంగారతర సదాశివపంచమోత్త-
 మాంగ కోటీరజటాటవి మధ్య-
 మంగళ శ్రీవియద్గంగా మహాత్త-
 రంగిణి రంగ త్తరంగోపకంఠ-
 సంగతి నొప్పు భాస్వచ్చంద్ర రేఖ-

౧. బొంపిరి, ౨. గొన ౩. గూటువల్, ౪. హంబు, ౫. కోట్ల
 ను, ౬. వితతి, ౭. శ్రేవ, ౮. టను, ౯. పరా, ౧౦. మహాత్త,
 ౧౧. గంగాత.

భంగి హృదయభంగ పర్వత, కనక-
 పర్వత, నక్షత్ర పర్వత, గద్య
 పర్వత, ముఖ్యోరుపర్వతావళుల
 నడుమ గంగామహానది సూడ నొప్పె
 దడయక భక్తి జంద్రోవతి మున్ బూన్చు
 మల్లికార్జునశిరోమండనం బైన
 మల్లికాదామంబు మాడ్కి, వెండియును,-
 భరితమై కానంగబడసి మ్రొక్కుచును
 బరున హృదయభంగపర్వతం బెక్కి
 గిరితుట్టతొదనుండి క్రిందు సూడంగ
 నురగలోకము గాఁడియునికికి రబెగడి
 పందల హృదయముల్ భంగంబునొంద
 నందుండి కోయని యార్చి యుష్పోగి
 మునుకొని మూటలు ముడియలు వీపు-
 లనుగట్టుకొనుచు దలలు ముడ్చికొనుచు
 గుట్టు గంగచ్చలుజుట్టు గట్టి వైవలువ

౧. పతి, ౨. బూచు, ౩. గాంచి, ౪. బెవరి, ౫. ఁబు, ౬.
 బొం, ౭. కాంచియునా, ౮. ముడియలుమూటలు, ౯. గట్టుకొనుచు
 గుట్టుగచ్చలుగట్టు, గొనుచుబై వలులు గుట్టుకొను జయవెట్టుడో యను
 చు, మెల్ల మెల్లన, (బ్రాసు), ౧౦. గచ్చలు, ౧౧. వలులు, (పు).

జుట్టుకొంచును 'జయ శైవెట్టుడో!' యంచు
 మెల్లనమెల్లన మెట్టుచుఁ జనుచు
 నొల్లనొల్లన మంది కో³నరించుచును
 నొడ్డుతాలెక్కుచు శనోదికిలుఁకాళ్ల
 నడ్డగించుచుఁ ిద్రోవలరసి త్రొక్కుచును
 దిగ్గుచు వృద్ధుల ²దిగఁబడసేక
 దగ్గఱి పట్టుచు దాకొనిచనుచు
 గడగడ వడఁకుచుఁ గాళ్లు సెమర్చుఁ
 దొడ లూఁదికొనుచును ద్రోపుఁద్రొక్కిళ్లు
 వాటుచు ంక్రింగొడల్లారుచు నెడలఁ
 ంబాటుచు¹నుట్టుట జాటుచుఁ జనుచుఁ
 జిక్కుచు నట³గొంత ¹నేదదీర్చుచును
 జక్కన హృద్భంగశైలంబు దరియ
 నప్పర్వతాదిమ ¹భ్యాంతము ల్లాడ
 నొప్పెఁ బరున వ్రవాహాత్మేక్షఁ దనరి

౧. కాంచుచు, ౨. పెట్టచో, ౩. న, ౪. నొడుకుచు; నొరికి
 లు, ౫. గాం(డ్లు; ళ్లు), ౬. దాప, ౭. దిగు, ౮. రమట్టుచు, ౯. కగా,
 ౧౦. క్రింగోళ్లులూ; క్రింగొడల్లూ; గ్రిగోళ్లు; క్రిడీరోడ్లూ; క్రిం
 గొడల్లా; క్రింగొళ్లులూ, ౧౧. దారు, ౧౨. నునుగాల; నురలూఁదె,
 ౧౩. యింత, ౧౪. నేదరించుచును, ౧౫. ధ్యములును.

కడుఁ ిద్రియంబకనగాగ్రంబునందుండి
 కడుఁనోష్ఠ గౌతమిగంగాప్రవాహ
 మేపార నీధాత్రి కేతెంచుపగిది
 నాపరిపత్కోటి యంత నేతెంచి
 సంగతి హృద్భంగశైలసమీప
 గంగాప్రవాహోఽకంఠ దేశమునఁ
 బోఁకమ్రాఁకుల³నంది బొన్నలగొంది
 మ్రోక⁴మ్రాఁకు⁵లఱుత మొల్లల⁶కుఱుతఁ
 బనసలపొంతఁ జంపకముల⁷క్రంత
 ఘనసారములయిర్వ నన⁸టుల⁹కుర్వఁ
 గమ్మరేనుల¹⁰త్రోవఁ గడమలక్రేవ
 నిమ్మ¹¹పొదలగూడ ¹²నేరేండ్ల నీడఁ
 గొండగో¹³గుల¹⁴పో¹⁵క గురు¹⁶జుల¹⁷యా¹⁸క
 బొండుమల్లెల¹⁹యోర బురు²⁰గుల²¹ఛేఱఁ
 గరవీరముల ²²మొట్టఁ గురు²³వుల మిట్ట

౧. ప్రియంబ కనకా (గా), ౨. నొప్పి (ప్పె), ౩. నంది,
 ౪. మా, ౫. కర, ౬. వ్రంత, ౭. రు, ౮. కరువ (వు); కురువు,
 ౯. నారికెడముల; కురుపడముల; ౧౦. కికెడ(ద)ము(మ)ల, ౧౧.
 పొరల, ౧౧. నేరేడ్ల (ండ్ల), ౧౨. వ్రో; వ్రా; వా, ౧౩. జి, ౧౪.
 యే, ౧౫. వోర, ౧౬. భూగుసులు; బురుగల, ౧౭. నేర, ౧౮.
 కట్ట, ౧౯. సలి; గుల.

సురగుల సమిద్ద³ సశోకంబు⁴ లొద్దఁ
 జెంగలువలకుంటఁ జింతల⁵ వెంట
 గంగ⁶ రేగుల⁷ మూలఁ గ్రాగులమ్రోల
 మందారముల మ్రంద మారేళ్ల క్రిందఁ
 జందనంబుల⁸ చెల్వఁ జొందులకాల్వ
 సరళుల⁹ లోయ భూ¹⁰ ర్జంబుల¹¹ డాయఁ
 గురువకంబులచెంత గ్రోవుల¹² క్రంత
 హింతాలముల¹³ బాయ నీడెల¹⁴ చాయ
 సంతానములయం¹⁵ట జమ్ముల¹⁶ చెంట
 వటముల¹⁷ మలల¹⁸ లవంగం¹⁹ బు²⁰ శిలలఁ
 గుటజంబులెడల గుగ్గులముల మడల
 గూడచప్పరములు²¹ గుడిసెలు²² గూళ్లు
 గూడారములు దెరల్ గొల్లెనల్²³ వన్ని
 వేలముల్ దప్పక విడిసియుత్సుకతఁ

౧. సురగుల, ౨. బ్రద్ద; ప్రద్ద(ద్దు), ౩. య, ౪. బొద్ది,
 లోలి, ౫. పెంట, ౬. రేబుల, ౭. గ్రాల, ౮. క్రాన్ల; గ్రాసువు
 (గు); గాసువు; కాసవు; కాసుగ, ౯. క్ర (క్రి)ంద, ౧౦. చెల్వు,
 ౧౧. తు; దు; కొల్వు; (ల్వు), ౧౨. డా, ౧౩. జ, ౧౪. పా;
 డా, ౧౫. క్ర; స్ర, ౧౬. చా, ౧౭. తా; వా, ౧౮. డ, ౧౯.
 పె(ప; పె)ంట, ౨౦. మొనల, ౨౧. పు; ము, ౨౨. క; సి. ౨౩. గుడు
 సలు, ౨౪. గుళ్లు; గోడ్లు, ౨౫. గూడారు (ర)వులతె, ౨౬. లెన్ని.

గ్రాలుచు ఘనత గంగాసంగమమునఁ
 జని కృతస్నానులై జన్మనహస్త-
 ఘనఘోరకర్మపంకముపొంకొమెడల
 నంతనిష్టాన్న పానాదివస్తువుల
 ౩సంతుష్టులై పరిపత్తోఽటి యలరఁ
 బ్రఖ్యాతి దోనమరాజయ్యఁగారు
 ముఖ్యంబుగా గణములు ౪వ్రహ్మమున
 నంతకుమున్న సంధ్యావేళ*యందు
 నంత*మహానిశియందు సాంగముగఁ
 నత్యంతభక్తిసమగ్రత మెఱసి
 నిత్యలింగార్చన నియమముల్ దీర్చి
 యిష్టలింగప్రసాదేచ్ఛోపభోగ-
 ౫పుష్టసుఖావాప్తిఁ బొందఁనంతంత
 బసవన్నగీతముల్ ౧౦వనరించువారు
 బసవపురాణ మొప్పఁగఁ జద్యువారు
 ౧౦భరతోక్తి ౧౦నేలలు వాడెడువారు

౧. తా. ౨. మేడ (ద); మహాచి, ౩. సంతుష్టయై;
 సంతృప్తులై, ౪. సహర్షమున; ములుహర్షమలర, ౫. లందు. ౬.
 మహర్షి, ౭. ను, ౮. పుష్టి, ౯. లనంత; నత్యంత, ౧౦. పచ,
 ౧౧. పరి; భరి, ౧౨. ప్రమథుల; వీనెలు; తోనెలలు.

నరుదందం జిందుల ¹కాడెడువారు
 నాశతుల్ సేయుచు ²నలరెడువారు
 శైలముల్ ఘూర్ణిల్ల జయవెట్టువారు
 నెట్టణ³ శ్రమ మేద నిద్రించువారు
 *బిట్టు ⁴మేల్కని చూడఁ బ్రియపడువారు
 గిరిసమూ⁵హం బొప్పఁ గీర్తించువారుఁ
 దెరువుల చక్కట్లు దెలిపెడువారుఁ
 దమతమ రాకలు దలపోయువారు
 నమిత ⁶ఘోరాటవు లంకించువారు
 నారఁ బర్వతపురా ⁷నింబులు సదువు-
 వారును వినియెడువారును జెలఁగి
 యిట్టితీర్థములు⁸ ⁹మే మెన్నడు నెఱుగ
 మిట్టిచోద్యము లంచు నెన్నెడువారుఁ
 జెప్పెడి దేమి¹⁰యీ శ్రీపర్వతుండు
 దప్పక నానావతారముల్ దాల్చి
 చలమలై పరుసకు జలములు సూపు
 నిల లింగమూర్తులై చలుపు నేమములు

౧. పీఠెలు, ౨. నా, ౩. నాడెడు, ౪. శ్రవమేడ, ౫. బిట్టు,
 ౬. మెలగి, ౭. హములో (మె), ౮. లా; లో, ౯. చెడి, ౧౦.
 పోరావటు, ౧౧. జాడు, ౧౨. గ, ౧౩. మున్నెన్న, ౧౪. కా; మీ.

వండినతరువులై ఫలములు గురియు
 నిండు మేఘంబులై నీడలు నూపు
 ివల్లరులై పుష్పవాసన³లోనగు
 జల్లనిగాడ్పులై శ్రమములు ⁴వాపు
 *నలి⁵దారి⁶కాండ్రునై నడిపించు⁷ బధము
 వెలయంగ వనములై విడుదుల నిచ్చు
 బండితులై చెప్పఁ బరమేశుమహిమ
 ంగండుదలారులై ంకాచు మార్గములు
 మహి⁸బాటు మృగములై మఱిసి⁹చు¹⁰దప్పి
 విహగరూపంబులై ¹¹వేడ్కలు¹²గొలుపు
 నతిథిరూపంబులై యర్చన లొందు
 ధృతి¹³ దపోమూ¹⁴ర్తులై దీ¹⁵వన లిచ్చు
 ఖీతి¹⁶ వ్రతులై ప్రణమితు¹⁷ల గావించు
 నతుల జంగమ ¹⁸రూపులై భక్తి¹⁹ జూపు

౧. లనొసగు, ౨. పల్లరు, ౩. ల్పాపు, ౪. మాన్పు, ౫. వారి (డ); పాలి, ౬. కాండై; కాడయి, ౭. విధము; ఫలము, ౮. విడు (డి) దలలి (ని)చ్చు. ౯. పంశిత, ౧౦. గండుతలవరులై; గండ్డొ దలవరులై; గండుతలారుపై; పంశితలవరులై, ౧౧. కాయ (య), ౧౨. ంపు, ౧౩. డ, ౧౪. వేడుక; వేడ్కల, ౧౫. దొలయు (య), ౧౬. ర్తియై, ౧౭. వె, ౧౮. మ, ౧౯. ల, ౨౦. రూప (పు) మై.

* “నలిదారికాండైర నడిపించు పథము” — అని ఒక ప్రతి.

పండిత రాధ్య చరిత్ర

నెంతయు నాపులై హితములు నలుపు
 నంతంత బలైలై యీనలు నూపు
 భూరితీర్థంబులై పుణ్యులఁ జేయు
 నారఁగఁ బెన్నదులై ముక్తు లొనగుఁ
 గాక యీపరునపై ఘనదయాబుద్ధిఁ
 గాకున్న నిట్టి దుర్గుటమార్గ దుర్గ-
 భూరిపర్వతమహాద్భుతగుహాగహ్వ-
 రారణ్యదుష్టమృగాసురచోర-
 నాగ సంక్రిత నిర్జనప్రదేశములు
 నీ గిరీశ్వరుఁగాన నెట్లు రావచ్చు
 ననుచుఁ బర్వతుని మహత్త్వంబుగూడ
 వినుతింప నట ప్రొద్దు వేపుడు నంత, —

నక్షత్ర పర్యతారోహణము

దూరీకృతాఘండు దోనమరాజుఁ
 గారును సద్భక్తగణసమూహంబు
 మది నుబ్బి యవసరమహిమ సాంగముగ
 నుదయమజ్జనము లుద్యుక్తిఁ గావించి
 యరుదెంచి నియతి సమంచితలీలఁ

౧. నూపు, ౨. ది, ౩. స్నిధు, ౪. లై, ౫. వే(మే) నుడు.

౬. త.

బరుసయుఁ దారు నపరిమితపుణ్య-
 తరనిజతీర్థయాత్రావిఘ్న హేతు-
 విరసవిస్తర ఘోరవిషయవారాశిఁ
 గడచినమాడ్కి గంగాప్రవాహంబుఁ
 గడచి తదియ్యనిఖ్యాత ప్రవాహ-
 శిషరచిత్రప్రత్యంతపర్వతావళుల
 సురుచిరాభ్రంకషచూడాదితతుల
 వఱులునక్షత్రపర్వత మంత నెక్కు-
 తఱిఁ బరివత్కోటి దాఁ కిడిగసాగి
 కమనియ్యసురదీర్ఘ కానిత్యసంగ-
 మమున నానది యేఁగుమాడ్కినొప్పారె,
 భోరన యేఁగుచుఁ బొంగుచు బింక
 మారయఁ గొంతద వ్వలరి పాటుచును
 సంతసిల్లుచు ను* ఘే జయజయ యనుచు
 సంతంత* నిక్కుచు నలరి యార్చుచును
 దప్పక యప్పురాతనతీర్థ చరులు
 నొప్పారునుజ్జ్వల సోపానములుగఁ

౧. ర, ౨. పరిచి (వృ)త, ౩. దిగసారి, ౪. గానది యెరుం
 ను; నకానదియేఁగు, ౫. భేష్; జే, ౬. జ; నె. ౭. వరుస.

ద్రోక్కుచు నెక్కుచు నదొట్టిల్లుకొనుచు
 జిక్కుచు మ్రోకాళ్ల జేతు లూడుచును
 వంగుచు వ్రాలుచు నదొంగుచు జనుచు
 జెగుచు నొండొరు జెమ్మూదికొనుచు
 “జేదుకో! చేదుకో! శ్రీగిరినాథ!
 చేదుకో! మల్లయ్య! చేదుకొ”మ్మనుచు,
 “జేదుకో! చేదుకో! శ్రీవైలనిలయ!
 చేదుకో! మల్లయ్య! చేదుకొ”మ్మనుచు,
 “జేదుకో! చేదుకో! చేనేత నొడయ!
 చేదుకో! మల్లయ్య! చేదుకొ”మ్మనుచు,
 గనుకని పాటలు గట్టి పాడుచును
 జనిచని చిందుల జతుల కాడుచును
 పరమోత్సవామృతపరిపూర్ణ ఐపుణ్య-
 తరపరిషద్భాండ తతులు సంధిల్లి
 శూలి శ్రీమల్లికార్జునుడు దయాను-
 కూలరజ్జుల జేదుకొనవేడుక్రియను
 గట్టురువడి నగార్గం బెక్కి బరుస;

౧. ని, ౨. దోదొట్రు, ౩. లా (లా) ను. ౪. వ, పా.
 ౫. చేది (ఇట్లే క్రిందిపాదములలోను), ౬. సిరి, ౭. చేజేత,
 ౮. కనికని; కనుకని, ౯. మవాక్య, ౧౦. ముగను, ౧౧. వ,
 ౧౨. క్కి; క్కు.

యట్టిద ^౧కాకెట్లు మారుకృప లేక
 చెచ్చెర యోజనోత్సేధ మెట్లైక్కి--
 వచ్చు నక్షత్రపర్వతము నా^౩వంత ?
 యంతంతఁ దత్పథశ్రాంతులై ^౪శరున
 గొంత విశ్రమ^౫మంది ^౬గొబ్బన చెలఁగి
 కట్టలు గట్టి నక్షత్రపర్వతము
 బిట్టు ^౭గలఁగ నొక్క పెట్టునఁ గూడి
 పర్వతాగ్రం బెల్ల వథ^౮ము నా నెరవి
 “పర్వతయ్యా! మమ్ము బాలింపు” మనుచు
 మ్రొక్కుచు, నీడలఁ జిక్కుచు, బండ్లు
 మెక్కుచు, లీలల ^౯నుక్కుచు, ^{౧౦}దిన్నె
 లెక్కుచు, తాలకు స్రుక్కుచు, సెలలఁ
^{౧౧}జిక్కుచు, దెరువుల ^{౧౨}మక్కుచు, ^{౧౩}జలువ
 ద్రొక్కుచు, దాపంబు ^{౧౪}దక్కుచు, నాత్మ^{౧౫}
^{౧౬}జొక్కుచు, జనిచని నిక్కుచు, గిరులు
 సూచుచు, ^{౧౭}సుకృతముల్ ^{౧౮}నోచుచు, ^{౧౯}భవముఁ

౧. వారిట్లు, ౨. కై, ౩. వంత, ౪. జనులు, ౫. మేది,
 ౬. గు, ౭. గల్గన (గ), ౮. మ. ౯. జ, ౧౦. నె, ౧౧. చేనె;
 దెన్నె; వన్నె, ౧౨. జె, ౧౩. గ్ర, ౧౪. చలువ; చలవ, ౧౫. ద్రొ,
 ౧౬. ని, ౧౭. గృత (మృగ) ముల, ౧౮. మోచుచు, ౧౯. భయము.

పండితా రాధ్య చరిత్ర

బాచుచు, జముతల ిదాచుచు, లీల
 నేచుచు, మార్గముల్ గాచుచు, బరుసఁ
 ద్రోచుచు, బడిబడిలేచుచు, న్నతులఁ
 బ్రోచుచు, జేతుల వీచుచు, భట్ల
 రాచుచు, గూకలు వైచుచు, దరులఁ
 దూగుచు, నుయ్యల లూగుచు, శ్రమము
 లీగుచు బూచేనెఁ దోగుచు, జలికి
 ంద్రేగుచు, నెండలఁ గ్రాగుచు, బ్రింయల
 నాగుచు, మదిఁ జెలరేగుచు, బ్రీతి
 వీగుచు, మఱుగుల డాగుచు, గముల
 మూగుచు, మెల్లన నేగుచు, బాదలు
 దూఱుచు, గ్రంతలఁ బాఱుచు, దరులఁ
 జాఱుచు, జనలేక ఁచీఱుచు, హితుల
 దూరుచు, నటుగూడఁ జేరుచు, వారిఁ
 గూరుచు, నందడిఁ గోగోరుచు, మంది
 మీఱుచు, నతిథుల నేఱుచు, మ్రొక్కఁ
 దాఱుచు, గోగ్గెఁ జేకూఱుచు, నెడల

౧. చా, ౨. గో, ౩. వడివడి, ౪. నే, ౫. న్న, ౬. భటుల,
 ౭. నూయ, ౮. డో, ౯. నే, ౧౦. యు, ౧౧. నో, ౧౨. న్న,
 ౧౩. చ, ౧౪. బీ; ౧౫. జీ, ౧౬. నూరుచు, ౧౭. సంది; (డి),
 ౧౮. గీ, ౧౯. క్కె, ౨౦. జేకూరుచు, ౨౧. నో.

నిలుచుచు, ఫలముల విలుచుచు, దప్పి
దలచుచు, దుష్టిమై బొలుచుచు, గురుల
గొలుచుచు, నిష్ఠమై గలచుచు, భవము
గెలుచుచు, ³నటగూడ బిలుచుచు, మూఁక
గలచుచు, నదులకు వలచుచు, ఖలుల
మలచుచు; బసవన్న ⁴దలచుచు, బ్రీతి
⁵గ్రాలుచు, శరణని వ్రాలుచు, నావ్వా
సోలుచు, ²వెడదప్పి ⁶గాలుచు, ⁷నట్లు
⁸దూలుచు; నాదంబు గ్రోలుచు, ⁹సుగతి
వ్రాలుచు, సుఖలీల దేలుచు, భక్తి
¹⁰జాలుచు, భవముల ¹¹ద్రోలుచు, బుధుల
బోలుచు, మది గోరిక దేలుచు, శివుని
గూర్చుచు, నేమోముల్ దీర్చుచు, ¹²నుతుల
బేర్చుచు, నలిరేగి యార్చుచు, మునుపు
సనుచు, వీడియములు గొనుచు, మీశరణ
మనుచు, జంగమముల ¹³గ్గొనుచు, దాశములు
గూడుచు, సిరిగిరి బాడుచు, జతుల

౧. బి, ౨. లడ, ౩. నట, ౪. య, ౫. య్య, ౬. గ్రో,
౭. వెస, ౮. దా, ౯. నట్లు, వా(తూ), ౧౦. తా, ౧౧. గతికి;
రతిని, ౧౨. దా, ౧౩. వో, ౧౪. ర్కె, ౧౫. ంబు, ౧౬. సుతుల;
నుతులు, ౧౭. ద; ౧౮.

పండితారాధ్యచరిత్ర

కాడుచు, నొనఁగులు వీడుచు, నలరి,
కోయంచు, జాంగు భళాయంచు, మల్ల-
యా! యంచు¹ ఘే యు² ఘే యనుచుఁగూడంగ
“జయవె¹ట్టు జయ²వెట్టు జయవెట్టు”డనుచు
“జయజయజయజయ జయజ³యో”యనుచు
నరఁగలి గొన కిట్టు లఖలదేశముల
పరుసయు నానందభరితమై నడువ
నరుదొంద²గా నందు నాంధ్రదేశంబు
పరుస బంతులు గట్టి పాడుటొట్లనిన—

అంధ్రదేశముపరుస

నల్లవో! నల్లవో! నగరాజరాజ!
మల్లయా! మల్లయా! మహాసీయతేజ!
పరమపాతకకోట్లు భస్మమై తూలు
సిరిగిరిమల్లన్న శరణన్నఁ జాలు;
రాజోవ నెంత దూరం బైన యి¹నడువ
నే² బోదు మల్లయ్య నే³టేటఁ గొలువఁ;
బాతాళగంగాంధ్రవాహ మెంతైనఁ

౧. నీవంచు¹ ఘేయంచు; నిఘేయఘో (ఘే)యనుచు, ౨. ట్టి,
౩. యా; య్య. ౪. నరయగిరి, ౫. తులై, ౬. డ, ౭. నందులో,
౮. బిందులు, ౯. టె, ౧౦. నిలు, ౧౧. గదాప్రభ యెంతయైన.

సన్యస్తప్రకరణము

జూతునే మల్లికార్జునదేవునైనఁ ;
 జక్కులపర్వతం బెక్కు డెంతైనఁ
 జిక్కుకపోదునే శిఖరేశుఁ గాన ;
 నాయకోత్తముఁ జిక్కునాయకుడంక
 నాయకు బసవన్నఁ బాయక కొలుతు ;
 శృంగి బొప్పయ నుత్తమాంగదోకేశి
 సంగదబసవన్న శరణని కొలుతు ;
 బండితారాధ్య శ్రీపతిపండితయ్య
 బండారు బసవయ్యఁ బాయక కొలుతు ;
 శంకరదాసయ్య లెంకమంచయ్య
 బంకయ్య శివరాత్రి సంకయ్య శరణు ;
 యేలేంశుకేశితయ్య యిండ్లెంశాంతయ్య ;
 మోళిగమాంకరయ్య మున్నయ్య శరణు ;
 బాపూరి బ్రహ్మయ్య బాచిరాజయ్య
 కోపూరి బ్రహ్మయ్య గొగ్గోయ్య శరణు ;
 కిన్నర బ్రహ్మయ్య కేశిరాజయ్య
 కన్నద బ్రహ్మయ్య గణదాసి శరణు ;

౧. దేవదేవు, ౨. పెం, ౩. జ్ఞ, ౪. వేళి, ౫. ధ్య, ౬. న్న
 ౭. వెం, ౮. వం; పం, ౯. ణ, ౧౦. లెడు, ౧౧. తె, ౧౨.
 యిందె; యిడి, ౧౩. సాంతయ్య; చౌడయ్య, ౧౪. గ; డ, ౧౫.
 మొ, ౧౬. వ్య.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బాచయ్య, సవారద బాచయ్య, బిబ్బ-
బాచయ్య మడికానాలు మాచయ్య శరణు;
సిరిగిరి శరణు; శ్రీగిరినాథ శరణు;
సిరిగిరి మల్లయ్య శరణు*లశరణు;
లనుచు నీక్రియ నుబ్బి యాడుచు బాడు-
చును బేర్చి-పేర్చి యుత్సుకతమై నడవ-
జెన్నార, మఱి యిట్లు గన్నడపరుస

కన్నడపరుసనడక

వ్రన్నని కర్ణాటభాషాసంగముగ
“నజగమదేవయ్య! విజమాడిరయ్య;
నిజభావదేవయ్య! నీవిత్త బన్ని,
యల్లమదేవయ్య! యెత్తలో హాది?
బల్లదేవయ్య! బన్నిరి నీవు;
శివముద్దుదేవయ్య! ఇచ్చికదేవయ్య!
శివరాత్రి బసవయ్య! చిత్తయినయ్య;
విరుపాక్షదేవయ్య! కరుణిసు బేగ;

౧. దర, ౨. నా, ౩. బబ్బి; బిబ్బి, ౪. యా, ౫. లు, ౬.
యా, ౭. ది, ౮. ప, ౯. కన్నడ, ౧౦. సంగమున, ౧౧. వి; స,
౧౨. డ, ౧౩. దు; ౧౪. య, ౧౫. చిల్క, ౧౬. దేవ, ౧౭. బసవన్న;
విస్సయ్య, (న్న).

పురొవణి సంగయ్య! హరిదు బారయ్య;
 మహాలింగ దేవయ్య! మది బేడయ్య;
 సహాసుఖ దేవయ్య! సరసర బన్ని;
³బవడిగె దేవయ్య! బన్ని మల్లయ్య!
 శివదేవ! నిల బేడ శీఘ్రదే బన్ని;
 గురుదేవ! నీ కుణి కుణిదాడ⁴ బేకె?
 సిరిగిరి యిదు నిమ్మ సిరిగిరల్లయ్య?
 సంగదేవయ్య! ప్రసా⁵ది దేవయ్య!
 లింగదేవయ్య! యుత్తుంగదేవయ్య!
 యమృతదేవయ్య! మహాత్మ దేవయ్య!
 విమలాత్మ దేవయ్య! విశ్వనాథయ్య!
 స⁶ర్వజ్ఞ దేవయ్య! శాంతిదేవయ్య!
 ప⁷ర్వతదేవయ్య! భొంద్ర దేవయ్య!
 బాణదేవయ్య! నిర్వాణదేవయ్య!
 జాణదేవయ్య! కల్యాణదేవయ్య!
 పరుసె హోయితు బేగ బన్ని యివగళ
 తరలాట నీవు నిందరసిరి యెనుత
 ాగుడ్డో⁸వ్వ! దుగ్గవ్వ! గొగ్గవ్వ! బన్ని,

౧. రు, ౨. కి. ౩. భవదీగె, (దేసి; గెసి; డిగె; దీగె), ౪. వే,
 ౫. ద, ౬. స్స, ౭. బ్బ ౮. సాం, ౯. ప్రబ్బత, ౧౦. భద్రి, ౧౧.
 జాణ, ౧౨. గొ, ౧౩. 'వ్వ' కు 'ప' అని సర్వత్ర సూతములు.

పొడ్డల సోమవ్వ! పోడళి! బన్ని,
 హెమ్మవ్వ! రెమ్మవ్వ! హెగ్గవ్వ! బన్ని,
 యమ్మవ్వ! నిమ్మవ్వ! జొమ్మవ్వ! బన్ని,
 హెల్లవ్వ! హల్లవ్వ! హేచవ్వ! బన్ని,
 మల్లవ్వ! చల్లవ్వ! మాడవ్వ! బన్ని,
 యక్కవ్వ! కక్కవ్వ! యాడవ్వ! బన్ని,
 జక్కవ్వ! రెక్కవ్వ! సాంతవ్వ! బన్ని,
 సంగవ్వ! లింగవ్వ! సింగవ్వ! బన్ని,
 గంగవ్వ! రామవ్వ! కామవ్వ! బన్ని,
 ప్రమథవ్వ! గుద్రవ్వ! భద్రవ్వ! బన్ని,
 కొమరవ్వ! విమలవ్వ! కొమ్మవ్వ! బన్ని,
 చన్నవ్వ! హొన్నవ్వ! కన్నవ్వ! బన్ని,
 జన్నవ్వ! సోకవ్వ! సత్తవ్వ! బన్ని,
 శరణవ్వ! సాంతవ్వ! సరళవ్వ! బన్ని,
 పురుషవ్వ! యప్పవ్వ! భొప్పవ్వ! బన్ని,
 మత్తె యల్లడదేవి! మల్లడదేవి!
 బత్తులేశ్వరదేవి! బసవలదేవి!

సరదేవి! గురుదేవి! విరుపాక్షదేవి!

౧. సాగవ్వ, ౨. అ, ౩. సామవ్వ, ౪. సకలవ్వ, ౫. పుర
 తవ్వ, ౬. బత్త, (త్తి) కే, (లే), ౭. సర.

సిరి దేవి! మహా దేవి! సిద్ధల దేవి!
 యమ దేవి! శివ దేవి! యద్భట దేవి!
 సమభావ దేవి! బాచల దేవి! బన్ని,
 ముందె హోగలు బేడ మందితాహొల్ల,
 హిందె నిల్లులు బేడ యిరువుదుభయవు,
 ఉలుకదె నిల్లదె హొందాగి నమ్మ-
 బలదల్లి కెలదల్లి బన్ని బన్నె నుత
 వారెకారరు తమ్మ వరహిందె బరలు
 సారె పర్వత వెందు సంతోషదల్లి
 యొబ్బరొబ్బర నోడి కొబ్బుత్త, మనద-
 లుబ్బుత్త, మత్తంతె హొబ్బుత్త, హసివు
 తొరెయుత్త, బడలికె యరయుత్త, సురతి
 నెరవుత్త, దేహవం మరెయుత్త, శివన
 కేళుత్త, భక్తరం హేళుత్త, మహిమె
 సాళుత్త, సమయగళే బీళుత్త, తమక
 పేళుత్త, మందియొళే మాళుత్త, నెరహి
 తిళియుత్త, మందియొళే సుళియుత్త, ప్రియవు,
 * బెళెయుత్త, జనగళ కళవుత్త, పురవ

౧. సింధు (ద్ధ) ల, ౨. యొం, ౩ సంతాన.

* దీనిజత పాఠ మే వ్రాతప్రతిలోను లేదు.

గ్రోన్నప్రతిలో పాదాలు తారుమారుగా ఉన్నవి.

నుడియుత్త, తనగెతా కుడియుత్త, నలుహి
 హడయుత్త, కుణికుణి దాడుత్త, సొక్కి
 సిందుగ భిక్కుత్త, సిద్ధితాళగళు
 నందిసుత్తా, తాళజడిగ మెట్టుత్త,
 నడువవర్ నమ్మవర్ నావేకే హిందె
 నడనడయెనుత, సందణిసుత్త, కూడి
 కయ్యతాళంగళ కవిదు బారిసుత,
 మెయ్యెల్ల బాయాగి మృడనహాడిరిభా!
 హబ్బుత్త, కొబ్బుత్త, యుబ్బియాడుత్త,
 పబ్బతదొడయంగె భక్తిమాడిరిభా,
 హాడుత్త, యాడుత్త, నోడుత్త, బత్తి-
 మాడిభో! సిరిగిరి మల్లి కార్జునగె,
 ప్రాణేశ నెమగె శ్రీపర్వతదొడయ
 మాణిదె నెన్నిభో! మల్లి కార్జునగె,
 హరహర! శివశివ! శరణు నీవెమగె,
 సిరిగిరి మల్లయ్య శరణెన్నిరయ్య,
 పరమపాతకగళ పరిహరిసువను
 సిరిగిరిమల్లయ్య శరణెన్నిరయ్య,
 మంగళమూరుతి మల్లయ్యనాళు,
 సంగన బసవయ్య శరణెన్నిరయ్య,

ప ర్య త ప్ర క రణ ము

బసవన్నయిష్టార్థఫలకె యూళిగను
 పసరిసి మాడిభో! భక్తి మల్లయగె,
 యని యిట్లు వాడుచు నాడుచుఁ బ్రీతి
 వనుగొనఁ గన్నడపరుస యేతేర
 నరుదుగా నట్ల తా నారెదేశంబు
 సరుసయు మరహాటభాష వెంపార,—

* ఆరెపరుస నడకలు

°మాగ రహో నకో మర్యు బాప వ్హణత
 °భాగవతే వతే భక్త తే వ్హణత

౧. మాగారగానకో మజబాపుమణత; మాగారకొనకొన మజ
 భాపుమణత; బాలాగుకొనకొన మనభాపుమణత; మాగాతగానకొన
 మజబాపుమణత; మాగారగొనకొన మజబాపుమణత; మాగరగొనగొన
 మజబాపుమణత. (ఈ పంక్తిలో 'మార్ఘా' అని ఉండవలెను. కాని,
 ఛందస్సుకోసము 'మర్ఘ' అని మార్చవలసివచ్చినది. 'వెనుకనుండకు
 నాతండ్రి అనుచు' అని అర్థము.)

౨. భాగవతేవతే భక్తతేమణత; భాగవతేవతే భక్తతేమణత;
 భాగవతేవతే భక్తితేమణత; బాగవోదేవతే భక్తతేమణత; భాగ
 వోతే వట్టి భక్తతేమణత; భాగవతేవతే భక్తపేమణత. ('భాగవతుడ
 నైన నీకు భక్తుడనుగా వర్తిస్తున్నాను అనుచు,' అని అర్థము.)

* ఈ క్రిందిపంక్తులు మహారాష్ట్ర భాషకు సంబంధించినవి,
 వీని యథార్థస్వరూపమును నిర్ణయించడమునకు చాలా కష్టపడినాను;

చరలింగ గురులింగ శంభూనో మ్మాణత
పురవర కెతిదూర పర హాతే మ్మాణత

సాధ్యముకాలేదు. పాల్కురికిసోమనాథుడు పండ్రెండో శతాబ్దము వాడు. అప్పటికింకా మహారాష్ట్ర భాష యిప్పటిరూపముతో గ్రాంథికముకాలేదు. ఆ భాషలో ప్రస్తుత గ్రంథమని తలంపబడుతూ ఉన్న 'ధ్యానేశ్వరి' పదమూడో శతాబ్దములోనో పద్మాలిగో శతాబ్దములోనో బయలుదేరినది. ఆ గ్రంథములోని భాషను పై పంక్తుల భాషనున్నగాని, తాళపత్ర గ్రంథాలలోని నాటి పాఠాంతరాల కున్నగాని యెట్టిపోలికా కనబడలేదు. పండ్రెండో శతాబ్దమునాటి మహారాష్ట్ర వ్యావహారిక భాష అయినా నల్లూ ఉండేదో నిర్ణయించడాని కొధారాలులేవు. గ్రంథమును సంస్కృతీకరించిన గురురాజకవి ఈ పంక్తులను చల్లగా జారవిడిచినాడు. ఈ పంక్తులను కొంతవరకయినా నిర్ధారణచేదామని బొంబాయి, పూనాలకు పోయినాను; ఎవరున్న సహాయముచేయజేకపోయినాడు. నా బంధువులయిన మహారాష్ట్రులవల్ల కూడా ఈపని సాధ్యమయినదికాదు. ఆధునిక మహారాష్ట్ర భాషకయినా ఈ పంక్తులను సరిపెట్టదామని ప్రయత్నించి పైరీతిగా వ్రాసినాను. ఇది గ్రంథపరిష్కరణపద్ధతి కాకపోయినా, గత్యంతరములేక యీ విధానము ననుసరింపవలసి వచ్చినది. చి. నా.

౧. 'శంభూనో' అని ఉండవలెను. 'శంభూలారా!' అని అర్థము. ("చరలింగ గురులింగరూపులగు శంభూలారా!" అనుచు," అని పంక్తికి అర్థము. 'శంభూన' అని తాళపత్ర ప్రతులపాఠము సరికాదు.

౨. పురవర కెతిదూరి వురుఖ జేమణత; పురవర కెతదూరి పుర హాతేమణత; పురవర కెతదూరి పురహాతేమణుత; పురవరి కెత్తదూరి

అఖిసిరికైలాస దఖిశీల వ్యాణత

సుఖముఖా ర్ఖూలోపు ముఖిఆమ్మ వ్యాణత

పురఖితెమణత; పురవరకెతదూరి పురుఖితెమణత; పురవరికెత్తదూరి పురహితెమణత; పురువరెఖితెమూరి పురుఖితేమణత. ('పురక్తేమ మెంతదూరముమీదఉన్నది' అనుచు, అని అర్థము.)

౧. అఖిసిరికైలాలి దఖిదోరిమణత; అఖిసిరికైలాస దెఖికార మణత; అఖిసిరి కైలాసదిఖిదోరిమణత; అఖిచరికైలాసదేఖికామణత; అఖిసిరికైలాస దఖిదోరిమణత; అఖిసిరికైలాస దెఖికారమణత; అఖి లిరికైలాస దెఖిలతోమణత.

("కన్నులసంపద అయిన కైలాసమును చూదాము" అనుచు" అని అర్థము.)

ఈపాదము తరువాత కొన్ని వ్రాతప్రతులలో ఈ క్రింది అధికపాతములు కనబడుతున్నవి. కాని, వీనికి జోడుపాదములు లేవు. కాబట్టి వాటిని వదలివేయడమైనది: —

యఖివేరదేహింబ యప్పలేలింగ; అఖిసిరికైలాస శిఖరమా యాజి; లఖిసిరికైలాసశిఖరమాయాజి; అఖిలెరదేవాంబ అప్పలే లింగ.

౨. సుఖముఖాజాలోపు సురులయామణత; సుఖముఖాలోగపు రఖియుమామణత; సుఖముఖాలోపుర ఖి అణామణత; సుఖముఖిజా లోపు రజలే ణా మణత; సుఖముఖాలోపుర ఖియమా మణత; సుఖ ముఖాదాలాపు సురులయామణత; సుఖముఖిజాలోపురుఖితే మణిత; సుఖముఖాలోగపురఖియమామణత; సుఖముఖాజాలోపు ముఖిఆమా

మగ మహారాటాచ మహాదేవు ఆమ్మ
 ౧గగనరాణా ఆమ్మ కైలాస ఆమ్మ
 ౩అఖమరాణా ఆమ్మ సుఖదేవు ఆమ్మ
 ౪సుఖకర ఆపలే శుభదేవు ఆమ్మ

మణత. (“మా మొగములు సుఖముఖములగుచుగాక” అనుచు” అని అర్థము.) ‘ఆమచా’ అనేది మరాఠీరూపము.

౧. మగ మహారాటాఖ మహాదేవుయాజి; మగమహారాటా జి మహాదేవుయాజి; మగమహారాటాని మహాదేవుయాజి; మగమహారాటాని మహాదేవుయాజి; మగమహారాటాని మహాదేవుయాజి; (“మఱి మా మహారాష్ట్రుల మహాదేవుడు” అని అర్థము.

౨. గగనరాణాజి కైలాసయాజి; గగనరాణాయాజి కైలాసయాజి; గగనరాణారాజి కైలాసయాజి; కగణయాణారాజి కైలాసయాజి; గగణ రణయాజి కైలాసయాజి; గగణరాణారాజి కైలాసయాజి; గగణయాణారాజి కైలాసయాజి; గగనరాణాయాజి కైలాసయాజి.

(‘మా ఆకాశరాజు, మా కైలాసము’ అని అర్థము.)

౩. అఖమరాణాయాజి సుఖదేవుయాజి; యఖమరాణియాజి సుఖదేవుయాజి; అఖమరాణాయాజి సుఖదేవుయాజి; అఖమరాణాయాజి సుఖదేవుయాజి; అఖమరాణాయాజి సుఖదేవుయాజి; అఖమరాణియాజి సుఖదేవుయాజి; అఖమరాణాయాజి సుఖదేవుయాజి.

(‘మా అక్షయుడైనరాజు, మా సుఖదేవుడు’ అని అర్థము.)

౪. సుఖకరఅష్టాది శుభదేవుయాజి. (“తమకు సుఖకరుడు మాకు శుభదేవుడు” అని అర్థము.)

“అరె! రావ హే భక్త ఆపలే లింగ

సిరిగిరి మల్లయ్య శివరమదయంత,

సుఖతాళ జతిమానలా ఫేలనాచె

మఖరజే సిరిగిరి మల్లయ్యరాణ,

ఆలానిబంధన తాళగీతాని

౧. అరెవే హిబ్బగుత అప్పవెలింగ; అఖిరవేహిబ్బగురె
అప్పవెలింగ; అరిరెవహిబ్బగుత అప్పవెలింగ; అఖివేరడేలింగ అప్పవె
లింగ; అరరే శిహోబగుత అప్పలేలింగ.

(“ఓ భక్తుడా, మా లింగమా, నిలువుము” అని అర్థము.)

౨. వరమదియంత; వరమదియంత; వరమదియంత; వరమది
యంత (“శ్రీ గిరిమల్లయ్యా, ముక్తినిచ్చువాడా” అని అర్థము.)

౩. సుఖశుభజతిమాన లేఖలబణచె; సుఖతాళగతిమాన వెఖ
లఖ ఖణచె; సుఖతాళజగతిమానవె ఖలఖణిచె; సుఖతాళజగతిమానవె
ఖలఖణిచె; సుఖశుభజతిమాన వేబలఖణచే; సుఖశుభజతిమాన వేగత
ఖణచే; సుఖతాళగతిమాన రెఖలఖణచె; సుఖతాళజతిమానలేఖల
నాచె. (“సుఖమైనతాళముల జతుల మానములకు అటను నృత్యము
చేసెదను” అని అర్థము.)

౪. మఖరజే; మఖరచే; మఖరజే; మఖరజే; మఖరచే; మఖ
రజే.. (“శ్రీ గిరి మల్లయ్యరాజా! నీకు మరల జయము” అని అర్థము.)

౫. ఆలానిబద్ధ సతానగీతాచ; ఆలానిబద్ధ సతానిగతాచె;
ఆలానిబద్ధ సతానగీతాచె; ఆలానిబద్ధ సతానిగివాణి; ఆలానిబద్ధ సతా

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

1. మాలాసమర్పణ మల్లయ్యరాణ,
 2. స్రబ్బసంతాప సంసార నాటకనె
 3. ప్రబ్బతమల్లయ్య ప్రబ్బజ్ఞ గాతొ,
 4. ఆమ్మా మగా పుణూ హరజాణచిత్త

నిగ్గివాడి; ఆశానిబద్ధ సతానిగీతాచె; ఆశానిబద్ధ సతానగీతాచె; ఆలాని
బద్ధ సతానిగీతాచె; ఆశానిబద్ధసతానగీతాచె.

(“పాటలతో కూడిన తాళగీతములతో” అని అర్థము.)

౧. ...సమపణు...రాణి; (“మాలాసమర్పణముగల మల్ల
య్యరాజా!” అని అర్థము.)

౨. స్రబ్బత సంతాపసారనాటకనె; స్రబ్బతసంతాప సం
సారనాటకనె; స్రబ్బితసంతాప సంసారనాటకనె; స్రబ్బనాతాప
సంసారనాటకనె.

(“సర్వసంతాపములతో కూడిన సంసారమును నాటకమాడు
వానితో” అని అర్థము.) ‘నాటకనే’ అని మరారీరూపము.

౩. వ్రబ్బత; వ్రబ్బిత; వ్రచ్చత;...సచ్చిజ్ఞ; సర్వజ్ఞ;
పర్వజ్ఞ;...గాది! గాడె; గాండి; గాతి.

(“పర్వతమల్లయ్య! పర్వజ్ఞుడా! పాడుతున్నాము” అని
అర్థము.)

౪. ఉంశెమణాపుణూ హరుజానుచిత్త; హంశెమణాపుణూ
హరుబూనుచిత్త; హంశెమణాపుణూ హరుబూనుతింది; లంశెమణా
పుణూ హరుబూనిచిత్తి; లంశెమణాపుణూ హరుబూనుచిత్త; అంశె
మణాపుణూ హరుజోనుచిత్త; అంశెమగాపుయీ అరుజానుచిత్తి.

పండితా రాధ్యచరిత్ర

“ఆమ్చామహాభక్త అఖిల సమైశ్,
 శరణ హేచిద్వర జవళ తే హ్మణత
 వరసుఖ సుఖ మార్పు వరద హే హ్మణత,”
 యనుచుఁ జిందులు వెట్టి యాడుచుఁ బాడు-
 చును నా రెపరుసయుఁ జనుదేర మఱియు

(“నావెనుక మరల హరుని తెలిసిన చిత్తముగలవా డున్నాడు.”
 అని అర్థము.)

౧. ఉ నె మహాభక్తలనెసంమైశ్; యంశమహాభక్త యఖిల సమైశ్; హం నే మహాభక్తలఖిలసమైశ్; లంసమహాభక్త లఖిలసమైశ్; లుం నే మహాభక్తలఖిల సమైశ్; లంశమహాభక్తలఖిల సమైశ్; అంశ మహాభక్తయఖిలసమైశ్; అంసిమహాభక్త అఖిలసమైశ్.

(“మహాభక్తులను అఖిలసమైశ్నమును నాది” అని అర్థము.)

౨. శరణ హేచిద్వర జవళి తేమణత; శరణ హేచ్ఛిపుర జవళ తేమణత; శరణ హేచ్ఛిపుర జవళ తేవమణ; శరణ హేచ్ఛిపుర జవళ తేమణత; శరణ హేచ్ఛిపురి జవరి తెద మణత.

(“ఓ శరణుడా! ఓ చిద్వరుడా! నీకు సమీపమున ఉన్నాను.
 అనుచు” అని అర్థము.)

౩. బరసుకి సుకి బేగ వరమ హేళిత్త; వరసుఖసురి బేగ వర మ హేళిత్త; వరసుకిసుకి బేగ వరదు హేళిత్త.

(“శ్రేష్ఠమైన సుఖముతో సుఖించువాడా! ఓ నా వరదుడా,
 అనుచు” అని అర్థము.)

పండితారాధ్యచరిత్ర

పరుదొంద నట్లయ య్యరువదేశంబు-
పరుసయు ద్రావిడభాష సాంగముగ

అరువదేశముపరుస

“అరులు గిరితియెన్నె యరనే పిరానె
చిరిగిరి నిలయనే చిన నెయాణ్డవనె
అంగమాటుందానె యా యిరుందవనె
మంగయర్ పాంగనే మల్లికార్జుననె
యా నున క్కడియనే నఖలనాయకనె
యేనమిల్లాలానె యిల్లవిల్లియనె
*అటువత్తుమూవరు క్కాత్తనాయకనె
మఱునాలుమరియాద మల్లికార్జుననె
ఆలాలగండనే యాదియట్రవనె
చూలియే మల్లికార్జుననె యన్నవనె
యెల్లయిల్లాదానె యెఱ్ఱముళ్లవనె
చొల్లవల్లాదానె మల్లికార్జుననె
ఆఱుమ్మిడ త్తిరు నీఱుముళ్లవనె
యేతేఱుమీచనె యెల్లమల్లయనె

* ఈ ద్విపద Br లో లేదు. A అని గుఱుతుపెట్టి లోపము నూచించినారు. పాదాలలెక్కలో ఈ పాదాలు రెండున్ను చేర్చినారు.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

వేదియరుతుదిక్కు చూదియే చివనె
చోదియే మల్లికార్జుననె యన్నవనె”
యనుచుఁ జిందులువెట్టి యాడుచుఁ బాడు-
చును నెల్లపరుస యుత్సుకత నేతేర
నరగలి గొన కిట్టు లఖిలదేశముల
పరుసయు సంస్కృతభాష వెంపార,—

గీ ర్వాణ భాష

“నాయాతి పరిష దాయాహి సఖి త్వ,
మాయామి సన్తార్గ మతిరభసేన,
ఆతపక్లాంతాస్తి, హా మనోరమణ!
ఏతదేవ హి పుర మిందీవరాక్షి!
దృష్టిం విశిష్టాం నిధేహి ప్రమోద
మిష్టదాయినీ సదా హేకరభోరు!
శ్రాంతాసి కిం సఖి! శైలతలేషు,
శ్రాంతిర్గతా పురసంపీక్షణేన,
జలజాక్షి! గురుపిపాసాపరిహార్త్రి
కలశస్థపాదోదకం పిబ స్వాదు,
ఉత్తంస యాంజలి ముద్వీక్ష్య నగర
ముత్తాలఫలసిద్ధి రుపకంఠ మేతి,
నాథం భవాసీననాథ మనాథ-

నాథ మాత్మని మల్లినాథం భజన్వ,
 అన్యోన్యసల్లాప నాన్యోన్యవంద-
 నాన్యోన్యకృతవినయామేళనేన,
 శుభకరశ్రీశైలచూడాకరాయ
 అభవాయ శ్రీమల్లికార్జునాయ నమో,
 కరుణాకరాయ శ్రీకంఠాయ కర్త-
 హరణాయ శ్రీమల్లికార్జునాయ నమో,
 అంబకత్రితయాయ హర శంకరాయ
 సాంబాయ శ్రీమల్లికార్జునాయ నమో,
 ఆద్యంతవిరహితాయ నమశ్శివాయ
 ఆద్యాయ తే మల్లికార్జునాయ నమో,
 ఆయురారోగ్యప్రదాయక ప్రమథ-
 నాయక శ్రీమల్లినాథ మాం పాహి,
 మల్లికామాలికామస్తకాభరణ
 మల్లికార్జునదేవ మామేవ పాహి,
 మల్లికాఘనసారమందారదేహ
 మల్లికార్జునదేవ మామేవ పాహి,
 మల్లికార్జునయశోమండిత శాంత
 మల్లికార్జునదేవ మామేవ పాహి,"
 అనుచు సంస్కృతభాష నంతంత నెరవి

యనుషక్తిఁ బాడుచు నాడుచు నంత
 మాళవ కాశ్మీర మాగధ సింధు-
 గౌళ తురుష్క కొంకణ శూరసేన-
 బంగాళ కాంభోజ పాండ్య ఘూర్జర క-
 శింగ బర్బర సింహళిక కరహాట-
 సౌరాష్ట్ర లాట ప్రశస్తదేశముల-
 వా రాదిగాఁగఁ బెంపారుదేశముల
 యందును మధ్యదేశానీకమర్త్య-
 సందోహామును నట్ల సహజభాషలను
 మసలి యొండొరులతో మాటలాడుచును
 బసరించి శ్రీగిరి బ్రణుతినేయుచును
 జతి దేశియుఁ బ్రబంధచరితతాళాను-
 గతి యుగళన పదశ్రుతి యాదిగాఁగఁ
 జను స్వదేశ విదేశసరణి వెండియును
 ననుషక్తిఁ బాడుచు నాడుచు నట్ల
 చెలఁగి నానాదేశముల కప్పడీలు
 గలకలంబుగ గముల్ గట్టి యేతేర
 నంత నత్యంతసమగ్రత నంత-
 కాంతకుండగు మల్లికార్జునుపురము
 గడు నొప్పి ముండోటఁ గానంగనయ్యె

౧. ర. ౨. మట్లట్ల, ౩. తోన, ౪. యాడుచును, ౫. ట.

పర్యతవర్ణనము

నడరి తన్తహిమ యే మని ప్రస్తుతింప ?

గిరిదర్శనము ముక్తికిని హేతు వనినఁ

బురిదర్శనఫలమే పోల్కి వర్ణింప ?

గిరి సెలయేఱులు సురనదు లనినఁ

బురి నదీనదము లేపోల్కి వర్ణింప?

గిరిచుట్టు మ్రాఁకులు సురతరు లనినఁ

బురి యుపవనము లేపోల్కి వర్ణింప?

గిరి మందయై యుండు సురభుల కనినఁ

బురిఁ బశురాశి నేపోల్కి వర్ణింప ?

గిరి సమస్తంబును హరమూర్తియనినఁ

బురి లింగమహిమ నేపోల్కి వర్ణింప ?

గిరి కిరాతులు ముక్తిపురినాథులనినఁ

బురి భక్తవరుల నేపోల్కి వర్ణింప ?

గిరి యంత్యజులు ధరామరముఖ్యులనినఁ

బురి బ్రహ్మవరుల నేపోల్కి వర్ణింప ?

గిరి సర్వజీవులు గీర్వాణులనినఁ

బురి జీవకోట్ల నేపోల్కి వర్ణింప ?

నైన నొక్కించుక నానేర్చుభంగి
 మానుగాఁ బొగడెద మహి నన్నదాది-
 కవుల పాఠకుల వాక్పావనకరము,
 భవత్యణీకరము, దుర్భరకర్మహరము,
 బ్రమథమందిరము, సద్భక్తి భాస్వరము,
 గమలాకరముఁజూడఁ గడు ననశ్వరము,
 భంగురేతరము, శ్రీ పర్వతపురము;
 లింగమేదురొమెన్న లేదతఃపరము,
 శుభసముత్కరము, విశ్రుత సౌఖ్యకరము,
 నభినవకైలాస సమాపురవరము;
 శ్రీచైల విభు సదాశివుమీఁది శిరము;
 నాశిరోమణి మల్లికార్జునస్వామి
 దేసిగా నప్పరి దివ్యలింగములు
 నాసదాశివుని నేత్రా దీంద్రియములు,
 సెనసి దర్శనముక్తి శిఖర మద్దేవు
 ఘనజటాజూటసంగతశిఖరంబు,
 మల్లికాకుండ యామృతకుండ సలిల -
 వల్లరి శివుహాళి మల్లికామాల,
 వరివృతపురవరప్రాకార మీశు

వరిమధ్యమేఖిలా వలయభూషణము,
 భవ్యచతుర్ద్వారభరితహర్షములు
 నవ్యోవిభూషణనాయకమణులు,
 భావింపఁ దత్పరభ్రాజితనదులు
 దేవదేవేశ్వరు దివ్యాంబరములు,
 వరునఁ బురోద్ధానననము లీశాను-
 చరణార్చితలతాంత చారుమంజరులు,
 వరగు నప్పరిపీరభక్తపుంగవులు
 హరు వరకరచరణాద్యంగకములు,
 భంగిగా నప్పరిజంగమావళులు
 నంగజహరుని పరావతారములు,
 * (నటుగూడఁబగునయు నాపారజనులుఁ
 బటురతి శివుమ్రోలఁ బనరించుప్రజలు)
 పురి. బహురత్న భాసురతోరణములు
 గరఁమొప్ప పురనాథు గ్రైవేయకములు,
 నమిత తత్పరవ రోద్య త్కేతనములుఁ
 బ్రమథేంద్రు లిడు చామర ప్రతానములు,
 గా నిట్లు పురము సాక్షాన్తుద్రూప-

౧. భూషణముల, ౨. చార, ౩. గతి, ౪. మర్తి.

* ఈ రెండుపాదాలకున్న సంస్కృతానువాదములేదు.

మై నివృటిలఁ దదీయమహత్త్వమునను
 నేపార నిట్లొండు హేతుద్వైతాంత-
 రూపనిరూపణల్ రూపింప నెట్లు
 లేగుదు కీర్తన సేత కిల నెట్లు సాంగ
 మగు “గగనం గగనాకార” మనఁగ,
 నొగి “సాగరం సాగరోపమం” బనఁగ,
 జగదభినుతలీల శైలాధినాథు
 పురము పురీశున పోలుఁ గాకనఁగ,
 నరుదగు శ్రీమల్లికార్జునపురము
 శ్రీకరంబై జగత్సేవ్యమై యిట్లు
 వ్రాకటంబుగఁ గని పరుస యుప్పొంగి
 సంతసిల్లుచును-‘ఘే’ ‘జయజయ’ యనుచు
 సంత నెంతయుఁ బ్రీతి నప్పరి దరియ
 మందియు మందియు మల్లడి గొనఁగఁ,
 గ్రందును గ్రందును గజిబిజింపఁగఁ
 బడగలుఁ బడగలు ముడివడి*గొనఁగ,
 గొడఁగులు గొడఁగులుఁ దొడి*దొడి నడరఁ,
 గలయంగ నడపందిరులు నడపంది-

రులు మేఘపంక్తులారుచి దివిఁ బర్వ,
 వినుకులు వినుకులు వినువీధి మ్రోయ,
 మను³కులు మను⁴కులు మానక తగుల,
 మదళీలు మదళీలు మ⁵చ్చరింపంగ,
 సుదతులు సుదతులు శ్రుతిగౌరవింపఁ,
 దాళధారులుఁ దాళధరులు నుప్పొంగఁ,
 దాళముల్ దాళముల్ దండడిగొనఁగఁ,
 గా²ళెలుఁ గా²ళెలుఁ గలసి ఘూర్ణి,
 *నాళతు లాళతు లటుదొట్టుకొనఁగ,
 నటకులు నటకులు నలిరేఁగియాడ,
 నటవిలు నటవిలు నటువ్రస్తుతింప,
 వాద్యముల్ వాద్యముల్ వరుసలు దప్పఁ,
 బద్యముల్ వద్యముల్ గద్యలుగాఁగఁ,
 బాటలుఁ బాటలుఁ బరిపాటిఁ దప్ప,
 మాటలు మాటల మ్రుందియడంగ,

౧. రుచులందిపర్వ, ౨. విన్వీధి; వీధి, ౩. ని, ౪. త్న,
 ౫. స్తు, ౬. గా, ౭. శ, ౮. నలి.

* ఈ పాదమునకు సంస్కృతానువాదము లేదు.

౧ ఈ పాదమునకుకూడా సంస్కృతానువాదము లేదు.

దీని కర్థము తెలియలేదు. “నటవిలు” శబ్దమో “అటవిలు” శబ్దమో
 మరేమో తెలియరాదు.

రసములు రసములు రతులు దలిర్ప,
 రసికులు రసికులు సనాసగులు వీడ,
 దిట్టలు దిట్టలు³ దెల్లెట్లు సెప్పఁ.
 దొట్టరుల్ దొట్టరుల్ దొలఁగి చనంగ,
 మిండలు⁴ మిండలు మెలుఁజల నరయ,
 *మెండిలు *మెండిలు⁵ దుండరింపంగ,
 దానులు దానులఁ దమకించి⁶ పట్ట,
 దీనులు⁷ దీనులు⁸ దిరుగుడువడఁగఁ,
 జూపఱుఁజూపఱు నుడివడి తిరుగ,
 మోపరుల్ మోపరుల్ ముందఁ⁹ నడువఁ,
 గావళ్లు¹⁰ గావళ్లు¹¹ గ్రందుకొనంగఁ,
 జావళ్లు¹² జావళ్లు సందడింపంగ,
 నందలా లందలా¹³ లందందు¹⁴ వెనఁగ,
 మందళ్లు¹⁵ మందళ్లు మలయుచు¹⁶ నడవ,
 నాయకుల్ నాయకుల్ డాయనేతేర,
 గాయకుల్ గాయకుల్ ఖచరముల్ వాడ,
 భట్టలు భట్టలు¹⁷ బ్రతిగట్టి పొగడ,

౧. లం, ౨. ను, ౩. దెల్లెట్లు (టు) ౪. దిం, ౫. మం, ౬.
 మందగిం. ౭. పె, ౮. వీ, ౯. వి, ౧౦. ట, ౧౧. లందమై, ౧౨.
 చెలఁగ; నెలగ, ౧౩. బడు (డ) వ, ౧౪. ప్రత.

పండితా రాధ్య చరిత్ర

గట్టులు గట్టులు జిట్టులు సెలంగ,
 నేవకుల్ నేవకుల్ నేరి కొల్వంగ,
 భావకుల్ భావకుల్ వధ మిచ్చితొలంగ.
 బాంధవుల్ బాంధవుల్ వ్రతించిగిలింప,
 నంధులు నంధులు నటముసన్న నడవ.
 నంగళ్లు నంగళ్లు నటయిట దనర,
 నంగళ్లు నంగళ్లు జనులేంగి పిలువ,
 మిన్నేటి జలములు మెత్తనిముసులు
 గొన్నెలతిలకముల్ గొమరుబ్రాయములు
 జక్కల* పేరులు సురభేనువులును
 జక్కనిరూపులు సంతానతరులు
 నజరామరత్వంబు లైరావతములు
 గజవైరి జడలును గామరూపములు
 రవితేరి హరులును రసకూపములును
 దివియెక్కు నిచ్చెనల్ దీర్ఘాయువులును
 వెన్నెలపూతలు విద్యుల్లతలును
 గిన్నరగానముల్ ఫేచరత్వములు
 జంగమతరువులు స్వర్గాంగణములు

౧. మె, ౨. న్ను, ౩. వి, ౪. కొన్నెల; క్రొన్నెల, ౧. నే.
 ౬. ము, ౭. యెక్కనిచ్చిన, ౮. ములును; నములు.

సింగంబు కొదమలు సిద్ధిమూలికలు
 భవగదాపథములు బండితత్వములు
 దివిజేంద్రపద³వులు దివ్యదేహములు
 నిలగవృషసిడియు నిక్షుఫలములు
 మలయజపుష్పముల్ మంచు⁴ముద్దలును
 నష్టాంగయోగము లణిమాదు లైన
 యిష్టసిద్ధులును, దృష్టాదృష్టసౌఖ్య-
 ములు, నేదుకన్నులు, బలుజున్ను, విలువ
 గలుగు తత్పణ్యమార్గములు సూ⁵పుచును,
 నతిముఠి దనర నయ్యంతఃపురంబు
 దఱియంగజొచ్చునత్తటి⁶ నటు గూడ
 నడతెంచువరుసయు నడవపందిరులు
 గొడొగులు బడగలు నుడువీధి దనర
 నాలుగుద్రోవల నల్పవచ్చుపరుస
 నేలయు నడవియు నిగియు చెనలు
 గోపురద్వారముల్ గోటలు గొమ్మ
 లాపురంబు⁷న మల్లి కార్జునుగడియు

౧. ఎపుగొ, ౨. ధుమా, ౩. ము, ౪. ముగ్ధ; మందు; మద్దు,
 ౫. త్వణ్య; త్వవిధ, ౬. చు, ౭. నెటు, ౮. డు, ౯. నచ్చు,
 ౧౦. ను.

మండపంబులు^౧నిండ్లు మార్గముల్ నదులు
 గుండముల్ వనములు^౨ గూడంగ ముంచి
 శ్రీగిరీశ్వరు శిరశ్శేఖరయైన
 యాగంగ వరిపత్నమాగమవేళ
 నలరి యుప్పొంగి మిన్నంది వెల్విరియు-
 పాలుపున^౩ బరున యప్పురి వెల్లివిరి^౪సి
 క్రి^౫క్కిటి నెక్కిని పిక్కటిల్ల, గిరి
 గ్రుక్కిదంబై కట్టుకొని, గుండుగూలి,
 నిట్టవోచి, యలమి, దట్టమై, తూ^౬టు-
 గట్టి, సం^౭కీర్ణమై, బిట్టు^౮బ్బి, కూడ
 నెక్కడ^౯నెక్కడ నెంతెంతదో^{౧౦}ఱపి
 యక్కడ^{౧౧}నక్కడ నటగూ^{౧౨}డివిడియ,
 బండితమల్లయ్య పదపద్మపట్న-
 దుండగు శిష్యుండు దోనయ్యగారు
 శ్రీపర్వతావాసు శివు భవు^{౧౩} జిరద-
 యాపరు శ్రీమల్లికార్జునదేవు
 దర్శించి హర్షించి తద్భోక్తవరుల

౧. నుండు, ౨. రియై, ౩. య, ౪. క్క, ౫. టి, ౬. పూ, ౭. చ్చి, ౮. నెంతెంతనెచ్చోట, ౯. లి, ౧౦. డపడియ, ౧౧. క్కిప.

దర్శించి యతులితోత్సవలీల దనర
 జంగమారాధనల్ సక్కొల్పి నిత్య-
 లింగార్చనములు నల్లీలఁ గావించి
 పండక పూ³వక పత్తిరియంద
 నిండురుఫలముల నిటలాక్షుఁ బూన్పఁ
 బు డొక్కఁ శిష్యరావణ సేయ నొక్క-
 పండ్డునఁ దనకగు ఫలకోట్లు మఱియు
 శ్రీగిరిశ్వరున కంచితరత్నమణి పు-
 రోగమబహువిధారూఢవస్తుప్ర-
 తానసమర్పణద్రవ్య మంతయును
 గానుక యగు నిది గడుఁ జిత్ర మనుచు,
 ఫలములు, బుష్పముల్, వత్తిరి, గాను-
 కలు, దర్శనంబు లీఁ గాంచునంతంత,
 గంతులు నెఱసి, సంగడములు ²జెఱసి,
 బంతు లేర్పడఁ జెట్టపట్టలు వట్టి,
 కట్టలు గట్టి, తీగలు సాగి యల్లి,
 పట్టులువట్టి, కుప్పలు¹గోనిగములు

౧. యడ్డుతో, ౨. పం, ౩. య, ౪. లు, ౫. టీ, ౬. వం
 దున కల్లు, ౭. నెరసి, ౮. చట్ట(జెట్టి) బట్టలు, ౯. యలుక, ౧౦.
 గోనిగములు.

గట్టి, పేరెలువారి, తీట్టలు ¹ద్రోచి,
 దట్టంబులై సముద్ధతి నేగుదెంచి,
 కూడ సప్తార్ణవ ²ఘోషంబు సెలంగ,
 నాడెడు పాడెడు సలరెడు బృంద-
 ములు వినుకులు వేలములు³ సంప్రదాయ-
 ము⁴లు గొలుపు⁵లు భోగము⁶లు ⁷వీళ్లు వంగ-
 డము⁸లు⁹ దోయము¹⁰లు¹¹ దండములతో నాట-
 కముల మొత్తముల జోకల మంది సఱచి
 యుద్రిక్త¹²మతి శ్రీనగోత్తుంగనిలయ-
 ారుద్రుని మల్లికార్జునుని దర్శింప
 నలి నుచ్చి పారగణసహాయు లగుచు
 గలకలాకీర్ణ సాగర ముత్తరించి
 చనువారు, దర్శించి చనుదెంచువారు,
 జనలేక నడుమఁ గ్రచ్చుట జిక్కువారు,
 నొత్తి¹³త్తునకుఁ గాక యొడ్డగిల్వారు,
 నొత్తికొంచును సముద్వృత్తి జన్వారు,
 బత్తిరిపుష్పముల్ వడకుండ జేతు

౧. రు, ౨. ద్రవ్య, ౩. ఘోషచెలంగ (ంగ), ౪. ల, ౫.
 దీ (వ; వి; శ్లవం (నం) గ; విడలుంగ, ౬. తండముల నాట. ౭.
 మై, ౮. రుద్రుశ్రీ, ౯. హత్తు (త్రి).

పద్య త ప్రకరణము

లెత్తికొనుచు నడ్డ మేగెడువారు,
 బరుసమోదన పడి బడి బోవువారు,
 జరణంబు లెడదారి జనియెడువారు,
 గెఱలి నందడి యికోడి యిగిలబడువారు,
 మొఱ బలిమి³ని మునుముట్ట జన్వారు,
 బరుస⁴పాదంబులు వాయంగ నడుచు-
 కరణి నందడివాయగా నచ్చువారు,
 నట్లును బుష్పమాల్యప్రతానముల
 యట్లుగాఁ గైకొని యరిగెడువారు,
 మహిత తత్ ప్రాసాద మండపద్వార-
 గహన ప్రదేశముల్ గాంచి చన్వారు,
 దమకించి చొచ్చి తత్ ప్రాసాద మండ-
 పమునంద తిరుగుడువడి తిరువారు,
 జొత్తు⁵ం మకా⁶ం కంచు సొకనాసినుండి
 వత్తు మే మని యురువడి జొచ్చువారు,
 నిటిసిన నందడి దటిసి⁷ క్రిందెఱపి
 నటిముటి గర్భగృహము జొచ్చువారు,

౧. గాడ, ౨. గిడ, ౩. సి, ౪. లపాదంబువా, ౫. డ, ౬.
 కరుణ, ౭. నట్లు, ౮. యట్లు, ౯. గాచుండు, ౧౦.
 ముగా, ౧౧. కింక, ౧౨. శి. ౧౩. క్రొం, ౧౪.

ద్రోచుచు నొఱగుచుఁ దొంట్రెలుకొనుచుఁ
 బాచుచు లింగంబుపైఁ బడువారుఁ,
 బిఱివీఁకులను మంధిఁ బెనఁగులాడుచును
 దఱిదఱి లింగంబుఁ దడిపెడువారుఁ,
 దలలు లింగముతోడఁ దాకించువారు,
 మలయ మల్లయ యని మలసెడువారు,
 నందడిఁ జొచ్చినఁ జత్తుమో యనుచు
 నందంధ తింగంబు హత్తుకొన్నారఁ,
 బరుసావేధిని పోకఁ బసిఁడియ యనుచు
 హఠానకు మెయిముట్ట నరిగెడువారు,
 మంటిమి, మల్లయ్యఁ గంటిమి, ముట్టఁ
 గంటిమి మే మంచుఁ గ్రమ్మువాఁ,
 వచ్చెఁజువ్వుయ్యోమానతము మల్లయ్య !
 నిచ్చు నిజుచితి మంచు నేతెంచువారుఁ,
 మల్లయ్య రక్షించు మాపర్వతంబు
 మల్లు మీ రంచును నిమగుడెడివారుఁ,

౧. ట్రెలుకొనుచు, ౨. చింకులుగ, ౩. డి. క. ంబుతో, ౪.
 కొనుచు, ౫. మేమనుచు, ౬. హత్తి (నత్తు), ౭. వచ్చు(వు) గ,
 ౮. బో (జో) క, ౧౦. నొకమరి, ౧౧. ముట్టియ, ౧౨. యా,
 ౧౩. జూచెద, ౧౪. మడి (రి) గెడు.

బలికిన స్వర్ణపుష్పములు మల్లయ్య!
 యెలమిఁ దైకొను మంచు నేత్రెంచువారు,
 నెల్లమ్రొక్కలు నీకు నెక్కెఁజుమ్మయ్య!
 మల్లయ్య! యంచుఁ గ్రమ్మఱ డరిసించి
 నచ్చువారును, జూచు వారును, జూడ-
 వచ్చువారును, జొచ్చువారు, పెండియును
 గర్జులఁ జూచినకర్మంబు దృష్టఁ
 గల్గేతరునిజూడఁ గా దన్నయల్లు
 గన్నులఁగెలఁకి, ³చక్కన²పుచ్చి, క్రొత్త-
 గన్నులు వడసి లింగముఁ జూచువారు,
 సమనేత్రుఁ డైయున్ని సాతుర్య మనుచు
 సమనేత్రగారి దత్సావమియు నిక
 సమ²మకా నొకకన్ను శంభున²కిచ్చు-
 క్రమమున నొక్కొక్క కన్నిచ్చువారు,
 జెన్నుగా హరికిఁ “దస్తిన్నిజ ముదహ-
 ర నేత్ర” మనఁగ నేత్రం బొండు పూర్వఁ
 గలిగె నందుల భుక్తి ఘనతయే యనుచుఁ
 *గలఁగక² రెట్టిగాఁగ గన్నులు పూర్వఁ

౧. ప్లు, ౨. గెల, (లి) గి, ౩. గ్రమ్మన, ౪. జూచి, ౫.
 ము, ౬. చ్చి, ౭. ర, ౮. జెట్టు.

* “కలిగె దానికి రెట్టికన్నుఁ జక్రంబు” అనిఒక ప్రతిపాకము.

బూంచిన గన్నులు భుక్తియు ముక్తి
 యంచు నేత్రద్వయం బర్పించువారు,
 నింద్ర పడాస్య వాగింద్రాది వాసు-
 కీంద్రకర్తకుఁ జాలునే త్రినేత్రములు
 దనువేల్లఁ గూడ నేత్రములు గావలదె?
 యని సమర్పించున ట్లవ్వీరగణము
 గన్నులొవ్వప్తి ముక్కంటిపైఁ గురియ
 సన్నతి నేయుచు శరణువారు,
 గడుఁబ్రీతిఁ గట్టుముల్ గానుక లిచ్చి
 యడుగుదు రేమైన నడుగ మే మట్లు,
 గడుభక్తి నిచ్చినకన్నులు మగుడ
 నడుగుదురేయంచు న శ్లేఁగువారు,
 బరులగీర్తించు పాపంబునాలుకల
 హరుని గీర్తించు వడస్యాయ మన్నట్లు
 నాలుకల్ గ్రోసి పినాకిచేఁ గ్రొత్త -
 నాలుకల్ వడసి వర్ణన నేయువారు,
 మదరార్థమై చేతు లొరుల కెత్తుచును
 మదనారి కెత్త సన్తార్థ మన్నట్లు,

సేతులు నటికి యా శివునిచేఁ గ్రొత్త-
 సేతులు వడసి చెచ్చెట మ్రొక్కువారు,
 గలలోనఁ జంటి మొగము గానఁడనుచు
 నిలనిచ్చుక్రియఁ జన్నలిచ్చెడువారు,
 దలలేని శివుఁ డని తలగాని బ్రదుకు-
 దల లేదనెడుమాడ్కిఁ దల లిచ్చువారు,
 గరళాంకుకృపలేని కర్త దేహములు
 ధరియించియున్నియుఁ ద పున్నయట్లు
 నటుల నిస్సారసంసారవిరక్తి
 నటుగూడఁ దనువుల నర్పించువారు,
 వృత్రానుజులభక్తివిధి ధూపదీప-
 పాత్రముల్ నిజకర్తపల్లవంబులుగఁ
 బరమేశు మెఱిసిపించి పడనినదైత్య-
 వరు లంతఁ బోక పర్వతునిగుఱించి
 ధృతి శిరంబులు ధూపదీపపాత్రముల
 గతి నావహించినకరణియుఁబోలె
 శిరములఁ దాల్చిన చిరధూపదీప-
 పరిమళప్రభలు శ్రీపర్వతు ముంపఁ
 జూడఁ జోద్యం బంచుఁ జూపటు వొగడ

౧. లు, ౨. చ్చి, ౩. ల, ౪. శి, ౫. పర్వతునిగురింప.

నాడుచుఁ బొడుచు నలరెడువారు,
 నారంగ వెండియు నతివలుఁ దారు
 వీరసోదధి వేషంబు లలర
 ఘనకీర్తి విలకేల గండపెండెరము-
 లును వీరమద్దియలును నందియలును
 జాలనొప్పెడుచేతి సంకలియలును
 వ్రేలియాడెడు బలువేల్పుబొమ్మలును
 గడుగడుఁ దెలుపారుఁ గర్ణశత్రుములు
 నిడుఁదపాపటలును నెఱుంగుములును
 నిండారుగందంబు నెఱుఁతలును న-
 ఖండితనేత్రవికస్వరాంశులును
 నందింటిలో నారసంబులు నిఘోష
 బొందెకాలలుఁ నిబనుపులుఁ గాటుకలును
 భసితంబుదిలకముల్ బాసికంబులును
 వెనతోడిపదకముల్ వీరపట్టములుఁ

౧. ఘనకాల, ౨. రుపు; ౩. ముద్ది; మట్టి, ౪. చారు, ౫. కి,
 ౬. నిడు (డ) ప, ౭. పె, ౮. యు, నొల్లె (యుబాల్య)ములు;
 నెరబొల్లెములును, ౯. ంపు, ౧౦. డి, ౧౧. పట్టి, ౧౨. స, ౧౩. డ
 (డు), ౧౪. వడుపులు; నడు (డ) పులు, ౧౫. వట్ట; పట్ట (ట్టు).

దనరారు పువ్వుల దండాలందఱ
 ఘనతరంబగు మొలగచ్చుదోకలును
 గొఱిగినగడ్డముల్ గోఱమీసములు
 మొలుగుల బల్లరుసలు మిళితమై తనరఁ
 దలలమూపులఁ గరతలముల వ్రేళ్ల
 గళముల జిహ్వలఁ గర్ణరంధ్రములఁ
 గడుపుల మెడల వక్షములఁ బుక్కిళ్ళఁ
 దొడల తొప్పలఁ దొడిదొడి దీపవితతు
 లలరంగఁ బెనుదివియలు నారసములుఁ
 గలయంగ నిదుమెయి గాఢ సంధించి
 శ్రీపర్వతునకు సుస్థితి నివాళింప
 దీపవృక్షంబు లేతెంచుభావమున
 లీలఁ బర్వతు నివాళించుచు నట్లు
 గ్రాలుచు సోలుచు గతి నాడువారు,
 నొలయుచు వెండియు నొక్కొక్క కెలస-
 ములు సమర్పించుచు ముదమందువారు,
 నేకాంతమున హాటకేశ్వరం బేఁగి
 యాకాంక్షఁ గెలసంబు లర్పించువారు,

౧. లుగండ్ల, ౨. మ (న) ల, ౩. గచ్చు, ౪. పట్టెసలును, ౫.
 చోడి, ౬. లకా, ౭. నర, ౮. గాఢ, ౯. నికి, ౧౦. చెచ్చెర, ౧౧. కలశ.

పంజీతా రాధ్య చరిత్ర

గలయఁ బాతాళగంగాస్నానవిధులు
 నలుపంగ నర్థమై జనియెడువాడు,
 ఖ్యాతమై త్రిపథగంగాస్వీత మైన
 పాతాళగంగాప్రవాహ మెట్లనిన,

పాతాళగంగా వర్ణనము

నురగాంకు శ్రీచరణోద్భూత యగుచు
 బరగు భోగవతి నా బాతాళమునను
 భవసముద్ధాళితభస్మసంజనిత
 యవ్రూచ భాగీరథి యనఁగ మర్త్యమునఁ
 గఱకంఠువరజతోత్కరజాతయగుచు
 పలుమందిహాకిన్లు స్వర్గలోకమున,
 ధర స్వర్గ మర్త్య పాతాళగంగాన
 చరసంగమంబు శ్రీకైలమాడమునఁ
 బ్రకటితంబగుచున్మిఁ బాతాళగంగ
 సకల తీర్థఫల ప్రసాదితమహిమఁ
 దావెలుంగుచు స్థితి దర్శనస్పర్శ
 నావగాంహన పూరణాదులవలన
 సాలోక్య సామీప్య సాయుష్య ముక్తు

౧. స్నాన, ౨. నిష్ఠ, ౩. భా, ౪. వు, ౫. ను, ౬. ధ్య, ౭.
 ప్రవాహ, ౮. తీర్థత్వప్ర, ౯. చునికిదర్శ, ౧౦. ఈభర.

లోలి నీజాలు మహార్జి దోర్లతిక,
 యనిమిషలోచన, యావర్తనాభి,
 ఘనతరపులినజమన, కమలాస్య,
 యుదురభాంగస్తానియును, ఘనహార,
 వరహంసగమన, వ్రవాహంగ యగుచు,
 గారండ హంసబక క్రాంచభనల-
 సారస కుక్కుట చక్రవాకాది-
 జలపక్షిరవ వాద్యశబ్దముల్ మ్రోయ
 నలి మృదురీతి నా³నాగాన. మెనగ
 కవడి బరిషత్తోటి కవడతేరఁ గాంచి
 తడయకపీచిహస్తముల నటించు
 భంగిఁ బొల్పదునుత్తుంగతరంగ-
 రంగిణిఁ బాతాళగంగ దర్శించి,
 తగు యథానంభవ దావధర్మము
 లొగి నియోగించి పుణ్యోపేతులగుచు,
 నరిగి శ్రీరుద్రపాదాభివందనముఁ
 గర మర్థి జేసి యా కర్తారి నుఱుక్తు
 ననఘుల భవపరిత్యక్తమానసులఁ

౧. న, ౨. విఫల. ౩. నాగన; నారావ, ౪. నలి, ౫. నడ,
 ౬. పాలయువీచులు హస్తములుగా డించి, ౭. ఁప, ౮. లు.

గనుగొంచు సంభ్రమాక్రాంతాత్తు లగుచు
 నతిముతీనవలి కర్తారీశ్వరమున
 నులుకుఁబుణ్యులఁ జూచి యొగి నుతింపుచును
 బాపకంటక³వనోత్పాటన యశులఁ
 బాపవినాశకప్రభృతిలింగముల
 సంతత దర్శించి యంత నప్పరున
 యెంతయు నాశ్చర్యహృదయులై⁴పొదలి
 సిరిగిరి నిట్టివిచిత్రంబు గలదె?
 పరున యింతని గుట్టు పఱుపంగరాద
 యొక్కొక్కకోటికి నొక్కొక్కఁ డులుకు
 నక్కజంబై ప కర్తారీశ్వరమున
 నుద్యోత్తి వింటికాఁ డుడు వీధి⁵నేయు
 నాద్యంత⁶మధ్యబాణాసనంబొట్లు
 పడియెడుదేహంబుఁ బడినదేహంబు
 నడిమిదేహంబు లెన్నంగఁ బెక్కాడు
 చుండె నద్దినముల నుడుగకయిన
 వెండితీర్థాదుల వివరింపఁదరమె?

౧. సంభ్రమ; నద్భుత, ౨. నవలి, ౩. మనో, ౪. యమై,
 ౫. పొగడ, ౬. రే. ౭. వా, ౮. నెగయు, ౯. మట్ల, ౧౦. ట్లపడి,
 ౧౧. పడియెడి, నడియడి, ౧౨. ధృ, ౧౩. విరచింప.

ప ర్య త ప్ర క రణ ము

పర్యతవర్ణనము

నరభక్తియుక్తి శ్రీవారణాసికిని
 గరమర్థింజను సాతకురణిజూచితిమి,
 ప్రీతి ద్రాక్షారామ శీమశుపెండ్లి
 కేతెంచునన నాడేము సూచితిమి,
 గుడిపూడి సోమేశు కూర్చి పెండ్లికిని
 నడతెంచుననల నాడు సూచితిమి,
 వెనుమెట్ట పులియూరి పెండ్లిండ్లకర్థి
 జనుదెంచిదర్శించు సాతకురణిజూచితిమి,
 సిరభక్తియుక్తిమై నిద్ధవటంబు
 తిరునాళ్ల కేతెంచు పరుసజూచితిమి,
 గుడ్డవ్యపురమునకును జాత్రవచ్చు
 దొడ్డనందడి నాడు దొలుతజూచితిమి,
 విజయపురంబున వీరసోమన్న
 భజియింపజనుదెంచు పరుసజూచితిమి,
 సరిచేర్చు క్షేత్రపూజలకు సాన్నలిక
 పురమున కేతెంచు పరుసజూచితిమి,
 సారాష్ట్రనాథుని జీరగట్టించు

౧. జని, ౨. ఛముని, ౩. పులిశివు, ౪. తరభక్తిమై, ౫. పంపు.
 ౬. సాన్న, ౭. జీరగుండించు.

వారంబులకు వచ్చు వారిఁ జూచితిమి,
 యాదటసింహ బృహస్పతి పరుస
 గోదావరిని గూడు కొలఁదిఁ జూచితిమి,
 మహినివృత్తిని రవి గ్రహణాదులందు
 బహుళంబుగాఁగూడు పరుసఁ జూచితిమి,
 నలిఁ గార్తికంబు పున్నమనాటి పరుస
 కలిమియుఁ ద్రిపురాంతకమునఁజూచితిమి,
 రమణ శ్రీరామేశ్వరంబేఁగుపరుసఁ
 గ్రమమునఁ బలుమాఱుఁ గందుముగాని,
 యట్టి పెన్సందశ్శ నంతముగాంతు,
 మిట్టిసందడిఁ గాంతుమేయెందునైన ?
 మఱియొక్క చోద్య మీ మల్లికార్జునుఁడు
 యెఱుఁగుఁ దా, నెట్లన్న నేమనిచెప్ప ?
 నెంతెంత వరుసదా నేతెంచి విడియ
 నంతంత యాయతంబై యుండుఁబురము,
 నెంతెంత వరుసదా నేతెంచి కోరు
 నంతంత జలపూర్ణమై యుండునదులు,
 నెంతెంత వరుస దా నేతెంచి చొచ్చు

౧. జూడు, ౨. య, ౩. గళ్ల జూచితిమి, ౪. డ్ల, ౫. ట్టు, ౬.
 యట్లుగాక, ౭. డె, ౮. మరియు, ౯. తోడరు, ౧౦. ర, ౧౧. యందు.

ప ర్య తే ప్ర క రణ ము

నంతంత విస్తీర్ణ మగు శివాలయము,
 నెంతెంత వరుస దా నేతెంచి కాంచు
 నంతంత యున్నతం బగు లింగమూర్తి,
 లక్ష్మీంపఁగ నపాదలక్ష నేపాళ,
 మీక్షింపఁగ నపాదలక్ష గేదార,
 మీక్షింపఁగ నపాదలక్ష సంతేరి,
 లక్ష్మీంపఁగ నపాదలక్ష గాశ్మీర,
 మీక్షింపఁగ నపాదలక్ష కన్గోజ,
 మీక్షింపఁగ నపాదలక్ష గొంకణము,
 లక్ష్మీంపఁగ నపాద లక్ష గళింగ,
 మీక్షింప కనాబోట మిల నస్తలక్ష,
 గ్రమమొంద జాలంధరం బప్టలక్ష,
 న్రమిత చోదమాలక్ష బంగాళభూమి,
 గుటి నస్తదశలక్ష గుజరాస్త్రభూమి,
 మటి యస్తదశలక్ష మాళవభూమి,
 జానొంద నవలి పంచద్రావిభముల-
 లో నవలక్ష చెలుంగు, ఏవీనికిని

౧. తి. (దీ) కొర్కూర్తి, ౨. యా, ౩. కన్గో (న్గో)జ, ౪. సిరి
 పాట్టి, ౫. పాట్టి; బిష్ట, ౬. యాదశ, ౭. దహ, ౮. యునుదశ
 (హ), ౯. నెరవి, ౧౦. దీ,

నిమ్మడి ముమ్మడి యితర దేశంబు
 లిమ్మహి దేశంబు లెన్నంగ నేల ?
 ధరఁ దూరుపునానుఁ గేదారంబు దనరుఁ,
 బరగుద్యారావతి వశ్చిమంబునను,
 వరుస నుత్తరమున వాలుకానదియు,
 దరమిడి గంధమాదనము యామ్యమున,
 రతి ననంతం బుత్తరాపథంబునను,
 క్షితిరహిమవంతంబు నీమగా * మఱియు
 నెన్నంగ దేశంబు లెన్నియెన్నియును
 నెన్నంగ మోక్షార్థు లెందఱొదఱును
 గడు నొప్పి దక్షిణకైలాస మనఁగఁ-
 బడుఁగాన యిట్టి శ్రీపర్వతాధీశు
 వారక దర్శింప వచ్చినయపుడ
 తారొక్క కొలఁదియై తనరు నిన్నియును,
 మానుగాఁ బర్వతు మహిమయెట్టిదియొ
 జానొంద శివుఁడైనఁ జర్చింపలేడు, *

౧. నేగిదా నగరంబు, ౨. గ, ౩. బనగ, ౪. వామ, ౫. కా. ౬. య, ౭. పౌరులపత్రింప బహునియపుడ, ౮. న. * ఈ పాదములరువాత ఒక ప్రతిలో “యెన్నంగ మోక్షార్థు లెందఱొదఱును” అని అధికపాత మున్నది.

నోగి నెట్లు వోయెదమోయంచు నుండ
 నోగి వచ్చితిమి గులం బుద్ధరించితిమి,
 మంటిమి, సిరిగిరిమల్లయ్యఁ జూడఁ-
 గంటిమి, ¹గండముల్ గడచితి, మింకఁ
 బుట్టు³వుల్ సఫలతఁ బొందెఁ, గర్మము⁴లఁ
 జెట్టుల నటమున్న క⁵ట్టి వచ్చితిమి,
⁶వేల్గడఁ గంటిమి బిడ్డలఁ, దొల్లి
 యూళ్లమ్రొక్కినమ్రొక్కు లొగిఁబూరగించె,
 మదిలోన శివ యనిమము మే మె⁷ఱుంగి-
 నదియాది ⁸గాఁగఁబోయెదము వోయెదము
 సిరిగిరి కనుచుండ సిద్ధించె ⁹నిపుడు
 ధర నెట్టకేలకుఁ దమభాగ్యమహిమ,
 నగునగు నట్టి పుణ్యక్షేత్రం¹⁰ మింక
 దిగవిడ్చి ¹¹పోదుమే మగుడి¹²యూళ్ల కును ?
 * నేటి¹³కిన్నియు ? లింగ మెఱుంగుఁబోయింక,
 * నేటికి సంసార ? మే¹⁴ల జీవనము ?

౧. యనుచుండ (౦డి) ౨. పట్టుముల్, ౩. కల్, ౪. లు,
 ౫. ట్టు, ౬. వెల్గి(ల్లి)డ, ౭. రిం, ౮. గాక, ౯. న. ౧౦. మహిమ,
 ౧౧. పోవనా, ౧౨. డనూ, ౧౩. క, ౧౪. టి.

* నేటికి ?

పం డి తా రా ధ్య చ రి త్ర

నియ్య నూ భ క్తి విహీనుల బ్రదుకు,
 గొయ్య 3 బొడ్వన దానిఁ గొనిపోయి కాల్వఁ
 దల్లులుఁ దండ్రులుఁ దరుణు లాత్మజులు
 మొల్లమ్ము ధనములు మునుమిడి భూము
 లూళ్లు వృత్తులును 1 నియోగసౌఖ్యములుఁ
 బేళ్లును బెంపులుఁ బెద్దటికములు
 బలపరా 2 క్రమములుఁ బ్రాయముల్ రాజ్య-
 ములు సంపదలు పంశములు నటు గూడ
 జలబుద్ధుడంబులు, శారదా భ్రములు,
 జలతరంగము, లింద్రచాపముల్, 1 నిట్ట-
 పాటలు, బయ 1 లిదీపము 1 లు, బాలకుల-
 మాటల్, పిపీలికామూర్గంబు, లెండ [ఱుఁగుఁ-
 మాన్పు 1 లు, 1 మొయిలుల 1 మహిమలు, మె-
 దీవెల్, గతాగతద్విరదకర్ణ 1 ములు,
 వానవజ్రములు, 1 నీట వ్రాతలు 1 గాక,
 తానిత్యములె ? మాయఁ దగులు 1 నే జ్ఞాని ?

౧. యెయ్య, ౨. లీ. ౩, బోవన; బొడునె, ౪. ల్ప, ౫.
 మును, ౬. వి, ౭. క్రాంతముల్, ౮. భ్రమము, ౯. నిట్ట, ౧౦. వి,
 ౧౧. ల, ౧౨. ల, ౧౩. జలముల, మెరయల, ౧౪. నీరి (ంటి; టి),
 ౧౫. గాక, ౧౬. నె.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

యనుచుఁ దత్ ఘేత్ర సమగ్రమహత్త్వ-
మునఁజేసి వై రాగ్యమునామఁబొందల
వచ్చువారును, జూచ్చువారును,³ వెనుక
వచ్చువారును, జూచువారునైయుండ,
నారూఢ⁴మతి మల్లికార్జునపండి-
తారాధ్య⁵సుతుఁడు దోనయ్య సంప్రీతి
నాగమోక్తముగ భక్తో⁶ళియుఁ దాను
జాగరణోద్యుక్త⁷ సంగతబుద్ధి

దోనయ్య శివరాత్రి జాగరణము

మానితప్రాసాదమండపగోపు-
రానీక దీపాప్రభాభ్యంతరమున
విలసిత వివిధనవీనాంబరప్ర -
కలిత మండప మొప్పఁ గొవించి, యందు
వరిచిత క్రముక రంభాస్తంభముకుర-
భరింతోత్తరంగ యశుం భద్వారతతులు
సంచితసీలదృష్కత్కృష్టిమములు
సంచితోత్పలసమాయతతోరణములుఁ

౧. మయి; మొట్టు; మేరు, ౨. వదల. ౩. సుద్ధతిని, ౪.
గతి, ౫. సురు; సుతు, ౬. వలిదాసు, ౭. సంగ్రహ; సంగతి,
౮. వస్త్రా, ౯. లించి, ౧౦. తోక్తి, ౧౧. రంభ, ౧౨. కుంభద్వా.

గంబుకట్టును మేలుకట్టును జాంబి -
 తంబులై యొప్పు నూతనఫలావళులు
 నుపఫలావళులు, బుష్పోప³హారములు
 నుపపద్మముకురము లుపరత్నములును
 మానితబహువర్ణమహితోపవార్ధి -
 ఘన⁴పుంజంబులు, బృథుతరంగములు
 గమనీయ నిజరత్న కందుకావళులు
 నమితసువర్ణల తాంతమంజరులు
 బరిమితద్రాక్షాది ఫలగుచ్ఛములును
 గురుతర విద్రుమాంకురలతా⁵తతులు
 భర్తాంబు⁶రంజిత పటచిత్ర వస్త్రు-
 నిర్మితబహుపక్ష నివహితాశయము
 బక్వాన్నవలయముల్ వక్వఫలములు
 బక్వాన్నపూరముల్ వటుపతాకలును
 నరుణాబ్జ కర్ణికా రాశోకరక్త-
 కరవీరచంపక కైరవాద్యఖిల-
 సురుచిర ప్రసవనిష్ఠాత్రమాలాప్ర-

౧. నమంబి, ౨. పాలుపొందుచున్నట్టి పుష్పమాలికలు,
 ౩. మాలికలు, ౪. సలలితపద్మముల్ సరసరత్నములు, ౫. పూజం,
 ౬. వక్ర, ౭. రాజిత, ౮. చ, ౯. బలు.

బ్రథిత మృదంగాది బహుఘోషణంబుఁ
 గాంధ్యతాళానేకఘంటికాతీవ్ర -
 శంసోక్తరావంబు జయజయధ్వనులు -
 సలరు సంధ్యావేళలం దందమేని
 నిల వాద్యరవమతా నేప్రాద్దుఁగూడ
 గరిల్లు నప్పరి ఘనఘనాటోప -
 గర్జనంబున గిరుల్ గరిల్లు చుండ
 వారక చీకటి వర్ణింతమంద -
 మారాదు దద్దీపమాలికాతతులు
 వ్రాసాదగోపుర బహుహేమకలశ -
 భాసుర ద్యుతులు శుంభద్భజదండ -
 ఖచిత భాస్వద్రత్న కలితదీధితులుఁ
 బ్రచురప్రభలపేర్చి రాత్రుల్ వగల్గ
 తెఱఁగున వెలుఁగారఁ దిమిర మప్పరిని
 నెఱి నెన్నడునూలేదు, నేఁ డేల చెప్ప?
 సరి జారచోరులఁ జర్చింతమేనిఁ
 జరితార్థవంతులు శైలాగ్రచరులు,
 నుడుంపంక్తివర్ణింప నూహింతమేని

౧. పటు, ౨. శంసోక్తరావ, ౩. మె, ౪. డు, ౫. నగతి,
 ౬. భు, ౭. ఘ్, ౮. వేరు. * చీంకటి. ౯. జూడ, ౧౦. లై, ౧౧.
 పతి, ౧౨. తు.

నుడుపింక్తిఁ గనఁబడ దానభోవిధి,
 బటుతర పురసముద్భవ ధూఽధూమ-
 పటలంబు నీలాశ్రపటలమైయునికి
 జలజోత్పలావికస్వరవికస్వరత
 కలవడ వర్ణింత మందమేనియును
 భాసురాశ్రంకష పర్వతోన్నతిని
 నాసూర్యచంద్రోదయాస్తమానములు
 గొలఁకులఁ గలువలకును దామరలకు
 నలి నహర్నిశము గానంగరాకునికి
 నప్పట వర్ణించు డవివేక మెట్లుఁ
 జెప్పఁ జిత్రం బగు శివరాత్రి మహిమ,

మృగవ్యాధుని కథ

యొక్కమృగవ్యాధుఁ డురుకాననమున
 గ్రక్కన్యొక్క మృగంబు వీక్షించి
 శరమరిఁబోసి భాస్వద్వప్తిముప్తి
 సరససంధానకౌశలము వట్టిల్లఁ
 ఁదొడిగి యేయుడుఁ గోల దోడన మిట్టి-
 పడినమృగము నుచ్చిపాటి తచ్చరము

౧. గనగదాంగుడుసభా వీధి, ౨. ట, ౩. మ, ౪. కలవడవర్ణిం
 క్తింద, ౫. రు, ౬. ర్తి, ౭. ట, ౮. మ, ౯. నో, ౧౦. తొడగి (రి).

సక్కంస నిమ్మ భూస్థలి కెనతినిద్ర
 నెక్కొన్న కోల్పలి నెత్తివై బడుచు
 బిట్టుల్కిపడి పరిస్థితో గ్రన్థి
 *గట్టలుగట్టి వ్యాఘ్రంబు శీఘ్రంబు
 వైపడ నతిభయభ్రాంతి నయ్యెఱుకు
 వే వాటి రెయొక బిల్వవృక్ష మెక్కు-²డును
 దలచుట్టు బెనుర క్తధారలు గ్రన్థి
 బుల్బోనొచ్చివచ్చి యా భూరుహ గ్రహమున
 నున్న ంలుబ్ధకుఁ గని యరుకోవహి
 గన్నులఁ గ్రన్థి నుత్కటఘాతలతలు
 ముక్కున వెడల సముద్ధతి వృక్ష
 మెక్కజూచుచు శాఖ లిడఁగమించుచును,
 నతిముఱి ంనూచుచు, ంనటచుచు, గఱచి
 కఱచివైచుచు, నొడు గఱచుచు. జుట్టి
 చుట్టివచ్చుచును, మూల్గుచును, బోరనటచి
 బిట్టప్పళించుచు, బిల్వవృక్షంబు-
 తో వాల మడచుచు, దొట్టుకొల్పుచును,

౧. ని, ౨. నిమ్మ, ౩. నలి, ౪. నింద్ర, ౫. గట్టిలు, (౬)
 ౬. మైయె, ౭. టయ, ౮. వర్ష, ౯. నూ, ౧౦. నానిని, ౧౧.
 మొరయుచు, ౧౨. నగచుచు.

౧ బోవక యిమ్మాడ్కి- బులియున్ని గలిగి.
 తా నెక్కవచ్చునే ధర నెట్లు బులికి
 వైన వృత్తాగ్రంబు ననక వ్యాధుండు
 వ్రాణభయంబున బ్రమసి యాత్మీయ-
 ప్రాణిపాతోపతాపమున ౩ వ్యాధుంబు
 నెట్టును బోనేర, ౪ దెగురు, మ్రో* నెక్కు-
 బట్టు, జంపును, దన్ను భంగించు, నొంచు-
 నంచు దక్షిణబిల్వావసీరుహ స-
 మంచిత స్కంధంబ హరమూర్తి గాఁగఁ
 బులికిఁ జిక్కితి నని ౫ పొగులు, దచ్చోక-
 జలబిందుతతులు మజ్జనజలంబులుగ
 ౬ ముఱు వైన ౭ లేతపత్తిరి ద్రుంచివైవఁ
 దఱిదఱి నది నిరంతరపూజాగాఁగ
 భువి జుట్టుముట్టెడుపులి యట్ల తిరుగ
 నవియు సవ్యాపనవ్యములుగా మీఁద
 నాహారం మారీతి నందు లేకునికి
 నూహింప నదియ తా నుపవాసముగను

౧. మో. ౨. తాపోప, ౩. వ్యాగంబు, ౪. ది, ౫. కె. ౬.
 పొగలు, ౭. మరదైన; వరులైన, ౮. పత్తిరిమహి, ౯. నముగ,
 ౧౦. తిథియందు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బనుగొన మృగముఁ దప్పక చూచిచూచి
 కనుమూయకునికి నిక్కము జాగరముగఁ
 బులి యేను జంపకపో నని యుండఁ
 బులి కోడి యాతండుఁ బోవరాకునికిఁ
 దవిలి యకామకృతమునఁ జెంచునకు
 శివరాత్రి యది యట్లు నెల్ల జాగరము,
 గందర్పహరుఁ డిట్లు నైకొనె, నెఱుకు
 బొందితోడఁ న కొనిపోయె; గావునను,
 నెల్ల రాత్రులయట్లు యీశివరాత్రిఁ
 జెల్లునే కవితావిశేషతఁ బొగడ
 శివరాత్రిమహిమ యా శివుఁ డెద్దుఁగాక
 తవిలి యిట్లొప్పు సంధ్యాకాలమునను
 నత్యర్థిఁ బ్రణతసంయముఁడు దోనయ్య
 నిత్యలింగార్చనానియమముల్ దీర్చి
 శ్రీలింగచక్రవర్తికి భక్తసత్కి-
 యాలోలు శ్రీమల్లి కార్జున దేవు
 సంధ్యాయతాంభోదనద్వర్జ జూట
 సంధ్యోచితార్చనాసంతుష్టుఁ జేసి

౧. పు, ౨. బోవకయునికి; బోవరాకుండ, ౩. జం, ౪. టుడె,
 ౫. నియె, ౬. బొందె. ౭. నె, ౮. యీ, ౯. ట.

యంతః దదీయనితాంతోపమండ-
 పాంతరంబునఁ బురాభ్యంతరంబునఁబు-
 రాంతరదేవాలయాంతరంబునఁ బు-
 రాంతికోద్యానవనాంతరంబులను,
 భాస్వర సద్భక్తభవనంబులను, స-
 రస్వతీవాహినీప్రాంతదేశముల,
 సుఖితర గోపుర చూడాంగ్రహముల,
 శిఖరశృంగాటక సిద్ధశృంగముల,
 రమణ సారంగేశ్వరము, హేటకేశ్వ-
 రమును, బాపవినాశనము, గిన్నరేశ్వ-
 రమును, వారాహేశ్వరమును, సిద్ధేశ్వ-
 రము, నాదియగు నీశ్వరస్థానములను
 నల్లలితంబుగా సమయ మిప్పించి,
 పెల్లుగా మ్రుగ్గులు వెట్టంగఁ బనిచి,
 విదితలింగార్చనావేదికాస్థలులఁ
 బదపడి బిందియల్, వడిగంబు, లర్ఘ్య-

౧. దురంతరాదేవాలయాంతరంబుల(న)ను, ౨. వ, ౩.
 దిప్ర, ౪. గుహేశ్వరము, సిద్ధేశ్వరము సుప్రసిద్ధమై ఘవిని, ౫. కీర్తి
 లు మీరు నివియాదిగాఁగ, రహివహించిన యీశ్వర....., ఇద్దము
 లుగా, ౬. న.

పండితారాధ్యచరిత్ర

పాత్రలు, నూతనభాండముల్, ివంశ-
 పాత్రలు, ఘంటలు, బహుధూపదీప-
 పాత్రలు, బహుహాళిమపాత్రలు రజత-
 పాత్రలు, విడములు, ఫలములు, గజ్జ-
 ములు, సుగంధద్రవ్యములు, సితపుష్ప-
 ములు, మాలికానీకము, లఖండబిల్వ
 పత్తిరి, పుష్పములు, బంచామృతములు,
 నుత్తమాక్షతలు, దివ్యోదనావళులు,
 నతిసుగంధంబు, దశాంగ, మానంద-
 వతి, సురభియును, నావర్తిధూపంబు,
 మలయానిలంబును, మహిసాక్షి, మద్ది,
 గలహంసధూపంబు, గామికామోద-
 మును మనోహరధూపమును, దివ్యంధూప-
 మును, జనవల్లభామోదదీపంబు
 లాదిగా ధూపంబు లానందవర్తి *
 యాదినత్తుంలును గృహంగవస్త్రాది-
 వాసస్థులునుగూడ వరభక్తతతికు-
 పాసనామతి సమర్పణ నేసి, మఱియు

౧. పంచ, ౨. దీపధూప, ౩. హేమ, ౪. మల్, ౫. నికర,
 ౬. సు, ౭. పు, ౮. ంబుగంధ...౯. మద్ది, ౧౦. భూప, ౧౧. త్తు.

నేవస్తువులు వ్రయం బెప్పుడువలయు
 నావేళ వారికి నభిమతార్థములు
 నేయుచు నిబ్బంగి శివరాత్రిపర్వ
 మాయతమతిఁ జెల్లి నంత భక్తులకుఁ
 గలపంబుఁ బన్నీరుఁ గస్తూరి సాండు
 నలిఁ గూర్చి సమ్మార్జనము నేయువారుఁ
 ిగళికలు, వత్త్రముల్, గమలముల్, బంధ-
 ములు, ముకుళంబులు, ముత్తియంబులును,
 నిగ్గారుఁబంచవన్నియలతోఁ గూర్చి
 మ్రుగ్గు లత్యాశ్చర్యముగఁ బెట్టువారుఁ,
 దల³కొని సంతతధారాసహస్ర
 కలశాభిషేకముల్ గావించువారు,
 శిష్టాగమోక్త విశిష్టతదనర
 నష్ట⁴విధార్చనం బలరించువారు,
 నలి నుబ్బి భక్తగణప్రకరంబుఁ
 దలఁచుచు ధూపార్చితము నేయువారు,
 మంగళంబగు భక్తమండలి కనుచు
 రంగత్కరముల నారతు లెత్తువారు,

౧. తై. ౨. కళ, ౩. కాని, ౪. శేష, ౫. నలరి, ౬. పుష్పా,
 ౭. రీ, ౮. శ.

పండితాధ్యక్షచరిత్ర

సంచితభోక్తహితార్థకల్పనలఁ
పంచభక్త్యాదు లర్పణనేయువారుఁ,
గర్వారసహితంబుగా విడియంబు
లర్పించువారు, సాంపారంగ నిట్లు
నాల్గవనరముల నలి శివరాత్రి
నాల్గజాములును సంతతి జేయువారుఁ,
బ్రేమతో నాపగల్ రేయును జాము-
జామున కర్చనల్ సరినేయువారు,
ఘటిక లర్పదియును గలయఁ జెన్నోలయ
ఘటికావనరములు గల్పించువారు,
సముచితాష్టోత్తరశతసంఖ్య నవన-
రములు సంకల్పించి రతిజేయువారు,
నష్టోత్తరసహస్ర మవనరంబులు వి-
శిష్టతమై నట్లు సెల్లించువారుఁ,
దక్షిణబూన్పుపూజయుఁ దనరుపూజయును
వఱలఁ బూన్పంగ నలవఱుచుపూజయును-
గా నిరంతరపరికల్పితార్చనలు

౧. క్రి, ౨. నాల్గయామములు సంతతినేయువారు; నాల్గ(లుగు)
విధముల నానార్చనంబు, ౩. నాల్గజాలకు దేవును (నొ)తియించువారు,
౪. సలిపెడి. ౫. తతి, ౬. ట్లచేయించు, ౭. జూచు, ౮. బ, ౯. న్పు.

నానందలీలఁ బాయక చేయువారు,
 రతి షోడశోపచారక్రియార్చనలు
 సతతంబు నతిభక్తిఁ జలిపెడువారు,
 నాది ఋగ్వేదాది నలరారుసూక్తు
 లాదిగా బ్రహ్మణాద్యంతసూక్తములుఁ
 దుదిగాఁగ రుద్రసంస్తోత్రసూక్తములుఁ
 జదువుచుఁ బాదలి ప్రశంసించువారు,
 రుద్ర విఘ్ననిరూపిత న్యాస-
 భద్రాత్మసంజ్ఞలు వదునొకంటికిని
 గ్రమ మొందఁ జమకసూత్రంబు లేకాద-
 శములు నొండొంటికి శాంతులుగాఁగఁ
 దివిరి ఛందోఋషి దేవతా శక్తు
 లవి గూర్చి బీజాక్షరాన్నితంబులుగ
 సద్రతి శ్రీశత రుద్రంబుఁ గూర్చి
 రుద్రంబునంద పురుషసూక్తములును
 నా యజుర్వేద వేదాంతసూక్తములుఁ
 బాయక చదువుచుఁ బ్రణవించువారు,
 సామంబు దా వేద సామరహస్య

౧. నతిభక్తి సేయుడు నలరెడువారు, ౨. లు, ౩. ల; వి, ౪.
 గను, ౫. రుద్రుని బొగడు.

సామాదులగు ౧ సహాసామాదులందు
 సనుసీశ్వర ప్రశంసా^౩ పరసూక్తు
 లనుషక్తిః జదువుచు నగ్నించువారు,
 బ్రవిమలాధర్వశిరశ్శిఖాదులను
^౪దవిలి శ్రీపాశుపతవ్రత వరదు
 శ్రీరుద్రమహిమయుఁ జెప్పహుక్తములు
 వారక చదువుచు వర్ణించువారు,
 నంచిత బాణ గ, ద్యాక్షరగద్య,
 వంచగద్యాదులుఁ బటుగణాడంబ-
 రంబు, నర్థాడంబరంబు, వ్యాసాష్ట-
 కంబును, శ్రీనీలకంఠ స్తవంబు,
 శ్రీరుద్రకవచంబు, శారభంబును, మ
 యూర స్తవము, హలాయుధ, మనామయము,
 మలహాణంబును, మహిమ్నం బను స్తవము,
 మలయరాజీయంబు, హానిదండకము,
 స్తుతిమూలమగు మహాస్తోత్ర సూత్రముల
 శతకంబు, శివతత్త్వసారంబు, ^౫దీప-
 కళిక, మహానాటకము, నుదాహరణ.

౧. సహ, ౨. సాహ, ౩. వర, ౪. తివిరిగుద్ర పసుపతి...

౫. దీప.

ప ర్వ త ప్ర క ర ణ ము

ములు, రుద్రమహిమయు, ముక్తకావళులు,
 గీతసూక్తములు, భృంగీస్తవంబులుఁ, బు-
 రాతన మునిముఖ్య రచితాష్టకములు,
 హరలీల, రుద్ర సహస్రనామాదా,
 లరుదొందఁ జదువుచు సంకించువారు,
 నరుదగు దాసయ్య సునకువత్తుమూఱు
 సరితంబులును, శ్రీబసవ పురాణంబు
 నేలలువెట్టింగ నింపుసాంపారు
 శైలిచేఁగ్రాలుచుఁ జదివెడువారుఁ,
 జాతుర్యమెనగఁ బసవ దండనాథు
 గీతంబు లాదిగా గీతాదు లైన
 సకలపురాతనచారుగీతములుఁ
 బ్రకటించి ప్రకటించి పాడెడువారుఁ,
 జదువులఁ బాటల సంగతిలేమిఁ
 బాదలి మాటలయంద పొగడెడువారు, *
 నామాటలకు మనం బందఁమి మల్లి-
 యా! మల్లియా! మల్లియా! యనువారు,

౧. సరవస్తుముగి, ౨. శైలంబు ఘూర్ణిల్ల, ౩. భ్యుః-భ్యుః,
 ౪. గా, * ఈ పాదము తరువాత ఒకప్రతిలో, “హరలీలఁ బాడుచు
 నట్లునుగాక” అని అధికపాఠ మొకటి ఉన్నది.

“జయ! జయ! యు ఘే! జయ! జయ! జయ!” యనుచు
 జయవేట్టి మ్రొక్కుచు సరిఁబేర్చువారు,
 నలరుచుఁ బిడిహారులట్లు యందఱును
 లలి నుబ్బి చాంగు భళా యనువారు,
 దనరుశబ్దము గద్గదంబున వెడల
 కునికిఁ దప్పక చూచు చుండెడువారు,
 జూపులు శివసుఖాశ్రులవెల్లి ముంప
 నాబోవ* కెగయుచు నాడెడువారు,
 నెగయంగ* నెగయంగ నెంతయుఁ గాల్గు
 నెగయక యన్నెక్కి యిల వ్రాలువారు,
 నాటలా త్రీయసర్వాంగవిఽస్ఫురణఁ
 బాటిదప్పినఁ జొక్కి పడియెడువారుఁ
 జప్పొట్లు వెట్టంగఁ జక్కన లేచి
 యప్పొట వెడొంయాట లాడెడువారు,
 వేడుకతోఁ జిందు యివాడంగ నుబ్బి
 కోడంగియా*టలఁ గునిసెడువారుఁ,

౧. ట్లు, ౨. ఫణిహారు, ౩. ర, ర. లు, ౪. ల, ౫. నొగ,
 ౬. స్త, ౭. దప్పకటొ, ౮. టల్, ౯. లంగనా, ౧౦. లా,
 ౧౧. లు.

బ్రన్నని నిజదేశభావల జాతుల
 కన్నికొడంగాట లాడెడువారు,
 భ్రమరముల్ సాశేముల్ బయకముల్ మెఱసి
 రమణ బంచాంసి పేరని యాడువారు,
 బ్రమథ పురాతన పటుచరిత్రములు
 గ్రమ మొంద బహునాటకము లాడువారు,
 లలితాంగ రసకళాలంకారరేఖ
 లలవడ బహురూప మాడెడువారు,
 గరణముల్ మెరవణుల్ గతులుజిత్రములు
 నరుదుగ వెడ్డంగ మాడెడువారు,
 నమరాంగనలు దివి నాడెడుమాడ్చి
 నమరంగ గడలపై నాడెడువారు,
 నా వియద్గతి బట్టు లాడెడునట్టి
 భావనోమ్రోకులపై నాడువారు,
 భారతాదికథల జీరమటుగుల
 నారంగ బొమ్మల నాడించువారు,
 గడు నద్భుతంబుగ గంబసూత్రంబు

౧. త, ౨. బో, ౩. రులు, ౪. జా, ౫. న, ౬. లే, ౭.
 కరములు, ౮. మెర(ద) మలు, ౯. ల, ౧౦. వేదాంగ; సిద్ధాంగ;
 వెండాంగ, తెడ్డంగ, ౧౧. గియా, ౧౨. పగుడి, ౧౩. డియ, ౧౪.
 మ్రొక్కు, ౧౫. ధరు, ౧౬. చితరమరగు, ౧౭. ఐబగు.

అడరంగ బొమ్మల నాడించువారు,
నాదట గంధర్వయక్ష విద్యాధి-
రాదులై పాడెడు నాడెడువారు,
విధమునఁ బ్రచ్ఛన్న వేషముల్ దాల్చి
యధికోత్సవము యదులుకాడ నట్లాడు

ఆటపాటలు

శిరమున నురమునఁ జెవులఁ గంఠమునఁ
గరములఁగూఁకటఁ గాల్గఁ జెల్వారఁ
గవదండలును గనుఁగవ ³గరణికలు
⁴సవరంబులును గలశంబు⁵దండలును
భసితం⁶బుపూతవైఁ బరగు ⁷బచ్చెనలు
ననలారు ⁸చిటుగజ్జయలు నందియలును
సరి రత్నశంకుల జలపోసనములుఁ
గరమొప్ప తొంగల్లుగల చల్లడ⁹ములుఁ
బొల్చుధంతావళుల్ వుష్పమాలికలుఁ
దాల్చి య¹⁰ద్యుతోత్సవలీల దనర
జనులు హర్షింప నాస్థానముల్ సొచ్చి
యనుకూలవివిధ¹¹వాద్యసమేళనమున

౧. దొ, ౨. లు(ల), ౩. కరు, ౪. జవ, ౫. దండంబు,
౬. ంపు, ౭. పచ్చ, ౮. కిరు, ౯. ంబు, ౧౦. విద్యామేళ.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

నార్భటం బిచ్చి యొయ్యన జవనికల
గర్భంబు పెడలి యక్కజము వట్టి
నాడకముంద³ట నభినయం బాలయఁ
బాడకముంద³ట జోద్యంబుదనర
నిక్కుచును ద్రిభంగి నిలుచుచు నట్ల
చొక్కుచు నభం జూచి యొక్కింత నగుచు
నలి నంగసంచలనము నంద గతులు
లలి గొని భ్రూలతలన నర్తనంబు
మొనయుచిత్తోల్లాసమునను రంజకత
దనరఁ గటాక్షంబు నను గుళలంబు
లలిరి శిరఃకంఠ మాచరించుచును
నలి నంగుళిస్ఫోటనంబు నేయుచును
లాగు, వంజళము, ధాళము, వివళి, దిరువు,
బాగు, వివాహిణి, సాళి, విబయగతి, నుగతి,
విహుగతి, గతియు నా బరిపాటి దనర

భరతశాస్త్రలక్షణము

సహజమై తనుగతి స్వర³వంచనములుఁ
బటురసాలంకారభావముల్ దనర

౧. కు, ౨. లన, ౩. ట, ౪. వం, ౫. న; స, ౬. ననకల
శంబు; ననుమశలమై, ౭. ంపు, ౮. పంజ, ౯. ధాళం, పళి; వడి,
౧౦. వహిణి, (ణ), ౧౧. పయ, ౧౨. యనా, ౧౩. పంచక.

స్ఫుటవాద్యతాశనంఘటన ఘటిల్లఁ
 దనుపాదఘట్టన దనరునుష్ఠటన -
 లనునయించుచు నందియల్ గదల్చుచును
 'నోహో!' యనుచు గతు లోడ్డనించుచును
 'నాహో!' యనుచు లాస్య మనునయించుచును
 జతులువాడుచు దాళగతులకాడుచును
 శ్రుతులఁ గూడుచు నేలఁ ద్రోక్క నోడుచును
 వీఁగుచుఁ గరణికల్ విస్తరించుచును
 లోఁగుచు దంతావళుల్ నటింపుచును
 బొబ్బలువొడుచుచు బొంగి యూర్చుచును
 ంగుబ్బన లేచుచుఁ గునిసియాడుచును
 జాటుంచు జంగంలు సాపుచు, మంది
 నూతించుచును, మొగంబోటవ్రచ్చుచును
 జంకఁ జూపుచు బయల్ నప్పరించుచును
 జంక లొడిచికొనుచు శంకరుఁ బాడు
 చును, నుటుకుచు, గ్రేళ్లునూపుచు, బన్ని -
 కొనుచు, గంతులువైచుచును, మణికట్లు

౧. తన, ౨. నటిం, ౩. లోడ్, ౪. పు. ౫. బా, ౬. నా,
 ౭. క్కికా, ౮. ంపు, ౯. వడ, ౧౦. నుబ్బు, ౧౧. ల, ౧౨. లే,
 ౧౩. బొరవచ్చు, ౧౪. దనుకాంచు.

౧ వేడమఱించుచు, వ్రేళ్లు విడికిలించుచును,
 నొడలడంచుచు, నురం బొగ్గుచు, వీపు
 విఱిచికొనుచుఁ బురివిచ్చుచు, మోము,
 బొటడువుచ్చుచు, భుజంబులు^౧ బవియుచును,
 మ్రోకాళ్లు^౨ దొడలును ముడివ^౩ఱుచుచును,
 గూకటి^౪ గిఱపుచు, గోక^౫ఱించుచును,
 మూతులు^౬ నలుపుచు ^౭మురుకటింపుచును
 మ్రోతకు నుబ్బుచు మురియుచుఁ జనుచు
 మిన్నక చూచుచు మెడవిర్చికొనుచుఁ
 గన్ను లార్చుచుఁ జెవుల్ గత్తరించుచును
^౮వెవ్వెఱలాడుచు ^౯వెక్కిరించుచును
 ౧౦ గవ్వదండల^{౧౧}యందు గతులు వుచ్చుచును
 బొమ లెత్తివెచుచు బుగ్గరించుచును
 దమకించి దాటుచు దండ ^{౧౨}లిచ్చుచును
 గొంకుచు వడకుచుఁ గొనరుచు, మూడు
 పంకల^{౧౩} బోవుచు శంకించుకొనుచుఁ

౧. వేడ, ౨. బరి, ౩. వడికొనుచు, ౪. రిం, ౫. నురు
 పుచు, ౬. మర (రు) కడింపుచును, ౭. వెప్పర, ౮. లాటుచు;
 నాడుచు, ౯. వెక్కి (కుక్క), ౧౦. గవ్వన తమతమ, ౧౧. యంద,
 ౧౨. లు.

బరుల జేస్తే యుచు బకక నగుచు
 గరముబ్బుచును జొల్లు గాఢిచొనుచు
 సరసంబు లాడుచు జస్సట లిడుచు
 విరసంబు లాడుచు విట్టవీగుచును
 నొడ్డోలగంబులో నొఱసి తిగ్గుచును
 నడ్డంబు ద్రికటంబు నన్ని నాడుచును
 మరగాళ్ల నడచుచు మట్టిగాళ్ల గుచు
 నొరుగాళ్ల నడచుచు ధరగొంతుగొనుచు
 మ్రోకాళ్ల నడచుచు మొగినేల గాళ్లు
 దాకుచుండ నెగసి తటుంగన చనుచు
 గూర్చుండి నడచుచు గుప్పించి యచట
 నార్చుచు మెఱము లడదండ వైచుచును
 నురమున నడచుచు నొదికిల జనుచు
 ధర బారలుచు సముద్ధతి లేచి చనుచు
 నుర్వి ద్రిప్పటమున నొకప్రేల యిడి య-
 గుర్వుగాఁ దిరుగుచు గుర్విండుకొనుచు

౧. వే, ౨. విగ, ౩. వారు, ౪. గాల, ౫. లగుచు, ౬.
 నొరి, ౭. గొత్తు, ౮. కాళ్ల నేల, ౯. మనఃజనుచు, ౧౦. గుంపించి,
 ౧౧. మొ, ౧౨. నోడకుండనుచు; నొదికిలి (నొతికెల) జనుచు,
 ౧౩. వసుచు, ౧౪. ట్లొక, ౧౫. గుర్వి (ప్పి)ంచు, ౧౬. వసుచు.

గరతలం బొని శీఘ్రమ సారియట్లు
 ధరఁ దిరుగుచు దెసల్ దన్ని నిల్చుచును
 ధర బొమ్మ రమునట్లు దలక్రిందు¹నేసి
 తిరుగుచు ²వెలిదన్ని తివుట³నిల్చుచును.
 *నమిలియుఁబోలె నున్నతి నటించుచును
 భ్రమరంబుక్రియ⁴ను దాఁ బరిఘటించుచును
 జిలుకయుఁబోలెఁ జెన్నోలయఁ బల్కుచును
 జలచరంబులువోలె జనుల కుల్కుచును
 గలహంసయునుబోలె గత్తుల⁵నేర్చుచును
 నిల మృగమ⁶ట్లెరిమిరిమి చూచుచును
 గండుఁగోయిలవోలె గడఁగి కూయుచును
 వెండి క్రో⁷తియుఁబోలె వికృ⁸తిసేయుచును
 నాలజేఁడునుబోలె నటయిటసనుచు
 *గోలికాఁడునుబోలె ంగో⁹ర్తేనఁ గొనుచు
 మదగజంబునుబోలె మాటుమలయుచుఁ
 బాదలి వ్యాఘ్రంబట్ల పొటి ¹⁰నినులియుచును
 గేనరివోలె ¹¹లంఘించి పట్టుచును

౧. రి, ౨. లేచి, ౩. దవి; దివి, ౪. నిచ్చు, ౫. నమ, ౬. రాగ, ౭. నెంచు, ౮. ట్లెరిమిరివి, ౯. కూలి, ౧౦. కూర్చి (ర్తే)ని, (న); కూగోల, ౧౧. నొ, ౧౨. జం.

పండితారాధ్యచరిత్ర

మాసటీడునుబోలె యిమ్మడిపెట్టుచును
 మహి భజంగమువోలె మలకలుగొనుచు
 విహగంబుక్రియ నభో వీధిని జనుచు
 పరి విలాసినివోలె సభ మురియుచును
 వరవిటునట్లు భావము లరయుచును
 గవియట్లు నవరసగ్రాహకుం డగుచు
 శిష్యయోగియట్లు సీటునవ్వు నగుచు
 బగలేనినృపునట్లు పరిణమించుచును
 భాగలేనివహ్నియుబోలె మించుచును
 బాయలేనివెలుంగు బాళి గప్పచును
 మాయలేనిపురారి యిమాడ్కి నొప్పుచును
 బురములుగాల్చినపోల్కి యాడుచును
 మరుజిటువుచ్చినమాడ్కి నాడుచును
 సతి కర్థ మిచ్చిన చంద మాడుచును
 యతులు గోల్వంగ నున్నయంద మాడుచును
 సంధకాసురుమదం బడచు టాడుచును
 గంధగజాసురు గడపు టాడుచును
 జన్మంబునొర్రుంచిన చాళి నాడుచును

౧. మండ, ౨. లె, ౩. వీధుల, ౪. సభలజేయుచును, ౫. వర
 లినయట్లు, ౬. లచి, ౭. నట్లవ, ౮. యగ్ని, ౯. చాయ, ౧౦. శివుని,
 ౧౧. మాయ, ౧౨. గొ. ౧౩. జూర; జాజ్ఞ, ౧౪. స్త్రం, ౧౫. లియా.

౧ వెన్నుండు గన్నిచ్చువేళ నాడుచును
 గరళంబు దాల్చినకరణి యాడుచును
 సరి నజుతలఁ గొన్న సరణి యాడుచును
 వెండియు భవు బహువిధ^౩చరిత్రము ల-
 ఖండిత^౪గతి నాటకంబు లాడుచును
 భృంగియు నభిమతప్రీతి^౫మర్త్యంబు
 భృంగుల^౬లోఁ దాను భృంగియైయాడ
 వీణోత్తమము, బ్రహ్మవీణ, కైలాస-
 వీణయు, సారంగవీణయు, గూర్త-
 వీణయు, నానాకాశవీణ, వివిదాక-
 వీణయు, రావణవీణయు, శారి-
 వీణయు, గాంధర్వవీణయు, బాణ-
 వీణయు, గాశ్యపవీణ, స్వయంభు-
 వీణయును, భుజంగవీణయు, భోజ-
 వీణయు, గిన్నరవీణయు, ద్విపరి-
 వీణ, సరస్వతివీణయు, మొల్ల-

౧. వెన్నునిక, ౨. చరిత్రమా, ౩. విచిత్రము, ౪. మతి, ౫.
 చత్వంత, ౬. స్త్రం, ౭. లోనదా, ౮. యాడు, ౯. యు, ౧౦. వీణ
 (ఇట్లే ఈ క్రిందను), ౧౧. సుపినాకవీణయునాక, ౧౨. యు మార్గ.
 ౧౩. గం, ౧౪. గూనంద, ౧౫. జా, ౧౬. ద్విపరి, ౧౭. బొల్ల; మొల్ల.

వీణ, మనోరథవీణయు, సరథి-

గణనాథవీణయు, శామారావీణ,

యణివాణి, రావణహస్తంబు, ¹దిశిరి,

²నకనెయు, వళి, విచిత్రక, నట, ³సాగ-

⁴రికయు, ⁵గుంభిక, విపంచిక, ⁶సరవీణ,

⁷వరవాదివీణ, మల్లంరియు, గోలాష్టి,

⁸స్వరమండలంబు, ఘోషావతి యను వి-

ధంబు, ⁹నాదుంబరి, ¹⁰దంత్రీసాగరము,

నంబుజవీణయు, నాదిగా మఱియు

నమరంగ గీతానుగము, నుభయాను-

గము, ¹¹ముఖివీణానుగము, ¹²ద్రుతానుగము

¹³లన లక్షణోక్తము లనుచు బ్రమాణ-

వినియోగ మనుతంత్రులును, ¹⁴గణికలు,

జెలువారు దండియు జిత్రంబు, మృదువు,

లలియు, మాధుర్య, ¹⁵ముల్ల సనంబు నొలయ

సయతాణమును, మొగచాళంబు, సుకళ,

౧. రి, ౨. దిశిరి; ద్వారి, ౩. చకనేయు; నకనేయు, ౪. నాగ, ౫. తి, ౬. నంచిక; గుంభిక, ౭.ంచ, ౮. సర(ర), ౯. పరి, ౧౦. యకులావృ; యకోలాష్టి; యశుల్లాష్టి, ౧౧. సర, ౧౨. కాదుంబర(రి). ౧౩. తంత్ర, ౧౪. మణి, ౧౫. శ్రు, ౧౬. లను, ౧౭. కణికలును, ౧౮. ల, ౧౯. య.

ప ప్ప త ప్ర క రణ ము

హాయతాణమును, దశహారము, సారణము,
 బొట్టవణిగ, దిరుపును, ¹వర్తి, చాళ
²పట్టె, కర్తరియు నేర్పడ, జన్యజనక
 విరచనల్ దళుకొత్త వీణాధ్యులైన
 నరులలోఁ గలసి కిన్నరులువాయింప
 నచ్చుగా మును తవణాంగముల్ మెఱసి
 మెచ్చులు వడయుచు మృదుమ్రోల మఱియు
 ముదమున నమహస్త మును³, సైరణంబు,
 బదము, నంతరమును, బారణ, ⁴దోర్తు,
 గలితంబు, జతియు, ⁵ద్రుక్కరము⁶ ⁷కచ్చంబు,
⁸మలపంబు, ముఖవాద్య, మిలఁ జల్లణంబు,
 బొల్లవణియు, మలపును, వింబర్హణము,
 నుల్లంఘి, యనుఘాత యుత్తాళ, విషమ -
 వాణియు, నర్ధార్ధవాణియు, నర్ధ -
 వాణియు, దళుకుంభవాణియు, దండ -
 హస్త, జోవాణి, సమగ్రత, ⁹విండ -
 హస్త, చంద్రాణియు, ¹⁰సజనతి, పంచ -

౧. పు. ౨. ప. (సు). త్రి, ౩. పట్టు, ౪. వైరన, (స; వ)
 ంబు; వైరవంబు, ౫. పొ, ౬. ద్వ; ౭, ౮. రచ్చ; కచ్చ, ౯. మల
 దంబు; పలపంబు, ౯. డ, ౧౦. మ, ౧౧. బంబి, (బంబి), ౧౨. నప
 జత; నవతిజ.

హస్త, ¹శిరో²పథి, యంత³రావృత, వి -
హస్త, ⁴శయశ్చేది, యాస్థానగర్భ,
జతి, ⁵పాజ, జలపాణి, సమపా⁶ణి, ⁷భేద-
గతి, వరిశ్రమమును, గర్భనిర్ణయము,
లను బంధములును బుష్పాంజలి నూది-
జను ప్రబంధము, ఖండజత్యు, రేగువణి,
దుడుకు, ఘంకారంబు, దుదిఁ జమత్కార
మడరంగ వాద్యమూడాదు⁸ంలు మెఱసి,
నరులట్ల భరతుండు నందికేశ్వరుండు
ధర మద్దెలలతోడఁ దారు⁹ం వాయింప
స్ఫుటతరంబుగఁ జంచుపుటయును, ¹⁰గచ్చ-
పుటయు, ¹¹షడ్గీత, యుత్పటయును, మోచి-
తయు, సమతాళ, సత్రచ్చేద, యనఁగఁ
బయిపయి సీయేడు ప్రథమతాళములు;
నొడఁబడ మఱి¹²యెగయును, ¹³బాంబడయును,

3 నెడ, ¹⁴వాడయును, ¹⁵గారు, హడకయు, బంధ-

౧. దదీయాంతరావృత విపలి, ౨. శిరోదధి; శిమ; వలి,
3. రవుపరి, ౪. రయంభేరి; వయంచేరి, ౫. బోజ బొజ్జ, ౬.
హాణి, ౭. భేదు, ౮. శ్రయ. ౯. లలా, ౧౦. ల, ౧౧. హా, ౧౨.
జాన; ఔర, ౧౩. నుగ్గతితయద్భురిత; షడ్గతియునుత్పటిత, ౧౪.
యగ, ౧౫. హడ; హడ, ౧౬. గామహడకును.

కరణ, ⁸బాడకరణ, క్రొంచపదంబు,
 10 సరకరణయును, నాస్థానమండపము, 11
 12 ఫల, చక్రవాళి²ంబు, గలహరిస, యార్జ్య¹⁴,
 16 లలితయు, ¹⁷సరళ, విరళ, యుమామంది-
 2 రయు, మత్తమాతంగ, ²⁰రథ్య, మత్తె, ముద 22
 *వయు, ²³బంధమత్తెంబు, వరరూపకంబు,
 నలరు నేకతాళ, ²⁴మత్తెతాళ, మనగ
 నిల శుద్ధతాళంబు లిరువదియేడు;
 ఖండితతర, యవఖండ, గంకాళ,
 ఖండిత, చండకీ, ఖండవర్ణ, యవి
 ఘూర్ణితయు, ²⁵గుటిల, ఘూర్ణిత, ²⁶గోష్ఠి,
 యార్జ్య, ²⁷కచ్చణ, యాణ, ²⁸యాదిమాతృక, త-
 రక్షణపుత్రి, యు²⁹ద్వీక్ష, ణోచ్చవటి
 యక్షోళిక, చటిక, యష్టిక, పూర్వ-
³⁰కంకాళ, మణిమిశ్రకంకాళ, ఖండ-

౧. చాద, ౨. కం, ౩. సరరవళ; సరళ(రళ) వళ, ౪.
 రచ్చమత్తెముద; రచమరెవలను; రచమధ్యమద్రు, ౫. రయు, ౬.
 బింధ, ౭. మద, ౮. ఖ (భ)ండా(ం)త(ర), ౯. కి. ౧౦. కుటువేరి
 ఘాణిత; కుటిలకేఘా (ఖా)ణి (ర్ణి)త, ౧౧. గొడ్డ(ట్టి), ౧౨. ర(క)
 చ్చిణ; రచ్చర; వకచ్చణ, ౧౩. యానియత్త్యంత; యణయాదియా
 (మా) త్రు. ౧౪. ద్వీక్షణచచటి; దీక్షణోచ్చచటి, ౧౫. యక్ష
 (క్ష) రిచ్చ (కచ), దికం.

పండితారాధ్యచరిత్ర

౧కంకాళ, కావ్యకంకాళ, ౨పంచాళ,
 ౩భిన్నక, కోకిలప్రియ, నిరవద్య,
 ౪సన్న, కుంజన, ఫణిరాజ, చతుశ్ర -
 ధార, కృత్తి, ౫చ్చవిద్యాధర, రక్ష -
 ధార, యుత్తమమేరు, తాంబూలీయాణ,
 మలపు, నుత్పుల్లక, మాతంగ, యర్ధ -
 కళిక, సరస్వతి, గంథాభరణయు,
 మిశ్రతాళయును, సంమిశ్రవాద్యయును,
 మిశ్రకళాస్ఫూర్తి, మిశ్రవర్ణములు,
 సింహవిక్రీడిత, సింహనాదయును,
 సింహనందకయు, లక్ష్మీస్తన, ముక్త
 తాళ, పంచబ్రహ్మ, దశాంశుధ, పంచ -
 తాళ, చాయాణ, పరితాళ, ప్రాసక్త,
 ౧౩ఖుర, వినరఖుర, యుత్తర, పంచావాణ,
 హరిణ, ౧౪మాయాఖుణ, ౧౫యాదికంఠాఖుణ,

౧. కంకణ; కంకాణ, ౨. పంచాళి(ణి), ౩. భిన్నక (౦) కా
 (కో) కిల, ౪. చ, ౫ ధార, ౬. ల (లి), యరణ, ౭. ల్లి. ౮.
 వాద. ౯. నత్త (ర్త) రియును. ౧౦. రుద్ధ, ౧౧. న, ౧౨. శక్తి,
 ౧౩. ఖరు విపముఖర, ౧౪. వాణ్య; బాణ, ౧౫. మణేయకణ;
 మాఖాణియాణ, ౧౬. మా, ౧౭. కా.

ిఖంజర, చతురశ్ర ిఖంజర, కృష్ణ -
 ిఖంజర, యసమాన ిఖంజర, తాళ,
 లఖి¹వతియు, ధ్రువ, ³లయ, తనుభద్ర,
 లఖిణి²యాణ, వి⁴లంబిత, ⁵యాది,
 మత్తె, వళి, ²ధ్రువమత్తెయు, జంపె-
 మత్తెయు, మునుతెగ మానంబు మత్తె,
 యని యిట్లు వ్రథమశుద్ధాది విభంగ -
 వినుత భంగాభంగ వివిధతాళములు
 సన్న తాష్టకేతరశతసంఖ్యఁ జనఁ బ్ర -
 సన్న తాళము దూర్య సంగతిఁ జెలఁగ
 భాసురం బగు ¹జాతి వాస, ²విజాతి-
 వాసయును, గుమారవాసయుఁ, బక్ష-
 వాసయును, భువనవాసయు, శ్వేత-
 వాస, భాస్కరవాస, వరరుద్రవాస,
 హరివాస, నిధివాస, యష్టదిగ్వాస,
 గరమొప్ప ఋషివాస, గార్తికవాస,
 జనను[ం] తాఘోరవాసయు, బ్రహ్మవాస,
 సెనసి త్రిపురవాస, శివ[ం]భక్తివాస,

౧. కం, ౨. స, ౩. తాయనుభద్ర, ౪. య, ౫. శం, ౬.
 దా, ౭. ధృతి, ౮. రపు, ౯. జ్యోతి, ౧౦. త, ౧౧. శ.

M. S. 12

1 వాలితభువనాధిపతివాస, యనగ
వ్రాలి యష్టాదశ 3 వాసనాదములు;
 4 ఆలాప, 5 హేలనా, వ్యాప్తి, బెడంగు,
 6 చాలన, 7 సుఖికెయు, జర, మింపు, 8 సొంపు,
 9 నణువు, 10 దిరువు, జయ, యనుజయ, 11 కొంకు,
 12 పుణపూణ, వళి, 13 భజిరవణ, 14 పాంపు, 15 సెవణ,
 16 వహణి, 17 వ్యాంగుళవహణియు, 18 నధర
 19 వహణియు, నా నిఱువది రెండుగతులు,
 సరిగమపధని స సప్తాక్షరములు;
 సరయంగ నారోహి, యవరోహి, సక్ర-
 వాళ, సంపదల, బ్రవ్యక్తి, సువ్యక్తి,
 20 లాలిత, నొప్ప సప్తాలాపనములు;
 దెలియ నల్పదితోమిది విధంబు లందు
 దళుకొత్తుహంసనాదంబు లింపార

జనగ మడ్జమును ఋషభయు గాంధారి

౧. వ్రాలిన, ౨. ది, ౩. వాస; వాంస, (శ), ౪. చాపములు,
 ౫. హోలాప; ఆపాప, ౬. నా; బా, ౭. సురిక, ౮. నుం, ౯. అణు
 కు (పు), ౧౦. తిరుపు, ౧౧. కొంక, ౧౨. పుణపూణ, బణయూణ,
 ౧౩. భస్మ, ౧౪. పణి, ౧౫. యింపు, ౧౬. నెవణ, ౧౭. పహణ,
 ౧౮. ర్యా, ౧౯. ది, సదర, ౨౦. స్త, ౨౧. నాలిల, ౨౨. వంశ.

సర్వత ప్రకరణము

యును మఱి మధ్యమంబును బాచమంబు
 ధైవతమ్మును నిషాదము¹ నాఁగ నిట్లు
 భావింపఁ బరగు సత్తామ జనిత -
 ములు, ²నుదీతస్వరంబులు ³పుట్టుకాల
 ములు, దిధి, నక్షత్రములు, యోగములును,
 జాతిభేదములు, స్వజాతిస్వరములు,
 జాతులుఁ దనర నాస్వరములలోన
 సకళయు, గూఢ, నిష్కళయు, సంహృతయు,
 బ్రకటింప వక్ష్యసంభవములు నాల్గు ;
 నావళి, మధుర, యేకాక్షరి నాఁగ
 భావింప ఋషభసంభవములు మూఁడు ;
 భృంగిజాతియును ⁴బరేంగిత యనఁగ
 సంగతి గాంధారిజనితముల్ ⁵మూఁడు ;
 సనఁ బూర్వవాసరంజక యలంకారి
 ణిని, నాఁగ మధ్యమజనితముల్ మూఁడు ;
 సరరేణుకయుఁ బ్రస్తవాసియు లలిత,
 స్వరవాసి, వంచమజనితముల్ నాల్గు;
 దనరుభాషాగ్ని, నర్తకియు, నాపూర్వ

౧. మనాస్థి, ౨. నందతా, ౩. పుట్టి, ౩. బ(బు)ద్ధి, ౪. బ్రహ్మ, ౫. బ్రహ్మ, ౬. బ్రహ్మ, ౭. బ్రహ్మ, ౮. నాద.

౪౫౧

S. S. S. S. S.

and
 Research Centre,
 (T. S. S. S. S.)

11600

యును, నాంగ ధైవతజనితముల్ మూడు ;
 వరుస బ్రచ్చన్న సర్వవ్యాపు లనంగ
 బరగు నిషాదసంభవములు రెండు ;
 దలఁప సత్సత్వరాత్మకములై యిట్లు
 లిల నొప్పు శ్రుతులు¹దా మిఱువదిరెండు ;
 దీర్ఘ, లాలితయును, దీర్ఘ, కాదీర్ఘ,
 దీర్ఘోల్లసితమును, దీర్ఘకంపితము,
 నుల్లసితంబు, సమోల్లసితంబు,
 నుల్లసితంబును, నుచ్చరితంబు,
 స్ఫురితమూర్ధ్విక్షీప్తమును, గోమలంబు,
 వరుస నక్షీప్తంబు, శబ్రమిత మాహతము,
 లలితోత్తమంబును లలిత, వ్రస్తుతమ,
 నలరుగుఞ్చితము, సూక్ష్మాంతంబు, గుంచి -
 తము, గరస్థితము, నాఁదత్కృతినంభ
 వము లిఱువదిరెండు గమకముల్ ; మఱియు
 ధరఁ గంపితము, స్ఫురితము, లీన, మనఁగ
 సరిఁ ద్రిభిన్నోత్తర సత్తథా యనఁగ
 నలరునాందోళితాహతమును, సూక్త

౧. పు, ౨. దా, (నా) నిరు, ౩. ధ్ని, ౪. వరుస,
 ౫. శ్రమ రహితము, ౬. దచ్చప్రతి.

కలనముల్ వ్రత్యేకగమకము లేడు ;
సురుచిర తత్పర శ్రుతి గమక స్ర-
కరగీతజాత రాగప్రభేదములు,

1 శ్రీరాగ, మాండోళి, సిత్రాంగి, లలిత,
సారరాగము, గౌళి, శంకరాభరణ,
గాంధారి, మధ్యమగాంధారి, రక్త -
గాంధారి, వంచమగాంధారి, దేవ -
గుప్త, శ్రీకాంశికగుప్త, గాంధారి -
గుప్త, సాధారణగుప్త, గన్నడిక, — 17
దేశి, గుంధకము, ధన్నాసి, గాంభోది,
దేశాక్షి, మధుకరి, రదివి మేఘరంజి,
రంగవరాళి, ధరంగిణి, బహుళి,
బంగాళ, మాహురి, బ్రహ్మణి, శుద్ధ -
వాహిని, బృహతి, దేవప్రియ, రూప, 17
సింహారి, సైంధవి, శుద్ధివరాళి,
సారాష్ట్రసైంధవి, వారాణి, భిన్న -
పారాణి, యుత్పాలి, వదనంజరంబు,

౧. శ్రీ, ౨. శి, ౩. మో, ౪. దిమి, ౫. శి, ౬. బ్రాహ్మణి,
౭. ణి, ౮. వ, ౯. దే(రే)వక్రియా, ౧౦. సోహహ, ౧౧. వి,
౧౨. శి; ల.

సంజితా రాధ్య చరిత్ర

19

16

21

నాగవరాళి, గర్జాటవరాళి,
 నాగోదివికురంజి, నాట, ద్రినేత్రి,
 మాళవశాళ, రామక్రియ, సాయ
 శాళ, ద్రావిళశాళ, గర్జాటశాళ,
 సారాష్ట్రశాళ, ¹దేసాళశాళంబు,
 భైరవి, సారంగ భైరవి, నంద -
 యంతి, నాదో³త్తరి, యస్యసైంధవ, వ-
 సంత, మే⁴ఘచ్చవి, సోందరి, ⁵శక్క-
 రాగంబు, ⁶కోహారి, రక్కసి, సోమ-
 రాగ, మసారవరాళి, ⁷భల్లాత -
 కాళింది, ⁸దైవతి, ఘంటారవంబు,
⁹వాళింది, దే¹⁰శాళి, యభ్రపంచ¹¹మము,
 గంధికామోది, శ్రీకంఠ, కాంభోజి,
 సింధు¹²వరాళి, శా¹³శికి, పూర్ణ, నాట,
 గుజ్జరి, సారాష్ట్రగుజ్జరి, ద్రవిళ-
 గుజ్జరి, మలహరి, ¹⁴గోలాహలంబు,
 మాళవి, ¹⁵శాళిక, మధ్య, విభిన్న,

౧. ధి, ౨. రే, ౩. వ, ౪. వ, ౫. ధ, ధ; క, ౬. ప, ౭.
 కా, ౮. ప, ౯. దైవత, ౧౦. వ్యా, ౧౧. పా; వా, ౧౨. క,
 ౧౩. వి, ౧౪. క, ౧౫. కోహళంబును, ౧౬. కాశిక.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

సాళఁగనాట, భూపాళంబు, సాయ,
 దోడి, సావీర, హిందోళంబు, దురక -
 తోడి, దివ్యావతి అదుండక్రియ, నట -
 నారాయణి, ఋషభి, నర్తకి, శుద్ధ -
 హీర, కైతఁకి, వ్యభిచారి, గర్హి,
 వేశాపులియు, జిత్రవేశాపులియును,
 మాళవ, శ్రీమధుమావతి, నాఁగ 111
 సాంగ రాగాంగ భాషాంగ క్రియాంగ -
 సంగతోపాంగ సంజనితరాగములు
 మొనలి పడ్డగ్రామ ముఖ్యతద్గ్రామ -
 విదిత సంభవరాగ వితతులలోన
 నిల నెన్నఁబడు నూటయెనిమిది రాగ -
 ములయందు స్త్రీపున్నపుంసకరాగ -
 ముల షాడవౌడవంబుల నిభేదములు, ✓
 నలిగొన బంబళనారాట, మిశ్ర,
 కాపుళ, ధ్వనిచతుష్కస్త్రైస్థలీలఁ
 గావించునారాట కాపుళధ్వనులు
 పూరితంబుగను శారీర చతుష్క

౧. పా, ౨. సంస, టి. (౦ద) క. వాచ, ౫. క, ౬. త.
 ౩. బంధన, ౮. వ.

సారమా^౧ హేశ్వర శారీర మొలయ
 సరి^౨వాచకంబులు జయయు నుజ్జయయు;
 నరుదగు ^౩నందును హాయి, ^౪సుహాయి,
 గాణాయి, గూఢాయి, గాఢాయి, ^౫వాాయి,
 దేణాయి, బహుళాయి, ధృతి ^౬బడియాయి,
 ఘననిబిడాయి, చొత్తాయి, దిత్తాయి,
 యనఁగ నీ పండ్రిండు ^౭ననువాచకములుఁ;
బరగ పట్నాద్వదు సప్తస్వాదు నాఁగ
 నురుతరాష్ట్రావళియును నవస్వాదు
 సరస మాయాయి నా ^౮జయపంచకంబుఁ
 బరగు దేహావళి, నటు ^౯మదావళియు,
 నొనరు కంతావళియును నాఁగ నిట్టు
 లను జయత్రయము నింపారంగ, నంద
 ఘనవిజయస్థానకంబును, వళిగ ^{౧౦} -
 యును, సంతరంబును, నుస్పరవట్ట
 యును, ^{౧౧}చుందరణ, వాళయును, సర్వగతయుఁ,
 దనరు భంగాస్థానమును, గమ^{౧౨}శాయి,

౧. పాంచాల, ౨. వాగ, ౩. నందురు, ౪. సు. ౫. జా, ౬. బతి. ౭. నీవాచ, ౮. నోయాయి; మాయాలు, ౯. జయ (న), ౧౦. మదా. ౧౧. మండ, ౧౨. చా.

రతి నాభిగతి, యుదరగతి, కంఠగతి
ప్రతతు లాతిదువులు వండ్రెండు వెలయు;
 ౩ యుత దేహనాభి కక్షోదరకంఠ
 ౪ వితతపంచస్థాన విహితజాతములు
 ౫ పరిహారి నక్కట సరివాగ వహణి
 వరకంఠికాపాళి వహణి, యున్నట్లము
 ధరముదువయును సైతంబును, నాఁగ
నివరునఁ బదనకొండు వహణిభేదములు ;
 లలిత, గాఢయు, గాఢలలితయు, బొచ్చ -
 లలితయు, నేవళయు, లవులగిత్తము,
 గహగుహకము, బొచ్చగాఢ, వివరణ,
 మహిమ దొక్కటియు, గమకము దొక్కటియు,
 గంపితంబు, వివళ, గాణాయిలంబు,
 నింపు, గోష్ఠాగోష్ఠి, నుంపును, దీన-
 కాకు, వెల్లాపెల్లి, కల్లి, స్వభావ-
 కాకును, గొంకును, గంపితం, బణుకు,

౧. రుద్ర, ౨. య, ౩. యుద, ౪. విదిత, ౫. త, ౬. సరి
 నొ, (హె)రి; ౭. చక్కగాట, ౮. సర్వా(ర్వ), గహణి, ౯. యు,
 ౧౦. ముడువ, ౧౧. సయి, ౧౨. పరుసన పదకొండు, ౧౩. హి,
 ౧౪. ఘ.

దరహరంబును, సేనసతాయయు, నోరి,
సరిది, పేరాపేరి, సరిబరసంబు,
మోహయితము, నాంగ ముప్పదరెండు
సట్టివిశుద్ధతాయంబు లొప్పుర
మొదలను నేవణ నా నదియుఁ జూడఁబోలు
బొదలెడునున్న నాఁ బూరణ నాంగ
రంగు నా నదిసోమరక్ష నా జిగియు
సంగతోగమళ నా జనుకంపితంబు
నాలాడ మనంగఁ దా నానినైక నిమనంగఁ
బోలంతెగ సమని నా బూనరుఁ ఘోష్ట్రులు
నివరువడి గవణ నా బరగునావాళ
యరుదగుఁవ్యక్తి నా నివలి బ్రబంధంబు
సల రాకుక్షేత్రంగ మదియలుకూళ
సెలంగు పడఁజరి సెప్పనవజ్ఞ
యొదవంగ నిహతంబు నుభయకాశాన

౧. వసు, ౨. బసవంబు, ౩. ముట్టాయల (ప) ను, ౪. జన
జానదియతానంబు, ౫. తామంపు, ౬. సప్తే, ౭. బూరజానంబు;
బూరజానదియు, ౮. ప; హ, ౯. మగళ, ౧౦. పై, ౧౧. మి
యు; మదీయు, ౧౨. ంష, ౧౩. వ, ౧౪. గౌరాయి, ౧౫. హ,
౧౬. వాతాళ, ౧౭. న్య, ౧౮. నవ(పి), ౧౯. ముముహూ(కా)
ళి, ౨౦. చెప్పినవచ్చుం(జ్జి).

మదియుఁ దాహుత్తర యది భజవణియుఁ

జెలువగుభజనచే సిగనిలుంపట్టు

లలిఁ బదియేను సాళగతాళగతులుఁ;

బ్రియమందినాగావతియును, ³నందావ -

తియు, వరభోద్రావతియు, ⁴వినయావ -

తియు, జరభోగావతియును, నింద్రావ -

తియు, నాఁగ నాఱును దీప్తమై మించి,

యాళతులవి నిబద్ధానిబద్ధోక్తి

గాళి వైదర్భి వాంచాలిరీతులను

మానంబులగు మంద్ర మధ్యతారములఁ

²దానాంగ తత్త్వాంగ తనులు దుల్కాడ

దేసియు మార్గంబుఁ దీటుకొనంగ

భాసురంబుగ దళప్రాణాదు లులియ

లలి రసవద్దనాలంకారభావ -

ములు మృదుమధురసముచితోక్తు లలర,

మున్నట ంహర వేషములలోనఁ బేరు -

గొన్న ³గాణలలోనఁ గుపిత వేషమునఁ

౧. పట్ట, ౨. సాగా, ౩. సందా, ౪. భద్ర, ౫. విస, ౬. త,
 ౭. తానొంద, ౮. లాలయ; లవియ, ౯. లలితసౌవర్ణ, ౧౦. ము
 న్నను, ౧౧. నావేశ; హరవేశ, ౧౨. సువేరు, ౧౩. బాణుల.

గంబభావ్యతరాది గాణాధిపతులు
 దుంబురు నారదాదులు ప్రీతిఁ బాడ,
 సంకరాగంబు యీతాంగరేఖయును
 రంగశోభయు ముఖరాగంబుఁ నతము
 వితతంబు నిలయంబు విగతియు నింప -
 గతియు నావర్తన గ్రహగతి లవణి
 *దేసికారతనభా ధీరధియును గ -
 భాసంబుసొక్కి సభానభివ్రమరి
 యవధానమును సంధియను నొకవిధము
 వ్యవసాయమును నిజవణియు నిలంఘితముఁ
 దాళ మభినయోపతాపనయును ను -
 తాళంబును బ్రసన్నతయు వివర్తనముఁ
 బయవృత్తియు లలితననయుఁ గంగనిష్ఠ -
 కయును నానందము నిబళయును గోమళక,
 యల్లాసమును, లలియును, మనోహరము,
 డిల్లాయి, నిదురొడి, లేవణి, జంకె,

౧. గ, ౨. నివ, ౩. సంక; సంక, ౪. సంకరాగంబు, ౫. దేశ, ౬. సుఖాదిరద (వ) యునును (మధ) క, ౭. గాణాధి, ౮. భాక్తి, ౯. తి, ౧౦. యనియొక, ౧౧. లగ్ని, ౧౨. యు, ౧౩. యయను, ౧౪. గరిష్ఠ, ౧౫. నర్పణ, ౧౬. బు, ౧౭. ముఖ, (భి) ణిరే (దే)వయు; దుఖాయిదేవయు; తూఖణిదేవయు.

ిడాలంబు, శివళి, సౌష్ఠ్య³వము, విభ్రమము,
 జాళి, యొయ్యారంబు, సరసంబు దసర
 వరుసఁ జతుర్విధవక్త్రవిభ్రమముఁ
 బొరి నష్టవిధనిజభ్రూలతా⁴టనము
 పద్మింతిక్రమచక్షు⁵రంకితము
 పద్మిధనాసాలసత్కుంచితంబు
 ఘనయుక్తి దశవిధకర్ణావధాన -
 మును నవవిగళముఖ్యోల్లసనము
 సురుచిర త్రివిధవక్షో⁶విలాసంబు
 ధరఁ జెప్పనోష్ఠ పాదద్వయపంచ -
 కంబు నూరుద్వయకలితపంచకముఁ
 బంబి సుగతి, సమభంకి, త్రిభంకి,
 యరుదగు వింశతి యంగహారములు
 ధర నిఱువదిరెండు దానకంబులును
చత్తీసుదృష్టుఁ జౌషష్టిహస్తములు
*బత్తీసుచారులు భ్రమరులు నేడు

౧. సౌళంబు, ౨. కరగి, ౩. ద, క. నటన, ౪. రిం, ౬. గ.

* 'బత్తీసు' అంటే ౩౨. కాని, సం. అనువాదములో "ద్వా
 వింశతిమితచారిభిః" అని ఉన్నది. ౨౨ కు 'బాఇస్' అని ఉండ
 వలెను; అట్లుంటే ప్రాస చెడుతుంది. సం. అనువాదము ప్రమాదము

నోగిఁ గరణంబు లస్తోత్తరశతము
 మొగి నూఱలంకారములు శిరోభేద -
 ములు వదుమూఁడును ముప్పదిరెండు
 వొలుపారు ిదండనంబులు నొప్ప హంస -
 గతియును మాతంగగతియును వృషభ -
 గతియును మర్కటగతియును మేష -
 గతియును మాయూరగతియును భోగి -
 గతియును నాఁ బెక్కు గతులు వొల్పార
 రంభ యాదిగ నప్పరస్సమూహంబుఁ
 గుంభినీనతులలోఁ గూడి యాడంగ,
 నాదట నుభయూమరాచార్యలీల
 నాదధీచ్యుతమన్యు లాదిగాఁ గొలువఁ,
 దక్కినతాపసో త్తములలోఁ గలిసి
 మ్రొక్కుచు భృగుముఖ్యమునులు భజింపఁ,
 బ్రమధు లప్పరి వీరభక్తసంఘంబు

లక్ష్మేమో! ఈపాదమునకు బదులుగా ఒక ప్రతిలో “చిత్తవృత్తి
 యలు వచింప ముప్పదియు” అని ఒక అధికపాత మున్నది. దీనికి
 సం.లో అనువాదము లేదు.

౧. పద, ౨. మం(డ; ద), ౩. నొప్ప, ౪. వాయస, ౫. యమ
 తా, ౬. దధీచియునన్యులాదిగా; దధీచోపమన్యాదులు, ౭. దలఁచి.

రమణ నుబ్బుచు శివార్చనములు సేయ,
 నాజనార్దనుడుఁ బయోజనంభవుఁడుఁ
 బూజారితపసులపోల్కిఁ బూజింపఁ,
 బ్రభుతరంబుగఁ దానపతులలోఁ గలిసి
 యిభముఖపల్లవు లిటుదెసఁ గొలువఁ,
 జండాంశుసితకరజ్వలనతారక^౧ల-
 ఖండదీపములలోఁ గలిసి వెలుంగ,
 నారంగ నంది మహాకాళవిభులు
 ద్వారపాలకులలోఁ దారును గొలువఁ,
 గమనీయముగ మాక్తికచ్చత్రధరుల
 రమణ నిండుండు ఛత్రముఁ బట్టి కొలువఁ,
 బొనరుచు బానసంబులవారిలోన
 ననలుండు శాకపాకాదు లొనర్చ,
 వాలారుఁ బురితలవరులలోఁ గలిసి
 చాలు^౨ బళా యంచు జముండును గొలువఁ,
 బరిచర్య లొనరించు^౩ పడిహారులట్లు
 గరమర్థి బడిపనుల్ నిబ్బుతియుఁ జేయ,
 సమార్చనము సేయు జనులలో వరుణుఁ

౧. నాభుండు; గర్భుండు, ౨. దాస, ౩. లు, గండ, ౪
 చాలా, ౫. ఫణి, ౬. నట్లు, ౭. సేయంగ.

డిమ్ముల సమ్మార్జనమ్మ సేయంగఁ,
 గసవులు దుడుచుఁ గింకరులలోఁ గలిసి
 శ్వసనుండు నటమున్న కసవులు నూఁక,
 భువిని మ్రుగ్గులు వెట్టుపుణ్యులలోన
 నవరత్నములమ్రుగ్గు నరవాహుఁ డిడఁగఁ,
 దవిలి తాండవ మాడుతపసులలోనఁ
 దవిలి యీశానుండుఁ దాండవం బాడ,
 బాణాసురాచి శుంభదైత్య విత్తతి
 ట్టోణీశ్వరులలోనఁ గూడి భజింపఁ,
 బంజితసత్కవిప్రనదులఁ గలిసి
 చండకీర్త్యాదులు సంస్తుతుల్ సేయ,
 3 నరయఁ నక్కిన దానవామరముఖ్య -
 గరుడ గంధర్వ కిన్నర సాధ్య సిద్ధ -
 వరగణావళి^౪దొంటి 4 వరుసలవారి
 5 వరుసనఁ బనిసేయ బాసనంబునకు
 సురగిరిముఖ్యభా సురత^౬రగిరులు
 ౭ పురవరగిరిశృంగములక్రియఁ గొలువ,
 సురతరుముఖ్యభా సురత^౮ర తరులుఁ

౧. మాడ, ౨. తిసేయ, ౩. అరుదందనా, ౪. నొంటి, ౫. వర
 సల, ౬. పరుసల(న), ౭. గిరితలులు, ౮. పురి, ౯. సంఘ, ౧౦. వర.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

బురితరువరచయంబులలోనఁ గొలువ,
 సురధేనుముఖ్యభాసురధేనుతతులుఁ
 బురిధేనుపులలోన బెరసి కొల్వంగ,
 సురమణిముఖ్యభాసురమణితతులుఁ
 బురమణితోరణంబులలోనఁ గొలువ,
 ఖ్యాతి భాగీరథీ గంగాదినదులుఁ
 బాతాళగంగాను బంధమై కొలువ,
 నేడువాద్ధులలోని యేడువ్వీపములు
 వేడుకఁ బురివీధివీధులఁ గొలువ,
 నాకాంక్ష ముప్పదియాఱుదత్త్వములుఁ
 బ్రాకారహర్షరూపంబులై కొలువ,
 ముల్లోకముల³నాథు మల్లికార్జునుని
 ముల్లోకములలో నమున్నతికెక్కు
 సచరాచరములు శ్రీ శైలంబుమీఁది
 సచరాచరాదుల చాడ్చునఁ గొలువ,
 సుస్థిరతి మల్లికార్జున దేవదేవు
 నాస్థాన మిట్లు⁴ సెన్నారంగఁ బరుస
 సంతసంబున ను⁵ ఘే జయజయ యనఁగ
 సంత సూర్యోదయం బయ్యె నెట్లనిన,-

౧. పారిజాతంబులలోనఁ గొలువ, ౨. బద్ధ, ౩. నాడు(దు), ౪. త,
 ౫. బెంపా, ౬. ఖే.

పండితారాగ్యచరిత్ర

సూర్యోదయ వర్ణనము

మందరకందరసుందరనియాత-

సుందరుం డగు సుకేశుని ననన్యమున

నొప్పమిసేసిన తప్పన కలిగి

యెప్పాడి యిది యంచు నప్పరవైరి

నిప్పలు గన్నుల నుప్పతిల్లంగఁ

దప్పక చూచిన నప్పడు ధరణిఁ

దాళఫలములు వాతూలచేఁ బడిన

చాళి దొప్పన పడి జలజమిత్రుండు

వడిఁజొల్లి పడొల్లి శ్రీ వారణాసికిని

గడుఁ జిత్రమని నతుల్ గమిగట్టి చూడ

నప్పడ పోయి యుద్యద్భక్తియుక్తిఁ

దప్పక శివునాజ్ఞఁ దలమోచి యచట

నవ్యయు నభవు బాలాగ్నేశనామ-

దివ్యలింగంబుఁ బ్రతిష్ఠఁ గావించి

చిరతపోనిష్ఠ భజించి మెప్పించి

హరునిచేఁ దొంటిసూర్యత్వంబుఁ బడసి

భాతిగాఁ దొల్లింటిపగిదిన భానుఁ

జేతెంచి యుదయాద్రి నెక్కినమాడ్కి-

౧. తి, ౨. నొడలికిన ౩. తరణి, ౪. తొల్లి, ౫. హరుచేత.

నంత సూర్యోదయం బగుడును బరుస
 యెంతయుఁ బ్రీతితో నిట్లహర్నిశము
 నవిరోధమతి మల్లికార్జునుమ్రాల
 శివరాత్రిసర్వంబు సెల్లుటఁజేసి
 భావింపఁ దమతమభవరాత్రు లెల్ల
 వేవినక్రియఁ బ్రొద్దు పేవె లెండనుచుఁ
 బాతాళగం గాడఁ బాటెడువారు
 బ్రాతిగా శిఖి^౧ రేశ్వరం బేగునాడుఁ
 బారణ సేయ నొప్పఁగఁ బోవువారు
 నూరక తమతమ యూళ్లేగువాగుఁ
 దలఁపుల శ్రీపర్వతప్రదక్షిణము
 నెలమి^౨ సంకల్పించి యేగెడువారు
 నటలువసంతోత్సవము నొయ్యఁ జూచి
 మఱికాని పో మని మసలెడువారఁ
 దప్పక పంచరాత్రం బున్ని సాలు
 నొప్పు శ్రీగిరి^౩ నించు నుండెడువారు
 దండివిరక్తిమై దత్పురంబునను
 నుండెడువారునై యుండంగ నంతఁ

౧. తి, ౨. వేగ, ౩. కేశభజియించువారు, ౪. కల్పించుక,
 ౫. నేర్పు, ౬. కంచు.

పండితారాగ్యచరిత్ర

బండితదోనయ్య వంచరాత్రంబు
 లుండంగఁ దలఁచి సూర్యోదయవేళ
 నలిఁ దీటుకొన మల్లినాథుసహస్ర
 కలశాభిషిక్తునిగాఁ జేసి మఱియుఁ
 దడయక పంచామృతస్నపనంబు
 నెడొనెడ ధారగా నెత్తి మ్రొక్కుచును
 గ్రమమున నుష్ణోదకముల గంగోద -
 కములను మఱి జలకంబు గావించి,
 సంధి³ల్లఁ దడియొత్తు శంభున కిచ్చి
 బంధురాంబరమహాభరణముల్ పూన్చి
 ఖ్యాపితభక్తి నక్షత గంధ పుచ్చ -
 ధూపదీపాదు లుత్సుకత నొనర్చి
 యంచితప్రీతి మహానివేద్యముగఁ
 బంచభక్ష్యాదు లేర్పడ సమర్పించి *
 శిష్ట సద్భక్తరాజుకింగండు*మీఱ
 నిష్ఠాన్నపానాదు లెలమి⁵సంధించి

౧. ధూపదీపాదులెత్తి, ౨. గంగోద, ౩. లిత్తడి, ౪. గూడ;
 ప్రేమ, ౫. నట్లు, ౬. నర్పించి.

* ఈ పాదముతరువాత “మంచిగంఠలపాలు మరలనర్పించి”అని
 ఒక ప్రతిభో అధికపాద మున్నది. దీనికి సంస్కృతానువాదము లేదు.

కర్పూరసహితంబుగా విడియంబు
 లర్పించి సవ్య పుష్పంజలు లిచ్చి
 వరుస వేవేమాల్లు వలగొనివచ్చి
 హరుఁ బెక్కుభంగుల నభినుతింపుచును
 దోసమరాజయ్యకు మల్లికార్జునుఁడు ప్రత్యక్ష మగుట
 గనుమూయునంతసేన కలయునుబోలె
 దన చేయు భక్తితత్పరతకు మెచ్చి
 మదనసంహరుఁడు శ్రీమల్లికార్జునుఁడు
 వొదలుచు వృద్ధతపోధనులీల
 యరుగుదేరఁగ శరణార్థి నేయుచును
 గురుమూర్తి దనయొద్దఁ గూర్చున్నఁ జూచి,
 “యెటనుండి? వచ్చితి రేమూరు మీర
 లిట యేఁగుదెంచితీ రెంతగాలంబు”
 నావుడుఁ దపసి “దోసయ” గారె మీరు
 శైవలోకమునకాచార్యుండు వండి-
 తారాధ్యవిభుఁడు ²లెన్నెయున్నవాఁడె
 వారును మేముఁ బూర్వస్నేహితులము
 నా వండితుండు ¹మేలై కూర్చు మాకు

౧. సవ్య, ౨. లగల, ౩. వచ్చెద, ౪. మఱెంత, ౫. గారు
 మీరే, ౬. నా, ౭. మేలై, ౮. లెన్నె.

పండితారాధ్యచరిత్ర

మాపేను సర్వజ్ఞమల్లికార్జునుఁడు
 ననయంబు సిరిసిరియం దటు గూడ
 వనముల గిరులీదుర్వారకాంతార -
 ఘన³ బిలాంతరమహా గహ్వరంబులను
 నునికి యీ శివరాత్రియొప్పు జూడంగ
 నరుగుదెంచినవార” మనుడు దోసయ్య
 గరపద్మములు మోడ్చి “ఘనుఁడ! సర్వజ్ఞ!
 చూచిన మునువిన్న చోద్యముల్ గలుగు -
 నా చెప్ప జూడ శ్రీ నగమున” ననుడు
 రమ్మని దోసమరాజుఁ దోడ్కొనుచుఁ
 గ్రమ్మర బిల్వవనమ్ముమధ్యమున
 సరసత నం దొక్క శైలశృంగమున
 విరచింపఁజను దీపవృక్ష మెక్కించి
 శిరమునఁ జే యిడి శ్రీగిరిఁ *జూడ
 *గరతలామలకమై కానవచ్చుదును

౧. శ్రీ, ౨. దద్వార, ౩. గుహ, ౪. మధ్య, ౫. గూడ.

* “హస్తస్థబిల్వవత్” అని సంస్కృతానువాదము.

(ఈ పాతమువల్ల అఖండయతి తొలగిపోతుందిగాని, ‘చూడ’ అనేపదము రెండుసార్లు నిరర్థకముగా వస్తుంది. ఒక ‘చూడ’ను పరిపూరించడానికి పాతాంతరము చిక్కలేదు. అఖండయతి సోమరాధ్యుని పుష్పమైనట్లు ఇతరస్థలములలో కూడా ప్రయోగములున్నవి.)

నమ్మతాక్రాంతాత్ముఁ డగుచు దోనయ్య
 నదృక్కిఁ దపసికి శరణార్థి నేసి
 “నెడనెడ నేఁగంగ నేటికిఁ జూడఁ
 బడసితిఁ బర్యతం బంతయు నేడు”
 ననుడుఁ దపోధనుం “డద్దేవుపురము
 ఘనతరంబగు హేమకలశముల్ గుల్లుఁ
 గోటలుఁ గొమ్ములు గోపురంబులును
 నాటకూటమ్ములు నామల్లికేశు
 ప్రాసాదమును మంటపంబును తేత్ర-
 వాసులై చనుభక్తవర్గంబుఁ జూడు,
 హాటకేశ్వర మదే యందు నదృక్కిఁ
 బాటికెక్కిన వీరభక్తవర్గంబు
 వీరశంకరుఁడును వీరభద్రయ్య
 వీరభోగయ్యయు వీరదేవయ్య
 మలహార నదృక్కి మతి గల్గినట్టి
 పొలతి చాకలదేవి పారిఁ బ్రభాతయ్య
 ముఱియు వీ రాదిగా మహితనదృక్కి
 నెఱిఁ బ్రతిష్ఠించిన నిష్ఠులఁ జూడు,

౧. యగుచు, ౨. జూడ శ్రీపర్యతం బెల్ల. ౩. మాటహాట.
 బాలు మల్లికార్జునుని. ౪. రు, ౫. పాడల, ౬. భోగ దేవయ్య.

శిఖరేశ్వరముఁ జూడు శ్రీనగేంద్రంబు
 శిఖరంబునను ముక్తిశిఖరమై వెలుంగు
 నిష్టకామేశ్వర మిల్లిదే చూడు,
 మప్తసిద్ధులకు నిజావాస మిదియు
 నేడుదినంబు లయ్యూశు భజింస
 వేడుకఁ గామ్యార్థవిభవంబు లొనగు

కర్తహరి మహిమ

నిదె చూడు కర్తహరేశ్వరం బునఁగ
 మదనాంతోకుండ తస్మహిమ యెఱుంగు
 నచ్చారుశృంగంబునం దొక్కపాము
 చచ్చితదేహంబు ప్రచ్ఛియున్నెడను
 నఱిముఱి నొకగ్రద్ద మూకపాముశవము
 గఱచికొంచును దీనగతి మీఁది కెగయ
 వాతోహతి నందు నడి రెండుప్రవృ
 లేతెంచి కర్తహరేశ్వరంబందు
 నడి జలంబులలోనఁ బ్రాణముల్ విడిచి
 పుడమి బ్లహువంశమునఁ బ్రభవించి
 యాపుణ్యఫలమున నతినయుఁ బతియు

౧. కుండంతమహిమ; గుండు చచ్చు హిమ, ౨. య, ౩. పాప
 శ(స)బము, ౪. సుతీప్ర, ౫. విడువ.

నై పూర్వోజన్మంబు ననిలోపహతిని
 గర్తహారేశ్వరోద్గతసరసీవి -
 నిర్మలవారి మునింగి చచ్చుటయుఁ
 బ్రవిమలశత్రుణ్యపటుఫలప్రాప్తి
 భువి బల్లహునివంశమునఁ బుట్టుటయును
 జాతిన్మరత్వానుసంధిగాఁ జేసి
 యీతెఱుంగంతయు 3 నిద్రలు నెఱుంగి
 వేగంబ సకలనియోగంబుఁ గొలువ
 శ్రీగిరి కేతెంచి చెలువయుఁ దాను
 బల్లహుఁ డశ్యంతభక్తిసంయుక్తి
 మల్లికార్జును మహామహుని దర్శించి
 భాసురదివ్యప్రభాభాసురముగఁ
 బ్రాసాదమును మండపంబు బాససము
 మతముఁ దదంతికమతముగా నొక్క
 మతముఁ గల్పించి యీ మతము నిండంగ
 మరకతహాక్తికమణిపుష్పరాగ -
 వరవజ్ర విద్రుమ వైడూర్యముఖ్య-
 భూరిరత్నావళుల్ నోకలు వోసి

౧. జని యంత, ౨. బ్రభించి, ౩. నిరువురు, ౪. భాసిత
 ముగ, ౫. గట్టించి.

చారుజోడశవర్ణసంపూర్ణమైన
 ప్రతిలేసే తనయింట బండరుధనము
 శతసహస్రార్బుషసంఖ్యను నిలిపి
 వివిధాభరణములు వివిధాంబరములు
 వివిధవస్తువులును వివిధమాల్యములుఁ
 గనకచామరములుఁ గనకకుంభములుఁ
 దనరారు నా సుగంధద్రవ్యములును
 స్వర్ణోషకరణముల్ స్వర్ణపుష్పములు
 స్వర్ణభాండములు సకలవాద్యములుఁ
 గనకచామరమౌక్తికచ్ఛత్రవితతు
 లును సర్వసంపదలును నివేదించి
 యతిశయకరితురగాందోళరథవి -
 తతులు గోమహిషీప్రతతులు నొప్పించి
 మంత్రులు విబుధులమాత్యులు సీశు
 మంత్రులు విబుధులమాత్యులు గాఁగ
 భృత్యులుఁగరణముల్ శక్రైగడలు సీశు -
 భృత్యులుఁగరణముల్ శక్రైగడలు గాఁగ
 బండరుగొట్టరుబానిస లీశు
 బండరుగొట్టరుబానిసలలాఁగఁ

౧. అంబరములు, ౨. భవస్తువులు, ౩. భవజములు ముక్తావితా
 సంబ, ౪. శక్రైగడ లీశ, ౫. శక్రైగడల్, ౬. గోష్ఠరు, ౭. నెల్.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

దలవల్లు లెకల్ వ్రధానులు సీశు-
 తలవల్లు లెకల్ వ్రధానులు గాఁగ
 హితులు నాపులుఁ బురోహితులును సీశు-
 హితులు నాపులుఁ బురోహితులును గాఁగ
 గాయకుల్ నర్తకుల్ గవివరు లీశు-
 గాయకుల్ నర్తకుల్ గవివరు ల్లాఁగఁ
 బండితుల్ దార్కికుల్ వాతకు లీశు-
 పండితుల్ దార్కికుల్ వాతకు ల్లాఁగ
 దాసులు బంట్లు విలాసిను లీశు-
 దాసులు బంట్లు విలాసినుల్ గాఁగ
 దంషనాయకులును ందంత్రులు సీశు-
 దంషనాయకులును ందంత్రులుఁ గాఁగఁ
 పౌరాణికులు శివుపౌరాణికులుగ
 ద్వారపాలురు శివుద్వారపాలురుగ
 ఘనకీర్తి వెండియుఁ గలుగుబాహత్త -
 రినియోగమును నతిప్రీతి నర్పించి
 ఘనభక్తు లక్కజం బని యెన్న వేయు
 నన నేల తానును సతివయుఁ దక్క
 నటు గూడఁ దన దేశ మంతయు నపుడ

౧. తంత్రులు(నీ), ౨. తంత్రులు, ౩. గాదేశ.

పండితారాధ్య చరిత్ర

పటుభక్తి సీత్యారాధము గావించి
 తరుణి సీతీంపఁ దత్సతియును నట్లు
 యీరసి మతంబున ³నట్లొక్కమతము
 పెండికట్టించి యవ్వభు⁴నకుఁ దనదు
 బండరు నఖిలసంపద్యస్తునమితి
 యఖిలరత్నావళు లఖిలాంబరములు
 నఖిలాభరణములు నందు పెట్టించి
 ముక్కంటి శరణంచు ముగదయుఁ దాను
 నొక్కచీరయుఁ గట్టి యొగి బల్లహుండు
 “ఘోర దుర్వార సంసార వారాశి
 పార⁵మొందింపు మో ²పరవ్రతనాథ !
 పాయనిదుష్కర్త⁶ పాశబంధములు
 గోయవే దేవ శ్రీ కుధరాధివాస !
 యెల్లగాలము నిట్టు లిరువు⁷రపనులు⁸
 సెల్లించుకొనవయ్య ! ⁹సిరిగినాథ !
¹⁰వటలంగ¹¹వీరు నా వా¹²రని¹³మస్తు

౧. నత్తరుణియు నట్లు, ౨. యరుసు, ౩. సం దొక్క, ౪.
 నట్టి, ౫. గట్టనొగి, ౬. మేధింపనే, ౭. పారవ్రతీ, ౮. పాన, ౯.
 నాథ, ౧౦. రు, ౧౧. ల, ౧౨. శ్రీ, ౧౩. మరువసు మిట్ట చూమ
 చిహ్న మస్తు, ౧౪. వీడు, ౧౫. ఉ, ౧౬. నన్ను.

మఱవకుమయ్య శ్రీ మల్లినాథయ్య!
 యిల వేయు నెన్నంగ నేల నాయుచ్చ
 నలుపు మోజయ్య! శ్రీ శైలవల్లభుడ!"
 యనుచు దేవియుఁ దాను సాష్టాంగ మెరఁగి
 చనుదెంచి యెక్కినచౌదంతితోన
 యెడపక కర్తృహరేశ్వరంబందు
 బడియు గౌరీశుగర్భము నొనందు సొచ్చె;
 బల్లహుండు శివుని భజించునపుడు
 నల్లలితాంగియు శంభుని దలఁచు
 భవు భద్రు నీశుని భార్యతీపతిని
 శివు నభిషేకంబు నేసినయన్ని
 పా లీహృదంబులోపల నూట వెడలఁ
 బాలూట్ల యన భువిఁ బరగెఁ దా మఱియు
 బడి కామితార్థముల్ వడసినవార
 లడర ననంతంబు లట్లును గాక
 యమ్ముఁడుశృంగంబులందును భూరు -
 హమ్ములు మూఁ డున్న వవి యపె చూడు,
 నరుఁ డెవ్వఁడే దర్శనం బాచరింపక

౧. న, ౨. ందమో, 3. భవహరుడైన శ్రీ పార్వతీరమణు,
 ౪. చు.

సరిదియాకారత్రయంబు సిద్ధించు,
 నొకచెట్టుమొదల నం దొకచెట్టునడుమ
 నొకచెట్టు తుదియు నుద్యక్తి ముట్టినను
 ధర స్వర్గమర్త్య పాతాళలోకముల
 చరితంబు లెల్ల నిశ్చయము గాన్పించు,
 నొకచెట్టుమూలంబు నొకచెట్టుపత్ర
 మొకచెట్టుపుష్పంబు నొగి ధరియింప
 చూడ్చి బ్రహ్మోపేంద్ర భద్రులమ్రోల
 వేడుక నేప్రొద్దు విహరింపుచుండు,
 నొకచెట్టుకాయయు నొకచెట్టుపండు
 నొకచెట్టుబీజంబు నొక్కట నమలఁ
 దివుట నుత్పత్తి స్థితి లయముల్ దక్క-
 శివుపురంబున నుండు శివగణాలఁ
 గామించి యెవ్వఁడే గాలత్రయంబు
 నామూఁడుదరువుల నాహార ముడిగి
 నలి మూఁడు సేసినను లాగమోక్ష
 కలితోపచారసంగతి భజియింప
 సారూప్యసామీప్య సాలోక్యమహిమ
 లారంగ సిద్ధించు నదె ³శివమహిమ

దా నెట్లు గాన్పించె దడువు లంటేని
 మానక పాలూట్ల మల్లి కాడ్జునుని
 నిత్వంబు బాలను నేతఁ బెర్వనను
 బ్రత్యేక మవియు ముప్పందుము నందు
 సెలువార జలకంబు నేసి, సహస్ర
 కలశాభిషేకంబుఁ గావించి³, గోఁగుఁ
 బూవులుఁ దామరపూవులుఁ గలువ-
 పూవులు వేయేసి పూవులు, గుగ్గు-
 లమును మూఁడేసి⁴ పలంబు లర్పించి
 స్త్ర⁵మితి వేయేసి హారతు లర్థి నెత్తి
 పాయసంబులుఁ బంచభక్ష్యముల్ పడ్ర-
 సాయ తాన్నములు సమర్పణ నేసి
 యాసక్తిమూలపంచాక్షరి మూఁడు
 నేసి ⁶వేలుజపంబు నేయంగమూఁడు
 దినముల కీశుండు దివ్యదృష్టియును
 ఘనతరజ్ఞానంబుఁ గరుణించునపుడు
 గానంగవచ్చు వృక్షత్రయం బందు
 దా ననేకములు సోద్యములు వెండియును

౧. ట, ౨. య, ౩. కొంగు, ౪. ఘ, ౫. మ, ౬.

జపంబులు.

ననుజమబిల్వననాంతరంబిదియు
 విను పంచయోజనవిస్తీర్ణమందు
 వ్రేలెంట నొక్కొక్క వృక్షంబు గలదు
 గ్రాలు దివ్యోషధాకారంబు లవియు,
 నల్లెంట నొక్కొక్క నవలత గలదు
 సెల్లుసాధకజనసేవ్యంబు లవియు,
 జుట్టెంట నొక్కొక్క చోద్యంబు గలదు
 నెట్టన్న వారికి నెఱుంగంగరాదు,
 జేనెంట నొక్కొక్క శివమూర్తి గలదు
 దా నభిమతఫలదత్తంబులవియు,
 మూరెంట నొక్కొక్క మునిషల్లె గలదు
 భూరిశ్రుతిస్త్రుతి స్ఫురితంబు లవియు,
 జేతెంట నొక్కొక్క సెలయేలు గలదు
 ఖ్యాతదివ్యాంగనాకలితంబు లవియు,
 బారెంట నొక్కొక్క పరవ్రత ముందు
 నారూఢి దివ్యరత్నాంగంబు లవియు,
 గూగెంట నొక్కొక్క కూటంబు గలదు
 యోగీంద్రసిద్ధినియుక్తంబు లవియు,
 నంతంత నొక్కొక్క హర్ష్యంబు గలదు

౧. బ, ౨. ఘన, ౩, ౪. నొక్కొక్క.

సంతత ప్రమథ ప్రచారంబు లవియు,
 బాపెంట నొక్కొక్క భవనంబు గలను
 మేటివిరక్తుల కూటంబు లవియు,
 నామట నొక్కొక్క యధ్వంబు గలను
 గామితలోకసంకలితంబు లవియు,
 నదియునుగాక ఛాయాచ్యుత మనఁగ
 మొదలు మ్రాకున లేదు, * మొగులును లేదు*
 నదనడియా నీడవై బాటునరుల
 కొదవంగఁ గలవు నిష్టోపభోగములు,
 దరు లిదే చూడు మిత్తటి నీడలేదు
 ధర నదృశ్యకరణి దానిమూలంబు
 మోహిసీగజ మదె ముందఁజేసెన స-
 మాహితప్రథులశిలాకారగజము,
 సాధకుఁ డెవ్వఁడే సాధించి యెక్కుఁ
 గ్రోధిల్లుజను నెట్టుకొను ఝాళి నేయుఁ
 గుప్పించు నులుకుమై నొప్పించు ననువుఁ
 వప్పించె దల వంచు నుప్పరం బెగయుఁ
 బ్రల్లన యల్లంతఁ బడుఁ జిట్టిదిరుగు

౧. చూడ్య, ౨. వృక్ష, ౩. లు సుదయును; లక్ష్మకులు,
 ౪. మొగుడును; ముదలును; మోసులును, ౫. డు, ౬. టి. ౭. వా.

నల్లార్చు ఘిఱుఘిఱును బాఱుదాఱు,
 నిట్టు విజృంభించి యిట యట వడంగ
 బిట్టోడి యలుగక బెగడక చనక
 తలగక తలరక తల్లిడవడక
 యలుగక లెక్కనేయక డిల్లివడక
 వ్రాలక కొంకక వడకకయున్న
 గ్రాలుచు మోహిసిగజ మంత మెచ్చి
 సర్వసిద్ధులు నిచ్చు సాధకులకును,
 గుర్వగా మఱియెల్ల గుఢరంబు లీవు
 సీవనమధ్య మహీధరాగ్రమున
 భావించి చూడు బిల్వవనీరుహము
 నామహీజముక్రింద నచె బిల్వవన శి-
 రోమణి బిలేశ్వరుని శివాలయము
 సాధకుం డదేవు నస్తరాత్రము ల-
 బాధితనిష్ఠమై బాయక కొల్చి
 భవుదీపతైలనం భావితాంజనము
 దివిరి తాల్పంగ దివ్యదృష్టి మోలార్చు
 గామారిగరోషగంత దేశమునఁ

-
౧. బాదుతాడు; తారుదారు, ౨. యలకక; యులు, (దు)కక,
 ౩. తరగక, ౪. తలకక; తరలక, ౫. యెగు, ౬. ల్వ, ౭. పొడ.

ప చ్చ త ప్ర క రణ ము

దామటి యొక్క దద్దడముండు నందు-
లో నొక్కజేత్ర పాలుని స్వరూపంబు
గానంగ మఱిదానిలోన భైరవుడు
నెడనెడ సాధకుం డేతేర దాను
గుడియుఁ బెద్దచు నుప క్రోధోత్కటాగ్ని
ముక్కునఁ బొగలు సముద్ధతి వెడల
నెక్కిన్న మొగమున నిష్పలు రాలఁ
గర ముబ్బి మంటలుఁ గన్నుల గ్రమ్మఁ
దెరలుచు దేహంబుఁ దెకతెక నుడుక
మూవలగంటల మ్రోత నొక్కట ది-
శావలి యద్రువఁ జా³చా యని చప్ప -
రించుచు నొరలుచు రేఁగుచుఁ కదత్త -
రించుచు రాకురా కంచును గహక -
హోట్టహాసధ్వను లద్రులఁ జెలఁగఁ
గట్టరువడి భీతి నున్నట్టింపనిలువ
కాభైరవుని భీకరాకారమునకుఁ
దా భయంపడక నాధకుండు నవ్వుచును
నుల్లుచు నార్చుచు నురువడించుచును

౧. మున(ను)నంచు, ౨. శరీరంబు, ౩. ఝాంఝా, ౪. దప్ప,
౫. చు, ౬. నుర.

బొబ్బలు బొడుచుచు బొంగుచు మొలు
 గబ్బరించుచు గలగకు గల్గ కనుచు
 నిబ్బరం బొడుచు నిక్కుచు నొంత
 గ్రబ్బెల యనుచును ³గచ్చించుకొనుచు
 నబ్బితి నా కంచు నట నిల్వ మనుచు
 బటతెంచి యెగసి యా న్నతిమశిరంబు
 వెట పితయను లేక విఱుంగదన్నుచును
 ధర మిట్టిపడి యంత శిరము నవ్వచును
 బిరుదులబిరు దన పృథు⁴శౌర్యమునకు
 సత్వంబునకు సాహసమునకు నిర్భ -
 యత్వంబునకు నుదారత్వంబునకును
 మెచ్చితి దల⁵కీలు వుచ్చితి మార్గ
 మిచ్చితి బిల మిట్ట⁶ సొచ్చితి ⁷గాన
 యిక్కడ నన్ను జయించినదిప
 నెక్కడి చెక్కడి యెదు రింక నీకు
 వారక నాగళద్వారంబ బిలము
 ద్వారంబు జొఱుచొఱు దడయకయుండు
 నల్లన బిలములో⁸ తరసెద ననక

౧. లిం, ౨. నిం, ౩. కచ్చించు, ౪. లు, ౫. కా, ౬. కిలు,
 ౭. ప్లచో, ౮. గాక, ౯. న.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

యొల్లిన ధరఁ జేతు లూనెదననక
 మొల్లిన తాపలు మెట్టెదననక
 ప్రల్లిన కాయుకు కపాయ మా ననక
 తలలేని భైరవు దండిరుండంబు
 గళగహ్వరం బాదిగా లోతు నూలు
 మగనిల్వవెడలుపు మఱి తత్సమాన
 మగుబిలముఖమునం దఱిముఱి నుఱికి
 యంత దక్షిణముఖంబై యేగనేగ
 నంతకంతకుఁ జాల నన్నవయైన
 బిలమున కడ్డంబు పెట్టినయట్టి
 తలుపుభావమున నంతకు మున్న వచ్చి
 కుపితవేషంబునఁ గుటిలభైరవుఁడు
 దపసియైయున్న సాధకుని వీక్షించి
 యిటనుండి పొదపొద యిట్లు గాదేని
 యిటయొండె రమ్మ దె రిమ్మ లెమ్మనుడు
 'నేలారా కొడుక నీ కింత దల్లడము
 సాలిమిఁ జూడు నీ సాధకత్వంబు
 నిటుగాని నీవిరు దెఱుంగంగ యిరాదె

౧. డె, ౨. మ, ౩. వు, ౪. మ, ౫. నులుక, ౬. లని, ౭.
 మట్టురా లేని; యెట్లుపోలేని, ౮. యా, ౯. కొడక, ౧౦. రాదొ.

కటకటా! శరణార్థి గజవె జిహ్వకును
 గరములు వంగవే శిరముచక్కటికిఁ
 బరమచారి ద్రవ్యమే భక్తి నీమతికిఁ
 దపసుల మేము వేద్దలము వెక్కేడు
 లుపవాసములు వాయ కున్నార మిచట
 మము లేబరము నేసి మతిపోయి పడయు
 నమరత్వ మైన నీ కది మంచియదియె
 యంతన పడనితే యిష్టార్థసిద్ధి
 యంతరం బెఱుంగవె యది యేల వేయుఁ
 జెప్పెద నామాటఁ జెవియొగ్గి వినుము
 నిష్పటియట్లకా దిటమింద మనసు
 నదె పులిముందఱ నడ్డమున్నదియు
 యిదె నూలుమగనిల్వ లీయున్న బిలము
 మున్ను వెనుకఁగొట్టు ముందఱ నూయి
 నున్న చందమునఁ గార్యం బున్నయదియు
 దిగనుర్కవచ్చుబో జిగ్గుడు గాన
 యెగయ నూర్కగనిల్వ లె క్లెక్కబిలము
 దరులు ముందఱ లేవు దాపలు లేవు

౧. కరువె, ౨. చంగ, ౩. ది, ౪. లఁబా, ౫. తో, ౬. వ,
 ౭. యె; యె, ౮. ద(గఁ)రు, ౯. ట్లగు; ట్లున్న.

నరయ లోఁతెంత దా నంతవెడల్పు
 వోరాదు వెన్మకుఁ బోక ముందఁజికిఁ
 బోరాదు బిలములఁ బోయెద మనినఁ
 బూని నీ వీప్రాద్దు పూజించులింగ
 మీనివి యీబిలం బీనోపునయ్య
 పృథివీ సద్భక్తు లేబిలములు సొచ్చి
 ప్రథితదృష్టాదృష్టఫలసిద్ధిఁ గనిరి
 పర్యత³కల్పంబుబట్టియే యింక
 గర్వించి తలక్రిందుగాఁ బడియెదవు
 గుడిచె⁴డు కట్టె⁵డు కొమరుఁబ్రాయమునఁ
 గొడుక⁶యిచ్చట నేమి గుడువ వచ్చితివి
 సలమున వచ్చితి సావన⁷కాక
 యిల నిష్టసిద్ధుల కిదియె శ్రీగిరికి
 బిలము సతుర్ద్వార బిలమును వృషభ-
 బిలమును ఖేచరబిలమును బాప
 బిలము నాదిగ గిరిఁ బేర్కొన్న బిలము
 లెలమి నిర్వదొవేలు నేణ్ణాఱుగోట్లు
 భుక్తిప్రదస్థానములు నూఱుగోట్లు

౧. టి, ౨. డి. ౩. త, ౪. డి, ౫. య, ౬. గాక, ౭.
 ని, ౮. కోట్లు, ౯. నందు.

ముక్తిప్రదస్థానములు ఏయుగోట్లు
 నలరి యే తైక కార్యప్రదస్థాన -
 ము లనంతకోటులు గల వండులోన
 విను కొన్ని బిలములు విస్తరించెదను
 జనువాడ వెట్లును జనియెడుగాక
 యనవుడు మూర్ఖత నరుగంగ నేల
 ననుచు నాకర్ణింప నభిముఖుం డగునుఁ
 దపసి సెప్పదొడంగెఁ దా నొక్కనాఁడు
 వివినాంతరంబున విహరింప నంత
 నొలసి తదీయవనోపకంఠమునఁ
 బాలుపారుకొలనిలో బుగ్గన పొడిచి
 దివ్యాంగదీధితుల్ దివ్యాంబరములు
 దివ్యాభరణములు దివ్యచిహ్నములు
 నుల్లసితంబుగా నురమున నొప్ప
 మల్లెపూవుల పెక్కుమాలిక లమర
 మనలక పసిడిదామర లిటుగేల
 ననలార నిడి మల్లి కార్జున దేవు
 పురముది క్కేఁగ నేఁ బోయి, యాయయ్య
 చరణాబ్జములలోమీఁదఁ జాఁగిలి మ్రొక్కి-

౧. నూలు, ౨. మూర్ఖుడన; మూర్ఖుడనెయ, ౩. ప్ప, ౪. మోవ.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

“వరవనాంతరసరోవరమధ్యమమునఁ
గర ముద్భవించినకారణం బేమి?
నరుడవో నీవు గిన్నరుడవో భక్తి-
పరుడవో ప్రచ్ఛన్నహరుడవో ప్రమథ-
వరుడవో పాతాళచరుడవో యమ్యుత-
కరుడవో తరుణభాస్కరుడవో తొంటి-
మరుడవో దానవేశ్వరుడవో వజ్ర-
ధరుడవో యొక్క నిర్జరుడవో చెఱుమ,
యేలోకముననుండి యేగుదెంచితివి
యేలోకమున కింక నేఁగెద వనుడు
వినుము తపోమూర్తి విస్తయం బాకడు
వినవయ్య నాపోవువిధము జెప్పెదను

క ర పీ రు ని క థ

గరవీరు డనఁగ రాక్షసవిభుం డొక్కఁ
డరు దరు దనఁగ నీ యచలంబునందు
రతిఁ గరవీరేశ్వరం బనఁ బ్రమథ -
పతిఁ బ్రతిపించి తపంబాచరింప
హరుడు వ్రత్యక్షమై యడుగడ్డు మనిన
వరదాని వేటొండు వరము నే నొల్ల

౧. పర, ౨. గు, ౩. బొండు, ౪. మెట్టులనిన, ౫. ము, ౬. ద.

భువిని నీనర్వాంగములును ధాతువులు
 వివిధసూక్ష్మస్థూలవృక్షరూపములు
 గావించి తత్సముద్గతపుష్పవితతి
 నీ వెప్పడును బ్రియాన్వితుఁడవై తాల్పు,
 మందు గించిద్దశంబైన నిన్బున్న -
 ౧. నొంద దేవేంద్రత్వ మొసగు మర్త్యులకు,
 నటుగాక యీపుష్ప మంతయు నొకఁడు
 వటుభక్తి మీపదాంజ్ఞములపైఁ బూన్ప
 మఱి పూర్వజన్తనమాధులు లేని
 నెఱిముక్తిఁ గలిగింపు, నిజ మట్లుగాక
 యొకపూవు నినుబూన్ప నొరునైనఁ బనుప
 ౩. సకలతురంగకుంజరసహస్రములు
 ధర వాజపేయశతంబుల శ్రుతుల
 నరుదగుకోటికన్యామహాదాన
 ములఫలంబులఁ బొంద ముక్కంటి యొసగు,
 బిలిబిలివరములు వ్రియము గా వనుడు
 ననమాక్షుఁ డొసగె నట్లది యాదిగాఁగ
 వసుధ నీ కరవీరశవన మొప్పె మఱియు

౧. నొందు, ౨. జ్ఞంబులఁబూన్ప ౩. సకలేశమత్తకుంజర,
 ౪. లు, ౫. వరముష్టివదియు.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

నావిర్భవంబయ్యె నఖిలలోకములఁ
 గావింపఁ జను బహుకరవీరజాతి
 యకృతాత్ములకుఁ గాన నరిది యివ్వనము
 సుకృతాత్ములకుఁ గాన సులభ మివ్వనము
 పూని సీప్రాక్షనపుణ్యఫలమునఁ
 గానంగనయ్యె నీ కరవీరవనము,
 నట్టునుగాక దివ్యాంజనలతిక
 మెట్టినవాడ ౩వీ మేదినిమీఁద
 నెట్టిపుణ్యుడవా నీ విచ్ఛోట నుండఁ
 గట్టెదురను మున్ను గానంగఁబడియె
 గదలకు మీ వింకఁ గదలితివేనిఁ
 *గదిసి చూచిన *మమ్ముఁ గానంగరాదు,
 నది గరవీరమహాత్త్వ మీకొలని
 విదితప్రభావంబు విను తపోధనుడ,
 యరుదగు సురదీర్ఘ కాంశ మీకొలను
 వరగ భాగీరథిపాయ యీకొలను
 నివుడు *భోగావతినిట్ట యీకొలను
 ధ్రువము గోదావరిత్రోవ యీకొలను

౧. లు, ౨. తిలక, ౩. వే, ౪. కదలి; కదిసి, ౫. మము,
 ౬. భోగవతిని.

వరకుండతీర్థాలవాల మీకొలను
 సరి మల్లికాకుండసరణి యీకొలను
 పెనుపారు జలదుని బీజ మీకొలను
 ఘనకీర్తి శివపూర్ణిగంగ యీకొలను,
 యిందుల పద్మంబు లీశుఁ బూజించి
 సుందరి దేవకి సుతుఁ గృష్ణుఁ బడసె,
 యీతామరల శౌరి యీశానుఁ బూన్చి
 ఖ్యాతిఁ జక్రంబును గన్నును బడసె,
 సరసిజగర్భుఁ డీ సరసిలో నొక్క
 సరసిజంబునఁగాదె సంభవంబయ్యె,
 గరపద్మములాతోడి కలువలు శౌరి
 సరిఁ దాల్చు లీలాంబుజము లివి గానె ?
 తరణి యీపద్మత్రతఁజేసి కాదె
 స్ఫురితతేజోవృద్ధి బాదలె లోకముల ?
 నీపద్మములఁగాదె యింతి యాఁగొంతి
 వాపారిఁ బూజించి పడసెఁ బాదపైల ?
 జెంది యీపద్మముల్ శివుఁ బూన్చికాదె
 సుందరి భృగుపత్ని శుక్రునిఁ బడసె ?
 నదిగాక యీవిరుల్ హరుఁ బూన్చికాదె

౧. కోటి, ౨. కవలుగా, ౩. కుంతి, ౪. పూలు, ౫. స్వఁగా.

నుదతి గౌనల్యసత్పుత్ర రాముఁ బడసె ?
 హరు నిందు భ్రమరాన్వితాబ్జంబుఁగాడె
 ధరఁ బూన్చి శశి నత్రి దనయుగాఁ బడసె ?
 భామలు శుభవేళఁ బాడెడునట్టి
 తామరవిరులు సీతామర ల్గావె ?
 నసుధఁ బుణ్యులకు నువర్ణ³పద్మములు,
 నసుధఁ గర్జులకుఁ గేవల మంబుజములు,
 ధృతిఁ బుణ్యులకు నివి దివ్యతీర్థములు,
 క్షీతిఁ గర్జులకు నివి గేవలోదకము,
 సన్నతి నిందుల జలచరావళులు
 నెన్ని చూడఁగ*వేతె హేతువు¹లవియె
 హరిపేరి మత్స్యకూర్తాదు లీకొలను
 చరజీవులకు మన్త²సంతతి యగుట
 మహి నిట్టి పసిడితామర⁴ల యీకొలని-
 మహిమఁ జొప్పితి నింక మత్రి⁵య వినుము,
 పుట్టితి శాంకరీపురవరంబునను
 సట్టినామము పురి కగు⁶డేమి యనిన
 నొలసి బాల⁷క్రీడ లోలి నాడంగఁ

౧. యుసుగు, ౨. దామముల్, ౩. పుష్పములు, ౪. ధ,
 ౫. వేళ, ౬. న్నది, ౭. యాకు, ౮. ప్పెడి, ౯. తే.

దలచి పార్వతి దోడి తరుణులఁ జూచి
 రాజకీరాలాపరంజిత వాణి
 రాజకీరమ్ముల రమణి తెమ్ముమ్మ
 కోకిలకలనాద కోమలి నీవు
 గోకిలాసీకంబుఁ గొంచు రమ్ముమ్మ
 వరహంసగామిని వనితాలలామ
 వరహంసనిచయంబు వరుసఁ దెమ్ముమ్మ
 బర్హిణ బర్హనిర్భర కేశభార
 బర్హిణాసీకంబుఁ బరగఁ దెమ్ముమ్మ
 తరుణి పుత్రికల రత్నంబుపుత్రికలఁ
 గర మొప్పమణిపుత్రికలను ముత్తెంబు-
 బొమ్మల దంతంబుబొమ్మలఁ బసిండి-
 బొమ్మల గురుగులఁ బొలఁతి ౩ తెమ్మునుచు
 సురకన్యకలును హిమగిరికన్యకలును
 వరుద్రకన్యలు నురగకన్యలును
 బ్రమథకన్యలు దను బలసి కొల్వంగ
 హిమగిరికన్య పూర్ణేందునిభాస్య
 గిరిజ మున్ శైశవక్రీడాభిరతిని
 నరుగుచు నరుగుచు నర్థి దుల్కాడఁ

౧. తరుపుత్రికలను, ౨. పాసంగ, ౩. దెమ్ముమ్మ, ౪. కర.

దివిరి భాగీరథీతీర దేశమున
 భువి భామ్యురిండ్లుగా పురముఁ గల్పించి
 తన్మధ్యమున గౌరి తాన చేముట్టి
 సన్మతి నొక్క ప్రాసాద మొప్పారఁ
 గావించి యొక్కలింగముఁ బ్రతిష్ఠించి
 నేవారఃఖిని దోడి చెలువలుఁ దాను
 శివుఁ గొల్చి మఱియు విశేషవినోద
 వివిధోత్సవంబుల వేడ్కఁ జల్పుచును
 గొండొకప్రా ద్ధుండి కోమలి యరిగె
 నుండ పైకతపురం బుర్విపై నట్ల
 యంత నగ్గారి మహాతపోనియతిఁ
 గంతుమర్దనుఁ బతిగాఁ బ్రీతిఁ బడసి
 హరుఁడును దాను సన్మోన్యానురక్తి
 సరి నవినాభావసంబంధ మమర
 నానందలీల నోలాడుచు సంతఁ
 దా నప్పరం బద్రితనయఁ దలంపఁ
 దలఁచినతలఁపుఁ దత్పతి యెర్గి నీవు
 దలఁచిన యొకసికతాపురం బదియు
 నిక్కంబు పుర మయ్యె నివ్వటిల్లంగ

౧. భరతితోడి, ౨. చెలియలుగాను, ౩. ండె.

పండ్ల తో రూపక చరిత్ర

నిక్కంబునకుఁ గరుణించితి ననుడు
 శంకరవల్లభి శాంకరిఁ దలఁప
 శాంకారీపుర మనఁ జనియె లోకముల
 నాశాంకరీపురంబంద నాయునికి
 శ్రీవైలమునకు వచ్చితి, వచ్చి యంత
 నిర్జితపాపు ననిర్జితమహిము
 నూర్జితయశు మల్లికార్జున దేవు
 నత్యర్థమై సమభ్యర్చితుఁ జేసి
 నిత్యంబు సత్క్రియానిష్ఠ ముప్పొద్దు
 సంధిల్ల నానాసుగంధప్రసూన
 బంధురీపూజానుబంధప్రబంధ-
 పటురభసోద్యుక్తిఁ బరమస్రక్షణక్తి
 స్ఫుటభక్తియుక్తి సంపూజ్యఁ గావించి
 తనపౌరు లిలఁ బుష్పదంతఁ డనంగ
 ననయంబు వర్తింప న స్థిక్కనాడు
 పూవులవడుగు లీ పుష్పవాటికలఁ
 ద్రోవఁ జూపుడు వచ్చి తుదిశాఖ నున్న
 కరవీరపుష్పముల్ గమయంగఁగోయ
 నిరవుఁ జూపుచు శాఖ లే నెక్కు నెడను

౧. రి, ౨. మ, ౩. తరసా, ౪. శ, ౫. య, ౬. తనుజుడు.

గీతవాద్యము జనాకీర్ణమోషణము
 నాతతఁచమహావాద్యరవము
 చప్పుడు దిక్కులఁ గప్పుడు బ్రమసి
 యప్పుడు గతికీలు దప్పుడు గ్రీందీ
 కొలనిలో వడకుదు గుబ్బిన పడుడు
 నలరి నాగాంగన లధి దన్ బట్టి
 పూర్వజన్మమున నీ భోగనాథున క-
 పూర్వపూజాబంధములు విరచింప-
 గా నొక్కపద్మంబులో నొక్కతేటి
 దా నొక్క యన్నునూ తప్పనఁజేసి
 భూవలయంబునఁ బుట్టితి దొల్లి
 నూపులవడుగవ కావున నట్టి
 శివుడుఁ గారుణ్యంబు నేసె రమ్మనుచు
 నువిదలు గొనిపోవ నురగలోకమునఁ
 గలితభోగావతీగంగాప్రవాహ
 పులినతలంబునఁ బాడమఁ దలఁక్షణము
 దివ్యతేజమున జాతిన రత్నమున

౧. శబ్ద, ౨. ౦ గ, ౩. బు, ౪. రు, ౫. జేసి, ౬. ల,
 ౭. బారలనక్షణము, ౮. గ.

ఈ పాదమునకు యెదుట "పావకాంబుకు భోగవతి కామమునను"
 అని ఒక ప్రతిపాద అధికపాత మున్నది. దీనికి సం. అనువాదము లేదు.

దివ్యాంగనలపల్కు దృఢముగా నిలబడి
 శ్రీభోగిగాటనుమీర్చితపాదపద్మ
 నాభోగనాథు నత్యర్థిభజించి
 తరుణతరారుణతరణివిస్తరణ-
 కిరణాపహరణవిన్ను³రణమాణిక్య-
 కలశ విభ్రాజితాగణితార్బుదప్ర-
 భలః శబ్దేది లోకసప్తకమును వెలుగ
 ద్వారాస్తకముల భవంతి పంక్తులను
 జారుమండపముల సహజవేదికల
 భూరివప్రముల గోపురముల దివ్య-
 తోరణంబుల సర్వతోభద్ర మనఃగ
 బ్రాజిల్లు దివ్య విస్ఫార తేజో వి-
 రాజితమగుచు దత్ ప్రాసాదమమర
 నప్తదిక్పతులు మూర్త్యప్తకంబును ని-
 జాప్తమహాహి సహస్రముల్ గొలువ
 హరివిరించ్యాది సురాసురప్రముఖ-
 గరుడగంధర్వసంఘంబులు గొలువ
 శుంభత్ ప్రమథగణ స్తోమంబు గొలువ

1. అంగుల నెరిగి; 2. రిప్; 3. రిత, క. గింజ, య. భద్ర,
 4. ములత.

జొచ్చుడు నిది యేమి సోద్యమో యనుచు
 నచ్చటి కేగి యా యయ్యకు మ్రొక్కి,
 “యొక్కడ నుండుదు రెవ్వరు మీరు
 నెక్కడియాఁబోతు మ్రొక్కెద రేల?
 యొక్కడ కేగెద రిందేమిసిద్ధి
 నిక్కలిబు సెప్పమా నీయాన” యనుడు
 “వినవయ్యయిది మోదివ్యవభంబు గర్త-
 జనులకు నేటొండుసందమై తోచు
 జగములో రెండవ శంభుం డనంగ
 బొగడంగ నెగడు శ్రీ భూధరాగ్రజుండు
 ధర్మావతారుండు డాంతుం డుద్భూత-
 కర్తృండు నాల్గుయుగంబులయందు
 ధర్మంబు నాల్గువా డిదంబుల నడుచు
 ధర్మ మయ్యె యుగాంతరముల నెఱుంగి
 తధర్మ మీమూర్తి ధరియించి యిజ్జ-
 గద్గితార్థం బిజ్జగంబున నుండు
 జను లెవ్వరేనియు సప్తరాత్రంబు
 లనశనవిధి సనై కాగ్రచిత్తమున

౧. ఉదాహరణ, ౨. ఉద్భూత, ౩. దములుగా, ౪. యచనజ్ఞ.
 ౫. యబుజ్జ.

ప్రవృత్తాంత రంగాము

నాబిలద్వారంబునం దుండఁగా ద-
 యాబుద్ధి నా వృషభాంశుఁ డేతేరఁ
 దొలఁగ కా వృషభంబు తోఁకఁ బట్టుడును
 బిలములోఁపలికి నంప్రీతిఁ గొంపోవు
 నల మనోవేగంబునను గొనిపోయి
 పాలుపారు వృషభేంద్రపురసమీపమున
 నావృషభాంశుండు నట్లదృశ్యముగ
 భావించి యావృషభపురంబు నడిమి
 వృషభతీర్థంబాడి వేడ్కఁ దత్కృతులు
 వృషభేశు నర్పించి విసమితు లగుచు
 నావృషభేశుండు నంత బ్రత్యక్ష-
 మై వారి కొనగు దృష్టాద్దృష్టిసిద్ధి
 వారిలో మోక్షాభివాంఛితు లైన
 వారల నందికేశ్వరపురంబునకు
 ననుచుఁ దనీయమోక్షా వాససుఖము
 ననుభవింపఁగఁ బండె నట్లునుగాక
 మణిగణాసేకముల్ మంత్రముల్ దేవ-
 గణోకోపభోగముల్ గామరూపములూ

౧. భాంకుండు; భేసుండు, ౨. నడుమ, ౩. విస, ౪. లుగను,
 ౫. భేశ్వరుండంత, ౬. వారక (జ), ౭. దాన, ౮. గాఁగ,
 ౯. కావిభా.

పండితారాధ్యక్షరిత్ర

గామదుఘంబులుఁ గల్పవృక్షములుఁ
 గామితాలోకలోకప్రవర్తనలు
 సంజీవ సంధాన శల్యాదికరణు
 లంజన రస రసాయన ధాతుకళలు
 మృగచోర రాక్షస మృత్యు విషాహి -
 ఖగమహోల్కాశని ఖడ్గనేనాగ్ని -
 పవనోజలాతప ప్రతిఘోరోగ -
 పవి నృపస్తంభన పరిచితకళలు
 గారుడాదులుఁ బరకాయప్రవేశ -
 భూరిదివ్యౌషధంబులు మొదలైన
 దృష్టసిద్ధులు గోరుదృష్టా^౧ర్థులకును
 దృష్టసిద్ధుల నిచ్చు దేవు^౨ డిచ్చటను
 దమనిజావాసముల్ దలఁపంగ నపుడ
 విమలాత్మరుచి బొల్పు నృప^౩భేంద్రమూర్తి
 వచ్చుఁ దొల్లిఁటియట్ల వాలంబుఁ బట్టఁ
 దెచ్చు బిలము^౪ వెడలఁజొచ్చు నబ్బిలము
 నట్ల^౫ కా నెఱుంగి యిష్టార్థముల్ వడసి
 యిట్లు వచ్చితి నంచు నేగ వెండియును

౧. బొలా, ౨. రాగ, ౩. త్త, ౪. దెప్పుడును; డిచ్చుడును,
 ౫. ఖైక, ౬. లెల్ల, ౭. యేనేగి.

౧. జని నిర్జన ప్ర దేశంబున నొక్క
 వనమధ్యమున ఫలావళులు ౩ నేఁ గోయ
 భువినుండి యొక్కతాడి దివిదాఁకఁ బెఱిగి
 దివినుండి యట్ల* క్రిందికి దిగఁబడఁగఁ
 గదలు కేఁ దాళవృక్షముఁ జూడఁ బ్రొద్దు
 గదియఁ దత్తాళవృక్షముతుట్టతుదిని
 శతరుద్రుఁ డొకఁడు శ్రీశైలేంద్రుఁ జూడ
 నతులవృక్షరూఢుఁడై వచ్చె ననఁగఁ
 బాలార్కరుచిఁ దనుప్రభలు మోల్పార
 దాళాగ్రమున నొక్కతఁపసియుఁ దోచె
 దపనుండుఁ గ్రుంకఁ దత్తాళంబుఁ గ్రుంకె
 దపసియు ధరఁజిక్కెఁ దానంతఁ గదిసి
 ౧౦. తా డెట్లు దివి కేఁగె ? ధర నెట్లడంగె ?
 ౧౧. నోడ కెట్టులు మీఁద నుండితి వీవు ?
 నందు నెవ్వరిఁ గంటి ? వగుసిద్ధి యేమి ?
 మోందు డెట్లయ్యె నీ భూజంబు సీకు ?
 ననవుడు శ్రీగిరియంద యేప్రొద్దు

౧. చన, ౨. నిర్జన, ౩. ల, ౪. త్రాడు, ౫. ల్ల, ౬. నాఁగ,
 ౭. చన, ౮. గ్రుంకుడు దాసుడు, ౯. జిక్కె, ౧౦. తానెట్లు,
 ౧౧. నూనె.

పండ్ల తా రా య్య వ ర్తి త

వనముల నడవుల వర్తింతు నేడు
 ననఘ యీ ప్రాంత మేకాంతంబు గాన
 చనుదెంచి యుదయమజ్జన కాలమునను
 జర్చింప లింగవశమున నిచ్చటన
 కూర్చుండి యేను లింగార్చన సేయఁ
 దుదల నర్కాంశులు దోప నీతాడి
 తుదలయాకులు తుట్టతుదలను దోచె,
 నుదయాద్రిరుచులు దళితై నీమ్రాన
 నుదయాద్రిరుచులును దుదలఁ దళితై,
 మొదలయీరణముల్ మొలవ నక్కుజము
 మొదలయీకుల మొట్టమొదలు మొలచె,
 గదిసి యాద్యుతులు సాగంగ నీద్రుచుము
 గదిసిన మీదటికొమ్మలు సాగె,
 బాదలుచు రవియును బాడఁమ నిత్తరువుఁ
 బాదలుచు నినుఁజూడఁ బాడమెను మునుగఁ
 జక్కొన్న లింగావసరవేళ గాన
 యక్కడిక్కడఁ నూడ కట్ల యుండితిని,
 గ్రాలు నంబునుమధ్యజ్ఞికభాతిఁ

౧. కు, ౨. లు, ౩. తునీతాడి, ౪. లు, ౫. లనా, ౬. వ,
 ౭. నను, ౮. గూడ, ౯. మి.

దాళాగ్ర సత్రమధ్యమున నేనుండ
 రవిరథం బేగు తీవ్రమున నీతరువు
 దివిదాకం జెరుగుడు రవియు మధ్యాహ్న-
 వేళ నీచనుతాళనృక్షంబు గదిసి
 నాలాంఛనంబును నన్నును జూచి
 సముచితసత్కారసంతుష్టుఁ జేసి
 యమలాత్మ యీప్సికం బడుగు నావుడును
 ఫలితపర్వతసార్వభౌమాతిశయత
 నొలయుశ్రీగిరియు నా కున్నిపట్టేని,
 నజ హరి యుక్తదా ద్యమరాఛ్చితుండు
 ద్రిజగన్నుతుండు ముక్తిప్రదాయకుండు
 సుమహదపారభౌసురదయాంభోధి
 వ్రమథనాయకుండు శ్రీపర్వతప్రాణ-
 వల్లభుడైన శ్రీ మల్లికార్జునుడ
 తెల్లంబు నా ప్రాణవల్లభుడేని,
 బన్నగాంకుని పం కవైన నిన్ను
 గన్నులారంగం జూడంగా గంటినేని,
 వేడ నింతటిమీద వేటొండు వరము
 బోడిగా నున్నదే భువనలోచనుడ

యేమియు నేనొల్ల నీతాళవృక్ష
 మీమహి నుదయింప నేమిగారణము?
 ననఁజనఁ గొనసాఁగుశక్తి యీవృక్ష
 మున కెట్లు లెనగెను మోచు ంజేమిటికి?
 యెప్పటిభువిఁ గ్రుంకు ంజేమి విధంబు?
 సెప్పు మింకెనియ చాలు శివనేత్ర” యనుడు
 “శ్రీగిరి దనహాళి నృజియించె బుణ్య
 భాగుండు మధ్యల బ్రదికింపఁ దలంచి
 సూర్యవనంబును సూర్యనగంబు
 సూర్యకుండంబును సూర్యేశ్వరంబు
 దా వెండియును సూర్యతాళము ననఁగఁ
 గావించె నిహపరకాంతౌషధులకు
 సూర్యకుండం బాడి సూర్యేశుఁ గొలువ
 సూర్యపదం బగు సూర్యాత్ముకరుణ
 ద్వాదశాదిత్యులు దమతమపదవు
 లాదిని సూర్యేశు నర్చించి కనిరి,
 దా నుదయింప నీతాడియుఁ బొడుచు,
 దా నన్తమింప నీతాడియుఁ గ్రుంకు;

౧. శ్రీ, ౨. టిడియేమి, ౩. కారణము, ౪. గత. ౫. ల,
 ౬. ంచనప్పుడు, ౭. తాడును.

బురహారుకృపఁ దాళభూరుహం బెక్కి
 యరుగుదెంచినవారి కభిమతం బిత్తుఁ,
 దనార సీగిరిఁ జంద్రతాళంబుఁ గలదు,
 జనులెట్లు సనుదేరఁ జంద్రుండు నిచ్చు
 లీల నక్షత్రతాళీసమూహములు
 శైలంబు³నం దిట్లు సరియింపుచుండుఁ
 గావున చోద్యముల్ గల⁴విట్టు లొండు
 సీవు గామింపవేనియును దప్పేమి*?
 మానితాంబుజ రాగమణు లివే కొనుము,
 పూని శ్రీగిరినాథుఁ బూజింపఁ బొమ్ము”
 ననుచు నంతట సూర్యుడరుగ నీతరువు
 ననుదెంచి యట్ల యీజగతిలో నడఁగె
 నని చంద్రసూర్యతాళాది వృక్షముల
 ఘనమహత్త్వముఁ జెప్పఁగా వింటి మఱియు
 పెండియు నొకనాఁడు విసినాంతరమున
 నుండంగఁ దనమ్రాల⁵ నొండొండ భీతు

౧. కుక్రీ, ౨. లి, ౩. సంధిల్ల, ౪. విట్లునొండు; విట్లు
 యొండు, ౫. డరిగ, ౬. రా, ౭. నొక్కండు.

* ఈపాదము తరువాత “యేనిత్తునడుగు నీకేదియన్నెన” అని
 ఒకప్రతిలో అధికపాద మున్నది. దీనికి సం. అనువాదము లేదు.

గొన్నియురంబున నంటుకొని యొక్క యర్భ-
కునిశ్శబం బుండంగ గుబ్బన పడుడు
జక్కన నే జేరఁ జని “విభీతాత్మ!
యొక్కడనుండి నీ వేతెంచి పడితి?
వడఁగ గర్భంబులోపలి పాపపీనుఁ
గుడుగక యురమున నునికి యెట్లను³డు
“బురముననుండి యే² బుష్పంబులకును
గర మురువడిఁ బాఱఁ గడుపు గలంగ
జలతీరమునఁ జేతినజ్జయుఁ బెట్టి
యిల¹నొక్క కొంతద వ్వేగి కూర్చు²ండి
మావరవాటిక మఱిశంక లేక
నోవెట్టి కూర్చుండు³ దుచితమే యనుడు
దిగ్గన లేచి యిందైనంబును జూచి
బగ్గించి పలు¹కుశబ్దం బెట్లు దోచె
నిక్కడ నూరు లే దిల్లు లే దనుచు
నక్కడ నొక²తాతి³నిక్కగాఁ బెట్టి
చక్కన యొక్కింత సని కూరుచుం²డ

౧. పు, ౨ పల్ల, ౩. నిస, ౪. పుష్పకంబులకు, ౫. జేటి,
౬. నొక, ౭. ండ, ౮. కువాకి, ౯. పను, ౧౦. నాల్, ౧౧. లను,
౧౨. క, ౧౩. తాయి, ౧౪. నింక, ౧౫. ండి.

నక్కడ నిట్టల యట్టిక్క వెట్టి
 యక్కడకక్కడ కరిగి కూర్చుండి
 నక్కడకక్కడ కట్టవారింపబడి
 నిక్కలు వెట్టుచు నిల దూర మేగి
 చక్కన మఱి బహిష్కర్తణంబు నేసి
 శౌచాచమన బహిష్కర్తవక్రియామ
 లాచరించి మదీశ్వరాచార్యున సలిపి
 ఘనతరంగా దోష్ప కథమున బట్టి
 యమపక్షి నేగి యయ్యెయిక్కలున్న
 కందువలందు “భిక్షు దేహి” యనంగ
 సుందరుల్ దమయెడల్ సూపక పచ్చి
 యందలు నత్తుబదివ్యాన్నా దూరిన్ని-
 గందువలందు భిక్షుములు వెట్టుడును
 బరమున కారగింపంగ బెట్టి కుడువ
 సరసదివ్యాన్న భోజనమహత్త్వమున
 నప్పుడు గర్భక్షయంబు నా కగుడు
 నప్పురవరము సయ్యన కానవచ్చె
 నందు దద్దివ్యకన్యారత్న మొక్క-

౧. దీర్చి, ౨. హున్నా, ౩. ల, ౪. యం, ౫. యనిన, ౬.
 య, ౭. స. ర. లిచ్చి.

సుందరి సర్వాంగసుందరి వచ్చి
 తనగృహంబునకు నుదాత్తసంప్రీతి
 నను గొనిపోయి యున్నతహర్ష్యమునను
 నునిచి యభ్యంగక్రియోపేతుఁ జేసి
 యనుపమదివ్యాంబరావలు లిచ్చి
 బంధురఊడశాభరణసంధాన-
 గంధమాల్యాదిశృంగారంబుఁ జేసి
 యలకు దివ్యాన్నపానాదులఁ దనిపి
 యలకు తాంబూలాదులర్పించి యంత
 వరియించి నన్నవరతసంభోగ
 సురతసుఖాంబుధిఁ జొక్కించుచుండ
 ననుపమదివ్యవర్షానేకకోట్లు
 ననంగఁ దద్గర్భంబు నతి కై నఁ జూచి
 చిక్కె నా కీ³ సతి దక్కెఁ బొమ్మనుచు
 నొక్కిరంత దలఁపన య్యుగ్మలి యెఱుంగ
 చెచ్చెర గర్భంబు వ్రచ్చి యర్భకుని
 బుచ్చి నాపై నటు వొమ్మంచు వైవ
 నెప్పుడో వచ్చి తా దొప్పన పడితి
 నిప్పట" నని చెప్ప నిది వింటి మఱియు

౧. రాంసు, ౨. యమిత, ౩. ర.

నరిగితి నట వినోదార్థమై దూర
 మరుగ నరుగ నొక్క గిరికందరమున
 నొక్కయ్య బిలములోనుండి యేతేర
 నెక్కడనుండి మీ రేగెద రనుడు
 నిది పాపబిల మందు రీద్యారమునను
 గదలక దినస స్తకం బుండ నొక్క--
 యువిద యబ్బిలములోనుండి యేతెంచి
 సవినయంబుగఁ దన చాఁకిటిపాప
 నిటు వట్టు వన చేతి కిచ్చుచు బోవఁ
 గటకట నేడ్చుచు గఱచుచు వ్రచ్చి-
 కొనుచు గోళుల డుస్సికొనుచు దోల్లొలిచి-
 కొనుచు గండలు గొర్కికొనుచు సాధకుని
 తనువుమాంసం బెల్ల దరిమిడి కూడఁ
 దినఁగ నెమ్మలు దక్క ధృతిపేర్చి నతఁడు
 గలఁగక పండ్లిలగఱవక చనక
 రయలుగక యులువక హాయన కచట
 గదలక మెదలక కర మడ్డ మిడక
 యదరక బెదరక యఱుగఁగలిగొనక

౧. నటు, ౨. యు బిలములో, ౩. న, ౪. నల, ౫. ట,
 .. యక్కటా యనక.

వెక్కక నుసలక వీగక మసల

కొక్కింతయును గొంకకున్నను మెచ్చి

జనని యప్పుడ వచ్చి తనకూతుర బుచ్చి-

కొని దివ్యదేహ మెక్కుమకూర్చి నిచ్చి

యావామ వెండియు నభిమతసిద్ధి

గావించు నని బిలకల్పోక్తి నట్ల

తలరక తను వొగ్గి తనఘనోరధము

బాలఁతిచే బడసియే బోయెద ననుచు

యోగవాగలు మెట్ట నుద్యక్తుడగుచు

వాగలు గిరులపై బదిలమే యనుడు

వాగ లూరకరావు వడసితి యోగ -

వాగ లేట్లన్న సీతర్వతాగ్రమున

గరమర్థి శ్రీపాదుకాసిద్ధనాథు

బరగుశూలంబుల వాగలు వెట్టి

యెలమితో వేయును నెనిమిదిమాడ్లు

వలగొని మ్రొక్కుచు వచ్చి కల్పోక్తి

బధమిడిపోవుచో బర్వతాకృతిని

బ్రథితమై యొక్కసర్పంబున్న దాని

వదనంబు బిలమని వడివడిఁజొచ్చి

౧. నే, ౨. డు, ౩. కావు క. న, ౪. సిద్ధి.

యది వాముకడుపులో నౌటయెఱుంగి
 సర్వజ్ఞభోజనిం జంపంగనచ్చు
 గర్వనాగంబు నుక్కొడచినసూక్తి
 నిల “సన్యథా శరణం నాస్తి” యనంగ
 నిల “రక్ష రక్ష మాహేశ్వర” యనంగ
 మహితమంత్రంబు సన్నతి సనుస్థింస
 సహింసతి ప్రక్కలై యఱచుచుండెల్లె,
 నిని యొక్కసర్వమువ్యర్జితం దక్షణము
 చనుదెంచి తొలంగి యే జనంగం దచ్చవముఁ
 జక్కొల్పి యారెడుప్రక్కలుఁ గూర్చి
 ప్రక్కన సంధానకరణి ముట్టించి
 యురగంబుఁ గొనిపోయె నుమిసె సంధాన-
 కరణియు సంత నే గని పుచ్చుకొనుచు
 నరుగుచు మఱియొక్క సరసిజాకరము
 దరింద్రొక్కి జలములుద్రావు నపేక్ష
 ముట్టును నుదకముల్ ముట్టినచేయి
 ముట్టినంత నత్రైగి ముందఱుబడునుఁ
 జట్టినతునుకలు సంధానకరణి
 ముట్టించె గరమొప్పె ముట్ట కే నట్టె

గ. ౧, ౨, ౩, ౪, ౫, ౬, ౭, ౮, ౯, ౧౦, ౧౧, ౧౨, ౧౩, ౧౪, ౧౫, ౧౬, ౧౭, ౧౮, ౧౯, ౨౦, ౨౧, ౨౨, ౨౩, ౨౪, ౨౫, ౨౬, ౨౭, ౨౮, ౨౯, ౩౦, ౩౧, ౩౨, ౩౩, ౩౪, ౩౫, ౩౬, ౩౭, ౩౮, ౩౯, ౪౦, ౪౧, ౪౨, ౪౩, ౪౪, ౪౫, ౪౬, ౪౭, ౪౮, ౪౯, ౫౦, ౫౧, ౫౨, ౫౩, ౫౪, ౫౫, ౫౬, ౫౭, ౫౮, ౫౯, ౬౦, ౬౧, ౬౨, ౬౩, ౬౪, ౬౫, ౬౬, ౬౭, ౬౮, ౬౯, ౭౦, ౭౧, ౭౨, ౭౩, ౭౪, ౭౫, ౭౬, ౭౭, ౭౮, ౭౯, ౮౦, ౮౧, ౮౨, ౮౩, ౮౪, ౮౫, ౮౬, ౮౭, ౮౮, ౮౯, ౯౦, ౯౧, ౯౨, ౯౩, ౯౪, ౯౫, ౯౬, ౯౭, ౯౮, ౯౯, ౧౦౦.

యుదకముల్ గొలుగలో నొకకొన్ని గొనుచు
 గదలి కత్తరిపాణిగా నంత యెఱుంగి
 యరుగంగ నెదుర మదాంధగజములు
 వరిగొని తనహొదర బటతేరఁ గాంచి
 కత్తరిపాణి యా కరులపైఁ జల్లు
 మత్తేభములు దున్ని మగుడిపాటంగ
 నంటుతొ లంటిన నటు గొన్ని సిక్క
 నంటుతొలకుఁజన కం దొక్కగజము
 దనతుండమున శిలోదక మట్లు చెచ్చి
 చననీని యంత్రాల సందులఁ జల్లు
 బాసి యేనుఁగు లేకఁగె బట్టితి మెల్ల
 నాశిలోదకము లే నంత ముందఁజిక్కి
 నరుగంగ నరుగంగ నంటుతొ లంటఁ
 దరమిడి తచ్చిలోదకములు నల్ల
 విడుచుడు నంటుల వేనవేల్ గొదాఁటి
 పుడమియు దిశలు నభోవీధిఁ గొప్పి
 యోజనోత్సేదంబు యోజనాయతము

౧. గలిగిలో; గళగళ; గరిగలో, ౨. కత్తరివాణి, ౩. నెం
 ర. యె, ౪. బోకయుం, ౬. రో, ౭. ల, ౮. గ, ౯. గోళ్ల; గాళ్ల,
 ౧౦. టి, ౧౧. దాట; నాట, ౧౨. ప్ప.

యోజనవిస్తీర్ణ మొకవృక్ష మున్నఁ
 గనుఁగొని యిదియ మార్గం బని యొక్కఁ
 దశనకాండ నొకకోతితనువు వాటిల్ల
 న³మైయి విడువక నామ్రానికొమ్మ
 కొమ్మ దప్పక యుఱుకుచుఁ బోవఁబోవ
 నాఁకలి వుట్టుడు నం దొక్కఫలము
 వీకతో నమలంగ వేగంబ తనకుఁ
 జిలుకశరీరంబు సిద్ధింప నంతఁ
 జిలుకనై యామ్రానఁ జిక్కక యరుగ
 శ్రమము దోచుడుఁ బుష్పశాఖిపైఁ బుష్ప
 సమితియ శయ్యగా శయనించియుండఁ
 దన కంతఁ దుమ్మెదతనువు సిద్ధింప
 ఘనపుష్పపరిమళకాంక్షఁ జిక్కకయుఁ
 గడఁకఁ దద్వృక్షశాఖాతతిఁ గడచి
 యుడువేధిఁ జన నొక్క యుర్విధరంబు
 పడఁకువ నొక్కతాపసి యున్న వారి
 యడుగులఁ బడుడు భృంగాకార²మెడలి
 తనకు దివ్యాంగ మా తాపసి యొసగఁ

౧. య, ౨. కండ; శండ, ౩. మేను, ౪. ఁబె, ౫. యై,
 ౬. ఖిపై; ఖిపై, ౭. ముడిచి.

పంకితా రాష్ట్ర చరిత్ర

బెనుపారి భేచరీబల మిడే యిందు
 మండెడుమంటలమాడ్కి నెల్లెడల
 నుండు మండుచు నవి యొడక ప్రిక్కు-
 ననుపడు నవి యోగవాగలై నీకు
 ననుడు నే నల్లెగి యచ్చట బెండు-
 మంటలు దక్క పామహిమ మెట్టుడును
 బట్టిన కవి యోగవాగలై తనరె
 బడసితి నీయోగవాగ క్రీక్రియను
 బడసి నహస్రాబ్ధిరిమితం బయ్యె
 బర్వతాధీశుశుంభత్కడ జేసి
 సర్వసిద్ధులును సుసాధ్యులు బయ్యె
 గడక నీయోగవాగలు మెట్టకలన
 నడయక భేచరత్వంబు సంపల్లి
 నేలోకములకు నా కేంగంగవలయు
 నాలోకములకు జయ్యన కొనిపోవ
 భోగవతికి నేగి పుణ్యోదకములు
 నాగలోకస్వర్ణనళిసముల్ బెట్టు
 భాగీరథికి నేగి భవ్యోదకములు
 బాగొందు తత్తటప్రసవముల్ బెట్టు

౧. ర, ౨. లే, ౩. లే, ౪. గ, ౫. న.

మందాకినికి నేఁగి మహితోదకములు
 గెందామరలుఁ దెత్తుఁ గ్రియ దులుకాడ
 మానితభక్తి శ్రీమల్లికార్జును స-
 దానందుఁ బూజింతు ననుచు నాయయ్య
 సనియె నెచ్చటికేనిఁ జనుడు సాధకుఁడు
 విని యత్తపోధనుఁ గనుఁగొని నగుచు
 శ్రీగిరిమీఁది విశేషంబు లెన్న
 వాగీశ్వరునకైన వశమట్లుగాదు
 నెన్ని యగ్గిరిదరు లన్ని సోద్యము
 లెన్ని యగ్గిరిగిరు లన్ని సోద్యములు
 ననఁ జూడ వినఁ జెప్ప సాధింపఁ బడయ
 ననఁ గీర్తిసేయ శక్యమె ? యింత సాలుఁ
 జాలుఁ, బోయెద, నీవుఁ జాలుచే రమ్మ,
 చాలవేఁ జిక్కుము, చనఁ ద్రోవనిమ్మ
 జడుఁడనై యొజ్జశిష్యన్యాయమునకు
 నొడఁబడ నింక నీ యుక్తులు మాను
 మెట్టుదుఁ బులివైనఁ దట్టుదు భీతి
 ముట్టుదుఁ దుదఁ జలపట్టుదుఁగాని
 తక్కు నాగమనంబుఁ జిక్క నేమిటను

స్రుక్క నొంటికి, వెన్న ద్రొక్క, నెట్టెనఁ
 జొత్తు బిలము, ద్రోచి పుత్తు విఘ్నంబు,
 లుత్తు నెందైనను, ఇవత్తుజయించి,
 పొదలు నీలాంఘనంబులు నిన్నుఁ జూచి
 ముదలించినను బోక మున్నుంటిఁ గాక
 న న్నాఁగ శ్రీగిరినాథుఁడుఁ జాలఁ
 డన్న శక్యమె నీకు? నిన్నియు నేల?
 పొమ్ము, బిలము సూటఁ గొమ్ము, జయించి
 రమ్ము, మేమును నీవశ మ్మని నమ్ము,
 దీవించి పంపు, మింటియ తక్కుఁగాని
 పోవక నిలువఁ దపోధాన పోవ
 నానతి యీమల్లికార్జునదేవు
 నాన నీ కింక నొం డాడిన ననుడు
 మలకలఁ బడఁడ, నా మాయలఁ బడఁడ,
 మలఁకువఁ బడఁడ, నా మాటలఁ బడఁడ,
 తక్కులఁ బడఁడ, నా దబ్బులఁ బడఁడ,
 చొక్కులఁ బడఁడ, నా చూపులఁ బడఁడ,
 మఱఁగులఁ బడఁడ, నా మతములఁ బడఁడ,

౧. న, ౨. న్ని, ౩. ని, ౪. మే మెల్ల నీసా మ్మని నన్ను
 సామ్మ నీమమ్మ; మెల్లని గన్నరావించి యపుడు, ౫. నుపోవ.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

, వజ్రతలఁ బడఁడ, నా వార్తలఁ బడఁడ,
 జంకెలఁ బడఁడ, నా సటములఁ బడఁడ,
 యొకఁ జిక్కింప రా దిక్కడ ననుచుఁ
 దహసి యున్నునికిన తా నదృశ్యముగఁ
 దహసిని గుటిలంబుతపసిగా నెఱుంగి
 తెరు విడి చూతఁ డుద్వృత్తి వట్రిల్ల
 నరుగంగ నరుగంగ నంతకు మున్న
 సరకు నేయక^౧ మీఱి సాధకో^౨ త్తముఁడు
 నరుదుగా కంచును నాభైరవుండు
 బిలమువాఁకిటియందు వృథుత రాగ్గళము
 పొలుపున నొక్క^౩ బెబ్బులిరూపుఁ డాల్చి
 తగ్గుచుఁ బొదలుచు బుగ్గలించుచును
 మ్రొగ్గుచు మూల్గుచు ముఱకటించుచును
 ముక్కువిర్చుచు బొమల్ ముడివెట్టుకొనుచు
 *వ్రక్కుచు, ముందఱ నిక్కుచు, నావు-
 లించుచు, జిహ్వ సారించుచు, ^౪మ్రోల-
^౫గించుచు, నొసలు స్రుక్కించుచు, ^౬నెదురు
 దొరుచు, ^౭మూరుచు, ధర ముం^౮నిగాల్లు

౧. కర, ౨. ము, ౩. మా, ౪. పెంబులి, ౫. వ్రక్కుచు, ౬.
 నేల, ౭. నించుచు, ౮. నెమరు; మ్రోల, ౯. కు, ౧౦. ను.

పండితా రాశ్య చరిత్ర.

నూరుచు, నీనగల నోడియుచు, నీనడగి
 నడచుచు. మూతులు నాకుచు, వాల
 మడచుచు, నేలతో నప్పళింపుచును,
 నోడలు గిర్పుచు, మీస లోరగింపుచును,
 గడవలించుచు, జెవుల్ గత్తరించుచును, *
 గనలుచు, బానలుచు, గఱవ నుంకించు
 చును, గ్రుడ్లు మిడికించుచును, జూచుచుండ
 గ్రమ మొందగృష్ణ రక్త శ్వేత వర్ణ
 నముదితశిఖిశిఖాశకలసంఘములు
 వోడిగాఁ బెనుప్రోవు వోసినయట్లు
 మూడువన్నెలు మేన ముడినొడి కూడఁ
 గరులమదంబుఁ గేసఘలకోషంబు
 ధర నాగవృశ్చికోత్కరములవిషము
 ననలంబువేడిమి యసురులక్రౌర్య
 మనిలునితీవ్రత యటు గూడ బెరసి
 యాపోవ కొకరూపమై యున్నయట్టి

౧. కు, ౨. నింగిలి, ౩. నలగి. ౪. డ, ౫. బడిం, * ఈపాదము తరువాత ఒక ప్రతిలో, “పెదమల్లదిరుగుచు బిట్టరుచును” అని ఒక అధికపాదమున్నది. దీనికి సం. ఆనువాదములేదు, ౬. ఈ, ౭. నూగించు, ౮. చను, ౯. వర్ణ, ౧౦. డ.

యాపులి సాధకుం డత్తటి డాసి
 పులిరక్కసునిచాపు బాంకు గానోపు
 జ్వలనాత్ముచే నాడు నచ్చేనేనియును
 నిట బిలాంతరమున నెట్లున్నవాడు ?
 నిటలాత్మునకు గాక యెట్లోడివచ్చె ?
 నొం డేల యిల డాగి నొండానో కాక
 పెండి యావ్యాప్తునురుండు దాననగఁ
 దఱసి సెప్పినపులి దాన కానోపుఁ
 దఱసించదము గాక దండియై నిలువఁ
 గలదె నా యెదుర వ్యాప్తుంబు శీఘ్రంబు
 తొలగకయున్నను ద్రోవ యీకున్నఁ
 జిక్కెగా కింక నా చేతకని ట్లున్న
 నెక్కడ సొచ్చిన నేల పోనిత్తు,
 దండింతుఁ దలఁకింతు ధట్టింతు నలఁతు
 ఖండింతు*మలయింతు గతము నేయుదును
 గాక*సైరింతునే గర్వించి తనదు
 భీకరాకారంబు నాకుఁ జూపెడినె ?
 యనుచు డగ్గఱుడు దా నంతలోపలను

౧. డంతట, ౨. నొండాడ, ౩. యున్నాడొకార (ని). ౪
 నెట్లున్న, ౫. మండింతు; మడియింతు, ౬. నేవింతు.

సంక్షిప్తా ర్థా శ్చ స రి త్ర

జనరారంగాఁ బర్వతము వడ్డయట్లు
 మండుచు నుల్కంబు మహిఁ బడ్డయట్లు
 దండిమృత్యువు మహాధతిఁ బడ్డయట్లు
 ఘనఘనాగర్జునల్ గకుబంతములుగఁ
 జనుదెంచి యమ్మహాశని వడ్డయట్లు
 సంగతిఁ బ్రళయాగ్ని శకలముల్ వడ్డ-
 భంగి నప్పలి బిట్టు వడుడు సాధకుఁడు
 బెదరక బెగడక పిమ్మిడిగొనక
 యదరక^౧ నలఁగక యట యిట సనక
 యులుకక యోడక యుత్తలపడక
 యలుగక యలయక యఱుగలిగొనక
 తలఁగక తరలక ధైర్యంబు సెడక
 తొలఁగక శకలఁగక శత్రొట్టువుగొనక
 యొకచేతఁ బులిమిస లొడిసి ము న్నవ్విటి
 యొకచేతఁ బులిదొడ లోడక^౨ చొనిసి
 చరణముల్ సరణముల్ పురిగొనఁ బెన^౩చి
 ధర వెల్లకిల నూకి తాటించి యార్వఁ
 బులియు నదృశ్య మైపోవ సాధకుఁడు

౧. రు తత్పర్వ, ౨. టి, ౩. నలయక, ౪. మె, ౫. తొట్టరు,
 ౬. చ, ౭. సి.

గలఁ గని మేల్కొన్న గతిఁ జోద్య మంది
 యంత దెర్వున దొంటియట్టుల యరుగ
 నంతకంటెను మున్న యాభైరవుండు
 మూర్తి గైకొని తాన ముందట నెన్ని
 వర్తనలను గెలువంగరా దనుచు
 నంతకంతకు ³ బిలు బన్ను వసేసి
 యంతంబునను వహ్నియై మండుచుండఁ
 దఱిదఱి జొచ్చు సాధకునకుఁ జొరఁగ
 నిఱకటమై యున్న ⁴ నిల వంగివంగి
 పోవంగఁబోవంగఁ బోవరాకున్న
 దా వెండి కూర్చుండి ధరఁ బోవఁబోవ
 నెలమిఁ గూర్చుండియు నేఁగరాకున్న
 నిల ⁵ జొంగిజొంగి యొక్కింత సనంగఁ
 బొరిఁబొరి జొంగియుఁ బోవరాకున్న
 సరసర ధరఁ జక్క సాగిలి తాఱి
 యంత గట్టెదుర దావాసలార్చులును
 నంతరింపని ప్రళయానిలశిఖలుఁ
 గఱకంపు చిచ్చుఱకంటిమంటలును

౧. యట్లున, ౨. న, ౩. బలు, ౪. ట, ౫. జోఁ (జో) దో
 (దో), ౬. దానువో, ౭. ల, ౮. ల.

యొకపగు తాత్పర్య వట్టినయట్లు
 దనరుచుఁ దద్బలాం తర్వీధినుండి
 కనలుచుఁ బొనలుచుఁ గల్లు గట్టుచును
 బాగులుచు భుగభుగభుగభుగభుగులు
 భుగు లంచుఁ బెనుమంట లెగయుచుఁ జిట్లు-
 చును నాలుకలు గ్రోయుచును బ్రస్ఫురించు
 చును^౧ సెగ^౨లెదు రెక్కుచును^౩ సుల్లు గొనుచు
 నెడక వారాసు^౪ లెల్ల పూర్ణిలు
 వడువున మ్రోయుచు వరులుఘోరాగ్నిఁ
 బొడగని పిఱిదికిఁ బోక సాధకుఁడు
 వడిఁబడి దాన యా వహ్నిలోఁ బడుడు
 నయ్యగ్ని మును దాన యైన ధైరవుఁడు
 నయ్యన సంతఁ బ్రసన్నుడై^౫, “మెచ్చు
 వచ్చె, నీకీష్పడ వాంఛితార్థంబు
 లిచ్చెద” ననుడు “నీ విచ్చెడి దేమి?
 యే గొనియెడి దేమి? యెలమి నీతోడి
 పాఁగెము నాపాలఁ బరమేశుఁ డుండ
 నడరు నీసాహస్య^౬ మడుగుదునేనిఁ

౧. తరముననుండి, ౨. బొనరుచు; బొనలుచు, ౩. లు,
 ౪. కలు, ౫. కె, ౬. ము, ౭. లేదు, ౮. కిచ్చెద, ౯. చు,
 బ్రత్యక్షమైనట్లు, ౧౦. మడిసితి.

గడు వికృతంబు భీకరము నీరూపు
సామీప్యమేనియుఁ జను, రక్త శవ సు-
రా మాంసముల కనారతము నాలయము,
సాలోక్యమేనిఁ బితౄచభేతాళ-
కాలభూతాదినంకరము లోకంబు
నది గారణమున నీ యం దేమిగుడువఁ
గదిసి నీయం దేమి ంగంటి దృష్టముగఁ,
దప్పని యభిమతదాత వంటేనిఁ
³జెప్పనఁ శజెఱుపనఁ జేటవుగాక
సటములు*సాలు, నన్ సాఁగిపోనిమ్ము,
గుటిలమ్ము దక్కుదక్కుము "సిక్కు" మనుచు
భైరవుమాయలఁ ²బడక సాధకుఁడు
వారక తొంటిత్రిప్రముననాయరుగ
నర్ణవనస్తకం బది యొక్కవేళ
ఘూర్ణిల్లుక్రియ మహాఘోషణ దనర
రంగత్తరంగ లుప్సంగఁ బాతాళ-
గంగ ము న్వచ్చిన కనుమయో యనఁగ
చిలమున కెదురెక్కు పృథులప్రవాహ-

౧. గట్టె(ట్ట), ౨. క, ౩. చెప్పిన(లి), ౪. శరిసినన్, ౫.
నూనెను, ౬. నిక్క, ౭. బడుడు; బడడు, ౮. యేగ.

పండితా రాధ్య చరిత్ర

జలము ముందటఁ గాంచి సాధకోత్తముఁడు
 నుబ్బుచుఁ దత్ ప్రవాహోర్తిస్థలమున
 గుబ్బన పడి సాధకుఁడు మున్ది లేచు
 సంతన దివ్యాంగ మడుగుత ద్వేహ-
 కాంతి దిగంతవి శ్రాంతమై వెలుంగఁ
 దను దాన చూచి సాధకుఁడు హర్షించి
 చనఁజన నెదుర భాస్వద్రత్న ఖచిత-
 మైన సువర్ణ దేవాలయోపాంత-
 మానిత రమ్యహర్మ్యస్థలంబునను
 గాంచనాంచిత కాంతిఁ గడు నొప్పుభేరిఁ
 గాంచి తద్దివ్యలింగము³ భజించి
 తవిలి యా భేరి సాధకుఁడు వాయింప
 దివిజాంగనలు సముద్వృత్తి నేతెంచి
 యతని నై రావతేంద్రాచార్యుఁ జేసి
 సతులు⁴ దోఁకొనిపోయి స్వర్గలోకమున
 నదె కల్పభూరుహం బదె కామధేను
 వదె యూర్వశీప్రముఖాంగనాసీక
 మదె యమృతం బదె యజరామరత్వ

౧. క్రొ. ౨. కరమొప్పు, ౩. గంబు భజించి, ౪. చేకొని.

మదె యణిమా^౧ మహిమా ద్యప్తసిద్ధి
 నదమలదేవేంద్రసామ్రాజ్యలక్ష్మి
 యదె యిందులోన నీ^౨ కభిమతం బెద్ది
 యది వరియింపు మీ^౩ వనుచు బ్రాధింప
 ముదము^౪ మనంబున ముప్పిరిగొనంగ
 సాధకుం డభిమతైశ్వర్యభోగముల
 బాధిత సౌఖ్యసంపద దొప్పజేలి
 యవికల దివ్యవర్షానేకకోట్లు
 వివిధదేవేంద్రాదివిపులభోగములు
 జెంది యంతట^౫ మీది శివలోకసుఖము
 లందు నిట్టివి దా మనంత బిలంబు
 లెందు శ్రీనగముపెం పేమని చెప్ప?
 నిందుహాళియ యెర్గు నిట సూడు మింక
 నురుతరశ్రీపర్వతోత్తరద్వార-
 వరమహాత్వంబు దద్వారవాస్తవ్యు
 డైన మహేశ్వరోద్యుల్లింగమూర్తి
 మానితం బగుగుప్త మాహేశ్వరంబు
 జరుకేశ్వరంబును సంధ్యాసమాధి

౧. దిక్మనునప్త, ౨. కను, ౩. మదంబున, ౪. మీద; లోన.
 ౫. స, ౬. దే.

గరుజేశ్వరంబును గాలప్రాదేశ్వ -
 రంబుఁ బాఠనాశనంబు గజేశ్వ -
 రంబు దేవప్రాదేశ్వరంబు సిద్ధేశ్వ -
 రంబును నీలహృదంబును నాఁగఁ
 బంచి యేకాదశభవ్యతీర్థములు
 మొదలను శ్రీచతుర్ముఖబసవేశ -
 పదపద్మములు శిభజింపక భజించినను
 గరము నిష్ఫలము లేకాదశతీర్థ -
 వరలింగదర్శనవందనార్చనము
 లెట్టన్న శ్రీనందికేశుండు లేని
 యట్టిలింగోపాస్తి యట్టిద కాన
 యూనక్తి నట్ల కన్యాసిద్ధనాథు
 ప్రాసాదోపూర్వదిగ్భరితమై యొప్పు
 భూవరేణ్యుండు స్వయంభూలింగదేవ -
 దేవు నయ్యమరావతీపురిఁ జూడు
 తివిరి మందాకినీతీరోత్తరమున
 దివిజవంద్యునిఁ జూడు దేవు నింద్రేశు
 దర్పితపాపారిఁ దల్లింగమాత్తి

౧. రంబును దేవప్రాదంబు, ౨. శక్తి భజియించి మఱియు,
 ౩. లు, ౪. మదిమె, ౫. మనకు.

దూర్పునఁ జూడు సంస్తుత్యమై గుప్త-
 మాహేశ్వరం బొప్ప, మహితత్లింగ-
 మాహాత్మ్య మది యవా జ్ఞనసాత్మకమ్ము,
 నవుల నేలేశ్వరం బనఁగఁ దూర్పునను
 భువీలింగములుఁ గుండములు నగంబులును
 * (విహిత³రత్న చ్ఛాయ వెలుఁగులింగములు
 మహి నొప్పత్తిర్థముల్ మఱియును గలవు,)
 + గామితస్వర్గమో శ్చ స్రోదోత్తములు
 * రామేశ్వరంబు⁴నుమామహేశ్వరము
 సంగమేశ్వరమును జరమేశ్వరంబు
 సంగమూలస్థాన⁵ మచలేశ్వరము ది-
 లేశ్వరాసిద్ధము శ్రీశ్వర శాత-
 మేశ్వరాదులఁ జూడు మిల శిలాచయము
 వేదపర్వతమును శ్వేతాద్రి నీల-
 మేదినీధర మశ్వమేఘశిలోచ్చ-

౧. నగంబులు లింగములు గుండములును, ౨. విమల, ౩.
 రత్నపుచాయ, ౪. దత్త, ౫. మాహేశ్వరంబును రామేశ్వరంబు, ౬.
 వరాహేశ్వరంబు, ౭. జమరే; జబలే, ౮. సిద్ధి.

* ఈ కెండుపాదములకును సంస్కృతానువాదములేదు. + ఈ
 పాదమునకు సంస్కృతానువాదములో “అభీప్సితస్వర్గమోక్షదాన
 దక్షాణిచ శ్చితా” అని ఉన్నది. దీనికి సరియైనపాదము కనబడలేదు.

పండితా రాధ్యచరిత్ర

యంబును లింగశృంగంబుఁ గన్యన-
 గంబు నుమాగిరి గనకనగంబు
 గుండశిఖరి రామకుండంబు భీమ-
 కుండంబును బ్రయాగకుండంబు వేద-
 కుండంబునుం దిలకుండంబు సేల-
 కుండంబును బిశాచకుండంబు గౌరి-
 కుండంబు మఱి రసకుండంబులును న-
 ఖండితలీల నొక్కటఁ జూడు మింక
 నొలయ గంగాప్రవాహోభయపార్శ్వ-
 ములును దొమ్మిది నేసి పుణ్యతీర్థములు
 దాని తూర్పునను మాతంగేశ్వరంబు
 నానొప్ప సకలజనస్తుత్య మగుచు
 శతకోటి యను మహాస్థానంబుఁ జూడు
 శతమఖి³దెసఁ బుణ్యజనితమై యెల్లఁ
 దత్తీర్థరాజికి దక్షిణంబున ను-
 దాత్త మహిమఁ ద్రిపురాంతక మొప్పు,
 నాత్మేత్రమహిమ దా నది యెట్టి దనిన, —
 నీక్షీతి నంత్యజు లిరువురు గూడి
 యఱిముఱిఁ బశుకర్త మాచరింపంగ

౧. క్కటి, ౨. తేసి, ౩. దేశంబు జనితమై.

నెఱుంగి కుమారగిరింద్రంబుచుట్టు
 దొడుగులఁ బఱువఁ దోడ్తోన ప్రాణంబు
 విడిచి యాబల్ల హుకడుపునఁ బుట్టి
 జాతి స్మరత్వంబు సంధిల్ల నప్ప
 డేతెంచి వృత్తాంత మెఱుంగించి తమ్ముఁ
 బట్టవచ్చినఁ బాటిపాటి మున్ దాచి-
 నట్టికత్తుల నూఁపి యచ్చెరువుగను
 నాసకలముఁ జూడ నంతంత ట్లేత్ర -
 వాసులై రాజ్యసన్నా యసంబుఁ జేసి
 జగదభినుత జజ్ఞ జగదేవు లనఁగ
 నెగడి యకల్పితనిజపూర్వకర్త -
 లలితకుమారశైలస్రదక్షిణ వి -
 పులఘలమహిమశంభునిఁ గూడి రట్టి
 పృథులకుమారభూభృతాస్సర్వభౌము
 ప్రథితమాహాత్మ్య మెబ్బంగి వర్ణింప ?
 ధరఁ "బురారిధ్వజదర్శనం" బనఁగఁ
 ద్వరితాగతధ్వజదర్శనఫలము
 నంకింప నరు దన్న నాకుమారాచ -
 లాంకిత శ్రీ త్రిపురాంతకదర్శ -

౧. బరహ; బరుహ, ౨. బుట్టె, ౩. నంతతట్లేత్ర; నందతిట్లేత్ర.

స స్పర్శనాభ్యర్చనంబులమహిమ
 విస్పష్టముగఁదెల్పి విధికైనదరమె
 యందుల భజనమహత్త్వంబునకును
 గుండెలు నెలుకయు గుడి సాక్షిగాఁగ
 గంధవతిని^౧దీర్ఘికా^౨తీరవాస -
 బంధురాభీష్టద ప్రఖ్యాతమహిమ
 భువి నొప్పు శ్రీస్వయంభూలింగమూర్తు
 లవియ మూలస్థాన మగుత్రిపురాంత -
 కంబును శా^౩రేశ్వరంబు సోమేశ్వ-
 రంబుఁ గేదారేశ్వరంబు ఖడ్గేశ్వ-
 రంబుఁ బాపవినాశనంబు గౌరీశ్వ-
 రంబును గపిలేశ్వరం బుత్తరేశ్వ-
 రము^౪నావిము^౫క్షేశ్వరము మల్లికార్జు-
 నమును గన్యాసిద్ధనాథలింగంబు
 ననఁగ ద్వాదశసముద్యన్తహాస్థాన-
 ఘనలింగమహిమ యుక్తజ మదె చూడు,
 త త్రిపురాంతక స్థానంబునకు వి-
 చిత్రమై యొప్పు దక్షిణమున మఱియు

౧. సట్ల విరచింప మరియు, ౨. కి, ౩. చూర్పగాదలివాస,
 ౪. దరి. ౫. నాశ; కాశే, ౬. మ, ౭. క్షీ.

సిద్ధపటాధ్వప్రసిద్ధపార్శ్వముల
 వృద్ధగిరియు రససిద్ధేశ్వరంబు
 గోశ్వంగమును రుద్రాకోటియుఁ బశ్చి-
 మాశాముఖంబును నమృతేశ్వరముఁ బ్ర-
 థమమల్లికార్జునోదాత్తలింగంబు
 భ్రమరేశ్వరంబును బాపవినాశ-
 నంబును సురభీశ్వరంబు ముక్తీశ్వ-
 రంబును ధర్మేశ్వరంబు నింద్రేశ్వ-
 రంబును బ్రహ్మేశ్వరంబుఁ గాళేశ్వ-
 రంబును భీమేశ్వరంబును బటహా-
 కణ్ఠేశ్వరంబు నేకశిలయుఁ గుంభ-
 కణ్ఠేశ్వరము గనకగిరియు జాను-
 సర్వలింగము భూతిపర్వత లింగ -
 పర్వత రుద్రాక్షపర్వతావలులు
 ఘనతరంబగు కర్ణికారవనంబు
 నను ఘటికాసిద్ధనాథలింగంబుఁ
 గమలేశ్వరంబు శ్రీ స్కాందసోమేశ్వ-
 రమును సాలంకేశ్వరమ్మును మత్స్య-
 కుండ విభీషణకుండ కుమార-

కుండ రావణకుండ గుప్తకుండములు
 భీమేశ్వరమును విభీషణేశ్వరము
 రామేశ్వరమును రావణేశ్వరము
 సాలంకమత్స్యకేశ్వరమును జూడు
 మోలి నాయ్యామ్యాదయోర్విధరమున
 సురుచిర సముదిత జ్యోతిర్మయాం³గ-
 ధరునిఁ దచ్చనగ దక్షిణద్వార-
 వరుని జ్యోతిస్సిద్ధవట⁴నాథు భక్త-
 వరదుఁ బెన్నానదీవరతటావాసు
 శాశ్వతపుణ్య దర్శనముక్తి నలరు
 విశ్వైక⁵నుతు దైవవేశ్యాభుజంగు
 దేవశిఖామణి దేవదేవేశు
 భావించి చూడు మేర్పడ⁶ వశేశ్వరుని
 నందిత వటమూలమందిరుఁ జూడు
 మంద మూలసాన మైనసిద్ధేశ్వ-
 రంబునూవరుణేశ్వ⁷ రంబు యమేశ్వ -

౧. యా, ౨. ల, ౩. య, ౪. ధరణి, ౫. సిద్ధనా, ౬. నుత, ౭. రమే. ౮. వరణే, ౯. రమునుదయేశ్వ.

రంబు నాయుదయేశ్వరంబు సిద్ధేశ్వ -
 రం బిష్టసిద్ధేశ్వరంబు బ్రహ్మేశ్వ -
 రం బిష్టకామేశ్వరంబును జూడు,
 చంద్రప్రభావుఁ బుష్పగిరివాస్తవ్య
 సింద్రేశ్వరునిఁ జూడు మింద్రపూజితుని
 వందితసురనరవ్రాతు రామేశు
 నంద చూడుము త్రిపురాంతకదేవుఁ
 బరశురామేశ్వరు బాలకణ్ణేశు
 హరుని శంకరు మల్లికార్జునుఁ జూడు,
 కుండిప్రభునిఁ జూడు కుక్కటేశ్వరుని
 వెండి బ్రహ్మేశ్వర విమలేశ్వరముల
 సగము నరుండును సగము మృగంబు
 నగు నృసింహుఁడు హిరణ్యాక్షు వధింపఁ
 గా వెండిశ్రీనీలగళుఁ బ్రతిష్ఠించి
 యా³వాహనము నేయు నది యాదిగాఁగఁ
 బూని సంతోతమును బూజించునట్టి
 యానరసింహేశ్వరాదిసిద్ధేశ -
 దానవేశాదులఁ దఱిదఱిఁ జూడు,
 దానిపశ్చిమమునఁ దా నొప్పఁ బ్రమథ-

౧. చంద్రప్రభావు, ౨. యా, ౩. వ, ౪. స.

నందియు నాకాశనందియుఁ గృష్ణ -
 నందియు నాబ్రహ్మనందియు సోమ -
 నందియు శ్రీమహానందియు గరుడ -
 నందియు భగవతీనందియు భీమ -
 నందియునుఁ బినాక నందియు నాగ -
 నందియు నా శివనందియు శ్వేత -
 నందియు భైరవనందియు గ్రామ -
 నందియు మఱి యేకనందియు శౌరి -
 నందియు మఱి ముక్తినందియు నింద్ర -
 నందియు నా భువనత్రయంబునను
 సన్నతాభీష్టార్థసౌఖ్యకారణము
 లన్నందిమండలంబున దానిఁ జూడు,
 ముర్వి కొప్పగుదాని యుత్తరంబునను
 దూర్వాసతీర్థ ముత్సుకతమైఁ జూడు,
 తరమిడిదానియుత్తరమునఁ జూడు,
 మరుదగు నింద్రేశ్వరాదితీర్థములు
 వంచితయంతట బలభద్రరామేశ్వ -
 రంబు లాంగూలతీర్థంబును జూడు,
 తెల్లంబు గూర్కప్రతిష్ఠితఁ గూర్క -

౧. భీష్టద, ౨. బండదేచూడు, ౩. కు, ౪. యత్తరి.

మల్లికార్జును పశ్చిమంబునఁ జూడు,
 మాశ్చర్యకర మఘహర మీనగంబు
 పశ్చిమద్వార ప్రభావంబుఁ జూడు,
 తుంగభద్రాంకితో త్తుంగ భద్రా త -
 రంగిణిచారుతీరమున మోక్షప్ర -
 దంబు దేవద్రోణి తత్పశ్చిమమునఁ
 బంబి శ్రీవారాహ బ్రహ్మేశ్వరములు
 వేదనాదావ³తీ వృత్తమధ్యప్ర -
 వాదితస్థానవిభ్రమః⁴క్తిలోన
 నమరుతీర్థాదిచాయామల్లికార్జు -
 నము గణికాసిద్ధ నాథమోక్షేశ్వ -
 రము⁵ను భుజంగేశ్వరము నారదేశ్వ -
 రమును బ్రహ్మేశ్వర గాజరాజేశ్వ -
²రంబు సగ్నిశ్వర రమ్యభోగీశ్వ -
 రంబును సోమేశ్వరంబును గల్క -
 లేశ్వరంబును నాఁగ నెన్నంగఁ జను న -
 నశ్వరై కాదశనవ్యతీర్థంబు
 లాదిశ్రీరుద్రపాదాదితీర్థములు

౧. తతుంగ, ౨. భారత. ౩. తీ, ౪. హ, ౫. తో, ౬. లు,
 చంబును సగ్నిశ్వరమును భోగేశ్వ, ౮. విశ్వేశ్వ, ౯. ఖ; ౧.

కాదిమూలస్థాన మైన బ్రహ్మేశ్వ-
 రము బలభద్రేశ్వరముఁ గమలేశ్వ-
 రమును బాపవినాశనమును యాగేశ్వ-
 రమును నగస్త్యేశ్వరమును నాగేశ్వ-
 రము సప్తకోటిశ్వరముఁ గుక్కుటేశ్వ-
 రము నశ్వమేధేశ్వరము లకులేశ్వ-
 రమును శ్రీరామేశ్వరము లక్ష్మణేశ్వ-
 రంబును ధవళేశ్వరంబు ధర్మేశ్వ-
 రంబును విమలేశ్వరంబు నింద్రేశ్వ-
 రంబును గణ్ధర్వేశ్వరంబు వ్యాసేశ్వ-
 రంబును వరుణేశ్వరంబు మలక్ష -
 యేశ్వరంబును నుత్తరేశ్వరము నన -
 లేశ్వర మేలేశ్వ రేశ్వరపంచ -
 లింగావలులు సప్తలింగము లుభయ -
 సంగమేశ్వరములు సకలేశ్వరంబుఁ
 గనకేశ్వరంబు స్వర్గద్వారసీమఁ
 దనరుబ్రహ్మేశ నీతాత్రిపురాంత -
 కాదులు నిజమల్లి కార్జునంబును ని -
 పాదితభస్మేశ్వర శురామేశ్వ -
 రంబులు హోమకుండంబు సిద్ధేశ్వ -

ప ర్య త ప్ర క రణ ము

రంబు మలక్షయరసకుండయుగము
 ఖ్యాపితలీల నొక్కటఁ జూడు, మిట్లు
 సూపంగవలె నని చూపితిఁ గాని
 యాపురిలింగసహస్రాద్భుదములఁ
 జూపఁ జెప్పింగ శేషునకు నక్కజము
 లిన్నిగోట్లన్నిగోట్లన్నిలింగంబు
 లన్నను బ్రత్యవాయంబు సిద్ధించు
 నెన్నియుగంబుల నెందఱు విష్ణు
 లెన్నియుగంబుల నెందఱు బ్రహ్మ
 లెన్నియుగంబుల నెందఱు జిష్ణు
 లెన్నియుగంబుల నెందఱు మాను
 లెన్నియుగంబుల నెందఱు దివిజు
 లన్నియుగంబుల నందఱును
 నిలఁ దమతమపేళ్ల నీద్వారములను
 గలయ నొక్కొక్కలింగంబును నిల్పి
 పరిచితాభీష్టముల్ వడయంగ భువిని
 బరగు లింగంబుల పాటిబండరువు
 లది లింగపర్వతం బది లింగనగర
 మది లింగమందిరం బది లింగవార్ధి

౧. గను. ౨. న.

యది లింగమంజరి యది లింగరాశి
 యదిలింగసురభూజ మదిలింగసురభి
 గూడ నిగ్గోష్ఠ శ్రీకుంభరవచ్చినుము
 నీడిత ద్వారమహిష్టతీర్థ ప్ర-
 కరము దూర్పున జగత్ ఖ్యాతితలీల
 సరినొప్పుఁ గూడలి సంగమేశ్వరము
 దనరారు తుంగభద్రయుఁ గృష్ణవేణి -
 యునుఁగూడఁ గూడలి యన నొప్పుఁ జూడ
 దానితూర్పున సముద్యన్త హామహిమఁ
 దా నొప్పు దివ్యతీర్థంబు నివృత్తి
 మంగళతరతీర్థమహితవాస్తవ్య
 సంగమేశ్వరుఁ జూడు జననాశహరణు
 నిట దూర్పునలన యజ్ఞేశ్వరుఁ జూడు,
 పటుదక్షయజ్ఞప్రభంజనస్థలిని
 సమరేశు³నప్పర్వ తాగ్రదేశమున
 సమితేశు శ్రీసిద్ధనాథునిఁ జూడు,
 మురుతరతత్ ప్రవాహోత్తరాశావి -
 హరణు నక్కడఁ జూడు మయ్యగ⁴స్త్యేశు
 నయ్యగస్త్యేశున కమరేంద్రుఁ డెన మ -

౧. జూడ, ౨. జాపతి, ౩. సత్పర్వ. ౪. స్త్రీ.

ప ర్వ త ప్ర క రణ ము

హీయ్యసంప్రీతి సోమేశ్వరుఁ జూడు,
తలపోయ నయ్యుమాధరణీధరంబు
“నలువారు నదె సోమశిలఁ జూడు” మనుచు
సంత నాసోమశిలాదిమ హేశ్వ -
రాంతతీర్థావలు లట్ల చూపుచుఁ బ్ర -
శస్తమై యొప్పు త్రింశద్యోజనముల
విస్తీర్ణమై భువి నెలయు లోకముల
సకలతీర్థములును సకలలింగములు
నొకమాత్రలోఁ జూపియును జూపిచూపి
“శ్రీఽరవ్వతప్రదక్షిణమార్గగిరిని
రూపితలింగమూర్తులను దీర్థముల
శ్రీఽరవ్వతంబుఁ జూచితిగదే కలయ
మీపండితయ్య కర్తిలి నట్ల చెప్పు,
కన్నారఁ జూడంగఁ గంటి గావునను
జెన్నార గిరిప్రదక్షిణము సిద్ధిఁచె
శ్రీఽరవ్వతప్రదక్షిణాకోట్లఫలము
శ్రీఽపారవ్యతీశుఁ డర్తిలి దయసేసె
నని చెప్పు మీమల్లికార్జునపండి-
తున” కంచునప్ప డద్భుతము వహింప

౧. ౦. ప, ౨. కోటి, ౩. పర్వ, ౪. నపుడయ.

మానుగా సర్వజ్ఞమల్లికార్జునుఁడు
 దా నదృశ్యం బయ్యెఁ దదనంతరంబ
 చక్కన హర్షాశ్రుజలకణజాల
 మక్కునఁ దొరుగ దోనయ్య సర్వజ్ఞ
 మల్లికార్జునుఁడ శ్రీమల్లికార్జునుఁడ
 తెల్లంబుగా నుపదేశించె ననుచు
 మల్లికార్జును మహామహిము శ్రీశైల-
 వల్లభు వాయార వర్ణన నేసి
 మధురుదేవు సమ్యక్కురుణాన -
 ముద్గతమహిమామహోద్ధతిఁ జేసి
 కంటిమీ శ్రీపాదకమలయుగంబు
 మంటి ధన్యుడ నైతి మఱి యట్లుఁ గాక
 దిద్వారనికర విదిద్వారచయ వి-
 దిద్వారమధ్యస్థ దిద్వారమార్గ-
 మార్గతత్త్వద్వారమధ్యాంతరాళ-
 ౩దుర్గాతికదుర్గంబు దుర్గదేశముల
 నటుగూడ శ్రీపర్వతాగ్రాధివాన-
 పటులింగకోట్ల నేర్పడఁజూడఁ గంటిఁ
 గలయు నిక్కలయగాఁ గంటి శ్రీనగము

౧. డు, ౨. మి, ౩. దుర్గాది, ౪. దుర్గంపు.

వలగొను శ్రీఫలావాప్తులుఁ గంటి
 నిలఁ జరితాధుండ నేనకా యనుచు
 నలరుచు వెండియు నష్టాంగ మెఱుగి
 పలుమాటు గలగన్న భావంబు నాత్మఁ
 దలపోసి తలపోసి తద్దిరి డిగ్గి
 వెలఁటూరి కేతెంచి వింతనంతసము
 దళుకొన్త గురుదేవు దర్శించి యతని
 చరణాబ్జముల కిలఁ జాఁగిలి మ్రొక్కి
 సరసాంతరంగుఁడై సంస్తుతి నేసి
 వలగొని తన పోయివచ్చినవిధము
 నలువలరార విన్నప మాచరించి
 యలరి పండిత మల్లికార్జునారాధ్యుఁ
 డిలఁ జరితాధుండ నేనపో యనుచుఁ
 దలఁచెగదా పర్వతస్వామి ననున్
 జెలువొంద నీయట్టిశిష్యునికలిమి
 నంచుఁ బ్రసాదకటాక్షునిరీక్ష -
 ణాంచితామృతవార్ధి నతని నోలార్చి
 శివలింగమయ మగు శ్రీగిరియెక్కు

౧. ల. ౨. లూ, ౩. దివ్య, ౪. నెల, ౫. యట్లు, ౬.
 పచ్చు, ౭. వంద, ౮. కె.

డవినీతి యగ్గిరియందు వొందమియు
 నవినీతి నెక్కిన నంఘ్రులు సోకు
 నవయవంబులతోడ నందు వోరాదు
 నవయవరహితమై యరుగంగరాదు
 శివశివ యిదియెట్లు సిద్ధించె దనువు
 బ్రాణంబు మనసు బర్వతనాథులొ బ్ర-
 మాణింపరాని సమృద్ధమునఁ గూర్చి
 యెనసియుండెడివిధం బెట్లకో యనును
 మనమున నూహించి మఱి నిశ్చయించి
 తనువు సపర్యావిధంబున సమ³సె
 మనసు సద్భావనామగ్నతఁ బొందె
 బ్రాణంబునకు నుండఁ బట్టాండు గలదె
 ప్రాణేశ నీపదాబ్జంబుల కాక ?
 యూర్జిత ప్రమథాత్మ యొండేమి మల్లి-
 కార్జునపండితుఁ డనఁగ నివోచ్చట
 నుండుటకంటె నెన్నండకో ప్రమథ -
 మండలిలో భవన్తహదాజ్ఞఁ జేసి
 యుండంగఁ గాంతునకో యని కోరు
 చుండురు నన్నట్టు లును⁴ పఁగదయ్య!

౧. నొండేమి, ౨. య, ౩. సి, ౪. నొ, ౫. చ.

దేవ యానంసారతీవ్రదుఃఖాంభి
 లో¹వెలి ప్రమథాదిలో²కం³బెఱుంగ
 నావాఁడు పీఁడునుండి వేఱుగాఁడు
 నా⁴విశ్ననువున గణంబులనడుమఁ
 బిన్ననాఁటనుగోలె బిలిబిలి⁵సురల
 నెన్నడుఁ గలనైన నెఱుఁగుదునయ్య
 గణనాథ భవభీతిఁ గాదె నాఁ డీశ-
 రణు⁶సొచ్చునాదు పుత్రకళత్రా⁷సహిత
 మెలమి దాసీపత్ర మిచ్చినయట్టి
 యిలుపుట్టుదాసినా టెఱుఁగవే దేవ!
 చాల నీభవమహాజాలంబుతోడి
 జాలి నేఁ బడఁజాలఁ జాల శ్రీశైల -
 వల్లభ! నీయాజ్ఞ నచ్చినవనులు
 సెల్లఁబెట్టితి భక్తి చేవ దలిర్ప
 వాసనతో బసవనయు నీగర్భ -
 వాసంబు జొచ్చె దేవా పర్యతేంద్ర !

౧. స్థి, ౨. నెతలాచ్చి, ౩. బెలర్ప, ౪. నె, ౫. నన్నున్నవే,
 ౬. నురల, ౭. సొచ్చితినిపుత్ర, ౮. మిత్ర, (దీనితరువాత, “సహి
 తంబుగా నిల స్వమిత్రి, వహి నిచ్చినట్లు సేవంచనలేక”, అని ఒక
 ప్రతిలో అధికపామున్నది.

యెవ్వరివాడనై యే నుండువాడ ?
 నివ్వసుంధర భక్తి కెల్లను బట్టు
 గొమ్మిక నెవ్వడు గోర్కులు సలిపి
 నెమ్మి జంగమకోటి నీ వని నమ్మి
 నమ్మనివారల నమ్మింప విన్ను -
 టమ్ముగా వివిధదృష్టప్రత్యయములు
 జూపి బిజ్జలు నేపుమాపి ధూషడచి
 పాపితార్కికుల బోజోపు నవైది -
 కము వీరభక్తిమార్గం బని జంగ -
 మము లింగ మనిప్రసాద మిహాసాఖ్యాది -
 మోక్షసాధకముని ముల్లోకములకు
 ద్ర్యక్షుండ పతి యని యఖిలంబు నెఱుంగ
 విన మమృతంబు గావించి నేవించి
 యసదృశుల్ శివభక్తులనివివరించి
 పరసమయంబుల భంగించి కీర్తి
 వరియించి లోకపా వనము గావించి
 భవదీయసమయంబుల బాలించి ఘోర -

౧. సంశయము, ౨. కోపించిలయకాలరుద్ర స్వరూప, ౩.
 దమహిమసాఖ్య, ౪. సుఖాది, ౫. న, ౬. విరచించి; విచారించి.
 ౭. భావించి.

భవములు¹వాటించి పంచినపనులు²
 భగ్గ నిన్ మెప్పించి పంచినప్రమథ-³
 వర్గంబుకవిలియ వ్రాయించి మించి⁴
 సీలోన లీనమై నిలిచి నీయాజ్ఞ⁵
 బాలించి బండరు బసవ⁶లింగయ్య⁷
 నటు గాన నేను దదంప్రిపద్దములు⁸
 నిలలతటంబున నెక్కిన⁹దాల్చి¹⁰
 యుండంగఁగోరెద నోపర్యతేశ¹¹ !
 ఖండేందుమాళి ! నీ గర్భంబులోన¹²
 జొర¹³సీవె నన్ను నీ పురి యగుచున్న
 సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచు,
 శివ శివ శివ శివ శివ శివ యనుచు
 శివ దేవ యంచు నిన్ జేరఁగోరెదను
 జొర సీవె నన్ను నీ పురి యగుచున్న
 సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచు,
 *దోలి తా¹⁴కెడుపులివోలె నీభవము
 *దూలంగ¹⁵మఱి పాట¹⁶ ద్రోలి నేగంబ
 చొర సీవె నన్ను నీ పురి యగుచున్న

౧. నాటి(లి)ంచి, ౨. రంజె, ౩. లింగంబు, ౪. నిష్ఠు, ౫. ఓలి, ౬. తో, ౭. తు(దు)డు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచు,
 నటిముఠి భవలతఁ బెఱికి వేఁటాడి
 వెఱవక నను గానఁ బఱతేరు మనుచుఁ
 జొర నీవె నన్ను నీ పురి యగుచున్న
 సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచు,
 మెడ సుట్టుకొని నన్ను విడువనిజన్తి
 జడ మను పెను బాముకడమలు వాపి
 చొర నీవె నన్ను నీ పురి యగుచున్న
 సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచుఁ,
 గని విని తిని మూఱుకొనిముట్టి^౧చవులఁ
 గనుకని బాటెడుమనసు నిన్ జేర్చి
 చొర నీవె నన్ను నీ పురి యగుచున్న
 సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచుఁ,
 *గడచుచు^౨ గుడుచుచు గట్టుచు నిట్టు
 లొడలికై యిడుమలఁ బడఁబోయె బ్రాద్దు
 సార నీవె నిన్ను నీ పురి యగుచున్న
 సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచు,
 నెఱమంట వొడగని యుఠికెడుమిడుత

౧. కడిక (స) లు నేసి; గండికనేసి, ౨. ముట్ట, ౩. చెవుల,
 ౪. కలి, ౫. గడగుచు; గడుపుచు, ౬. గుడుపుచు.

తెఱఁగున విషయాగ్నిఁ బఱచుపా టుడిగి*
 చొర నీవె నన్ను నీ పురి యగుచున్న
 సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచు,
 జరిమిరిపనులకుఁ బొరిఁబొరి నరుగ
 వెరవు గా దిది మేలితెరవు రమ్మనుచు
 చొర నీవె నన్ను నీ పుర మగుచున్న
 సిరిగిరి నుండెద శివ శరణనుచు,
 ననుచుఁ గన్నడశౌళ నంకించుపదము
 లనురాగమునఁ బాడ నభవుఁడాలించి
 పండితుదృఙ్మనఃపరిపూర్ణుఁడై య -
 ఖండితపర్వతాకారలింగంబు
 నిర్భరకారుణ్యనికటకటాక్ష -
 గర్భార్భకుని నాత్మగర్భస్థుఁడేసి
 యంతలోనన పండితారాధ్యునాత్మ -
 సంతతియును గులసతినమేతముగ
 లింగోదరమునంద లీన మైరట్లు
 సంగతం బగుశివాజ్ఞాపత్ర² సరణి
 శివగణప్రార్థనఁ జిక్కిననకల

* చి, సి. ౧: మర ; మొరి, ౨. డుమెచ్చి, ౩. డగుచ, ౪.
 వు, ౫. మును, ౬. నట్లు; రట్లు, ౭. సరసి.

పండితారాధ్య చరిత్ర

భువనపావనునియపూర్వతనూజు
 దరితనంసారుఁ గేదారయ్యఁ బుణ్య-
 భరితు లోకారాధ్యపట్టంబుఁ గట్టి
 ప్రస్తుతశంభుఁడౌ పండితారాధ్య-
 హస్తాగ్రజుండు దోనయ్యయు భక్త-
 వర్గంబు గొనియాడ వసుధఁ దద్గురుఁ డ-
 నర్గళభక్తిరాజ్యము నేయుచుండె ;
 సంతఁ గేదారయ్య యాత్మసంతాన
 సంతతియును వైవసంతానసంత-
 తియు భువనారాధ్యతేజోవిభాతిఁ
 గ్రియగొని యతులభాగీరథీతీర్థ-
 భావన లోకములో వరమపావనము
 గావింప మఱి యట్లు గాక తదియ్య-
 కేదారదేశికు గీతచరిత్ర
 గాదిలినుతచతుష్కముఁ జెప్పనొప్ప
 మనుమపండితుఁడుంభీ మనపండితయ్య -
 యును మహాదేవయ్యయునుఁ జెన్నవిభుండు

౧. ధ్య, ౨. లోకుడౌ, ౩. హస్తయ్యయును శివసమాహము
 గొనియాడ, ౪. వసుధతద్గురుమనోహంభితమునను, ౫. రసికతనర్గళ
 కిరాప్య, ౬. నన, ౭. వాహ, ౮. క, ౯. త్ర, ౧౦. వీ.

ననఁగ గురుచతుష్క మాత్మసంతాన
తనయపరంపరోత్తరపరంపరలుఁ

బరిచితగురుపరంపర దేజరిల్లు

ధర వృషభేంద్రపాదచతుష్క³సరణి

ఘ్రువపురుషార్థచతుష్కవిస్మరణ

సవిశేషభవ్యమోక్షచతుష్కహేళ

* వాలారుశ్రీనగద్వారచతుష్క-

లీల వార్ధిచతుష్కవేలాధరిత్రి

సముదితమహిమఁడ చైవసంతాన-

విమలాంబునిధిమధ్య విభ్రమానర్ఘ్య-

నాయకరత్నంబు నాలోకగురున

మాయత*ప్రీతి నొప్పా రివటూరి

సోమనాథయ్య విశ్రుతవీరభక్తి

భూమాభిరామవిస్మరణ వెలుంగ

వారిపుత్రులు భక్తివర్ధన⁴పరులు

సూరీశ్వరుండు లోకారాధ్యపద వి-

హారుండు విశ్వనాథప్పయ్యగారు

9. General
Library
and
Research Centre
for
11600

౧. ల్లి, ౨. ంద్ర, ౩. భరణ, ౪. శి, ౫. ప్రథిత, ౬. కరులు.

* 'వివిధవేదాంత వివేకత దనరి' అని ఒకపాదములో ఉన్నది.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గారుణ్యనిధులు^౧సింగణమంచిగాను
 ననంగ గురుత్రితయాన్వయతనయః
 తనయపరంపరోత్తరపరంపరులు
 బ్రభుతరగురుపరంపర దేజరిల్లెఁ
 ద్రిభవనంబులఁ బర్వెఁ ద్రిపథగభాతి
 వేదత్రయవిభాతి విశ్రుతాగ్నిత్ర-
 యోదితకలితమహోన్నతఖ్యాతిఁ
 దా నిట్లు గృతినమాన్తంబయ్యెనంత
 మానుగాఁ చుదిపంచమప్రకరణము
 నరయ నీకృతీసార మగుచతుర్థప్ర-
 కరణమధ్యమున సంకలితమై వెలుఁగు
 నవ్యగణసహస్రనామస్తవంబు
 భవ్యముగఁ బఠించుఫలలేశమునను
 నైహికాముష్మికాద్యఖిలసంపత్స-
 మాహితాభీష్టసౌఖ్యము లొందు ననినఁ
 బ్రమథరుద్రాది పురాతననూత-
 న మహాగణాభివర్ణనము లోకముల
 నారూఢమతి మల్లికార్జునపండి-
 తారాధ్యచరిత మాద్యంతంబు వినినఁ

ప ర్య త ప్ర క ర ము

ఫ ల శ్రు తి

జదివిన వ్రాసిన సంగ్రహించిన స-
ముదితాభిమతఫలంబులు వొందు డరుదె ?
కావున నీకృతి గారవించినను
వావిరిఁ జదివిన వ్రాసిన వినిన
నరుదొంద వారల కభిమతార్థములు
గరుణించు శివుఁడు మంగళమహాశ్రీలు *

౧. విన్ననుమావారికి శివుడు, ౨. రికిన.

* ఇచ్చట ఈక్రిందిపద్యము లున్నవి. ఇవి మూలములోనినై
ఉండవు.

ఉ. శ్రీభగవత్ శ్రీపుండ్రకపరీతవిశంకట ఘటా జాటజూ
దీభరధారు నిర్మలపటేపటలావృతదేహు నక్షమా
లాభరణాభిరము బసవాక్షర పాతపవిత్రవస్త్రైః జి
హ్వభీతచిహ్నైః బాల్మీరికి సోమయదేశిమఁ బ్రస్తుతింపెదన్.

కా. శ్రీమహావైష్ణవరమావరున్ నియమితున్ శ్రీచెన్నమల్లేశ్వరున్
ధీమంతున్ నిగమాగమస్తృతిమతోద్ధితార్థనేత్రున్ బుధ
స్తోమంతున్ బ్రభుమార్ధవసేత్రయును నాద్యుంబండితారాధ్యులన్
గామింతు న్నుతియింతుఁ గొల్తుఁ దలంతున్ గామ్యార్థసంసిద్ధికిన్.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ఇది యసంఖ్యాతమాహేశ్వరదివ్య పద పద్మపారభ
భ్రమరాయమాన జంగమలింగ ప్రసాదోపభోగ
సంగత సుఖసుధాశరధినిమగ్న సుకృతాత్మ
పాలకురికి సోమనాథసుకవిప్రణీతభాసుర
తర దండనాయక బసవాంకనఖ్యాతగుణ
గణాయతకీర్తిదిగంత త్రిలోకగురు
పండితారాధ్యచరితంబునందు
వరువడిఁబంచమప్రకరణ
మొప్ప.

(శ్రీ)

౧. నూణ, ౨. పాలు.

౫౫౪